โครงการวิจัยการศึกษาผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และมาตรการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับรายอุตสาหกรรม

A Study on the Impact of Major Economies' Trade Policy Uncertainty on SMEs and the Development of Industry-Specific Support Measures

โครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจาก
เงินฝากค่าใช้จ่ายเก็บภาษีท้องถิ่น ร้อยละ 10 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ที่ปรึกษาโครงการ
นางดวงกมล ทองเจือเพชร

คณะผู้วิจัย
นางสาวปิยวัลย์ ศรีขำ
นางสาวศุภัชยา ปรีชม
นางสาวกำไลทิพย์ กาศสกุล
นางสาวดิษยารินทร์ ชินรัฐจิระโชติ
นายนรวิชญ์ สุทธิวารี
นายสุวพิชญ์ สุวรรณกิจบริหาร
นายณัฐพงศ์ ฤทธิราช
นางสาวศุภรัตน์ ธนาวุฒิกร
นางสาววริษา ลาภกิจถาวร
นายกษิดิศ เบญจกุล
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยการศึกษาผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และมาตรการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับรายอุตสาหกรรม

A Study on the Impact of Major Economies' Trade Policy Uncertainty on SMEs and the Development of Industry-Specific Support Measures

โครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนจาก
เงินฝากค่าใช้จ่ายเก็บภาษีท้องถิ่น ร้อยละ 10 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ที่ปรึกษาโครงการ
นางดวงกมล ทองเจือเพชร

คณะผู้วิจัย
นางสาวปิยวัลย์ ศรีขำ
นางสาวศุภัชยา ปรีชม
นางสาวกำไลทิพย์ กาศสกุล
นางสาวดิษยารินทร์ ชินรัฐจิระโชติ
นายนรวิชญ์ สุทธิวารี
นายสุวพิชญ์ สุวรรณกิจบริหาร
นายณัฐพงศ์ ฤทธิราช
นางสาวศุภรัตน์ ธนาวุฒิกร
นางสาววริษา ลาภกิจถาวร
นายกษิดิศ เบญจกุล
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยฉบับนี้ศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบจากความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก โดยเจาะจงนโยบายด้านภาษีหรือ Reciprocal Tariff ของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย เพื่อนำมากำหนดนโยบายและมาตรการที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาในแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรมได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อให้สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) ในฐานะหน่วยงานกำกับนโยบายของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialized Financial Institutions : SFIs) ใช้ประโยชน์ในการกำหนดแนวนโยบายในระยะต่อไป โดยเฉพาะเพื่อให้ SFIs ที่ให้สินเชื่อแก่ผู้ส่งออกสินค้าสามารถให้บริการสินเชื่อที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม

โครงการวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงไปด้วยดี คณะผู้วิจัยขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลังและผู้บริหารของ สศค. ทุกระดับ ที่ได้กลั่นกรองและพิจารณาเสนอชื่อโครงการวิจัยฉบับนี้ให้เป็นโครงการวิจัยของ สศค. เพื่อขอใช้เงินจากเงินฝากค่าใช้จ่ายเก็บภาษีท้องถิ่น ร้อยละ 10 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ขอขอบคุณ นางดวงกมล ทองเจือเพชร ที่ปรึกษาโครงการ ซึ่งได้ให้คำปรึกษาในการปรับปรุงงานวิจัยมาโดยตลอด และขอขอบคุณกองนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน (กกง.) สำหรับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

ขอขอบคุณคณะกรรมการพิจารณาตรวจรับงานวิจัยทั้ง 5 ท่าน ได้แก่ นายพิสิทธิ์ พัวพันธ์ นายศุทธ์ธี เกตุทัต นายณัฐวุฒิ คงทอง นายพีรพัฒน์ วงศ์ชัยวัฒน์ และนางสาวสิริกัลยา เรืองอำนาจ ที่ได้ประเมินและให้ความเห็นพร้อมข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ เพื่อคณะผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและจัดทำเป็นรายงานฉบับสมบูรณ์ และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก ได้แก่ ดร. มานะ นิมิตรวานิช ผู้อำนวยการฝ่าย ผู้บริหารงานวิเคราะห์และวิจัยด้านลงทุน ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และนางสาวปฐมาภรณ์ นิธิชัย รองผู้อำนวยการ หัวหน้าศูนย์วิจัยและข้อมูล ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (ธพว.) ที่ให้เกียรติเป็นผู้วิพากษ์ในการสัมมนาเพื่อเผยแพร่โครงการวิจัยผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2569 และได้ให้ความเห็นเชิงวิชาการและข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ ซึ่งคณะผู้วิจัยได้นำมาใช้ประกอบการปรับปรุงแก้ไขโครงการวิจัยฉบับนี้ให้มีความครบถ้วนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกทั้งสองท่านในการให้ความอนุเคราะห์ประเมินผลโครงการวิจัยนี้จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และขอขอบคุณผู้เข้าร่วมงานสัมมนาเพื่อเผยแพร่โครงการวิจัยทุกท่านที่ได้ให้ความเห็นพร้อมข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์

สุดท้ายนี้ คณะผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าโครงการวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่สนใจศึกษาต่อไป หากมีข้อผิดพลาดประการใด คณะผู้วิจัยต้องขออภัย มา ณ โอกาสนี้ด้วย

คณะผู้วิจัย
กันยายน 2569

บทสรุปผู้บริหาร

สถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก โดยเฉพาะนโยบายด้านการปรับขึ้นอัตราภาษีศุลกากรเพื่อตอบโต้กันทางการค้า (Reciprocal Tariff) เพื่อปรับสมดุลทางการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกากับประเทศต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นใน พ.ศ. 2568 ส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจของไทยในวงกว้าง โดยเฉพาะผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) รวมถึงผู้ประกอบการที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ที่เกี่ยวข้อง โดยผลการเจรจาล่าสุดส่งผลให้ประเทศไทยจะถูกจัดเก็บภาษีจากสินค้าที่ส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาในอัตราร้อยละ 19 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 7 สิงหาคม 2568 ทั้งนี้ ข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสะท้อนให้เห็นว่า ผู้ประกอบการไทยได้รับผลกระทบจากมาตรการทางภาษีดังกล่าว โดยเฉพาะสินค้ากลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องจักรและอุปกรณ์ ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงเห็นถึงความจำเป็นต้องวิเคราะห์สถานการณ์ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในด้านนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักจาก Reciprocal Tariff ของประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหา ข้อจำกัด ผลกระทบ และความต้องการที่แท้จริงของผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละอุตสาหกรรม เพื่อนำมากำหนดนโยบายและมาตรการที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการของผู้ประกอบการ SMEs และช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละกลุ่มได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพ

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาลำดับเหตุการณ์การจัดเก็บภาษีศุลกากรที่สำคัญของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งครอบคลุมทั้งการประกาศและจัดเก็บ Reciprocal Tariff และการประกาศและจัดเก็บภาษีศุลกากรเพิ่มเติมรายอุตสาหกรรม (Sectoral Tariff) และใช้ชุดข้อมูลในช่วงเวลาของเหตุการณ์ดังกล่าวในการวิเคราะห์ผลกระทบ ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

(1) ชุดข้อมูลการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) ซึ่งเป็นมูลค่าการส่งออกสินค้าในสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ โดยจำแนกตามขนาดผู้ประกอบการ (Business Size) พิกัดศุลกากร (HS Code) และประเทศปลายทาง ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2566 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2569 ซึ่งครอบคลุมช่วงเวลาก่อนและหลังการประกาศและจัดเก็บ Reciprocal Tariff และ Sectoral Tariff จำนวน 81 พิกัด พิกัดละ 40 เดือน หรือคิดเป็นจำนวนข้อมูลทั้งสิ้น 3,240 ข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์ผลกระทบที่มีต่อการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จากแบบจำลองเศรษฐมิติแบบ Continuous Difference-in-Differences และประยุกต์ในรูปแบบการศึกษาเหตุการณ์ (Event Study) ซึ่งกำหนดให้ระดับการพึ่งพาตลาดสหรัฐอเมริกา (Exposure) เป็นตัวแปรต้นเพื่อประเมินผลกระทบที่จำแนกตามระดับการพึ่งพา และใช้ตัวแปรหุ่น (Dummy variable) เพื่อสะท้อนช่วงเวลาก่อนการประกาศมาตรการ ช่วงเวลาที่มีการประกาศมาตรการ และช่วงเวลาหลังการประกาศมาตรการ Reciprocal Tariff เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาต่าง ๆ ของแต่ละภาคอุตสาหกรรม

(2) ชุดข้อมูลลูกหนี้จัดชั้นจำแนกตามประเภทธุรกิจ (DS_TCS) ของ SFIs ซึ่งเป็นชุดข้อมูลสินเชื่อรายเดือนโดยใช้ข้อมูลสินเชื่อจาก DS_TCS ที่มีประเภทสัญญาทางการเงินเป็นสัญญาสินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศเป็นหลัก ได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชี เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring) และตั๋วเงิน และใช้ข้อมูลสินเชื่อเฉพาะ SFIs ที่มีการให้สินเชื่อเพื่อประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศกับผู้ประกอบการ SMEs เท่านั้น ซึ่งได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) ธพว. และธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย (ธอท.) โดยใช้ข้อมูลรายเดือน ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2567 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2569 หรือจำนวนแห่งละ 25 เดือน หรือคิดเป็นจำนวนชุดข้อมูลทั้งสิ้น 100 ชุดข้อมูล โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพสินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมที่มีการพึ่งพาตลาดสหรัฐอเมริกา ซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์ในมิติการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนสินเชื่อที่จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (Special Mention Loan : SM) และสัดส่วนสินเชื่อ

ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan : NPL) ในช่วงเวลาหลังจากที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีการประกาศและบังคับใช้ Reciprocal Tariff และ Sectoral Tariff

ทั้งนี้ การวิเคราะห์ทั้ง 2 ส่วนจะวิเคราะห์แยกตามประเภทกลุ่มสินค้า โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) กลุ่มสินค้าวัตถุดิบ ได้แก่ สินค้าไม้และของที่ทำด้วยไม้ (HS 44) สินค้าประเภทซีเมนต์ (HS 68) สินค้าเหล็กกล้า (HS 72) สินค้าที่ทำด้วยเหล็ก (HS 73) สินค้าทองแดง (HS 74) และสินค้าอะลูมิเนียม (HS 76) (2) กลุ่มสินค้าขั้นกลาง ได้แก่ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ (HS 84) อุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ (HS 85) และยานยนต์และส่วนประกอบ (HS 87) และ (3) กลุ่มสินค้าขั้นสุดท้าย ได้แก่ ผัก (HS 07) ผลไม้ (HS 08) ชาและกาแฟ (HS 09) และธัญพืช (HS 10)

ผลการวิเคราะห์พบว่า ในกรณีที่กลุ่มสินค้าหรืออุตสาหกรรมที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีการประกาศและจัดเก็บภาษีศุลกากรแบบ Sectoral Tariff จะได้รับผลกระทบจาก Sectoral Tariff อย่างมีนัยสำคัญมากกว่าผลกระทบจากการประกาศและการจัดเก็บแบบ Reciprocal Tariff อย่างไรก็ดี ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากอัตราภาษี Sectoral Tariff ที่สูงกว่าอัตราภาษีของ Reciprocal Tariff และในกรณีที่กลุ่มสินค้าหรืออุตสาหกรรมไม่มีการจัดเก็บ Sectoral Tariff หรือเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบเฉพาะจาก Reciprocal Tariff เท่านั้น ผลกระทบจะแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประเภทสินค้าว่าเป็นสินค้าในกลุ่มที่มีการนำไปใช้ในการผลิตหรือส่วนประกอบในอุตสาหกรรมที่มีห่วงโซ่อุปทานอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาหรือไม่ โดยหากเป็นสินค้าขั้นกลาง เช่น เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ อุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ เป็นต้น ผลกระทบจะขึ้นอยู่กับอุปสงค์ในห่วงโซ่อุปทานเป็นหลัก โดยหากเป็นกลุ่มที่มีอุปสงค์ในห่วงโซ่อุปทานสูง แนวโน้มของการส่งออกสินค้าในกลุ่มดังกล่าวไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญหลังจากที่มีการจัดเก็บแบบ Reciprocal Tariff ขณะที่กลุ่มสินค้าขั้นสุดท้ายหรือกลุ่มอาหาร ซึ่งมีการเร่งส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาจะเห็นภาพของผลกระทบจาก Reciprocal Tariff ที่ชัดเจนขึ้น หลังจากที่ผลจากการเร่งส่งออกสินค้าทยอยหมดลง โดยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่จำแนกตามกลุ่มสินค้าหลักที่มีการศึกษาได้ตามตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่จำแนกตามกลุ่มสินค้าหลักที่มีการศึกษา

กลุ่มสินค้าหลักที่มีการศึกษา	สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบ
กลุ่มสินค้าขั้นต้น (สินค้าวัตถุดิบ) ได้แก่ สินค้าไม้และของที่ทำด้วยไม้ (HS 44) สินค้าประเภทซีเมนต์ (HS 68) สินค้าเหล็กกล้า (HS 72) สินค้าที่ทำด้วยเหล็ก (HS 73) สินค้าทองแดง (HS 74) และสินค้าอะลูมิเนียม (HS 76)	**ได้รับผลกระทบจาก Sectoral Tariff อย่างมีนัยสำคัญ** เนื่องจากเป็นสินค้าวัตถุดิบที่มีการนำไปใช้ต่อในหลายอุตสาหกรรม จึงทำให้เกิดการเร่งกักตุนสินค้าขึ้น เมื่อมีการประกาศจะจัดเก็บ Sectoral Tariff และหลังจากนั้นจึงมีแนวโน้มปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง และค่อย ๆ สะท้อนผ่านการเสื่อมลงของคุณภาพสินเชื่อในช่วงเวลา 6 - 12 เดือนต่อมา
กลุ่มสินค้าขั้นกลาง ได้แก่ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ (HS 84) อุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ (HS 85) และยานยนต์และส่วนประกอบ (HS 87)	**ผลกระทบแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสินค้าที่มีการจัดเก็บหรือไม่มีการจัดเก็บ Sectoral Tariff** **- ในกรณีที่ไม่มีการจัดเก็บ Sectoral Tariff โดยการประกาศและการจัดเก็บ Reciprocal Tariff ไม่มีผลให้การส่งออกสินค้าในกลุ่มเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ** โดยการส่งออกเครื่องจักรกลและส่วนประกอบยังสามารถเติบโตได้แม้ว่ามีการจัดเก็บภาษีศุลกากรเพิ่มเติม สะท้อนให้เห็นว่าการส่งออกสินค้าในกลุ่มนี้จะขึ้นอยู่กับอุปสงค์ในห่วงโซ่อุปทานเป็นหลัก

กลุ่มสินค้าหลักที่มีการศึกษา	สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบ
	- **ในสินค้ากลุ่มยานยนต์และส่วนประกอบที่มีการจัดเก็บ Sectoral Tariff จะได้รับผลกระทบจาก Sectoral Tariff อย่างมีนัยสำคัญ** และสะท้อนผ่านการเสื่อมลงของคุณภาพสินเชื่อในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องในช่วงเวลา 8 - 9 เดือนต่อมา
กลุ่มสินค้าขั้นสุดท้าย ได้แก่ ผัก (HS 07) ผลไม้ (HS 08) ชาและกาแฟ (HS 09) และธัญพืช (HS 10)	**การประกาศและการจัดเก็บ Reciprocal Tariff ส่งผลให้การส่งออกสินค้าในกลุ่มอาหารเร่งตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องและค่อย ๆ ปรับลดลงช้ากว่ากลุ่มอื่น** ส่วนหนึ่งคาดว่ามาจากพฤติกรรมการกักตุนสินค้า โดยคุณภาพของสินเชื่อในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องค่อย ๆ เสื่อมลงในช่วงเวลาต่อมา

ที่มา: จัดทำโดยคณะผู้วิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้างต้น คณะผู้วิจัยได้จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายซึ่งประกอบด้วย ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการเงิน และข้อเสนอแนะเชิงนโยบายอื่น ๆ ดังนี้

(1) มาตรการพักชำระหนี้หรือขยายระยะเวลาการชำระหนี้เฉพาะกลุ่มสินค้าที่ได้รับผลกระทบรุนแรงโดยมีกลุ่มเป้าหมาย เงื่อนไข และระยะเวลาที่ชัดเจน เพื่อชะลอการตกชั้นของผู้ประกอบการ SMEs และลดภาระให้กับผู้ประกอบการ SMEs โดยมุ่งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ของกลุ่มสินค้าที่เป็นกลุ่มสินค้าวัตถุดิบหรือกลุ่มสินค้าขั้นสุดท้าย ซึ่งได้รับผลกระทบมากกว่าผู้ประกอบการ SMEs ของกลุ่มสินค้าขั้นกลาง และให้ความสำคัญกับผู้ประกอบการ SMEs ของกลุ่มสินค้าที่ถูกเรียกเก็บอัตราภาษีศุลกากรที่จัดเก็บเพิ่มเติมรายสินค้า (Sectoral Tariff) โดยเร่งดำเนินการพักชำระหนี้หรือขยายระยะเวลาในการชำระหนี้ก่อนผู้ประกอบการ SMEs กลุ่มอื่น ทั้งนี้ ควรมีระยะเวลาสิ้นสุดการพักชำระหนี้ที่เหมาะสมและชัดเจนเพื่อกระตุ้นให้ผู้ประกอบการมีการปรับตัวและป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงที่ลูกหนี้จงใจต้องการการพักชำระหนี้ทั้งที่ยังมีกำลังจ่าย (Moral Hazard)

(2) มาตรการเสริมสร้างสภาพคล่องหรือสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนแบบเฉพาะกลุ่มภายใต้เงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนด เพื่อรักษาสภาพคล่องและความต่อเนื่องของการดำเนินธุรกิจในระยะสั้น ควบคู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและความยืดหยุ่นของธุรกิจในระยะยาว โดยสำหรับกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มสินค้าที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง ภาครัฐควรสนับสนุนสภาพคล่องเพื่อนำไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบธุรกิจ ผ่านโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) และดำเนินการควบคู่กับการค้ำประกันสินเชื่อโดยบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) เพื่อสร้างแรงจูงใจให้สถาบันการเงินยังคงปล่อยสินเชื่อในช่วงที่มีความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ และสำหรับผู้ประกอบการ SMEs ในบางกลุ่มสินค้าที่ผลกระทบอาจไม่รุนแรงมากนัก หรือได้รับปัจจัยบวกจากความต้องการของตลาดที่เพิ่มขึ้น สถาบันการเงินเจ้าหนี้จำเป็นต้องมีมาตรการเสริมสร้างสภาพคล่องและเงินทุนหมุนเวียนในช่วงที่ความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้นทำให้ต้องเพิ่มปริมาณการผลิต

(3) โครงการยกระดับการปรับตัวและพัฒนาขีดความสามารถ (Transformation) หรือการกระจายตลาดส่งออก (Export Diversification) เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงจากนโยบายทางการค้าและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว โดยมีสินเชื่อเพื่อการเปลี่ยนผ่าน (Transformation Loan) ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ เปลี่ยนการผลิตสู่ดิจิทัลหรือระบบอัตโนมัติ เพิ่มการวิจัยและพัฒนา พัฒนาทักษะแรงงาน ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

(4) การยกระดับกลไกการค้ำประกันสินเชื่อ (Credit Guarantee) หรือการค้ำประกันการส่งออก (Export Guarantee) เพื่อลดความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) และสร้างแรงจูงใจให้สถาบันการเงินยังคงปล่อยสินเชื่อ และเพื่อช่วยลดความเสี่ยงทางการค้าระหว่างประเทศและเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ประกอบการที่อาจต้องมีกระจายตลาดส่งออก และควรกำหนดเงื่อนไขของการค้ำประกันการส่งออกให้ครอบคลุมตลาดใหม่และตลาดที่มีความเสี่ยงสูง เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้ประกอบการในการขยายการส่งออกไปยังประเทศที่มีศักยภาพและลดการพึ่งพาตลาดที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการภาษี

(5) เครื่องมือทางการเงินเพื่อการค้าระหว่างประเทศตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยควรมีมาตรการในการสนับสนุนสินเชื่อห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Finance) และการรับซื้อหนี้การค้า (Factoring) เพื่อให้ผู้ประกอบการกลุ่มนี้สามารถเข้าถึงเงินทุนหมุนเวียนในต้นทุนที่เหมาะสม

(6) การจัดตั้งกองทุนปรับโครงสร้างเพื่อรองรับผลกระทบทางการค้า (Trade Adjustment Fund) สำหรับการช่วยเหลืออุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบรุนแรงและคาดการณ์ว่าจะมีผลต่อการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs อย่างถาวร โดยอาจจัดตั้งเป็นทุนหมุนเวียนภายใต้กระทรวงพาณิชย์ และกำหนดวัตถุประสงค์การช่วยเหลือโดยให้เงินสนับสนุน (Subsidize) หรือสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) จากกองทุนให้ครอบคลุมความต้องการของผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบทั้งการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนธุรกิจหรือการปรับตัวของผู้ประกอบการ การสนับสนุนการกระจายตลาดส่งออก การพัฒนาศักยภาพแรงงาน และการบริหารความเสี่ยงทางการค้า

(7) เครื่องมือการบริหารความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน (FX Risk Management) เพื่อให้ผู้ประกอบการ SMEs เข้าถึงเครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยง (Hedging Instrument) และลดช่องว่างในการทำธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการ SMEs และธุรกิจขนาดใหญ่

(8) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านอื่น ๆ ที่ควรดำเนินการควบคู่ไปกับมาตรการการเงิน ทั้งมาตรการทางการคลังเพื่อลดภาระต้นทุนของผู้ประกอบการ เช่น การเลื่อนกำหนดการชำระภาษี การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี และการเร่งหักค่าเสื่อมราคา เพื่อช่วยเพิ่มสภาพคล่องและลดภาระค่าใช้จ่ายในช่วงที่ธุรกิจได้รับผลกระทบ รวมไปถึงการลดต้นทุนแฝง (Hidden Cost) ลดระยะเวลา และลดความซับซ้อนของกระบวนการส่งออก การลดภาระด้านเอกสารและกฎระเบียบ รวมทั้งการลดต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการทำตามข้อกำหนดด้านมาตรฐานและการรับรองสินค้า นอกจากนี้ ภาครัฐควรเร่งยกระดับระบบการบริหารความเสี่ยงด้านถิ่นกำเนิดสินค้า (Rules of Origin) และเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบและติดตามเส้นทางการค้าระหว่างประเทศ เพื่อป้องกันการสวมสิทธิ์ส่งออก (Transshipment) หรือการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า อีกทั้งการยกระดับห่วงโซ่อุปทานและขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SMEs เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพื่อให้ผู้ประกอบการ SMEs มีอำนาจในการต่อรองในห่วงโซ่อุปทานมากขึ้น

อย่างไรก็ดี ผลการศึกษายังมีข้อจำกัดหลายประการที่ควรคำนึงในการนำไปใช้ประโยชน์และสามารถปรับปรุงแก้ไขข้อจำกัดต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาในระยะต่อไป ซึ่งประกอบด้วย ข้อจำกัดเกี่ยวกับสมมติฐาน ข้อมูล และกรอบระยะเวลาที่ทำการศึกษา ข้อจำกัดในการครอบคลุมปัจจัยเชิงพฤติกรรมและการปรับตัวของผู้ประกอบการ ข้อจำกัดในการจำแนกผลกระทบจากการดำเนินมาตรการหรือนโยบายจากหลายประเทศพร้อมกัน ดังนั้น การศึกษาในโครงการวิจัยฉบับนี้จึงจำกัดเฉพาะการศึกษาผลกระทบสุทธิจากมาตรการภาษีศุลกากรของประเทศสหรัฐอเมริกาเท่านั้น

Executive Summary

The uncertainty surrounding the trade policies of major economies, particularly the Reciprocal Tariff measures imposed by the United States to rebalance trade with various countries in 2025, has had wide-ranging effects on the Thai business sector, especially Small and Medium Enterprises (SMEs) and businesses within related supply chains. The latest round of negotiations resulted in Thailand being subject to a 19% tariff on goods exported to the United States, effective from 7 August 2025. Data from the Office of the National Economic and Social Development Council indicates that Thai businesses have been affected by these tariff measures, particularly in the electronics and machinery/equipment sectors. Therefore, the research team identified the need to analyze the economic uncertainty arising from major economies' trade policies, specifically the U.S. Reciprocal Tariff, in order to understand the problems, constraints, impacts, and genuine needs of SME operators across different industries. This research is intended to inform policies and measures that align with the problems, constraints, and needs of SMEs, enabling targeted and effective assistance for each SME group.

The research team studied the timeline of key U.S. tariff actions, covering both the announcement and imposition of the Reciprocal Tariff and additional sector-specific tariffs (Sectoral Tariff), and used data from the relevant periods to analyze impact. The analysis comprises two data sets: (1) SME export data, sourced from the Office of Small and Medium Enterprises Promotion (OSMEP), consisting of export values in U.S. dollars broken down by business size, HS code, and destination country, covering January 2023 to April 2026, spanning periods before and after the announcement and imposition of the Reciprocal Tariff and Sectoral Tariff. The data set covers 81 HS codes over 40 months each, totaling 3,240 data points. The impact on Thai SME exports was analyzed using a Continuous Difference-in-Differences econometric model applied within an Event Study framework, using the level of exposure to the U.S. market as the independent variable to assess impact by exposure level, and dummy variables to capture the periods before, during, and after the announcement of the Reciprocal Tariff measures, in order to analyze impacts across different time periods for each industry sector. (2) Classified debtor data by business type (DS_TCS) from Specialized Financial Institutions (SFIs), consisting of monthly loan data limited to financial contract types primarily related to international trade, namely overdrafts, pre-export financing, factoring, and bills of exchange, and limited to SFIs that provide trade-related financing to SME operators, namely the Government Savings Bank, the Export-Import Bank of Thailand (EXIM Bank), the Small and Medium Enterprise Development Bank of Thailand (SME Development Bank), and the Islamic Bank of Thailand. Monthly data from April 2024 to April 2026 was used, covering 25 months per institution, totaling 100 data sets. This was used to analyze the credit quality of trade-related loans to SME operators in industries exposed to the U.S. market, examining changes in the proportion of Special Mention (SM) loans and Non-Performing Loans (NPLs), following the announcement and enforcement of the Reciprocal Tariff and Sectoral Tariff.

Both parts of the analysis were conducted separately by product category, divided into three groups: (1) Raw material goods: wood and wood products (HS 44), cement products (HS 68), steel (HS 72), articles of iron/steel (HS 73), copper products (HS 74), and aluminum products (HS 76); (2) Intermediate goods: machinery and parts (HS 84), electrical equipment and parts (HS 85), and vehicles and parts (HS 87); and (3) Final goods: vegetables (HS 07), fruit (HS 08), tea and coffee (HS 09), and cereals (HS 10).

Key findings: Product groups or industries subject to U.S. Sectoral Tariffs were significantly more affected by the Sectoral Tariff than by the Reciprocal Tariff though this may partly reflect the higher tariff rate under the Sectoral Tariff compared to the Reciprocal Tariff. For product groups or industries not subject to Sectoral Tariffs. For example, affected only by the Reciprocal Tariff, the impact varied depending on whether the goods are used as production inputs or components within industries whose supply chains are located in the United States.

For intermediate goods such as machinery and electrical equipment, the impact depended primarily on supply-chain demand: where supply-chain demand remained high, export trends for these goods did not change significantly following the imposition of the Reciprocal Tariff. Meanwhile, final goods or food products which saw a surge in exports to the United States showed a clearer Reciprocal Tariff impact once the effects of front-loaded (rushed) exports gradually wore off. A summary of the impact analysis by main product group studied is presented in Table 1.
Table 1: Summary of Impact Analysis by Main Product Group Studied

Table 1: Summary of Impact Analysis by Main Product Group Studied

Main Product Group Studied	Summary of Impact Analysis
Primary goods (raw materials): wood and wood products (HS 44), cement products (HS 68), steel (HS 72), articles of iron/steel (HS 73), copper products (HS 74), and aluminum products (HS 76)	Significantly affected by the Sectoral Tariff, as these raw materials are used as inputs across many industries, leading to stockpiling when the Sectoral Tariff was announced, followed by a continuous decline, thereafter, gradually reflected in deteriorating loan quality 6 to 12 months later.
Intermediate goods: machinery and parts (HS 84), electrical equipment and parts (HS 85), and vehicles and parts (HS 87)	Impact varied between product groups subject to and not subject to the Sectoral Tariff. For goods not subject to the Sectoral Tariff, the announcement and imposition of the Reciprocal Tariff did not significantly change export volumes;

Main Product Group Studied	Summary of Impact Analysis
	machinery and parts exports continued to grow despite the additional tariffs, indicating that exports of this group depend primarily on supply-chain demand. For vehicles and parts, which are subject to the Sectoral Tariff, the impact was significant and was reflected in deteriorating credit quality in related industries 8–9 months later.
Final goods: vegetables (HS 07), fruit (HS 08), tea and coffee (HS 09), and cereals (HS 10)	The announcement and imposition of the Reciprocal Tariff caused exports of food products to accelerate continuously before gradually declining more slowly than other groups, likely reflecting stockpiling behavior with credit quality in related industries gradually deteriorating over the subsequent period.

Source: Compiled by the research team.

Based on the above findings, the research team developed policy recommendations, comprising financial policy recommendations and other policy recommendations, as follows:

1. Debt moratorium or debt repayment extension measures targeted at severely affected product groups, with clearly defined target groups, conditions, and timeframes, to delay the downgrading of SME debtor classifications and reduce the burden on SMEs. Priority should be given to SMEs in raw material and final goods groups, which were more severely affected than intermediate goods SMEs, and particularly to SMEs subject to Sectoral Tariffs, who should receive debt relief ahead of other SME groups. Clear end dates for debt moratoria should be set to encourage business adjustment and prevent moral hazard (Debtors deliberately seeking relief despite having repayment capacity).

2. Targeted liquidity support or working capital measures, under defined conditions and timeframes, to maintain short-term liquidity and business continuity while strengthening long-term competitiveness and resilience. For severely affected SME groups, the government should support liquidity through Soft Loan programs, combined with credit guarantees from the Small Industry Credit Guarantee Corporation (TCG), to incentivize financial institutions to continue lending during periods of economic uncertainty. For SME groups less severely affected or benefiting from

increased market demand creditor financial institutions should provide liquidity and working capital support to accommodate increased production needs.

3. Transformation and export diversification programs to support adaptation to changing trade policy and build long-term competitiveness, through low-interest Transformation Loans to help SMEs develop products, shift to digital or automated production, increase R&D, develop workforce skills, and improve production efficiency.

4. Enhanced credit guarantee and export guarantee mechanisms to reduce credit risk and incentivize continued lending by financial institutions, reduce international trade risk, and build confidence among exporters diversifying into new markets. Export guarantee conditions should be expanded to cover new and higher-risk markets, encouraging SMEs to expand into markets with potential and reduce dependence on tariff-affected markets.

5. Trade finance instruments across the supply chain, including support for Supply Chain Finance and Factoring, to enable this group of SMEs to access working capital at appropriate cost.

6. Establishment of a Trade Adjustment Fund to assist industries severely and permanently affected, potentially established as a revolving fund under the Ministry of Commerce, providing subsidies or Soft Loans to cover SME needs including business restructuring/adaptation support, export market diversification, workforce development, and trade risk management.

7. FX risk management tools, to give SMEs access to hedging instruments and narrow the gap between SMEs and large enterprises in managing currency risk.

8. Other complementary policy recommendations, to be implemented alongside financial measures, including fiscal measures to reduce cost burdens (For example, tax payment deferrals, tax incentives, accelerated depreciation) to boost liquidity and reduce expenses for affected businesses; reducing hidden costs, time, and complexity in export processes; reducing documentation and regulatory burdens; and reducing compliance costs related to standards and certification. In addition, the government should accelerate improvements to Rules of Origin risk management systems and strengthen monitoring of international trade routes to prevent transshipment or origin misrepresentation. Supply chains and competitiveness should also be strengthened by supporting SMEs in improving production efficiency, thereby increasing their bargaining power within supply chains.

However, the study has several limitations that should be considered in its application and that could be addressed in future research, including limitations regarding assumptions, data, and the study timeframe; limitations in capturing behavioral and adaptive factors among business operators; and limitations in isolating the effects of simultaneous measures or policies from multiple countries. As such, this research is limited to studying the net impact of U.S. tariff measures only.

สารบัญ

หน้า

กิตติกรรมประกาศ ..... **ก**
บทสรุปผู้บริหาร ..... **ข**
Executive Summary ..... **ฉ**
สารบัญ ..... **ญ**
สารบัญตาราง ..... **ฏ**
สารบัญภาพ ..... **ฑ**
ประมวลศัพท์เทคนิคและคำย่อ ..... **ต**
อภิธานศัพท์ ..... **ท**
บทที่ 1 บทนำ **1**
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา 1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย 2
1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย 3
1.4 ระเบียบวิธีการวิจัย 3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 3
1.6 องค์ประกอบของงานวิจัย 4
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง **5**
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความไม่แน่นอนของนโยบายด้านการค้า 5
2.2 การทบทวนวรรณกรรม 13
2.3 บทสรุปของแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของนโยบายด้านการค้าและ การทบทวนวรรณกรรม 19
บทที่ 3 สถานการณ์นโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก **24**
3.1 ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย 25
3.2 ภาพรวมการค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย 41
3.3 ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการค้าและความตกลงการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก 57
3.4 ลำดับเหตุการณ์การจัดเก็บภาษีสินค้านำเข้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก 59
3.5 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการภาษีศุลกากรของประเทศสหรัฐอเมริกา 65
บทที่ 4 การวิเคราะห์ผลกระทบจากจากสถานการณ์ ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก **79**
4.1 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ 79
4.2 วิธีการวิเคราะห์ 80
4.3 ผลการวิเคราะห์ 84

หน้า

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 101
5.1 บทสรุป 101
5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 105
5.3 ข้อจำกัดของการศึกษา 113
บรรณานุกรม 115
ภาคผนวก 121
ภาคผนวก ก 123
ภาคผนวก ข 131
ภาคผนวก ค 157

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 2.1 สรุปการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของสถานกรณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้า 20
ตารางที่ 3.1 ตลาดส่งออก 10 อันดับแรกของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568 26
ตารางที่ 3.2 รายการสินค้าส่งออก 15 อันดับแรกของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568 27
ตารางที่ 3.3 แหล่งนำเข้า 10 อันดับแรกของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568 29
ตารางที่ 3.4 รายการสินค้านำเข้า 15 อันดับแรกของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568 30
ตารางที่ 3.5 รายการสินค้านำเข้า 15 อันดับแรกของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568 33
ตารางที่ 3.6 รายการสินค้า 15 อันดับแรกที่ประเทศไทยนำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568 35
ตารางที่ 3.7 รายการสินค้า 15 อันดับแรกที่ประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568 38
ตารางที่ 3.8 รายการสินค้า 15 อันดับแรกที่ประเทศไทยนำเข้าจากประเทศจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568 40
ตารางที่ 3.9 ตลาดการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จำแนกรายประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568 44
ตารางที่ 3.10 สินค้าส่งออก 10 อันดับแรกของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568 45
ตารางที่ 3.11 ตลาดการนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จำแนกรายประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568 47
ตารางที่ 3.12 สินค้านำเข้า 10 อันดับแรกของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568 48
ตารางที่ 3.13 สินค้าส่งออก 10 อันดับแรกที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568 50
ตารางที่ 3.14 สินค้านำเข้า 10 อันดับแรกที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยนำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2566 - 2568 52
ตารางที่ 3.15 สินค้าส่งออก 10 อันดับแรกที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยส่งออกไปยังประเทศจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568 54
ตารางที่ 3.16 สินค้านำเข้า 10 อันดับแรกที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยนำเข้าจากประเทศจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568 56
ตารางที่ 3.17 ลำดับเหตุการณ์การจัดเก็บภาษีสินค้านำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา 59
ตารางที่ 3.18 สัดส่วนการนำเข้าสินค้าเทียบกับอัตราภาษีที่เก็บจริงของประเทศสหรัฐอเมริกา แบ่งตามสินค้าส่งออกสำคัญของไทยไปสหรัฐอเมริกา 67
ตารางที่ 3.19 กลุ่มสินค้าที่ต้องรักษาส่วนแบ่งตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกา 68
ตารางที่ 3.20 กลุ่มสินค้าที่มีแนวโน้มที่จะสูญเสียส่วนแบ่งการตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกา 68
ตารางที่ 3.21 ภาพรวมการส่งออกสินค้าของธุรกิจ SMEs ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2568 (มกราคม - กันยายน 2568) 78

หน้า

ตารางที่ 4.1 ค่าสถิติของข้อมูลการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา.....80
ตารางที่ 4.2 ลำดับเหตุการณ์การจัดเก็บภาษีศุลกากรที่สำคัญของประเทศสหรัฐอเมริกา.....81
ตารางที่ 4.3 การแบ่งกลุ่มสินเชื่อของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและส่งออกโลหะ.....88
ตารางที่ 4.4 การแบ่งกลุ่มสินเชื่อของอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล อุปกรณ์ไฟฟ้า
และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์.....91
ตารางที่ 4.5 การแบ่งกลุ่มสินเชื่อของอุตสาหกรรมยานยนต์และส่วนประกอบ.....94
ตารางที่ 4.6 การแบ่งกลุ่มสินเชื่อของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาหาร ผัก และผลไม้.....98
ตารางที่ 4.7 สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่จำแนกตามกลุ่มสินค้าหลักที่มีการศึกษา..... 100
ตารางที่ 5.1 สรุปมาตรการและแนวทางการในการช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ตามกลุ่มสินค้าหลักที่มีการศึกษา.....110

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 3.1 มูลค่าการส่งออกสินค้ารวมรายไตรมาสของประเทศไทยในไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2565 - ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568 25
ภาพที่ 3.2 มูลค่าการส่งออกสินค้ารวมรายปีของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568 26
ภาพที่ 3.3 มูลค่าการนำเข้าสินค้ารวมของประเทศไทย ช่วงไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2565 - ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568 28
ภาพที่ 3.4 มูลค่าการส่งออกสินค้ารวมของประเทศไทย (รายปี) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568 28
ภาพที่ 3.5 ดุลการค้ากับต่างประเทศของประเทศไทย ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2564 - ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568 30
ภาพที่ 3.6 ดุลการค้ากับต่างประเทศของประเทศไทย (รายปี) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568 31
ภาพที่ 3.7 ดุลการค้ากับต่างประเทศของประเทศไทย จำแนกตามประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568 31
ภาพที่ 3.8 มูลค่าการส่งออกจากประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2564 - ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568 32
ภาพที่ 3.9 มูลค่าการส่งออกจากประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (รายปี) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568 33
ภาพที่ 3.10 มูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยจากประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2564 - ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568 34
ภาพที่ 3.11 มูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยจากประเทศสหรัฐอเมริกา (รายปี) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568 34
ภาพที่ 3.12 ดุลการค้าของประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2564 - ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568 36
ภาพที่ 3.13 ดุลการค้าของประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา (รายปี) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568 36
ภาพที่ 3.14 มูลค่าการส่งออกของประเทศไทยจากประเทศจีน ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2564 - ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568 37
ภาพที่ 3.15 มูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยจากประเทศจีน (รายปี) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568 37
ภาพที่ 3.16 มูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยจากประเทศจีน ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2564 - ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568 39
ภาพที่ 3.17 มูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยจากประเทศจีน (รายปี) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568 39
ภาพที่ 3.18 ดุลการค้าของประเทศไทยกับประเทศจีน ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2564 - ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568 40
ภาพที่ 3.19 ดุลการค้าของประเทศไทยกับประเทศจีน (รายปี) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568 41
ภาพที่ 3.20 มูลค่าการส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568 42

หน้า

ภาพที่ 3.21 สัดส่วนมูลค่าการส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568 42
ภาพที่ 3.22 จำนวนผู้ประกอบการ SMEs ไทย ที่ส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568 43
ภาพที่ 3.23 สัดส่วนผู้ประกอบการ SMEs ไทย ที่ส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2562 - 2568 43
ภาพที่ 3.24 มูลค่าการนำเข้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568 46
ภาพที่ 3.25 สัดส่วนมูลค่าการนำเข้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568 46
ภาพที่ 3.26 มูลค่าการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568 49
ภาพที่ 3.27 สัดส่วนการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568 49
ภาพที่ 3.28 มูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568 51
ภาพที่ 3.29 สัดส่วนการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568 51
ภาพที่ 3.30 มูลค่าการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ไปยังประเทศจีน จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568 53
ภาพที่ 3.31 สัดส่วนการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ไปยังประเทศจีน จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568 53
ภาพที่ 3.32 มูลค่าการนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จากประเทศจีน จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568 55
ภาพที่ 3.33 สัดส่วนการนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จากประเทศจีน จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568 55
ภาพที่ 3.34 สัดส่วนสินค้าในการส่งออกสินค้ารวมของประเทศไทย และสัดส่วนในการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา 57
ภาพที่ 3.35 อัตราภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกาที่ประเทศใช้กับประเทศคู่ค้า 66
ภาพที่ 3.36 อัตราภาษีนำเข้าที่แท้จริงของสหรัฐอเมริกาตั้งแต่เดือนมกราคม – สิงหาคม พ.ศ. 2568 66
ภาพที่ 3.37 กลุ่มสินค้าไทยที่มีโอกาสอยู่ในห่วงโซ่การผลิตจีนไปสหรัฐอเมริกา 69
ภาพที่ 3.38 ดุลการค้าของประเทศไทย ระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศจีน แบ่งตามกลุ่มสินค้าส่งออกสำคัญของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ปี พ.ศ. 2567 70
ภาพที่ 3.39 สินค้าสำคัญที่มีความเสี่ยงเป็นทางผ่านระหว่างประเทศจีนและประเทศสหรัฐอเมริกา (ประเทศจีนเป็นตลาดนำเข้าหลัก และประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกหลัก) 70
ภาพที่ 3.40 อัตราการขยายตัวของการนำเข้าสินค้าจากจีนและส่งออกไปสหรัฐอเมริกา ในสินค้าเฝ้าระวัง 49 รายการ 71

หน้า

ภาพที่ 3.41 สัดส่วนสินค้าส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา ที่เสี่ยงเข้าข่าย Transshipment ของประเทศไทย ประเทศเวียดนาม และประเทศอินโดนีเซีย 73
ภาพที่ 3.42 ประเมิน Transshipment ต่อการส่งออกทั้งหมดไปประเทศสหรัฐอเมริกา 73
ภาพที่ 3.43 อัตราการขยายตัวของการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนและส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา ในสินค้าเฝ้าระวัง 49 รายการ 75
ภาพที่ 3.44 อัตราการขยายตัวของการนำเข้าสินค้าจากจีนและส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา ในสินค้าเฝ้าระวัง 49 รายการ 75
ภาพที่ 3.45 สัดส่วนนำเข้าสินค้าของประเทศสหรัฐอเมริกากับการส่งออกของประเทศไทย (Section 232) 8 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2568 แบ่งตามประเทศสำคัญ 76
ภาพที่ 3.46 การส่งออกในกลุ่มสินค้าภายใต้มาตรา 232 ของประเทศไทย 76
ภาพที่ 3.47 สัดส่วนการส่งออกของประเทศไทยเทียบกับประเทศในอาเซียน 77
ภาพที่ 4.1 ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกเหล็กและสินค้าที่ผลิตจากเหล็ก 86
ภาพที่ 4.2 ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกอะลูมิเนียมและสินค้าที่ผลิตจากอะลูมิเนียม 87
ภาพที่ 4.3 สินเชื่อ SM และ NPL ของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมการผลิตโลหะ 88
ภาพที่ 4.4 การเปลี่ยนแปลงของ SM Ratio และ NPL Ratio ของสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมการผลิตโลหะ 89
ภาพที่ 4.5 ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกเครื่องจักรกลและส่วนประกอบ 90
ภาพที่ 4.6 ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ 90
ภาพที่ 4.7 สินเชื่อ SM และ NPL ของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล อุปกรณ์ไฟฟ้า และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ 92
ภาพที่ 4.8 การเปลี่ยนแปลงของ SM Ratio และ NPL Ratio ของสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล อุปกรณ์ไฟฟ้า และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ 92
ภาพที่ 4.9 ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกยานยนต์และส่วนประกอบ 93
ภาพที่ 4.10 สินเชื่อ SM และ NPL ของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมยานยนต์และส่วนประกอบ 95
ภาพที่ 4.11 การเปลี่ยนแปลงของ SM Ratio และ NPL Ratio ของสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมยานยนต์และส่วนประกอบ 95
ภาพที่ 4.12 ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกผัก 96
ภาพที่ 4.13 ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกผลไม้ 97
ภาพที่ 4.14 ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกชาและกาแฟ 97
ภาพที่ 4.15 สินเชื่อ SM และ NPL ของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมอาหาร ผัก และผลไม้ 99
ภาพที่ 4.16 การเปลี่ยนแปลงของ SM Ratio และ NPL Ratio ของสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมอาหาร ผัก และผลไม้ 99

ประมวลศัพท์เทคนิคและคำย่อ

1. สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialized Financial Institutions : SFIs) หมายถึง สถาบันการเงินของรัฐที่มีกฎหมายเฉพาะจัดตั้งขึ้น ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ธนาคารอาคารสงเคราะห์ ธพว. ธสน. ธอท. และ บสย. ตามคำนิยามของพระราชบัญญัติธุรกิจสถาบันการเงิน พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

2. ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) หมายถึง ธุรกิจที่มีขนาดกิจการตามหลักเกณฑ์ของ สสว.

3. พิกัดอัตราศุลกากร (Harmonized System Code : HS Code) หมายถึง ระบบการจำแนกประเภทและชนิดของสินค้าที่ใช้เป็นมาตรฐานสากล ซึ่งกำหนดขึ้นโดยองค์การศุลกากรโลก (World Customs Organization : WCO) โดยประเทศไทยได้มีการใช้ระบบพิกัดศุลกากรตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2531

อภิธานศัพท์

ACFTA	the ASEAN–China Free Trade Area (ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน)
B2B	Business-to-business (ธุรกรรมรูปแบบการค้าขายสินค้าหรือบริการระหว่างองค์กรธุรกิจด้วยกันเอง ไม่ใช่การขายให้ผู้บริโภครายย่อย)
CFIB	Canadian Federation of Independent Business
CGE Model	Computable General Equilibrium Model
CIT	Court of International Trade
CPTPP	Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership (ข้อตกลงความครอบคลุมและความก้าวหน้าเพื่อหุ้นส่วนทางการค้าภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก)
EFA	Exploratory Factor Analysis
EGF	European Globalization Adjustment Fund
EU	European Union (สหภาพยุโรป)
FTA	Free Trade Agreement (ข้อตกลงเขตการค้าเสรี)
GDP	Gross Domestic Product (มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ)
GEM	General Equilibrium Model (แบบจำลองดุลยภาพทั่วไป)
GTAP	Global Trade Analysis Project
GVAR	Global Vector Autoregression
GVC	Global Value Chain (ห่วงโซ่อุปทานโลก)
IEEPA	International Emergency Economic Powers Act (กฎหมายว่าด้วยอำนาจทางเศรษฐกิจในสถานการณ์ฉุกเฉินระหว่างประเทศ)
MSMEs	Micro, Small and Medium Enterprise (ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดเล็ก และรายย่อย)
NEA	National Emergencies Act (กฎหมายสถานการณ์ฉุกเฉินแห่งชาติ)
NPL	Non-Performing Loan (สินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้)
NTBU	Non-Tariff Barrier Uncertainty (ความไม่แน่นอนของนโยบายไม่ใช่ภาษี)
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา)
OEM	Original Equipment Manufacturer (ผู้ประกอบการที่มีลักษณะการผลิตที่พึ่งพาแรงงานเข้มข้นและการรับจ้างผลิตสินค้า)
OLS	Ordinary Least Square
PGS	Portfolio Guarantee Scheme (โครงการค้ำประกันแบบกลุ่ม)
PNTR	Permanent Normal Trade Relations (สถานะการค้าปกติถาวร)
RCS	Reverse Charge System
Real GDP	Real Gross Domestic Product (ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง)
RVC	Regional Value Content
SFIs	Specialized Financial Institutions (สถาบันการเงินเฉพาะกิจ)
SM	Special Mention Loan (สินเชื่อที่จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ)
SMEs	Small and Medium Enterprises (ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม)

SPS	Sanitary and Phytosanitary Measures (กฎด้านความปลอดภัยอาหาร)
TBT	Technical Barriers to Trade (มาตรฐานสินค้าและกระบวนการรับรองความสอดคล้อง)
TPU	Trade Policy Uncertainty (ความไม่แน่นอนของนโยบายด้านการค้า)
WTO	World Trade Organization (องค์การการค้าโลก)
สสว.	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
สศช.	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ธพว.	ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย
ธสน.	ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
ธอท.	ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย
บสย.	บรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม

บทที่ 1
บทนำ

สาระสำคัญในบทนี้ประกอบด้วย ที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตของโครงการวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และองค์ประกอบของงานวิจัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises : SMEs) มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจไทยมาโดยตลอด เนื่องจากผู้ประกอบการ SMEs ถือเป็นส่วนสำคัญในการสร้างรายได้และการจ้างงานในระบบเศรษฐกิจไทยอย่างมีนัยสำคัญ โดยจากข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) พบว่า ในปี 2567 ประเทศไทยมีจำนวนผู้ประกอบการ SMEs จำนวนทั้งสิ้น 3,255,957 ราย โดยมีจำนวนผู้ประกอบการ SMEs ที่อยู่ในภาคการค้าจำนวน 1,356,888 ราย หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 41.6 ของจำนวน SMEs ทั้งหมด ภาคการบริการจำนวน 1,329,506 ราย หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 40.8 ของจำนวน SMEs ทั้งหมด ภาคการผลิตจำนวน 515,857 ราย หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.8 ของจำนวน SMEs ทั้งหมด และภาคการเกษตรจำนวน 53,706 ราย หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 1.7 ของจำนวน SMEs ทั้งหมด และผู้ประกอบการ SMEs มีจำนวนการจ้างงานทั้งสิ้น 13,426,373 คน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 68.8 ของการจ้างงานทั้งประเทศ รวมทั้งข้อมูลจาก สสว. ปี 2568 พบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ยังเป็นส่วนสำคัญในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) ประมาณ 4.85 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 34.8 ของ GDP ซึ่งถือว่าเป็นสัดส่วนที่สำคัญในการสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจภายในประเทศ

อย่างไรก็ดี สถานการณ์ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจจากประเทศเศรษฐกิจหลักได้ส่งผลกระทบต่อภาคธุรกิจเป็นวงกว้าง โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งอยู่ในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ที่เกี่ยวข้อง ประกอบกับประเทศไทยที่พึ่งพิงการส่งออกสินค้าเป็นสำคัญ โดยการส่งออกของประเทศไทยในปี 2567 คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 56.37 ต่อ GDP โดยมีประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศจีนเป็นคู่ค้าหลัก คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.31 และร้อยละ 11.70 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด ดังนั้น สถานการณ์ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจจากประเทศเศรษฐกิจหลักและการเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านภาษีการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักทางภาษีจึงส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการไทยโดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs อย่างมีนัยสำคัญ

โดยในปี 2568 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ปรับเพิ่มอัตราภาษีศุลกากรเพื่อเป็นการตอบโต้กันผ่านนโยบายการค้า (Reciprocal Tariff) เพื่อปรับสมดุลทางการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกากับประเทศต่าง ๆ และประเทศไทยได้รับผลกระทบจาก Reciprocal Tariff เช่นเดียวกับหลายประเทศทั่วโลก โดยผลการเจรจาล่าสุดส่งผลให้ประเทศไทยจะถูกจัดเก็บภาษีจากสินค้าที่ส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาในอัตราร้อยละ 19 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 7 สิงหาคม 2568 ทั้งนี้ มาตรการทางภาษีดังกล่าวทำให้ประเทศไทยได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก เนื่องจากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์ในปี 2568 ชี้ให้เห็นว่า ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย คิดเป็นมูลค่าการส่งออกประมาณ 2,374.12 ล้านล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.31 ของมูลค่าการส่งออกทั้งหมด โดยมีสินค้าส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาสัดส่วนมากที่สุด คือ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44.13 ของมูลค่าการส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา รองลงมา คือ เครื่องใช้ไฟฟ้า และผลิตภัณฑ์ยาง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.85 และร้อยละ 6.32 ตามลำดับ นอกจากนี้ ข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ

และสังคมแห่งชาติ (สศช.) สะท้อนให้เห็นว่า ผู้ประกอบการไทยได้รับผลกระทบจากมาตรการทางภาษีดังกล่าว เนื่องจากมูลค่าการส่งออกของประเทศไทยในไตรมาสที่ 3 ปี 2568 มีการขยายตัวร้อยละ 11.5 ซึ่งชะลอตัวลงจากร้อยละ 15.0 ในไตรมาสก่อนหน้า และดัชนีปริมาณการส่งออกขยายตัวร้อยละ 10.9 ซึ่งชะลอตัวลงจากร้อยละ 14.5 ในไตรมาสก่อนหน้า ตามการชะลอตัวของปริมาณการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรม โดยเฉพาะสินค้ากลุ่มอิเล็กทรอนิกส์ และเครื่องจักรและอุปกรณ์ อีกทั้งเมื่อพิจารณาการส่งออกสินค้าไปยังตลาดประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าขยายตัวลดลงเหลือร้อยละ 26.4 ซึ่งจะลดตัวลงจากร้อยละ 33.9 ในไตรมาสก่อนหน้า

ด้วยเหตุนี้ จึงจะเห็นได้ว่า สถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นเศรษฐกิจหลักและเป็นประเทศการส่งออกหลักของประเทศไทย จะส่งผลกระทบต่อภาคการส่งออกของประเทศไทยและผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งบางกลุ่มอาจมีความเปราะบาง และอาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจอื่น ๆ ที่อยู่ใน Supply Chain อีกด้วย ซึ่งจะทำให้การส่งออกของประเทศไทยอาจชะลอตัวลง และกระทบต่อการผลิต การจ้างงาน และรายได้ของแรงงานในภาคอุตสาหกรรมอีกด้วย อย่างไรก็ดี การวิเคราะห์สภาวการณ์และผลกระทบต่อผู้ประกอบการ SMEs ของไทยในช่วงที่ผ่านมาเป็นการวิเคราะห์จากข้อมูลภาพรวม (Aggregate Data) เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงเห็นถึงความจำเป็นต้องวิเคราะห์สถานการณ์ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในด้านนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักจากการตอบโต้กันผ่านนโยบายการค้า (Reciprocal Tariff) ของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศจีน โดยวิเคราะห์จากข้อมูลในระดับจุลภาคและในระดับอุตสาหกรรม เพื่อให้ทราบถึงสภาพปัญหา ข้อจำกัด ผลกระทบ และความต้องการที่แท้จริงของผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละอุตสาหกรรม เพื่อนำมากำหนดนโยบายและมาตรการที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการของผู้ประกอบการ SMEs และช่วยเหลือแก้ไขปัญหาให้กับผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละกลุ่มได้อย่างตรงจุดและมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ให้สามารถขยายธุรกิจได้และมีรายได้เพิ่มขึ้น จะทำให้ภาครัฐสามารถจัดเก็บรายได้เพิ่มมากขึ้นตามกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เติบโตขึ้น มีความคุ้มค่าทางด้านการคลัง และเกิดผลเป็นรูปธรรมมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบจากความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก โดยเจาะจงนโยบายด้านภาษีหรือ Reciprocal Tariff ของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย ทั้งในมิติของภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบ และระดับความรุนแรงของผลกระทบ

1.2.2 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบจาก Reciprocal Tariff ของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยใช้ข้อมูลจุลภาคในระดับรายอุตสาหกรรม รวมทั้งอุตสาหกรรมที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของแต่ละอุตสาหกรรม โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสินค้าส่งออกที่วัตถุดิบ (Raw Material) เช่น สินค้าเกษตร เป็นต้น และสินค้าส่งออกขั้นสุดท้าย (Final Goods) เช่น รถยนต์ เป็นต้น

1.2.3 เพื่อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับแนวทางในการช่วยเหลือและ/หรือลดผลกระทบจาก Reciprocal Tariff ของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละภาคอุตสาหกรรม โดยมุ่งเน้นการให้ข้อเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับมาตรการด้านการเงิน

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก โดยเจาะจงนโยบายการปรับเพิ่มอัตราภาษีศุลกากรเพื่อเป็นการตอบโต้กันผ่านนโยบายการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกา (Reciprocal Tariff) ที่เกิดขึ้นในระหว่างปี 2568 ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย เพื่อประเมินความรุนแรงของผลกระทบจากนโยบายการค้าดังกล่าวต่อผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ในภาคอุตสาหกรรมของไทย รวมถึงผู้ประกอบการใน Supply Chain ของแต่ละภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบด้วย เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เหมาะสมกับผู้ประกอบการในแต่ละภาคอุตสาหกรรม โดยมุ่งเน้นการให้ข้อเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับมาตรการด้านการเงินเป็นหลัก

1.4 ระเบียบวิธีการวิจัย

1.4.1 ศึกษานโยบายที่เกี่ยวข้องกับความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก รวมทั้งผลกระทบจากนโยบายการปรับเพิ่มอัตราภาษีศุลกากรเพื่อเป็นการตอบโต้กันผ่านนโยบายการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกา (Reciprocal Tariff)

1.4.2 วิเคราะห์สถานการณ์ด้านการส่งออกของประเทศไทย โดยวิเคราะห์เป็นรายอุตสาหกรรม ศึกษาลักษณะของ Supply Chain ของแต่ละภาคอุตสาหกรรม โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าส่งออกที่วัตถุดิบ (Raw Material) เช่น สินค้าเกษตร เป็นต้น และสินค้าส่งออกขั้นสุดท้าย (Final Goods) เช่น รถยนต์ เป็นต้น

1.4.3 ประเมินผลกระทบของนโยบาย Reciprocal Tariff ของประเทศเศรษฐกิจหลักต่อภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย โดยพัฒนาแบบจำลองเพื่อมาวิเคราะห์ในมิติทั้งระดับความรุนแรงและระยะเวลาของผลกระทบ

1.4.4 เสนอแนะแนวทางและ/หรือนโยบาย เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากนโยบาย Reciprocal Tariff โดยมุ่งเน้นการให้ข้อเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับมาตรการด้านการเงินเพื่อพัฒนารูปแบบการสนับสนุนสินเชื่อแก่ผู้ประกอบการ SMEs

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 เกิดการพัฒนาฐานข้อมูลของผู้ประกอบการ SMEs ในระดับจุลภาคและระดับอุตสาหกรรม เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ติดตาม และประเมินสถานการณ์ของผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศไทย โดยเฉพาะสถานการณ์ด้านการส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs

1.5.2 ทราบถึงสภาพปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการของผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละภาคอุตสาหกรรมในปัจจุบัน และทราบถึงผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักจากนโยบาย Reciprocal Tariff ของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อผู้ประกอบการ SMEs ของประเทศไทยในแต่ละภาคอุตสาหกรรม รวมถึงผลกระทบต่อผู้ประกอบการใน Supply Chain ของภาคอุตสาหกรรมนั้น ๆ

1.5.3 สามารถออกแบบมาตรการและนโยบายในการช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศไทย โดยเฉพาะมาตรการด้านการเงิน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการของผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากนโยบาย Reciprocal Tariff ของประเทศสหรัฐอเมริกา

1.6 องค์ประกอบของงานวิจัย

รายงานการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 5 บท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ เป็นการสรุปที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตของโครงการวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และองค์ประกอบของงานวิจัย

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เป็นการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความไม่แน่นอนของนโยบายการค้า (Trade Policy Uncertainty : TPU)

บทที่ 3 สถานการณ์นโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักจากการตอบโต้กันผ่านนโยบาย Reciprocal Tariff ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับด้านนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักจากการตอบโต้กันผ่านนโยบาย Reciprocal Tariff สภาพปัญหา ข้อจำกัด ผลกระทบ และความต้องการที่แท้จริงของผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละอุตสาหกรรม

บทที่ 4 ผลกระทบของนโยบาย Reciprocal Tariff ต่อภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย ซึ่งเป็นการประเมินผลลัพธ์ และบทวิเคราะห์ โดยเป็นบทที่ประมวลผลวิเคราะห์ของผลกระทบของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักจากการตอบโต้กันผ่านนโยบาย Reciprocal Tariff ต่อผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละอุตสาหกรรม

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ซึ่งเป็นการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการช่วยเหลือผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศไทย ให้สอดคล้องกับผลกระทบของนโยบาย Reciprocal Tariff และความต้องการของผู้ประกอบการในแต่ละภาคอุตสาหกรรม

บทที่ 2
แนวคิด ทฤษฎี และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

บทนี้เป็นการสรุปแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของนโยบายด้านการค้าที่ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรม และผลกระทบต่อผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs รวมทั้งการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลกระทบที่เกิดจากนโยบายด้านการค้าต่อภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ และแนวทางการประเมินผลกระทบที่เกิดขึ้น

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความไม่แน่นอนของนโยบายด้านการค้า

2.1.1 แนวคิดด้านความไม่แน่นอนของนโยบายด้านการค้า (Trade Policy Uncertainty : TPU)

(1) ความหมายของ TPU

สถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้า (Trade Policy Uncertainty : TPU) คือ ความไม่แน่นอนซึ่งเกิดจากนโยบายการค้าระหว่างประเทศที่อาจปรับใช้ในอนาคต เช่น การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของอัตราภาษีศุลกากรที่ผันผวน การตั้งโควตา (Quota) การออกกฎระเบียบกำหนดประเภทสินค้าในการนำเข้าและส่งออก การตอบโต้ทางนโยบายของประเทศคู่ค้า เป็นต้น ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการวางแผนธุรกิจ โดยเฉพาะธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ (Caldara & Iacoviello, 2019)

(2) ประเภทของ TPU

(2.1) ความไม่แน่นอนของนโยบายภาษี (Tariff Uncertainty)

Tariff Uncertainty มีผลต่อการตัดสินใจของภาคธุรกิจในการส่งออกและการลงทุน โดยหลักการทำงานเหมือนภาษีแฝงที่เป็นอุปสรรคในการส่งออก เพราะภาคธุรกิจมีความกังวลเกี่ยวกับต้นทุนการเข้าสู่ตลาดในต่างประเทศจะไม่คุ้มค่าหากอัตราภาษีเพิ่มขึ้นในอนาคต ด้วยเหตุนี้ การลด Tariff Uncertainty สามารถกระตุ้นการค้าและการลงทุนได้อย่างมากและมีผลมากกว่าการลดอัตราภาษีเพียงอย่างเดียว กรณีศึกษาในปี ค.ศ. 1986 ซึ่งประเทศโปรตุเกสเข้าร่วมเป็นสมาชิกประชาคมยุโรป (European Community) หรือสหภาพยุโรป (European Union : EU) ในปัจจุบัน ถือเป็นการลดความไม่แน่นอนทางภาษีเป็นอย่างมาก เพราะการเป็นสมาชิกของ EU ทำให้ประเทศโปรตุเกสได้รับการรับประกันว่าภาษีศุลกากรต่อสินค้าโปรตุเกสในยุโรปจะไม่ถูกปรับขึ้น ซึ่งก่อนเข้าร่วม EU ผู้ประกอบการในประเทศโปรตุเกสกังวลว่าภาษีศุลกากรของกลุ่มประเทศใน EU อาจปรับเพิ่มในอนาคต ส่งผลให้หลายบริษัทไม่กล้าลงทุนเพิ่ม ไม่ขยายกำลังผลิต และไม่เข้าสู่ตลาดส่งออก แม้จะมีความสามารถในการผลิตก็ตาม ดังนั้น เมื่อความไม่แน่นอนด้านภาษีหมดไปหลังเข้าร่วม EU ภาคธุรกิจของประเทศโปรตุเกสเริ่มเข้าสู่ตลาดส่งออกมากขึ้นถึงร้อยละ 17 ของรายได้จากการส่งออกขยายตัว และการลงทุนเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในกลุ่มธุรกิจที่เคยชะลอการลงทุนเพราะความเสี่ยงด้านนโยบาย (Handley, K & Limão N, 2015)

นอกจากนี้ ความไม่แน่นอนของอัตราภาษีศุลกากรของสหรัฐอเมริกาทำให้ต้นทุนการเข้าสู่ตลาดส่งออกสูงขึ้น เนื่องจากบริษัทที่ส่งสินค้าเข้าสหรัฐอเมริกาต้องรับความเสี่ยงว่าการลงทุนจะเป็นต้นทุนจม (Sunk Costs) และอาจไม่คุ้มค่าในการดำเนินงาน หากอัตราภาษีถูกปรับเพิ่มอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ดี จากเหตุการณ์ที่สหรัฐอเมริกาให้สถานะการค้าปกติถาวร (Permanent Normal Trade Relations : PNTR) แก่ประเทศจีนในปี ค.ศ. 2000 ซึ่งเป็นการลดความไม่แน่นอนทางภาษี และเป็นแรงผลักดันให้การนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนเพิ่มขึ้นอย่างมาก (Handley, K & Limão N, 2017) เนื่องจากก่อนปี ค.ศ. 2000 บริษัทในสหรัฐอเมริกา

คาดการณ์ว่าอัตราภาษีศุลกากรสินค้าจีนอาจมีการปรับขึ้นได้สูงถึงร้อยละ 40 ส่งผลให้การนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนจะไม่คุ้มค่าและไม่กล้าลงทุน

(2.2) ความไม่แน่นอนของนโยบายไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barrier Uncertainty : NTBU)

(2.2.1) ความไม่แน่นอนด้านกฎระเบียบ (Regulatory Uncertainty)

เหตุการณ์ที่ผู้ประกอบการไม่สามารถคาดการณ์ได้อย่างชัดเจนว่า กฎหรือมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าและส่งออกจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร เช่น กฎด้านความปลอดภัยอาหาร (Sanitary and Phytosanitary Measures : SPS) มาตรฐานสินค้าและกระบวนการรับรองความสอดคล้อง (Technical Barriers to Trade : TBT) ข้อกำหนดด้านฉลากและบรรจุภัณฑ์ กระบวนการอนุญาตและพิธีการศุลกากร เป็นต้น ทำให้ผู้ส่งออกและนำเข้าไม่สามารถวางแผนการผลิต การลงทุน และการเข้าสู่ตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะต้องมีการเตรียมต้นทุนการปฏิบัติตามกฎ (Compliance Cost) ผลลัพธ์ คือ ผู้ประกอบการมีแนวโน้มชะลอการเข้าสู่ตลาด การลงทุน หรือถอนตัวจากตลาดที่มีความไม่แน่นอนสูง ซึ่งสอดคล้องกับหลักการมูลค่าของการรอ (Option Value of Waiting[1]) ที่ชี้ให้เห็นว่าความไม่แน่นอนด้านกฎระเบียบมีผลเทียบเท่ากับอุปสรรคทางการค้าและอาจลดปริมาณการค้าได้อย่างมีนัยสำคัญ (Cadot, Olivier, and Mariem Malouche, eds. 2017)

(2.2.2) ความไม่แน่นอนด้านการบังคับใช้กฎระเบียบ (Enforcement Uncertainty)

สถานการณ์ที่มีกฎระเบียบหรือมาตรฐานสินค้าจะถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจน แต่ผู้ประกอบการไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่ารัฐจะบังคับใช้กฎเหล่านั้นอย่างไร ซึ่งทำให้ต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎ (Compliance Cost) กลายเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอนและแปรผันสูง เช่น ความเข้มงวดของการตรวจสอบ SPS หรือ TBT ที่แตกต่างกันระหว่างด่านศุลกากร ความไม่แน่นอนในการสุ่มตรวจสินค้า การตีความกฎหมายที่ไม่เหมือนกันระหว่างเจ้าหน้าที่ เป็นต้น ความไม่แน่นอนดังกล่าวทำให้ผู้ส่งออกและผู้นำเข้าไม่สามารถวางแผนเวลา ขนส่ง ต้นทุน หรือความเสี่ยงได้ จึงมีแนวโน้มในการปรับกลยุทธ์ในการลงทุน ลดปริมาณการส่งออก หรือปรับต้นทุนสำรองเพื่อรับมือกับความผันผวน ซึ่งถือว่าเป็นอุปสรรคทางการค้าที่ซ่อนอยู่และสร้างผลกระทบเท่ากับการออกมาตรการกีดกันทางการค้าที่เป็นทางการ (Katsoulacos, Yannis, & David Ulph, 2015)

(2.2.3) ความไม่แน่นอนที่เกิดจากการขาดความต่อเนื่องของนโยบายภาครัฐ (Policy Stability Uncertainty)

ผู้มีส่วนได้เสียไม่มั่นใจว่านโยบายภาครัฐที่ประกาศใช้ในปัจจุบันจะคงอยู่ยาวเพียงใด ความไม่แน่นอนลักษณะนี้มักเกิดจากการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลและการปรับทิศทางนโยบายตามแรงกดดันทางการเมือง หรือการขาดกรอบยุทธศาสตร์ที่มีความผูกพันเชิงสถาบัน ส่งผลให้ภาคเอกชนและนักลงทุนชะลอการตัดสินใจลงทุนระยะยาว โดยเฉพาะโครงการที่มีต้นทุนสูง รวมทั้งลดแรงจูงใจในการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งท้ายที่สุดอาจกระทบต่อศักยภาพการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว (Baker, Scott R., Nicholas Bloom, & Steven J. Davis.) เช่น การใช้นโยบาย America First ของสหรัฐอเมริกาที่เปลี่ยนแปลงโครงสร้างการค้าและภาษีศุลกากรอย่างมีนัยสำคัญ การออกจาก EU ของสหราชอาณาจักร (Brexit) เป็นต้น

---

[1] Donaghy, Kieran, and Nikhil Kaza. 2006. Heterogeneity and Uncertainty in Land Use Planning: An Institutional Analysis. College Park, MD: University of Maryland Smart Growth Initiative.
https://www.umdsmartgrowth.org/Files/website/documents/donaghy&Kaza.pdf

2.1.2 ผลกระทบของ TPU ต่อผู้ประกอบการ SMEs

TPU ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs รุนแรงกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ เนื่องจากผู้ประกอบการ SMEs มีข้อจำกัดด้านเงินทุน ความสามารถในการกระจายความเสี่ยง และศักยภาพในการรับมือกับความผันผวนของกฎระเบียบและนโยบายการค้า โดยมีแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการอธิบายผลกระทบดังกล่าวต่อผู้ประกอบการ SMEs และผลการศึกษาผลกระทบของ TPU ในต่างประเทศ ดังนี้

(1) แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของ TPU ต่อผู้ประกอบการ SMEs

(1.1) แนวคิดเกี่ยวกับความล่าช้าในการส่งออก (Export Hysteresis)

Baldwin (1988) Baldwin (1989) และ Roberts & Tybout (1997) ได้อธิบายว่า การเข้าสู่ตลาดส่งออกของผู้ประกอบการมีลักษณะเป็นการตัดสินใจที่มีต้นทุนจม (Sunk Costs) สูง เช่น ค่าใช้จ่ายในการค้นหาตลาด และการปฏิบัติตามมาตรฐาน เป็นต้น ดังนั้น ผู้ประกอบการจะต้องมีการตัดสินใจต่อการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างฉับพลันที่ชั่วคราว (Temporary Shocks) เช่น TPU เป็นต้น โดยการรอให้เหตุการณ์เกิดความแน่นอนก่อนแล้วจึงตัดสินใจ (Wait-and-see Behavior) ส่งผลให้การตัดสินใจเข้าสู่ตลาดส่งออกมีลักษณะยืดเยื้อและกลายเป็นผลกระทบเชิงถาวร โดยเฉพาะในภาคการผลิตที่ใช้แรงงานเป็นหลัก (Labour Intensive) ซึ่งผู้ประกอบการอาจเลือกสะสมปัจจัยการผลิตหรือเน้นตลาดภายในประเทศแทน

(1.2) ทฤษฎีการลงทุนภายใต้ความไม่แน่นอน (Real Options Theory)

Dixit & Pindyck (1994) เสนอทฤษฎีว่า ภายใต้ความไม่แน่นอน ผู้ประกอบการจะมองการลงทุนที่ไม่สามารถย้อนกลับได้ (Irreversible Investment) เป็นตัวเลือกที่สามารถเลื่อนการตัดสินใจออกไปจนกว่าความไม่แน่นอนจะลดลง ซึ่งในบริบทของผู้ประกอบการ SMEs การเข้าสู่ตลาดส่งออก การลงทุนในเครื่องจักรเฉพาะทาง หรือการสร้างเครือข่ายคู่ค้าในต่างประเทศ ล้วนเป็นการลงทุนที่มีต้นทุนจมสูง เมื่อ TPU เพิ่มขึ้น Option Value of Waiting จะเพิ่มขึ้น ส่งผลให้ผู้ประกอบการ SMEs ชะลอหรือยกเลิกการตัดสินใจลงทุน

Handley & Limão (2012) ได้นำ Real Options Theory มาประยุกต์กับการตัดสินใจด้านการค้า (Trade Decisions) โดยคำนึงถึงบริบทของผู้ประกอบการที่มองว่าการเข้าสู่ตลาดส่งออกเปรียบเสมือนตัวเลือกของการลงทุนที่ไม่สามารถย้อนกลับได้ โดยพบว่า TPU ทำให้ระดับผลิตภาพขั้นต่ำที่จำเป็นต่อการเข้าสู่ตลาดส่งออก (Productivity Threshold) สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้ผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งมีทรัพยากรจำกัดและความสามารถในการแบกรับความเสี่ยงต่ำ เลือกชะลอการเข้าสู่ตลาดส่งออกจนกว่าจะเกิดความแน่นอน และส่งผลให้ผู้ประกอบการ SMEs ถูกกีดกันออกจากการค้าระหว่างประเทศมากกว่าผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ทั้งนี้ งานศึกษาดังกล่าวประมาณการว่าการลดระดับ TPU สามารถช่วยเพิ่มการเข้าสู่ตลาดส่งออกได้ประมาณร้อยละ 25 – 50

(1.3) แบบจำลองความแตกต่างของบริษัท (Heterogeneous Firms Models หรือ Melitz Model)

Melitz (2003) ได้นำเสนอแบบจำลองเกี่ยวกับการตัดสินใจส่งออกของบริษัทที่มีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศสมัยใหม่ที่คำนึงถึงความแตกต่างของบริษัทแต่ละราย โดยชี้ว่า การค้าระหว่างประเทศมีต้นทุนคงที่ในการเข้าสู่ตลาดสูง และมีเพียงบริษัทที่มีผลิตภาพสูงเท่านั้นที่สามารถแบกรับต้นทุนดังกล่าวได้ ในบริบทของ TPU ต้นทุนการเข้าสู่ตลาดส่งออกจะมีลักษณะเป็น Sunk Costs ที่ให้ผลตอบแทนไม่แน่นอน TPU จึงทำให้ผู้ประกอบการประมาณการต้นทุนในการเข้าสู่ตลาดส่งออกสูงขึ้น และผลักให้ผู้ประกอบการ SMEs ออกจากตลาดการค้าระหว่างประเทศ อีกทั้ง Heterogeneous Firms Models ยังแสดงให้เห็นว่า TPU ส่งผลให้ Productivity Threshold สำหรับการส่งออกสูงขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs มากกว่าบริษัทขนาดใหญ่ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่พึ่งพาการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งมีข้อจำกัดด้านการทดแทนตลาด (Low Substitutability) ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาของ Handley & Limão (2017) แสดงให้เห็นว่า

TPU เปรียบเสมือนต้นทุนคงที่เพิ่มเติมต่อการลงทุนและการเข้าสู่ตลาดส่งออก ส่งผลให้ผู้ประกอบการ SMEs ชะลอหรือลดการลงทุน

นอกจากนี้ Caldara et al. (2020) ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบทางเศรษฐกิจของ TPU โดยใช้แบบจำลอง Two-country New Keynesian ที่คำนึงถึงความฝืดด้านราคา (Nominal Rigidities) และการตัดสินใจโดยยึดแนวคิดแบบจำลองวิสาหกิจที่มีความแตกต่างกัน (Heterogeneous Firms Models) โดยพบว่า TPU ทำให้บริษัทที่มีการส่งออกลดการลงทุนลงประมาณร้อยละ 2 และส่งผลให้ผลผลิตโดยรวมลดลง เมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทที่ไม่มีการส่งออก ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับพฤติกรรม Wait-and-see และการลดการเข้าสู่ตลาดส่งออก (Extensive Margin of Exports) ของผู้ประกอบการเมื่อเผชิญกับ TPU โดยเฉพาะการเข้าสู่ตลาดส่งออกของบริษัทขนาดเล็ก งานวิจัยนี้ยังเน้นถึงความสำคัญของความไม่แน่นอนต่อการชะลอการมีส่วนร่วมทางการค้า โดยเฉพาะผลกระทบต่อผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งในประเทศพัฒนาแล้ว TPU จะส่งผลให้ผู้ประกอบการชะลอการลงทุนผ่านความฝืดด้านราคา ในขณะที่ในประเทศกำลังพัฒนาที่พึ่งพาการค้า TPU จะส่งผลให้ผู้ประกอบการลดการส่งออก

(2) ผลกระทบของ TPU ต่อผู้ประกอบการ SMEs ในต่างประเทศ

(2.1) ผลกระทบของ TPU ต่อประเทศที่พึ่งพาการค้าระหว่างประเทศ

สมมติฐานเกี่ยวกับความไม่ย้อนกลับของนโยบาย (Policy Irreversibility Hypothesis) Dani Rodrik (1991) เสนอว่า ความน่าเชื่อถือของรัฐบาลในประเทศกำลังพัฒนาที่อาจไม่ดำเนินนโยบายตามที่ได้สัญญาไว้ในอดีต จะสร้างมูลค่าของการรอและส่งผลให้ผู้ประกอบการชะลอการลงทุนที่ไม่สามารถย้อนกลับได้ อย่างไรก็ดี ในบริบทของ TPU สำหรับประเทศที่กำลังพัฒนานั้น ความน่าเชื่อถือของรัฐบาลในการดำเนินนโยบายจะช่วยขจัดผลกระทบของ TPU ได้ โดยจะสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเข้าสู่ตลาดส่งออก

นอกจากนี้ TPU ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการ SMEs ผ่านห่วงโซ่อุปทานโลก (Global Value Chains) อย่างมีนัยสำคัญ โดยผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มประเทศดังกล่าวอยู่ในฐานะผู้ผลิตชิ้นส่วนหรือผู้รับจ้างผลิตต้องเผชิญกับความผันผวนของคำสั่งซื้อ การยกเลิกสัญญา การกดราคาจากผู้ซื้อรายใหญ่ และความไม่แน่นอนด้านปริมาณการผลิต แม้ผู้ประกอบการ SMEs บางรายจะไม่ได้ส่งออกโดยตรงแต่ก็ได้รับผลกระทบทางอ้อมผ่านความเชื่อมโยงของ Supply Chain ที่กระทบกับต้นทุนในการผลิตและดำเนินการ โดยเฉพาะประเทศจีน TPU มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการ SMEs ของประเทศจีนอย่างรุนแรงกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ และแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงเวลา ในช่วงปี พ.ศ. 2560 ก่อนสงครามการค้าระหว่างประเทศจีนและสหรัฐอเมริกา พบว่า ผลกระทบของ TPU ต่อผู้ประกอบการ SMEs จีนอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากต้นทุนในการผลิตของผู้ประกอบการ SMEs ถือว่าอยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศผู้ผลิตอื่นในโลก ส่งผลให้การเข้าถึงตลาดในต่างประเทศของผู้ประกอบการจากประเทศจีนสามารถแข่งขันได้ ทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ของจีนสามารถเติบโตจนเป็นส่วนหนึ่งของ Global Value Chain อย่างไรก็ดี ผู้ประกอบการ SMEs ของจีนยังคงมีความเปราะบางเชิงโครงสร้าง เช่น การพึ่งพาตลาดสหรัฐอเมริกาเป็นหลัก ความช่วยเหลือจากรัฐบาลที่มากเกินไป ข้อจำกัดด้านเงินทุน เป็นต้น (Handley and Limão, 2017) ทำให้เป็นจุดอ่อนของผู้ประกอบการ SMEs ในเวลาต่อมาเมื่อ TPU เพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะช่วงการขึ้นภาษีตอบโต้ระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีนในช่วงปี พ.ศ. 2562 ผู้ประกอบการ SMEs ของจีนมีแนวโน้มชะลอการลงทุน ลดการส่งออก และเลื่อนการทำสัญญาจ้างและสั่งซื้อระยะยาว เนื่องจากผู้ประกอบการไม่สามารถคาดการณ์อัตราภาษีและเงื่อนไขทางการค้าในอนาคตได้ (Baker, Bloom, and Davis 2016) นอกจากนี้ ผู้ประกอบการ SMEs ของจีนที่อยู่ใน Global Value Chain ได้รับผลกระทบรุนแรงจากคำสั่งซื้อที่ผันผวน การกดราคาจากผู้ซื้อรายใหญ่ และการย้ายฐานการผลิตของบริษัทข้ามชาติ ส่งผลให้การเติบโตของผู้ประกอบการ SMEs จากประเทศจีนลดลงอย่างมีนัยสำคัญ (Handley and Limão 2017) ต่อมาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) TPU ได้ซ้อนทับกับความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ ทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ของจีนเผชิญปัญหาสภาพคล่อง การหยุดชะงักของ

Supply Chain และการลดการลงทุนด้านนวัตกรรม โดยมุ่งเน้นการอยู่รอดระยะสั้นมากกว่าการยกระดับศักยภาพในระยะยาว (Baker, Bloom, and Davis 2016) แม้ว่าในช่วงหลังปี ค.ศ. 2022 TPU จะลดลงในตลาดโลก แต่ยังคงอยู่ในระดับสูงจากปัจจัยทางภูมิรัฐศาสตร์ ส่งผลให้การฟื้นตัวของ SMEs จีนเป็นไปอย่างไม่ทั่วถึงและช้ากว่าบริษัทขนาดใหญ่ โดยเฉพาะในภาคการผลิตและอุตสาหกรรมที่พึ่งพาตลาดส่งออกสูง (Handley and Limão 2017; Zhang, Zhang, and Zhou 2023)

นอกจากนี้ ตั้งแต่ประเทศเวียดนามเข้าเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก (World Trade Organization : WTO) ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2007 ประเทศเวียดนามเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของ Global Value Chain และเป็นคู่ค้าสำคัญของหลายประเทศมหาอำนาจ ทั้งนี้ ผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศเวียดนามได้รับผลกระทบจาก TPU อย่างมีนัยสำคัญและสูงกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ เนื่องจากประเทศเวียดนามเป็นประเทศเศรษฐกิจเปิดที่พึ่งพาการส่งออกและมีความเชื่อมโยงกับ Global Value Chain โดย TPU ที่เกิดจากประเทศคู่ค้าหลัก รวมถึงความไม่แน่นอนจากการบังคับใช้ข้อตกลงการค้าเสรีส่งผลให้ความต้องการสินค้าส่งออกผันผวน กฎระเบียบทางการค้าเปลี่ยนแปลงบ่อยและขั้นตอนการผ่านแดนมีความไม่แน่นอนมากขึ้น มีงานวิจัยของ World Bank บ่งชี้ว่า ผู้ประกอบการ SMEs ของประเทศเวียดนามเผชิญข้อจำกัดในการรับมือกับความไม่แน่นอนดังกล่าวมากกว่าบริษัทขนาดใหญ่ เนื่องจากมีทรัพยากรทางการเงินจำกัด การขาดความเชี่ยวชาญด้านกฎหมายและกฎระเบียบ และการเข้าถึงมาตรการอำนวยความสะดวกทางการค้าได้จำกัด ส่งผลให้ผู้ประกอบการ SMEs ชะลอการขยายการส่งออกและไม่สามารถใช้ประโยชน์จากการเปิดเสรีทางการค้าของ WTO ได้อย่างเต็มที่ (World Bank 2020) นอกจากนี้ TPU ยังเพิ่มความไม่แน่นอนของต้นทุนการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Cost Uncertainty) สำหรับผู้ประกอบการ SMEs ของประเทศเวียดนาม โดยเฉพาะในกระบวนการศุลกากร การตรวจสอบเฉพาะด้าน และการติดต่อกับหลายหน่วยงานภาครัฐ แม้ข้อกำหนดทางกฎหมายจะใช้กับทุกบริษัทเหมือนกัน แต่ผู้ประกอบการ SMEs ต้องแบกรับภาระต้นทุนที่สูงกว่าเมื่อเทียบกับขนาดธุรกิจของตนเอง เนื่องจากขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและงบประมาณในการปรับตัว ภายใต้สภาวะ TPU ที่สูง เช่น การดำเนินการตามข้อตกลงความครอบคลุมและความก้าวหน้าเพื่อหุ้นส่วนทางการค้าภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership : CPTPP) เป็นต้น ทำให้ผู้ประกอบการ SMEs มีความยากลำบากในการคาดการณ์ทิศทางนโยบายและต้นทุนในอนาคต จึงเลือกใช้กลยุทธ์เชิงอนุรักษ์ เน้นการอยู่รอดระยะสั้นมากกว่าการลงทุนเพื่อยกระดับศักยภาพและการกระจายตลาดส่งออกในระยะยาว (World Bank 2020)

(2.2) ผลกระทบทางอ้อมของ TPU

นอกเหนือจากผลกระทบโดยตรงต่อการส่งออกแล้ว TPU ยังส่งผลกระทบทางอ้อมต่อผู้ประกอบการผ่านหลายช่องทาง โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการจัดหาวัตถุดิบและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการชะลอตัวของอุปสงค์ต่อสินค้าขั้นกลางและกึ่งสำเร็จรูปที่ใช้เป็นส่วนประกอบในการผลิตเพื่อการส่งออกไปยังประเทศที่สาม (Eurochambres, 2026)

นอกจากนี้ TPU เพิ่มข้อจำกัดเชิงโครงสร้างผู้ประกอบการ SMEs โดยทำให้การเข้าถึงแหล่งเงินทุนและสินเชื่อการค้าได้ยากขึ้น สถาบันการเงินประเมินความเสี่ยงสูงขึ้น และผู้ประกอบการ SMEs ไม่สามารถแบกรับต้นทุนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบการค้า ซึ่งส่งผลให้ปริมาณการส่งออกลดลงและเพิ่มความเสี่ยงที่ผู้ประกอบการ SMEs จะออกจากตลาดหรือหันเข้าสู่ภาคเศรษฐกิจนอกระบบ

(3) แนวทางการปรับตัวต่อความไม่แน่นอนของนโยบายภาษีตอบโต้ (Reciprocal Tariff)

(3.1) มาตรการสนับสนุนจากภาครัฐ

มาตรการสนับสนุนจากภาครัฐมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถปรับตัวและรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันได้ โดยสามารถจำแนกมาตรการดังกล่าวออกเป็น 3 มิติ ดังนี้

(3.1.1) การสนับสนุนทางการเงิน (Financial Support)

การสนับสนุนทางการเงินถือเป็นมาตรการเร่งด่วนที่รัฐบาลของหลายประเทศนำมาใช้เพื่อบรรเทาผลกระทบจากมาตรการ Reciprocal Tariff ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อกระแสเงินสดและต้นทุนการดำเนินงานของผู้ประกอบการ SMEs ตัวอย่างเช่น กรณีของสาธารณรัฐเกาหลีได้ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ประกอบการ SMEs ประมาณ 3.25 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ครอบคลุมการค้ำประกันเงินกู้ การอุดหนุนค่าใช้จ่ายด้านโลจิสติกส์ (Logistics Costs) และการให้เงินอุดหนุนการส่งออก (OECD, 2025) ขณะที่รัฐบาลฮ่องกงได้ให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการผ่านการลดอัตราเบี้ยประกันภัยก่อนการขนส่ง (Pre-shipment Cover) สำหรับการเข้าสู่ตลาดอาเซียน เพื่อส่งเสริมการกระจายความเสี่ยงไปยังตลาดใหม่ พร้อมทั้งขยายระยะเวลายกเว้นค่าเบี้ยดังกล่าวสำหรับผู้ประกอบการ SMEs จนถึงเดือนมิถุนายน ค.ศ. 2026 (Hong Kong Government, 2025)

(3.1.2) การเสริมสร้างศักยภาพ (Capability Building) ให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs

นอกเหนือจากมาตรการสนับสนุนทางการเงิน การพัฒนาขีดความสามารถเชิงกลยุทธ์ของผู้ประกอบการ SMEs ถือเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญในการเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัวของผู้ประกอบการ SMEs ในระยะยาว โดยงานศึกษาของ Jalali (2024) พบว่า มาตรการสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการส่งออกของรัฐบาลอาร์เมเนียไม่ได้ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการส่งออก แต่ส่งผลทางอ้อมผ่านการยกระดับขีดความสามารถเชิงกลยุทธ์ (strategic capabilities) ของผู้ประกอบการ SMEs เช่น ความสามารถในการวิเคราะห์ตลาดต่างประเทศ ความพร้อมในการส่งออก เป็นต้น ผลการศึกษาดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า รัฐบาลควรออกแบบนโยบายที่มุ่งพัฒนาขีดความสามารถ (Capability-focused) เพื่อเสริมสร้างความพร้อมทั้งเชิงกลยุทธ์และการดำเนินงานของผู้ประกอบการ SMEs ในการขยายธุรกิจสู่ตลาดต่างประเทศ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นในการส่งออก (Export Resilience) ภายใต้ภาวะความผันผวนจากนโยบายการค้า (Trade Policy Shocks)

ในมิติระหว่างประเทศ OECD (2025) รายงานว่า EU ได้จัดตั้ง "SME Trade Defence Helpdesk" เพื่อให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่ผู้ประกอบการ SMEs ในการรับมือกับพฤติกรรมการค้าที่ไม่เป็นธรรม (Unfair Trade Practices) ของคู่ค้า ในขณะที่กลุ่มประเทศอาเซียนได้ริเริ่ม "Digital Export Enablement Programme" เพื่อเป็นเครื่องมือในการลดการกีดกันทางการค้า ซึ่งจะสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดเล็ก และรายย่อย (Micro, Small and Medium Enterprise : MSMEs) สามารถเข้าถึงตลาดใหม่ผ่านแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซ (E-commerce) มาตรการเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่าการพัฒนาทักษะดิจิทัล การสร้างเครือข่ายผู้จัดหาสินค้า (Supplier Network Building) และการส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลของตลาดเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถกระจายความเสี่ยงและลดการพึ่งพาตลาดเดียว (Single Market) โดยเฉพาะตลาดที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการ Reciprocal Tariff

(3.1.3) การสร้างความแน่นอนเชิงนโยบาย (Policy Certainty)

แม้ว่ามาตรการสนับสนุนทางการเงินและการเสริมสร้างศักยภาพจะช่วยบรรเทาผลกระทบในระยะสั้นและเสริมความพร้อมในระยะยาว แต่ TPU กลับเป็นปัจจัยสำคัญที่บั่นทอนการตัดสินใจของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะในด้านการลงทุนและการวางแผนขยายตลาด ดังนั้น การสร้างความแน่นอนเชิงนโยบายจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากจะช่วยลดความเสี่ยงและเพิ่มความสามารถในการคาดการณ์ของภาคธุรกิจ โดย Andrade et al. (2025) ชี้ให้เห็นว่า การลดความไม่แน่นอน (Resolving Uncertainty) จะช่วยเสริมสร้างแนวโน้มเชิงบวก

ต่อการลงทุน การจ้างงาน และรายได้ของผู้ประกอบการ SMEs ในอนาคตอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานศึกษาของ CFIB (2026) ที่พบว่าการเจรจาความตกลงระหว่างประเทศเพื่อฟื้นฟูเสถียรภาพทางการค้าและปกป้องห่วงโซ่อุปทานข้ามพรมแดน (Cross-border Supply Chains) เป็นหนึ่งในการดำเนินการของรัฐบาลที่ผู้ประกอบการ SMEs ต้องการมากที่สุด รองจากการบรรเทาภาระภาษีโดยตรง

(3.2) กลยุทธ์การปรับตัวของผู้ประกอบการ SMEs

ภายใต้บริบทของนโยบายกีดกันทางการค้า (Protectionism) โดยเฉพาะมาตรการ Reciprocal Tariff ของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้สร้างแรงกระแทกต่อโครงสร้างการค้าระหว่างประเทศอย่างมีนัยสำคัญ และสร้างความไม่แน่นอนทางการค้าในตลาดโลก โดยกลยุทธ์ในการปรับตัวของผู้ประกอบการ SMEs มีความแตกต่างกันอย่างมากในแต่ละประเภทธุรกิจ เนื่องจากบริบทในการบริหารงานและโครงสร้างต้นทุนของผู้ประกอบการ SMEs มีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับผลิตภัณฑ์บริการ รวมทั้งบริบทของแต่ละประเทศ โดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 แนวทาง ดังนี้

(3.2.1) นโยบายเชิงรับ (Reactive Strategy)

จากการที่ผู้ประกอบการ SMEs มีความอ่อนไหวต่อสภาวะเศรษฐกิจ เนื่องจากสภาพคล่องมีอยู่อย่างจำกัด ผู้ประกอบการ SMEs มีการปรับตัวโดยใช้กลยุทธ์ Reactive ในลักษณะการตอบสนองต่อปัจจัยภายนอกเป็นหลัก เมื่อ Tariff อยู่ในระดับต่ำหรือสภาวะปกติ ผู้ประกอบการ SMEs เลือกที่จะเข้าสู่ตลาดส่งออก และหาก Tariff มีการปรับตัวสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ผู้ประกอบการ SMEs จะลดหรือยุติการส่งออกทันที สะท้อนให้เห็นว่าผู้ประกอบการ SMEs มีการดำเนินธุรกิจที่ขึ้นอยู่กับต้นทุนเป็นสำคัญมากกว่าเชิงกลยุทธ์ รวมทั้งผู้ประกอบการ SMEs ต้องเผชิญกับข้อจำกัดด้านเงินทุน และการเข้าถึงตลาดต่างประเทศ ทำให้ไม่สามารถปรับตัวในภาวะที่ตลาดมีความผันผวนสูง โดยแนวทาง Reactive มักจะเกิดกับผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศที่รัฐบาลไม่มีในการช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs มากนักในสภาวะที่ตลาดโลกมีความผันผวนสูง และผู้ประกอบการ SMEs ขาดความหลากหลายในการนำเสนอผลิตภัณฑ์และบริการ (Diversification) เช่น สหพันธ์สาธารณรัฐไนจีเรีย เป็นต้น (Abu et al., 2024)

(3.2.2) นโยบายการปรับตัวเชิงโครงสร้าง (Adaptive Strategy)

ความผันผวนของอัตรา Tariff ที่มีนัยสำคัญทำให้สินค้าที่ส่งออกบางประเภทของผู้ประกอบการ SMEs ไม่สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลกเนื่องจากต้นทุนของสินค้าสูงขึ้น โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่ผู้ประกอบการ SMEs มีบทบาทสำคัญ เช่น สิ่งทอ รองเท้า สินค้าเกษตร เป็นต้น โดยมีรัฐบาลหลายประเทศที่สนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs มีการปรับตัวรับกับแรงกระแทกที่เกิดขึ้น โดยการปรับเปลี่ยนเชิงระบบ (Systemic Adjustment) เพื่อสร้างความยืดหยุ่นของเศรษฐกิจ (Economic Resilience) ตัวอย่างของประเทศที่ได้ดำเนินนโยบายดังกล่าวอย่างเป็นรูปธรรมคือ สาธารณรัฐอินโดนีเซียที่ได้ออกนโยบายเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ให้ทำ Systemic Adjustment ดังนี้ (1) การกระจายความเสี่ยงด้านตลาด (Market Diversification) โดยสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs ลดการพึ่งพาตลาดสหรัฐอเมริกา และสนับสนุนการขยายตัวไปตลาดประเทศอื่น เช่น ประเทศในตะวันออกกลาง เป็นต้น (2) การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต (Efficiency Upgrade) โดยมุ่งเน้นให้ผู้ประกอบการ SMEs มีการปรับตัวเพื่อลดต้นทุนการผลิตโดยการใช้งานเทคโนโลยีในขั้นตอนการผลิตมากยิ่งขึ้น และ (3) การลงทุนเชิงโครงสร้าง (Structural Investment) ที่มุ่งเน้นให้ผู้ประกอบการ SMEs ลงทุนในทุนมนุษย์ (Human Capital Development) เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (Purba, 2025)

(3.2.3) นโยบายเชิงรุก (Strategic Strategy)

การปรับตัวของผู้ประกอบการ SMEs จาก Reciprocal Tariffs ในหลายประเทศได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐผ่านการใช้ Strategic Strategy โดยการใช้แนวคิดการทำอุตสาหกรรมเป้าหมาย (Sector Targeting) เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมให้มีศักยภาพสูง ทั้งนี้ หลักการ Sector Targeting คือการตั้งสมมติฐานว่าทรัพยากรของภาครัฐและผู้ประกอบการ SMEs มีอยู่อย่างจำกัด และผลกระทบของ Reciprocal Tariffs ในแต่ละอุตสาหกรรมไม่เท่ากัน ดังนั้น การสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs อย่างเท่าเทียมกันทุกภาคส่วนจึงไม่ใช่แนวทางที่มีประสิทธิภาพในเชิงนโยบาย ในกรณีของสาธารณรัฐอินเดียแสดงให้เห็นถึงแนวคิดดังกล่าวอย่างชัดเจน โดยรัฐบาลเลือกสนับสนุนอุตสาหกรรมที่ผู้ประกอบการ SMEs มีบทบาทสำคัญ เช่น สินค้าเกษตร เป็นต้น ซึ่งเป็นภาคส่วนที่คนในประเทศมีความเชี่ยวชาญทำให้มีแรงงานรองรับ และเป็นที่ต้องการในตลาดโลกอยู่แล้ว การดำเนินงานเช่นนี้ไม่เพียงช่วยให้ทรัพยากรถูกใช้ไปในทิศทางที่มีประสิทธิภาพ แต่ยังทำให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถรวมตัวกันเป็นกลุ่ม (Cluster) ที่มีขนาดใหญ่พอจะสร้างอำนาจต่อรองและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลกทั้งในแง่ของคุณภาพและปริมาณ (Chintan Research Foundation, 2026) ทั้งนี้ รัฐบาลสามารถจัดทำนโยบายที่สนับสนุน (Policy Alignment) เพื่ออุตสาหกรรมเป้าหมายมีการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่น นโยบายด้านการเงิน การคลัง และกฎระเบียบ เป็นต้น

(3.2.4) นโยบายเชิงสถาบัน (Institutional Strategy)

การปรับตัวของรัฐบาลในหลายประเทศเพื่อตอบสนอง Reciprocal Tariff ได้ใช้วิธีการ Institutional Strategy คือการปรับปรุงโครงสร้างหน่วยงานภายในประเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยหลักการดังกล่าวมีสมมติฐานว่าต้นทุนส่วนหนึ่งของผู้ประกอบการ SMEs มาจากขั้นตอนที่ซับซ้อนของระบบราชการและระบบภาษีในประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นต้นทุนและแรงเสียดทานต่อการดำเนินงานของผู้ประกอบการ SMEs รวมทั้งเป็นต้นเหตุของการทุจริต (Corruption) อีกด้วย ซึ่งในหลายกรณีต้นทุนดังกล่าวอาจสูงกว่าผลกระทบจาก Reciprocal Tariff อีกด้วย โดยหนึ่งตัวอย่างที่สาธารณรัฐเกาหลีเลือกใช้คือ Reverse Charge System (RCS) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนภาระการชำระภาษีจากผู้ขายไปยังผู้ซื้อ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดปัญหาการหลีกเลี่ยงภาษีและพฤติกรรมไม่เป็นธรรมในห่วงโซ่อุปทาน RCS ดังกล่าวช่วยลดความเสี่ยงที่ผู้ประกอบการ SMEs จะถูกเอาเปรียบจากบริษัทขนาดใหญ่ เช่น การกดราคา การเลื่อนชำระภาษี เป็นต้น (Yoon, 2018) ซึ่งเป็นปัญหาที่พบได้บ่อยในธุรกรรมรูปแบบการค้าขายสินค้าหรือบริการระหว่างองค์กรธุรกิจด้วยกันเองไม่ใช่การขายให้ผู้บริโภครายย่อย (Business-to-business : B2B) ในมุมมองเชิงเศรษฐศาสตร์ RCS ของสาธารณรัฐเกาหลีสามารถอธิบายได้ผ่านหลักการเศรษฐศาสตร์ต้นทุนธุรกรรม (Transaction Cost Economics) โดยการลดต้นทุนในการทำธุรกรรม เช่น ค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎระเบียบความเสี่ยงจากการถูกเอาเปรียบ เป็นต้น จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของตลาดโดยรวมและทำให้ทรัพยากรถูกจัดสรรได้ดีขึ้น

ผลลัพธ์ของการใช้ Institutional Strategy ไม่เพียงแต่พัฒนาระบบงานราชการในประเทศแต่ขยายไปสู่การเพิ่มความเชื่อมั่นในระบบ (System Trust) ของประเทศ ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของการพัฒนาเศรษฐกิจ เมื่อผู้ประกอบการ SMEs มีความมั่นใจว่าระบบมีความโปร่งใสและเป็นธรรมมากขึ้น การขยายตัวของธุรกิจก็จะมีแนวโน้มสูงขึ้นอีกด้วย ซึ่งถือเป็นการเสริมความแข็งแกร่งจากภายใน (Internal Strengthening) เพื่อให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถรับมือกับความผันผวนจากภายนอกได้ดีขึ้น

2.2 การทบทวนวรรณกรรม

2.2.1 การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

(1) งานวิจัยเกี่ยวกับความเชื่อมโยงของเศรษฐกิจโลก และผลกระทบของ TPU ต่อผู้ประกอบการส่งออก

วรรณกรรมด้านเศรษฐศาสตร์การค้าระหว่างประเทศในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการศึกษาผลกระทบของมาตรการภาษีศุลกากร โดยเฉพาะในบริบทของสงครามการค้าและความไม่แน่นอนด้านนโยบายการค้า งานวิจัยจำนวนมากชี้ให้เห็นว่า ผลกระทบของภาษีไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการเปลี่ยนแปลงของปริมาณการค้าเท่านั้น หากแต่ส่งผ่านไปยังเศรษฐกิจมหภาค โครงสร้างการผลิต และห่วงโซ่อุปทานโลก (Global Value Chain : GVC) ในหลายมิติ

งานศึกษาจำนวนมากอาศัยแบบจำลองดุลยภาพทั่วไป (General Equilibrium Model : GEM) ในรูปแบบ Multi-Country General Equilibrium Models เพื่อสะท้อนความเชื่อมโยงของเศรษฐกิจโลก เช่น งานวิจัยของ Kang et al. (2025) ที่นำ Computable General Equilibrium Model (CGE Model) ภายใต้กรอบ Global Trade Analysis Project (GTAP) มาใช้ประเมินผลกระทบของการปรับขึ้นภาษีศุลกากรของสหรัฐอเมริกาภายใต้หลายสมมติฐาน ทั้งกรณีการเก็บภาษีแบบถ้วนหน้าและกรณีที่มีการตอบโต้ทางการค้า โดยผลการศึกษาพบว่า แม้มาตรการภาษีจะช่วยให้ประเทศสหรัฐอเมริกาปรับปรุงดุลการค้าและเพิ่มรายได้จากภาษีศุลกากร แต่ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศที่แท้จริง (Real Gross Domestic Product : Real GDP) ของประเทศสหรัฐอเมริกาและเศรษฐกิจโลกกลับลดลงในทุกกรณี โดยเฉพาะสถานการณ์ที่เกิดภาษีตอบโต้ (Retaliatory Tariffs) ขณะที่ประเทศอุตสาหกรรมในเอเชีย เช่น ประเทศญี่ปุ่น และสาธารณรัฐเกาหลี เป็นต้น มีแนวโน้มได้รับประโยชน์จากการเบี่ยงเบนเส้นทางการค้า (Trade Diversion) ในขณะที่ประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้รวมถึงประเทศไทยอาจเผชิญความเสี่ยงต่อการชะลอตัวของการเติบโตทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะเมื่อการตอบโต้ทางการค้าเกิดขึ้นพร้อมกันในหลายประเทศ ผลลัพธ์ในทิศทางเดียวกันปรากฏในงานวิจัยของ Zhao (2025) ซึ่งใช้แบบจำลองดุลยภาพทั่วไปเชิงปริมาณ (Quantitative General Equilibrium Model) ซึ่งมีการออกแบบแบบจำลองให้มีการวิเคราะห์ระหว่างประเทศและสาขาการผลิตเพื่อประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจมหภาคของมาตรการภาษีศุลกากรประเทศสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 2025 ในระยะสั้นและระยะยาว โดยพบว่าในระยะสั้น ประเทศที่ถูกจัดเก็บภาษีและประเทศที่มีความเชื่อมโยงสูงกับ Supply Chain ของประเทศสหรัฐอเมริกาจะเผชิญการหดตัวของ GDP

นอกจากผลกระทบเชิงมหภาคโดยตรงแล้ว งานศึกษาที่ผ่านมายังให้ความสำคัญกับบทบาทของ TPU ในฐานะกลไกการส่งผ่านผลกระทบจากระดับนโยบายสู่ภาคเศรษฐกิจจริง งานวิจัยของ Eminidou และ Savvides (2021) ใช้แบบจำลอง Global Vector Autoregression (GVAR) ซึ่งสามารถสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างประเทศตลาดเกิดใหม่กับประเทศเศรษฐกิจหลักของโลก เพื่อศึกษาผลของ TPU โดยจากการวิจัยพบว่า แรงกระแทก (Shock) จากความไม่แน่นอนด้านนโยบายการค้าส่งผลกระทบทางลบอย่างมีนัยสำคัญต่อการส่งออก การผลิตในภาคอุตสาหกรรม และสภาวะทางการเงินของประเทศตลาดเกิดใหม่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความไม่แน่นอนเชิงนโยบายเองเป็นปัจจัยสำคัญที่บั่นทอนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะประเทศที่มีความเปิดกว้างทางการค้าและพึ่งพาตลาดประเทศพัฒนาแล้วสูง สอดคล้องกับการวิเคราะห์ของ Zhai (2025) ที่ได้วิเคราะห์เกี่ยวกับ TPU จากการเก็บภาษีศุลกากรของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศจีนต่อระบบเศรษฐกิจของทั้งสองประเทศและประเทศที่สาม (Rest of the World) การศึกษาดังกล่าวบ่งชี้ว่า ในระยะยาวประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศจีนจะมีการสูญเสียการเติบโตของ GDP และประเทศที่สามอาจได้รับประโยชน์จาก Trade Diversion แต่การเติบโตของเศรษฐกิจโลกในภาพรวมจะมีแนวโน้มลดลง นอกจากนี้นโยบายด้านการคลังยังเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการลดผลกระทบจากการถูกเก็บภาษีสินค้านำเข้าในระยะสั้น โดยผลจากแบบจำลองพบว่า การเพิ่มขึ้นของการบริโภคของภาครัฐร้อยละ 1 ของ GDP จะช่วยให้ GDP ปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.6

เนื่องจากมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจจากภาครัฐจะทำให้เกิดการจ้างงานและทำให้ค่าแรงปรับเพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยเพิ่มการบริโภคของภาคเอกชนเช่นกัน

นอกเหนือจากผลกระทบเชิงปริมาณในระดับมหภาค งานเชิงทฤษฎีและเชิงแนวคิดได้เน้นบทบาทของ GVC และความไม่แน่นอนเชิงระบบ โดย Grossman และ Redding (2024) ได้วิเคราะห์ผลของภาษีศุลกากรปัจจัยการผลิตที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเรียกเก็บกับสินค้าจีนในช่วงรัฐบาลของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ (Donald Trump) เป็นกรณีศึกษาเชิงปริมาณ และผลกระทบต่อโครงสร้างของ GVC โดยใช้แบบจำลองทางการค้าภายใต้โครงสร้างตลาดกึ่งแข่งขันกึ่งผูกขาด (Monopolistic Competition) พบว่า แม้การเปลี่ยนแปลงของภาษีทางการค้าจะทำให้เงื่อนไขทางการค้า (Terms of Trade) ของประเทศผู้นำเข้าเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ดีขึ้น อย่างไรก็ดี การเปลี่ยนแปลงทางด้านภาษีดังกล่าวส่งผลกระทบอย่างมากในมุมมองของผู้ผลิตหรือประเทศส่งออก เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนำไปสู่การปรับโครงสร้าง Supply Chain ผ่าน Trade Diversion รวมถึงการเจรจาราคาใหม่กับผู้จัดหาสินค้า (Supplier) เดิมซึ่งทำให้ต้นทุนปัจจัยการผลิตสูงขึ้นตามไปด้วย สอดคล้องกับ Ivanov และ Dolgui (2025) ซึ่งอธิบายว่า ภาษีศุลกากรเป็นแรงกระแทกเชิงระบบ (Systemic Shock) ที่ก่อให้เกิดการปรับโครงสร้าง Supply Chain เช่น ต้นทุนวัตถุดิบ การผลิตและโลจิสติกส์เพิ่มขึ้น เป็นต้น รวมถึงส่งผลให้เกิดความเสี่ยงทั้งด้านอุปทานและอุปสงค์ เช่น การเกิด Ripple Effects จากการหยุดชะงักจากจุดหนึ่งไปยังขั้นตอนถัดไปของ Supply Chain และการเกิด Bullwhip Effect จากพฤติกรรมการกักตุนสินค้า ซึ่งเป็นสัญญาณของความบิดเบือนของข้อมูลอุปสงค์ใน Supply Chain ที่ส่งผลกระทบต่อสายการผลิตตั้งแต่ปลายน้ำถึงต้นน้ำ เป็นต้น

เมื่อพิจารณาในระดับโครงสร้างการค้าและ Supply Chain งานศึกษาส่วนหนึ่งได้ศึกษาผลกระทบของภาษีทางการค้าต่อสินค้าในห่วงโซ่การผลิต โดยระดับผลกระทบต่อราคาสินค้า ต้นทุนการผลิตและเศรษฐกิจโดยรวมมีความแตกต่างกันตามตำแหน่งและขั้นตอนการผลิต จากผลการศึกษาของ Gnocato et al. (2025) ซึ่งวิเคราะห์โดยใช้ GEM เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบของภาษีที่เรียกเก็บจากสินค้าขั้นสุดท้ายและสินค้าขั้นกลาง โดยผลการศึกษาชี้ว่าภาษีที่เรียกเก็บจากสินค้าขั้นสุดท้ายส่งผลให้ราคาผู้บริโภคเพิ่มขึ้นโดยตรง แต่ผลกระทบต่อเศรษฐกิจมหภาคและเงินเฟ้อมีลักษณะจำกัดและเป็นเพียงชั่วคราว ในทางตรงกันข้ามภาษีที่เรียกเก็บจากสินค้าขั้นกลางและวัตถุดิบขั้นต้นส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยภาษีที่เรียกเก็บจากสินค้าขั้นกลางมีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตโดยตรงเนื่องจากสินค้าดังกล่าวเป็นปัจจัยการผลิตของภาคธุรกิจ การเพิ่มขึ้นของภาษีทำให้ต้นทุนส่วนเพิ่ม (Marginal Cost) สูงขึ้นเนื่องจากผู้ผลิตมีทางเลือกในการทดแทนปัจจัยการผลิตภายในประเทศอย่างจำกัด ประกอบกับต้นทุนที่เพิ่มขึ้นในจุดหนึ่งถูกส่งผ่านไปยังขั้นตอนอื่น ๆ ของ Supply Chain ทำให้เกิดการขยายผล (Amplification) และความต่อเนื่องของเงินเฟ้อ (Inflation Persistence) สูงกว่าในกรณีการเก็บภาษีจากสินค้าขั้นสุดท้าย ส่งผลให้แรงกดดันด้านเงินเฟ้อมีความยาวนานและสร้างผลเสียต่อเศรษฐกิจโดยรวมมากกว่า

นอกจากนี้ ในด้านแบบจำลองและการประมาณการที่เกี่ยวข้องกับการประมาณการผลกระทบและความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Causal Inference) ในอดีตที่ผ่านมา มีงานวิจัยที่ได้พัฒนากรอบแนวคิดและวิธีสำหรับการประมาณผลเชิง Casual Inference โดยการใช้กรอบการวิเคราะห์ของวิธีการ Difference-in-Differences โดยงานวิจัยของ Callaway et al. (2024) ได้พัฒนากรอบแนวคิดในการวิเคราะห์โดยใช้ตัวแปรที่บ่งชี้ถึงการได้รับผลกระทบ (Treatment Variable) ที่ไม่ได้มีลักษณะเป็นตัวแปรแบบทวิภาค (Binary Treatment) ในการกำหนดกลุ่มที่ได้รับผลกระทบ (Treatment) และกลุ่มที่ไม่ได้รับผลกระทบ (Control) แต่จะกำหนดตัวแปรที่บ่งชี้ถึงระดับความเข้มข้น (Intensity) ของการได้รับผลกระทบที่แตกต่างกัน (Continuous Treatment) เช่น ระดับมลพิษ ระดับการเปิดรับความเสี่ยง (Exposure) เป็นต้น โดยการศึกษาของ Callaway et al. (2024) ได้เสนอกรอบการวิเคราะห์แบบ Continuous Difference-in-Differences ซึ่งเป็นการต่อยอดแนวคิดของวิธีการ Difference-in-Differences แบบดั้งเดิมให้สามารถประมาณการผลเชิงสาเหตุในกรณีที่แต่ละหน่วยตัวอย่าง (Sampling Unit)

ได้รับผลกระทบในระดับความเข้มข้นที่แตกต่างกัน ผ่านการเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรผลลัพธ์ก่อนและหลังการเกิดเหตุการณ์ภายใต้ระดับการได้รับผลกระทบที่แตกต่างกัน แทนการจำแนกเป็นเพียงกลุ่มที่ได้รับและไม่ได้รับผลกระทบ และต่อมางานวิจัยของ Correa et al. (2023) ได้ประยุกต์ใช้กรอบ Continuous Difference-in-Differences เพื่อศึกษาการส่งผ่านผลกระทบของ TPU ซึ่งได้แก่เหตุการณ์ความตึงเครียดทางการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีนในช่วงปี ค.ศ. 2018 – 2019 ต่อพฤติกรรมการปล่อยสินเชื่อของระบบธนาคารในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยงานวิจัยดังกล่าวได้ใช้ระดับการเปิดรับต่อความไม่แน่นอนของนโยบายการค้า (Trade Policy Uncertainty Exposure) เป็น Treatment Variable เพื่อให้สามารถสะท้อนถึงผลกระทบของ TPU ที่อาจแตกต่างกันตาม Trade Policy Uncertainty Exposure ของแต่ละธนาคาร เนื่องจากแต่ละธนาคารมีโครงสร้างพอร์ตสินเชื่อที่แตกต่างกัน

(2) งานวิจัยเกี่ยวกับการส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs และผลกระทบจาก TPU ต่อผู้ประกอบการ SMEs

จากการศึกษาความเชื่อมโยงกับ Supply Chain ระหว่างประเทศของผู้ประกอบการ SMEs ตลอดจนกลไกการส่งผ่านผลกระทบจาก TPU และการเปลี่ยนแปลงของนโยบายภาษีทางการค้าระหว่างประเทศไปยังผู้ประกอบการ SMEs ผลการศึกษาส่วนหนึ่งได้วิเคราะห์ผลกระทบระดับอุตสาหกรรมและบริษัท โดยการทบทวนวรรณกรรมด้านการค้าระหว่างประเทศของผู้ประกอบการ SMEs ในระดับจุลภาคพบว่า การส่งออกและการเชื่อมโยงกับตลาดโลกเป็นกลไกสำคัญในการสร้างการเติบโตของผู้ประกอบการ SMEs ผ่านการเพิ่มผลิตภาพ การขยายการจ้างงาน และการยกระดับมาตรฐานการดำเนินธุรกิจ โดย Abdukahhorov (2025) ได้วิเคราะห์ค่าสถิติของข้อมูลระดับกิจการในหลายประเทศในช่วงปี ค.ศ. 2010 – 2022 พบว่า ผู้ประกอบการ SMEs ที่ดำเนินธุรกิจส่งออกเป็นหลักมีอัตราการเติบโตของรายได้และการจ้างงานสูงกว่าผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่มีการส่งออกอย่างมีนัยสำคัญ และพบว่า การส่งออกมี “ผลทวีคูณ” (Multiple Effect) ต่อการขยายกำลังการผลิต การจ้างงาน และการลงทุนโดยเฉพาะในกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการผลิต ขณะเดียวกัน Darus et al. (2017) ได้ใช้วิธีการทางสถิติ Exploratory Factor Analysis (EFA) วิเคราะห์ข้อมูลของผู้ประกอบการ SMEs ในภาคบริการของประเทศมาเลเซีย พบว่า การมีความเชื่อมโยงกับตลาดโลกของผู้ประกอบการ SMEs ผ่านการปฏิบัติตามมาตรฐานและกฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศ ยังช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ SMEs ดังนั้น งานศึกษาเหล่านี้สะท้อนว่า การส่งออกและการเชื่อมโยงกับ Supply Chain ระหว่างประเทศควบคู่กับการยกระดับการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ถือเป็นปัจจัยสำคัญในการประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs

นอกจากนี้ งานศึกษาด้านการค้าระหว่างประเทศของผู้ประกอบการ SMEs ยังสะท้อนให้เห็นว่ากลไกและผลลัพธ์ของการส่งออกแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระหว่างผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการผลิตและในภาคบริการ อันเนื่องมาจากความแตกต่างเชิงโครงสร้างของรูปแบบการผลิต โครงสร้างต้นทุน และระดับการบูรณาการกับห่วงโซ่มูลค่าโลก โดยผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการผลิต จะพบความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการส่งออกกับการเพิ่มผลิตภาพ การขยายกำลังการผลิต และการจ้างงานในระยะยาว อีกทั้ง ผู้ประกอบการ SMEs ที่ดำเนินธุรกิจส่งออกจะมีอัตราการเติบโตของรายได้และการจ้างงานสูงกว่าผู้ประกอบการ SMEs ที่พึ่งพาตลาดภายในประเทศอย่างมีนัยสำคัญ (Abdukahhorov, 2025) ในขณะเดียวกัน Lejárraga et al. (2014) ได้วิเคราะห์ข้อมูลของผู้ประกอบการ SMEs ในระดับบริษัท (Firm Level) ด้วยวิธีการทางเศรษฐมิติแบบจำลองโลจิต (Logit Model) และพบว่า ขนาดกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัดส่วนการส่งออกในภาคการผลิตในรูปแบบที่ไม่ใช่เส้นตรง (Non-Linear) ซึ่งสะท้อนว่าการขยายตลาดต่างประเทศช่วยเพิ่มโอกาสในการกระจายต้นทุนคงที่และยกระดับประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความได้เปรียบจากการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) และการลงทุนเพิ่มขึ้นจากยอดขายที่ขยายตัวในตลาดต่างประเทศของผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการผลิต นอกจากนี้ Lee et al. (2013)

ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสำรวจที่เก็บจากผู้ประกอบการ SMEs ในสาธารณรัฐเกาหลีด้วยวิธีการทางเศรษฐมิติ Ordinary Least Square (OLS) พบว่า ความสามารถในการทำกำไรจากการส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการผลิตยังขึ้นอยู่กับการสร้างความแตกต่างของสินค้า (Differentiation) และการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการแข่งขันในตลาดโลก อย่างไรก็ดี ผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการผลิตในตลาดโลกอาจเผชิญกับข้อจำกัดจาก TPU โดยเฉพาะภาษีศุลกากรและกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า (Atkin et al., 2025) ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อต้นทุนและความสามารถในการแข่งขันด้านราคา ทำให้ความสำเร็จในการส่งออกยังขึ้นอยู่กับระดับความพร้อมด้านทรัพยากรและกลยุทธ์การปรับตัวของกิจการอีกด้วย

สำหรับผู้ประกอบการ SMEs ในภาคบริการ กลไกของการเชื่อมโยงกับตลาดโลกมีลักษณะแตกต่างจากภาคการผลิตอย่างชัดเจน โดย Lejárraga et al. (2014) พบว่า ขนาดกิจการไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัดส่วนการส่งออกในภาคบริการในลักษณะเดียวกับภาคการผลิต ซึ่งสะท้อนว่าความสำเร็จในตลาดต่างประเทศของผู้ประกอบการ SMEs ในภาคบริการมิได้ขึ้นอยู่กับ Economies of Scale อีกทั้ง Darus et al. (2017) พบว่า นวัตกรรมด้านกระบวนการ คุณภาพการให้บริการ และทุนทางปัญญาเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสามารถในการแข่งขันของ SMEs ในภาคบริการในตลาดต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดว่า การส่งออกในภาคบริการมักพึ่งพาทรัพยากรที่จับต้องไม่ได้ (Intangible Assets) มากกว่าทรัพยากรทางกายภาพ นอกจากนี้ การใช้แพลตฟอร์มดิจิทัลและช่องทางออนไลน์ยังช่วยลดข้อจำกัดด้านพรมแดนและต้นทุนการเข้าสู่ตลาด (Sukmana, 2025; Abidin et al., 2025) ดังนั้น ความสำเร็จของ SMEs ภาคบริการในตลาดโลกจึงเกิดจากการสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงความรู้ ความยืดหยุ่น และความสามารถในการปรับตัวเชิงบริการ มากกว่าการขยายกำลังการผลิตในลักษณะเดียวกับภาคการผลิต

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเชิงโครงสร้างการส่งออกระหว่างภาคการผลิตและภาคบริการจากงานศึกษาสามารถสรุปได้ว่า ผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการผลิตจะได้รับประโยชน์จากการส่งออกผ่านกลไกการเพิ่มผลิตภาพ การสร้างความแตกต่างของสินค้า และความได้เปรียบจาก Economies of Scales ขณะที่ SMEs ในภาคบริการจะได้รับประโยชน์ผ่านการยกระดับคุณภาพการบริการ การสร้างความแตกต่างเชิงนวัตกรรม และการใช้ทรัพยากรที่จับต้องไม่ได้เป็นฐานการแข่งขันในด้านของผลกระทบจาก TPU นั้น ผู้ประกอบการSMEs ในภาคการผลิตและภาคบริการต่างเผชิญข้อจำกัดจาก TPU เช่นเดียวกัน แต่ระดับความอ่อนไหวอาจแตกต่างกัน โดยภาคการผลิตมีความอ่อนไหวต่อภาษีและต้นทุนการค้าสูงกว่า ขณะที่ภาคบริการมีความอ่อนไหวต่อข้อกำหนดด้านมาตรฐานและการแข่งขันเชิงคุณภาพมากกว่า

อย่างไรก็ดี งานศึกษาในด้านการค้าระหว่างประเทศของผู้ประกอบการ SMEs ส่วนหนึ่งชี้ให้เห็นว่าการเชื่อมโยงกับ Supply Chain ระหว่างประเทศอาจทำให้ผู้ประกอบการ SMEs เผชิญความเสี่ยงได้ด้วยเช่นกัน เนื่องจากผู้ประกอบการ SMEs อาจต้องเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยภายนอกประเทศมากขึ้น โดยงานศึกษาที่ผ่านมาสะท้อนให้เห็นอย่างสอดคล้องกันว่า TPU เป็นปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะในบริบทที่มีการบังคับใช้มาตรการกีดกันทางการค้า งานศึกษาส่วนหนึ่งระบุว่า ผู้ประกอบการ SMEs มีความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายการค้ามากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเงินทุน อำนาจต่อรอง และความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลเชิงนโยบาย (Atkin et al., 2025; Sukmana, 2025) โดยในช่วงหลัง ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าจะอยู่ในรูปแบบของการปรับขึ้นภาษีศุลกากร การใช้มาตรการตอบโต้ทางการค้าระหว่างประเทศ และการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบด้านการนำเข้าและส่งออก Atkin et al. (2025) ได้ศึกษาผลกระทบจากความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าจากการสำรวจผู้ประกอบการในประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดาพบว่า ผู้ประกอบการ SMEs จำนวนมากที่มีความเชื่อมโยงกับ Supply Chain ระหว่างประเทศขาดความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับอัตราภาษีศุลกากรที่แท้จริงและมาตรการตอบโต้จากประเทศคู่ค้า ส่งผลให้ผู้ประกอบการกลุ่มนี้มีแนวโน้มที่จะประเมินต้นทุนทางการค้าต่ำกว่าความเป็นจริง ในขณะที่

Sukmana (2025) ชี้ให้เห็นว่า มาตรการกีดกันทางการค้าทำให้มีความไม่แน่นอนของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs ที่พึ่งพาการค้าระหว่างประเทศและมีการนำเข้าวัตถุดิบจากต่างประเทศ ซึ่งสามารถสะท้อนว่า ความไม่แน่นอนด้านนโยบายการค้าไม่ได้เป็นเพียงปัจจัยเชิงนโยบาย แต่เป็นข้อจำกัดเชิงโครงสร้างต่อการวางแผนธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs

ในส่วนของกลไกการส่งผ่านผลกระทบจาก TPU นั้น งานศึกษาที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่า การดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs จะได้รับผลกระทบผ่าน 3 กลไกหลัก ได้แก่ (1) ต้นทุนการผลิตและต้นทุนทางการค้าที่เพิ่มสูงขึ้นจากภาษีศุลกากรและข้อกำหนดทางการค้าที่เข้มงวดมากขึ้น โดยผู้ประกอบการ SMEs ส่วนใหญ่ไม่สามารถผลักภาระต้นทุนดังกล่าวไปยังผู้บริโภคหรือคู่ค้าได้อย่างเต็มที่ (Atkin et al., 2025) (2) ความไม่แน่นอนของอุปสงค์ในตลาดโลก ซึ่งส่งผลให้ผู้ประกอบการ SMEs เผชิญความยากลำบากในการคาดการณ์ยอดขายและการวางแผนการผลิต ซึ่งเป็นหนึ่งในแรงกดดันหลักที่ลดความสามารถในการแข่งขันและเสถียรภาพทางการเงินของผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศกำลังพัฒนา (Sukmana et al., 2025) และ (3) ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนและต้นทุนทางการเงิน ซึ่งเพิ่มความเสี่ยงด้านกระแสเงินสดของผู้ประกอบการ SMEs ที่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน นอกจากนี้ Atkin et al. (2025) ยังชี้ให้เห็นว่า ข้อจำกัดด้านข้อมูลและความซับซ้อนของนโยบายการค้าทำให้ผู้ประกอบการ SMEs ต้องเผชิญกับต้นทุนในการปรับตัว (Adjustment Costs) สูงกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ นอกจากนี้ผลกระทบของความไม่แน่นอนด้านนโยบายการค้าไม่ได้เกิดขึ้นอย่างเท่าเทียมกันในกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs แต่ขึ้นอยู่กับระดับความพร้อมด้านทรัพยากร ความสามารถในการปรับตัว และข้อจำกัดเชิงโครงสร้างของแต่ละกิจการ (Atkin et al., 2025; Abidin et al., 2025)

โดยสรุป ผลจากการทบทวนงานศึกษาที่ผ่านมาสะท้อนภาพรวมที่สอดคล้องกันว่า การเปลี่ยนแปลงของภาษีการค้าและ TPU เป็น Shock ที่ส่งผลกระทบตั้งแต่ระดับมหภาคไปจนถึงระดับบริษัท ผ่านกลไกของ Supply Chain การส่งผ่านของต้นทุนและราคา และข้อจำกัดเชิงโครงสร้างของผู้ประกอบการ โดยผลกระทบมีความแตกต่างกันตามระดับการเชื่อมโยงกับตลาดโลก โครงสร้างอุตสาหกรรม และความสามารถในการปรับตัวของภาคธุรกิจ

อย่างไรก็ดี แม้งานวิจัยที่มีอยู่จะแสดงผลที่ชัดเจนเกี่ยวกับผลกระทบของภาษีการค้าในเชิงมหภาคและเชิงประจักษ์ในระดับประเทศ สินค้า และบริษัท แต่ยังมีช่องว่างสำคัญในเชิงบูรณาการ โดยเฉพาะการเชื่อมโยงผลการวิเคราะห์ระดับมหภาคเข้ากับพฤติกรรมการปรับตัวของภาคธุรกิจในรายอุตสาหกรรม ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมุ่งเติมเต็มช่องว่างดังกล่าว โดยนำกรอบแนวคิดแบบจำลองทางสถิติและเศรษฐมิติ ห่วงโซ่อุปทานโลก และความแตกต่างระหว่างผู้ประกอบการ มาประยุกต์ใช้เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของนโยบายภาษีการค้าสู่ระดับอุตสาหกรรมและผู้ประกอบการ SMEs เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายที่สอดคล้องกับโครงสร้างเศรษฐกิจและข้อจำกัดเชิงโครงสร้างของประเทศไทยได้ดียิ่งขึ้น

2.2.2 การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย

ในส่วนของวรรณกรรมด้านเศรษฐศาสตร์ที่มีการศึกษาเกี่ยวกับนโยบายการค้าที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมในประเทศไทย งานวิจัยชี้ให้เห็นว่า ความไม่แน่นอนด้านนโยบายการค้าและการใช้นโยบายการค้าต่าง ๆ ส่งผลต่อเศรษฐกิจไทยในหลายมิติ (ภากร ศิลานนท์, 2568) โดยด้านการค้าและการลงทุน นโยบายกำแพงภาษีและมาตรการกีดกันทางการค้าอื่น ๆ ของสหรัฐอเมริกาในช่วงหลายปีที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมในประเทศไทยทั้งทางบวกและทางลบขึ้นอยู่กับช่วงเวลาและประเภทสินค้า โดยในระยะสั้นประเทศไทยได้รับประโยชน์บางประการจากบริษัทข้ามชาติบางแห่งที่มีการปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทาน เพื่อหลีกเลี่ยงภาษีที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเรียกเก็บจากสินค้าจีน เช่น การย้ายฐานการผลิตของบริษัทในบางอุตสาหกรรมจากประเทศจีนมายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงประเทศไทย จึงส่งผลให้การส่งออกของสินค้าไทยในบางหมวดเพิ่มขึ้น โดยผลจากการวิเคราะห์ พบว่า ประเทศไทยมีการพึ่งพาการส่งออกและมีความเชื่อมโยงอย่างชัดเจนกับห่วงโซ่อุปทานโลกที่จำเป็นต้องปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ

และวางกลยุทธ์เชิงรุก เช่น การส่งเสริมอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงและใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เป็นต้น เนื่องจากประเทศไทยยังคงเน้นอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเข้มข้น ซึ่งเสี่ยงต่อการถูกทดแทนจากประเทศที่มีต้นทุนต่ำกว่าได้ และเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายและดิจิทัล เพื่อรองรับการย้ายฐานการผลิตจากประเทศจีนมายังประเทศไทย จึงจำเป็นต้องอาศัยระบบโครงสร้างพื้นฐานที่มีศักยภาพ รวมถึงควรกระจายความเสี่ยงทางการค้าโดยการขยายความร่วมมือผ่านข้อตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) กับประเทศใหม่ ๆ ตลอดจนเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยนวัตกรรมและการพัฒนาทุนมนุษย์ เป็นต้น

ในขณะที่ข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการปรับตัวของผู้ประกอบการ SMEs ไทยต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านภาษีทางการค้าจากรายงานภาวะเศรษฐกิจ SMEs และแนวโน้มเศรษฐกิจ ไตรมาสที่ 2 ของปี พ.ศ. 2568 ของ สสว. พบว่า การส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปตลาดสหรัฐอเมริกา ในช่วงครึ่งแรกของปี พ.ศ. 2568 (มกราคม – มิถุนายน พ.ศ. 2568) สินค้าส่งออกของไทยบางกลุ่มเผชิญกับการหดตัวอย่างรุนแรง เช่น อุปกรณ์ไฟฟ้าและสมาร์ทโฟน ที่ลดลงมากถึงร้อยละ 84.8 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ขณะที่สินค้าสำคัญอื่น เช่น เครื่องจักรและส่วนประกอบ มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 202.8 และกลุ่มยานยนต์และชิ้นส่วน มีมูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 149.0 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นการเติบโตอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนถึงการตุนสินค้าของผู้นำเข้าก่อนที่มาตรการภาษีตอบโต้จะมีผลบังคับใช้ (สสว., 2568) นอกจากนี้ ผู้ประกอบการ SMEs ไทยยังมีข้อจำกัดเชิงโครงสร้าง เนื่องจากผู้ประกอบการ SMEs ไทยภายใต้กลุ่มสินค้าส่งออกหลัก เกินกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ส่งออกในกลุ่มสินค้าดังกล่าว เป็นผู้ประกอบการ SMEs ที่มีลักษณะการผลิตที่พึ่งพาแรงงานเข้มข้น และการรับจ้างผลิตสินค้า (Original Equipment Manufacturer : OEM) เป็นหลัก ทำให้ความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านต้นทุนและความสามารถในการส่งมอบมากกว่าการสร้างแบรนด์หรือการพัฒนานวัตกรรม ดังนั้น เมื่อมาตรการภาษีของประเทศสหรัฐอเมริกาถูกบังคับใช้ สินค้าจากประเทศไทยจึงอาจเผชิญต้นทุนการเข้าตลาด (Market Entry) ในระดับที่สูงกว่าคู่แข่งหลายประเทศ โดยเฉพาะประเทศเวียดนามและประเทศจีนที่มีการปรับกลยุทธ์ทางการค้าอย่างรวดเร็ว (สสว., 2568)

ในขณะเดียวกัน ข้อมูลเชิงประจักษ์จากผลการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs โดยศูนย์วิจัยและข้อมูลของ ธพว. ในปี 2568 พบว่า มีผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากการขึ้นภาษีนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกาทั้งในทางตรงและทางอ้อม โดยจากผู้ประกอบการ SMEs ไทยที่มีรายชื่อตามทะเบียนผู้ส่งออกกับกระทรวงพาณิชย์ รวมจำนวน 21,500 ราย มีผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากการขึ้นภาษีนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกาทั้งในทางตรงและทางอ้อม จำนวน 10,100 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 47 ของผู้ประกอบการ SMEs ไทยที่มีรายชื่อตามทะเบียนผู้ส่งออกกระทรวงพาณิชย์ ทั้งนี้ ในกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบทางตรงสามารถแบ่งเป็น (1) กลุ่มที่มีสัดส่วนการพึ่งพารายได้จากประเทศสหรัฐอเมริกามากกว่าร้อยละ 40 ของยอดขายรวม ซึ่งเป็นกลุ่มที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบรุนแรงจากการขึ้นภาษีดังกล่าว จำนวน 530 ราย และ (2) กลุ่มที่มีสัดส่วนการพึ่งพารายได้จากประเทศสหรัฐอเมริกาไม่เกินร้อยละ 40 ของยอดขายรวม จำนวน 1,995 ราย นอกจากนี้ จากผลการสำรวจผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลาง (Medium) ที่เป็นลูกค้าของ ธพว. จำนวน 518 ราย พบว่า มีผู้ประกอบการ SMEs ที่มีการส่งออก จำนวน 242 ราย แบ่งเป็น (1) ผู้ส่งออกสินค้าไปยังตลาดอื่นนอกจากประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 181 ราย และ (2) ผู้ส่งออกสินค้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 61 ราย (ในกลุ่มนี้มีสัดส่วนผู้ที่พึ่งพารายได้จากประเทศสหรัฐอเมริกามากกว่าร้อยละ 40 ของยอดขายรวม จำนวน 13 ราย ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบรุนแรงจากการขึ้นภาษีดังกล่าว) ทั้งนี้ ผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางที่เป็นลูกค้าของ ธพว. และส่งออกสินค้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกามาจาก 3 อุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ อาหารแปรรูปและอาหารสัตว์เลี้ยง (ร้อยละ 28) ผักผลไม้แช่เย็น แช่แข็งและแปรรูป (ร้อยละ 16) และเครื่องจักรและส่วนประกอบ (ร้อยละ 10)

นอกจากนี้ การดำเนินนโยบายการค้าของประเทศอื่น ๆ ยังส่งผลต่อระดับราคาสินค้าและปริมาณภายในประเทศไทยได้เช่นกัน อาทิ งานวิจัยของนายธิติวุฒิ พงศ์ธนไพศาล (2566) ในการศึกษาประเมินผลกระทบ

ของมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี ได้แก่ มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) และมาตรการอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (TBT) ต่อสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรไทย โดยวิเคราะห์ผ่านแบบจำลองโน้มถ่วง จากการศึกษาพบว่า แม้ว่ามาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีของประเทศคู่ค้ากลับมีผลส่งเสริมต่อสินค้าส่งออกเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรของไทยตามความแตกต่างของข้อกำหนดมาตรการในแต่ละประเทศ อย่างไรก็ดี พบว่า มาตรการประเภท SPS จากประเทศคู่ค้าที่เป็นประเทศพัฒนาแล้วส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของไทยมากกว่าประเทศที่กำลังพัฒนา

2.3 บทสรุปของแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของนโยบายด้านการค้าและการทบทวนวรรณกรรม

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าและผลกระทบต่อการส่งออก พบว่า สถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้า หรือ TPU ทั้งความไม่แน่นอนของนโยบายภาษี และความไม่แน่นอนของนโยบายไม่ใช่ภาษี เช่น ความไม่แน่นอนด้านกฎระเบียบ ความไม่แน่นอนด้านการบังคับใช้กฎระเบียบ ความไม่แน่นอนที่เกิดจากการขาดความต่อเนื่องของนโยบายภาครัฐ เป็นต้น มีผลต่อการตัดสินใจของภาคธุรกิจในการส่งออกและการลงทุน ทำให้ภาคธุรกิจมีความกังวลเกี่ยวกับต้นทุนการเข้าสู่ตลาดในต่างประเทศ ภาคธุรกิจไม่สามารถวางแผนด้านเวลาการขนส่ง ต้นทุน หรือความเสี่ยงได้อย่างชัดเจน ดังนั้น ภาคธุรกิจจึงอาจลดปริมาณการส่งออกหรือชะลอการตัดสินใจลงทุนระยะยาวได้ ทั้งนี้ TPU ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs รุนแรงกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ เนื่องจากผู้ประกอบการ SMEs มีข้อจำกัดด้านเงินทุน ข้อจำกัดในด้านความสามารถในการกระจายความเสี่ยง และข้อจำกัดเกี่ยวกับศักยภาพในการรับมือกับความผันผวนของนโยบายการค้ามากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ โดยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องพบว่า

1) TPU อาจทำให้ผู้ประกอบการ SMEs มีพฤติกรรมรอให้เหตุการณ์เกิดความแน่นอนก่อนแล้วจึงตัดสินใจ (Wait-and-see Behavior) ทำให้เกิดความล่าช้าในการส่งออก

2) TPU อาจทำให้ผู้ประกอบการ SMEs เลื่อนการตัดสินใจออกไปจนกว่าความไม่แน่นอนจะลดลง เนื่องจากการเข้าสู่ตลาดส่งออกต้องมีการลงทุนในเครื่องจักรเฉพาะทาง หรือการสร้างเครือข่ายคู่ค้าในต่างประเทศ ซึ่งเป็นการลงทุนที่มีต้นทุนจมสูง

3) TPU ส่งผลให้ระดับผลิตภาพขั้นต่ำที่จำเป็นต่อการเข้าสู่ตลาดส่งออก (Productivity Threshold) สำหรับการส่งออกสูงขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs มากกว่าบริษัทขนาดใหญ่

4) TPU ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการ SMEs ผ่านห่วงโซ่อุปทานโลก (Global Value Chains) เนื่องจากผู้ประกอบการ SMEs มักอยู่ในฐานะผู้ผลิตชิ้นส่วนหรือผู้รับจ้างผลิตต้องเผชิญกับความผันผวนของคำสั่งซื้อ การยกเลิกสัญญา การกดราคาจากผู้ซื้อรายใหญ่ และความไม่แน่นอนด้านปริมาณการผลิต

5) TPU ยังส่งผลกระทบทางอ้อมต่อผู้ประกอบการ SMEs โดยเฉพาะการเพิ่มขึ้นของต้นทุนการจัดหาวัตถุดิบ การชะลอตัวของอุปสงค์ต่อสินค้าขั้นกลางและกึ่งสำเร็จรูปที่ใช้เป็นส่วนประกอบในการผลิตเพื่อการส่งออก

ทั้งนี้ ในต่างประเทศมีการดำเนินมาตรการสนับสนุนจากภาครัฐทั้งการสนับสนุนทางการเงิน การเสริมสร้างศักยภาพ (Capability Building) ให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs และการสร้างความแน่นอนเชิงนโยบายเพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถปรับตัวและรักษาขีดความสามารถในการแข่งขันได้ อีกทั้งการผลักดันนโยบายการปรับตัวเชิงโครงสร้าง เช่น การสนับสนุนการขยายตัวไปตลาดประเทศอื่น การสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การมุ่งเน้นให้ผู้ประกอบการ SMEs ลงทุนในทุนมนุษย์ เป็นต้น

นอกจากนี้ การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของสถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้า สามารถสรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 2.1)

ตารางที่ 2.1 สรุปการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลกระทบของสถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้า

ผู้วิจัย	แบบจำลองที่ใช้	ผลเบื้องต้นจากงานวิจัย
1. งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวกับความเชื่อมโยงของเศรษฐกิจโลก และผลกระทบของ TPU ต่อผู้ประกอบการส่งออก		
Kang et al. (2025)	Computable General Equilibrium Model (CGE Model)	แม้มาตรการภาษีจะช่วยให้ประเทศสหรัฐอเมริกาปรับปรุงดุลการค้าและเพิ่มรายได้จากภาษีศุลกากร แต่ Real GDP ของประเทศสหรัฐอเมริกาและเศรษฐกิจโลกกลับลดลงในทุกกรณี
Zhao (2025)	Quantitative General Equilibrium Model	ประเทศที่ถูกจัดเก็บภาษีและประเทศที่มีความเชื่อมโยงสูงกับ Supply Chain ของประเทศสหรัฐอเมริกา จะเผชิญการหดตัวของ GDP
Eminidou & Savvides (2021)	Global Vector Autoregression (GVAR)	แรงกระแทก (Shock) จากความไม่แน่นอนด้านนโยบายการค้าส่งผลกระทบทางลบอย่างมีนัยสำคัญต่อการส่งออก การผลิตในภาคอุตสาหกรรม และสภาวะทางการเงินของประเทศตลาดเกิดใหม่
Zhai (2025)	General Equilibrium Model (GEM)	ในระยะยาวประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศจีนจะมีการสูญเสียการเติบโตของ GDP และประเทศที่สามอาจได้รับประโยชน์จาก Trade Diversion แต่การเติบโตของเศรษฐกิจโลกในภาพรวมจะมีแนวโน้มลดลง
Grossman & Redding (2024) Ivanov & Dolgui (2025) Gnocato et al. (2025)		การเปลี่ยนแปลงทางด้านภาษีดังกล่าวส่งผลกระทบอย่างมากในมุมมองของผู้ผลิตหรือประเทศส่งออก นำไปสู่การปรับโครงสร้าง Supply Chain และทำให้ต้นทุนปัจจัยการผลิตสูงขึ้นตามไปด้วย
2. งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวกับการส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs และผลกระทบจาก TPU ต่อผู้ประกอบการ SMEs		
Abdukahhorov (2025)		ผู้ประกอบการ SMEs ที่ดำเนินธุรกิจส่งออกเป็นหลักมีอัตราการเติบโตของรายได้และการจ้างงานสูงกว่าผู้ประกอบการ SMEs ที่ไม่มีการส่งออก และผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการผลิต จะมีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการส่งออกกับการเพิ่มผลิตภาพ การขยายกำลังการผลิต และการจ้างงานในระยะยาว
Darus et al. (2017)	Exploratory Factor Analysis (EFA)	- การมีความเชื่อมโยงกับตลาดโลกของผู้ประกอบการ SMEs ผ่านการปฏิบัติตามมาตรฐานและกฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ SMEs - นวัตกรรมด้านกระบวนการ คุณภาพการให้บริการ และทุนทางปัญญาเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ SMEs ในภาคบริการในตลาดต่างประเทศ
Lejárraga et al. (2014)	Logit Model	- การขยายตลาดต่างประเทศช่วยเพิ่มโอกาสในการกระจายต้นทุนคงที่และยกระดับประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความได้เปรียบจากการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) - ขนาดกิจการไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัดส่วนการส่งออกในภาคบริการในลักษณะเดียวกับภาคการผลิต

ผู้วิจัย	แบบจำลองที่ใช้	ผลเบื้องต้นจากงานวิจัย
Lee et al. (2013)	Ordinary Least Square (OLS)	ความสามารถในการทำกำไรจากการส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs ในภาคการผลิตยังขึ้นอยู่กับการสร้างความแตกต่างของสินค้า (Differentiation) และการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล
Atkin et al. (2025) Sukmana (2025)		ผู้ประกอบการ SMEs มีความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายการค้ามากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเงินทุน อำนาจต่อรอง และความสามารถในการวางแผนธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs
Abidin et al. (2025) Atkin et al. (2025) Sukmana (2025)		ผู้ประกอบการ SMEs จะได้รับผลกระทบจาก TPU ผ่าน 3 กลไกหลัก ได้แก่ (1) ต้นทุนการผลิตและต้นทุนทางการค้าที่เพิ่มสูงขึ้นจากภาษีศุลกากรและข้อกำหนดทางการค้าที่เข้มงวดมากขึ้น (2) ความไม่แน่นอนของอุปสงค์ในตลาดโลก ซึ่งส่งผลให้ผู้ประกอบการ SMEs เผชิญความยากลำบากในการคาดการณ์ยอดขายและการวางแผนการผลิต และ (3) ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนและต้นทุนทางการเงิน
Correa et al. (2023)	Continuous Difference-in-Differences	TPU ที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ธนาคารที่มีการเปิดรับความเสี่ยง (Exposure) ต่ออุตสาหกรรมที่จะได้รับผลกระทบสูงปรับตัวในลักษณะระมัดระวังและรอดูสถานการณ์ ซึ่งส่งผลให้เกิดการหดตัวของการปล่อยสินเชื่อผ่านการลดลงของปริมาณสินเชื่อปล่อยใหม่และการเพิ่มดอกเบี้ยเพื่อชดเชยความเสี่ยง
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย		
ภากร ศิลานนท์ (2568)		ความไม่แน่นอนด้านนโยบายการค้าส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมในประเทศไทยทั้งทางบวกและทางลบขึ้นอยู่กับช่วงเวลาและประเภทสินค้า โดยประเทศไทยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และวางกลยุทธ์เชิงรุกทั้งการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงและใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพและดิจิทัล และการขยายความร่วมมือผ่านข้อตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) กับประเทศใหม่ ๆ
สสว. (2568)		- สินค้าส่งออกของไทยบางกลุ่มเผชิญกับการหดตัวอย่างรุนแรง เช่น อุปกรณ์ไฟฟ้าและสมาร์ทโฟน - เกินกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ส่งออกในกลุ่มสินค้าดังกล่าวเป็นผู้ประกอบการ SMEs และการรับจ้างผลิตสินค้า (Original Equipment Manufacturer : OEM) เป็นหลัก ทำให้สินค้าจากประเทศไทยจึงอาจเผชิญต้นทุนการเข้าตลาด (Market Entry) ในระดับที่สูงกว่าคู่แข่งหลายประเทศ
ธพว. (2568)		- มีผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากการขึ้นภาษีนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกาทั้งในทางตรงและทางอ้อม จำนวน 10,100 ราย คิดเป็นร้อยละ 47 ของผู้ประกอบการ SMEs ไทยที่มีรายชื่อตามทะเบียนผู้ส่งออกกับกระทรวงพาณิชย์

ผู้วิจัย	แบบจำลองที่ใช้	ผลเบื้องต้นจากงานวิจัย
		- ผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง แบ่งเป็น (1) กลุ่มที่มีสัดส่วนการพึ่งพารายได้จากประเทศสหรัฐอเมริกามากกว่าร้อยละ 40 ของยอดขายรวม (กลุ่มที่ได้รับผลกระทบรุนแรง) จำนวน 530 ราย และ (2) กลุ่มที่มีสัดส่วนการพึ่งพารายได้จากประเทศสหรัฐอเมริกาไม่เกินร้อยละ 40 ของยอดขายรวม จำนวน 1,995 ราย - ผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางที่เป็นลูกค้าของ ธพว. และส่งออกสินค้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา จะมาจาก 3 อุตสาหกรรมหลัก ได้แก่ อาหารแปรรูปและอาหารสัตว์เลี้ยง (ร้อยละ 28) ผักผลไม้แช่เย็น แช่แข็งและแปรรูป (ร้อยละ 16) และเครื่องจักรและส่วนประกอบ (ร้อยละ 10)
นายธิติวุฒิ พงศ์ธนไพศาล (2566)		มาตรการประเภท SPS จากประเทศคู่ค้าที่เป็นประเทศพัฒนาแล้วส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของประเทศไทยมากกว่าประเทศที่กำลังพัฒนา

ที่มา: รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

โดยสรุปแล้วการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาผลกระทบของ TPU โดยเฉพาะในบริบทของสงครามการค้าและความไม่แน่นอนด้านนโยบายการค้า ซึ่งครอบคลุมถึงมาตรการภาษีศุลกากร งานวิจัยส่วนใหญ่ในอดีตได้ศึกษาผลกระทบที่มีต่อระบบเศรษฐกิจโดยการใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) โดยในการศึกษาผลกระทบในเชิงเศรษฐกิจมหภาคและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ งานวิจัยในอดีตจะใช้แบบจำลอง Multi-Country General Equilibrium Models และแบบจำลอง GVAR ในการศึกษาการส่งผ่านผลกระทบจากมาตรการหรือมาตรการทางการค้าไปยังระบบเศรษฐกิจและภาคส่วนต่าง ๆ ในระบบเศรษฐกิจ ในขณะที่การศึกษาผลกระทบของมาตรการภาษีศุลกากรในระดับอุตสาหกรรมและระดับบริษัท (Firm-Level) งานวิจัยในอดีตจะใช้วิธีการทางสถิติและเศรษฐมิติ เช่น วิธีวิเคราะห์ในรูปแบบ Exploratory Factor Analysis (EFA) แบบจำลอง Logit และแบบจำลอง OLS ในการศึกษาผลกระทบจากนโยบายการค้าที่มีต่ออุตสาหกรรมต่าง ๆ ตลอดจนศึกษาความแตกต่างของผลกระทบระหว่างอุตสาหกรรม ดังนั้น ในการศึกษาผลกระทบจากมาตรการภาษีศุลกากรของประเทศเศรษฐกิจหลักที่มีต่อผู้ประกอบการ SMEs รายอุตสาหกรรมในงานวิจัยนี้ คณะผู้วิจัยจะวิเคราะห์โดยการใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยแบบจำลองเศรษฐมิติ ซึ่งจะอธิบายเพิ่มเติมในบทที่ 4

บทที่ 3
สถานการณ์นโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก

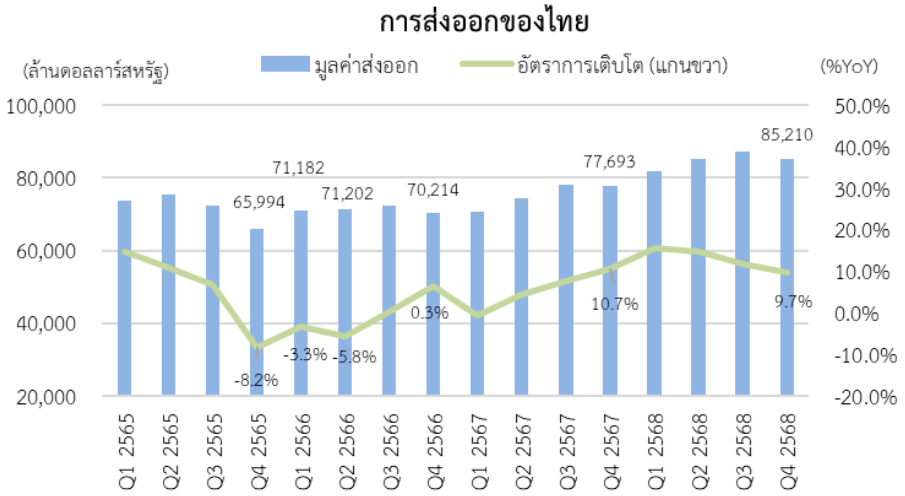
3.1 ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย

3.1.1 ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย

(1) ภาพรวมการส่งออกสินค้าของประเทศไทย

มูลค่าการส่งออกสินค้ารวมรายไตรมาสของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2568 ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 (ภาพที่ 3.1) โดยการส่งออกสินค้ารวมของประเทศไทยในไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 85,210 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรับเพิ่มขึ้นจาก 77,693 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2567 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตที่ร้อยละ 9.7 และปรับเพิ่มขึ้นจาก 70,214 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2566 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตที่ร้อยละ 21.4 ทั้งนี้ การส่งออกสินค้ารวมรายไตรมาสของประเทศไทยมีการปรับลดลงในระหว่างไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2565 และไตรมาสที่ 2 ของปี พ.ศ. 2566 โดยในไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2565 การส่งออกสินค้ารวมมีมูลค่า 65,994 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือหดตัวที่ร้อยละ 8.2 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้า และในไตรมาสที่ 2 ปี พ.ศ. 2566 มีมูลค่า 71,202 หรือหดตัวที่ร้อยละ 5.8 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้า

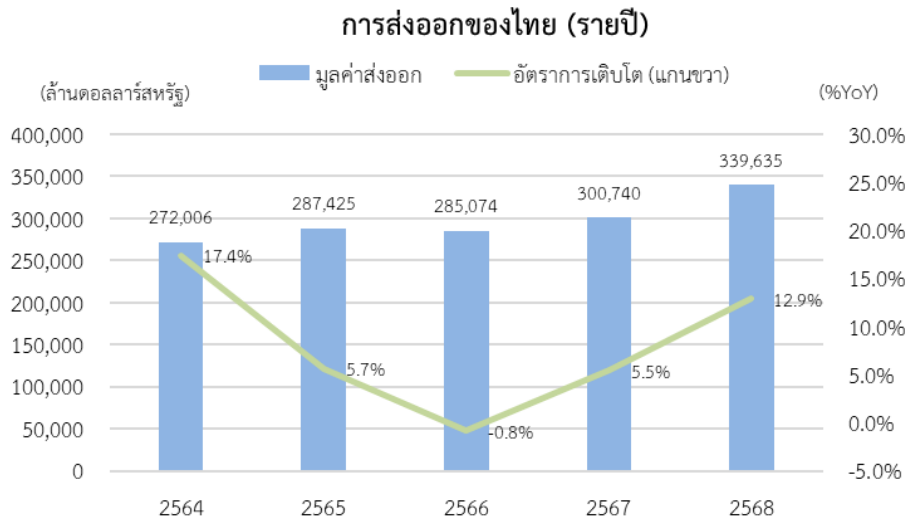
ภาพที่ 3.1 มูลค่าการส่งออกสินค้ารวมรายไตรมาสของประเทศไทยในไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2565 - ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาข้อมูลการส่งออกสินค้ารวมของประเทศไทยเป็นรายปี (ภาพที่ 3.2) พบว่า การส่งออกสินค้ารวมของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2568 อยู่ที่ 339,635 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรับเพิ่มขึ้นจาก 300,740 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2567 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตที่ร้อยละ 12.9 ทั้งนี้ มูลค่าการส่งออกสินค้ารวมของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2566 มีมูลค่า 285,074 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรับลดลงจาก 287,425 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2565 หรือคิดเป็นอัตราการหดตัวที่ร้อยละ 0.8 โดยส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากอัตราเงินเฟ้อที่อยู่ในระดับสูง ซึ่งส่งผลให้การบริโภคปรับลดลง รวมถึงปัญหาภูมิรัฐศาสตร์ในต่างประเทศ และภาวะเศรษฐกิจของประเทศจีนที่ฟื้นตัวช้า

ภาพที่ 3.2 มูลค่าการส่งออกสินค้ารวมรายปีของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาข้อมูลการส่งออกสินค้ารวมของประเทศไทยเป็นรายประเทศ (ตารางที่ 3.1) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2566 - 2568 ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกสินค้าของประเทศไทยที่มีส่วนแบ่งตลาดมากที่สุด โดยในปี พ.ศ. 2568 ประเทศไทยส่งออกสินค้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกามีมูลค่า 72,506 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 21.35 ปรับเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2566 และ 2567 ที่ร้อยละ 16.96 และ 18.27 ตามลำดับ รองลงมาเป็นประเทศจีนมีมูลค่า 39,723 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2568 หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 11.70 ประเทศญี่ปุ่นมีมูลค่า 23,550 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 6.93 ประเทศอินเดียมีมูลค่า 15,820 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 4.66 และประเทศมาเลเซียมีมูลค่า 13,430 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 3.95 โดยส่วนแบ่งตลาดของประเทศ 5 อันดับแรกนี้คิดเป็นร้อยละ 48.59 ของทั้งหมด

ตารางที่ 3.1 ตลาดส่งออก 10 อันดับแรกของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568

อันดับ	ตลาดส่งออก 10 อันดับแรกของไทย (เรียงลำดับตามมูลค่าในปี 2568)	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			สัดส่วน (%)		
		2566	2567	2568	2566	2567	2568
1	สหรัฐอเมริกา	48,353	54,944	72,506	16.96	18.27	21.35
2	จีน	34,173	35,277	39,723	11.99	11.73	11.70
3	ญี่ปุ่น	24,594	23,286	23,550	8.63	7.74	6.93
4	อินเดีย	10,116	11,761	15,820	3.55	3.91	4.66
5	มาเลเซีย	11,965	12,323	13,430	4.20	4.10	3.95
6	เวียดนาม	11,217	11,783	12,787	3.93	3.92	3.76
7	สิงคโปร์	10,240	10,365	12,046	3.59	3.45	3.55
8	ออสเตรเลีย	12,215	12,350	12,041	4.28	4.11	3.55
9	ฮ่องกง	11,097	10,852	11,165	3.89	3.61	3.29
10	อินโดนีเซีย	10,092	9,491	9,336	3.54	3.16	2.75
รวม 10 ประเทศแรก		184,063	192,432	222,404	64.57	63.99	65.48
อื่น ๆ		101,011	108,308	117,231	35.43	36.01	34.52
รวมทั้งสิ้น		**285,074**	**300,740**	**339,635**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาข้อมูลการส่งออกของประเทศไทยเป็นรายสินค้า (ตารางที่ 3.2) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2566 - 2568 ประเทศไทยส่งออกเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมถึงอุปกรณ์และส่วนประกอบมากที่สุด โดยการส่งออกในปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 40,103 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.81 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมด รองลงมาเป็นรถยนต์ รวมถึงอุปกรณ์และส่วนประกอบมีมูลค่า 31,488 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.27 อัญมณีและเครื่องประดับมีมูลค่า 26,821 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.90 ผลิตภัณฑ์ยางมีมูลค่า 15,616 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.60 และเครื่องจักรกลและส่วนประกอบมีมูลค่า 11,925 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.51 โดยสัดส่วนการส่งออกสินค้าทั้ง 5 อันดับแรกนี้คิดเป็นร้อยละ 37.09 ของการส่งออกทั้งหมดในปี พ.ศ. 2568

ตารางที่ 3.2 รายการสินค้าส่งออก 15 อันดับแรกของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568

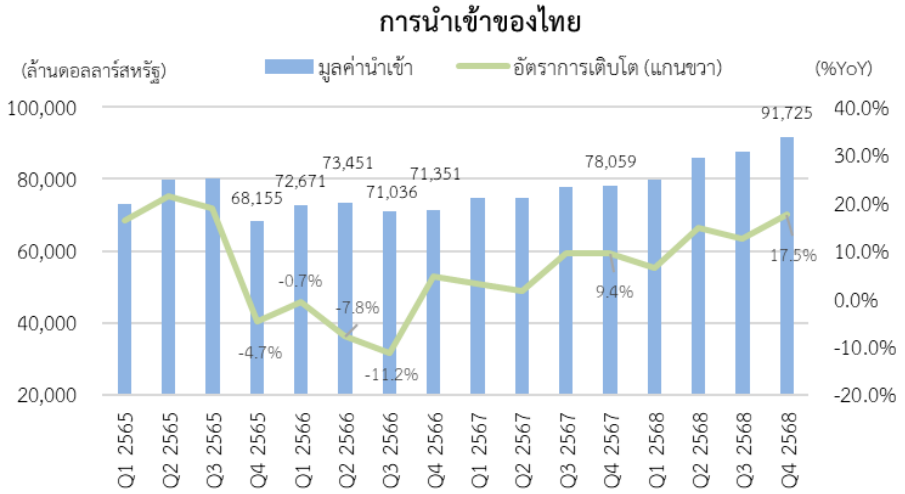
อันดับ	สินค้าส่งออก 15 อันดับแรกของไทย (เรียงลำดับตามมูลค่าในปี 2568)	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			สัดส่วน (%)		
		2566	2567	2568	2566	2567	2568
1	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	17,820	24,610	40,103	6.25	8.18	11.81
2	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	32,184	31,116	31,488	11.29	10.35	9.27
3	อัญมณีและเครื่องประดับ	14,787	18,429	26,821	5.19	6.13	7.90
4	ผลิตภัณฑ์ยาง	13,237	14,231	15,616	4.64	4.73	4.60
5	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	8,791	10,320	11,925	3.08	3.43	3.51
6	แผงวงจรไฟฟ้า	9,702	8,687	11,109	3.40	2.89	3.27
7	เครื่องโทรสาร โทรศัพท์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	6,441	7,963	9,387	2.26	2.65	2.76
8	สินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ	6,289	7,235	8,516	2.21	2.41	2.51
9	เม็ดพลาสติก	8,877	8,789	8,438	3.11	2.92	2.48
10	เคมีภัณฑ์	8,056	8,422	8,268	2.83	2.80	2.43
11	เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	6,501	6,888	7,434	2.28	2.29	2.19
12	น้ำมันสำเร็จรูป	10,194	9,217	7,382	3.58	3.06	2.17
13	เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	6,953	6,628	6,769	2.44	2.20	1.99
14	ผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้ง	6,942	6,511	6,507	2.44	2.16	1.92
15	เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่น ๆ	5,338	5,506	6,175	1.87	1.83	1.82
รวม 15 รายการ		162,113	174,553	205,939	56.87	58.04	60.64
อื่น ๆ		122,961	126,187	133,696	43.13	41.96	39.36
รวมทั้งสิ้น		**285,074**	**300,740**	**339,635**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

(2) ภาพรวมการนำเข้าสินค้าของประเทศไทย

มูลค่าการนำเข้าสินค้ารวมของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2568 ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 (ภาพที่ 3.3) โดยการนำเข้าสินค้ารวมในไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 91,725 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรับเพิ่มขึ้นจาก 78,059 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2567 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตที่ร้อยละ 17.5 และปรับเพิ่มขึ้นจาก 71,351 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2566 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตที่ร้อยละ 28.6 ทั้งนี้ การนำเข้าสินค้ารวมของประเทศไทยมีการปรับลดลงในระหว่างไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2565 และไตรมาสที่ 2 ปี พ.ศ. 2566 โดยในไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2565 การนำเข้าสินค้ารวมมีมูลค่า 68,155 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือหดตัวที่ร้อยละ 4.7 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้า และในไตรมาสที่ 3 ปี พ.ศ. 2566 มีมูลค่า 71,036 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือหดตัวที่ร้อยละ 11.2 เมื่อเทียบกับไตรมาสเดียวกันของปีก่อนหน้า

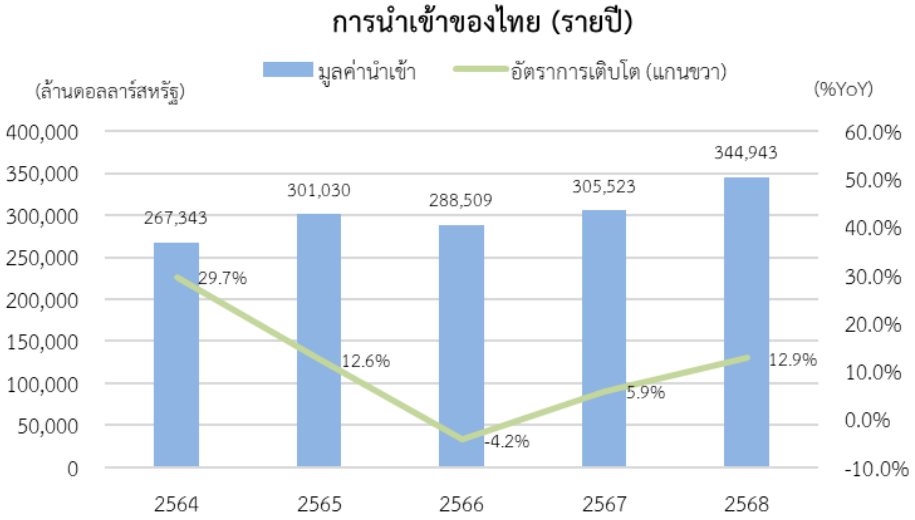
ภาพที่ 3.3 มูลค่าการนำเข้าสินค้ารวมของประเทศไทย ช่วงไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2565 - ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาข้อมูลการนำเข้าสินค้ารวมของประเทศไทยเป็นรายปี (ภาพที่ 3.4) พบว่า มูลค่าการนำเข้าสินค้ารวมของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2568 อยู่ที่ 344,943 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรับเพิ่มขึ้นจาก 305,523 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2567 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตที่ร้อยละ 12.9 ทั้งนี้ มูลค่าการนำเข้าสินค้ารวมของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 288,509 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรับลดลงจาก 301,030 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2565 หรือคิดเป็นอัตราการหดตัวที่ร้อยละ 4.2 โดยส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากการปรับลดลงของมูลค่าการนำเข้าพลังงานและเชื้อเพลิง ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป ซึ่งหดตัวในอัตราร้อยละ 20.3 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ก๊าซธรรมชาติและปิโตรเลียมหดตัวร้อยละ 9.0 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และน้ำมันดิบหดตัวร้อยละ 7.8 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. 2566 มูลค่าการนำเข้าทองคำหดตัวร้อยละ 29.4 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า

ภาพที่ 3.4 มูลค่าการส่งออกสินค้ารวมของประเทศไทย (รายปี) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาข้อมูลการนำเข้าสินค้ารวมของประเทศไทยเป็นรายประเทศ (ตารางที่ 3.3) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2566 - 2568 ประเทศจีนเป็นแหล่งนำเข้าสินค้าของประเทศไทยที่มีส่วนแบ่งตลาดมากที่สุด โดยในปี พ.ศ. 2568 ประเทศไทยนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนเป็นมูลค่า 107,616 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 31.20 ปรับเพิ่มจากสัดส่วนในปี พ.ศ. 2566 และ 2567 ที่ร้อยละ 24.55 และ 26.39 ตามลำดับ รองลงมาเป็นประเทศญี่ปุ่น มีมูลค่า 29,654 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2568 หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 8.60 ประเทศไต้หวันมีมูลค่า 25,517 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 7.40 ประเทศสหรัฐอเมริกา มีมูลค่า 21,145 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 6.13 และประเทศสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ มีมูลค่า 17,097 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 4.96 โดยส่วนแบ่งตลาดของประเทศ 5 อันดับแรกนี้ คิดเป็นร้อยละ 58.29 ของทั้งหมด

ตารางที่ 3.3 แหล่งนำเข้า 10 อันดับแรกของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568

อันดับ	แหล่งนำเข้า 10 อันดับแรกของไทย (เรียงลำดับตามมูลค่าในปี 2568)	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			สัดส่วน (%)		
		2566	2567	2568	2566	2567	2568
1	จีน	70,827	80,614	107,616	24.55	26.39	31.20
2	ญี่ปุ่น	31,195	28,725	29,654	10.81	9.40	8.60
3	ไต้หวัน	16,603	20,687	25,517	5.75	6.77	7.40
4	สหรัฐอเมริกา	19,307	19,328	21,145	6.69	6.33	6.13
5	สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์	15,747	16,619	17,097	5.46	5.44	4.96
6	มาเลเซีย	13,118	13,577	14,865	4.55	4.44	4.31
7	เวียดนาม	7,738	9,116	10,857	2.68	2.98	3.15
8	อินโดนีเซีย	8,278	8,704	10,185	2.87	2.85	2.95
9	เกาหลีใต้	8,671	9,344	9,811	3.01	3.06	2.84
10	สิงคโปร์	8,128	7,386	7,613	2.82	2.42	2.21
รวม 10 ประเทศแรก		199,611	214,100	254,360	69.19	70.08	73.74
อื่น ๆ		88,898	91,423	90,583	30.81	29.92	26.26
รวมทั้งสิ้น		**288,509**	**305,523**	**344,943**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาข้อมูลการนำเข้าของประเทศไทยเป็นรายสินค้า (ตารางที่ 3.4) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2566 - 2568 ประเทศไทยนำเข้าแผงวงจรไฟฟ้ามากที่สุด โดยการนำเข้าในปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 34,515 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.01 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมด รองลงมาเป็นเครื่องจักรและส่วนประกอบ มีมูลค่า 31,936 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.26 น้ำมันดิบมีมูลค่า 27,465 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.96 เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำมีมูลค่า 25,643 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.43 และเครื่องจักรกลและส่วนประกอบมีมูลค่า 25,552 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.41 โดยสัดส่วนการนำเข้าสินค้าทั้ง 5 อันดับแรกนี้คิดเป็นสัดส่วนที่ร้อยละ 42.07 ของการนำเข้าสินค้าทั้งหมดในปี พ.ศ. 2568

ตารางที่ 3.4 รายการสินค้านำเข้า 15 อันดับแรกของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568

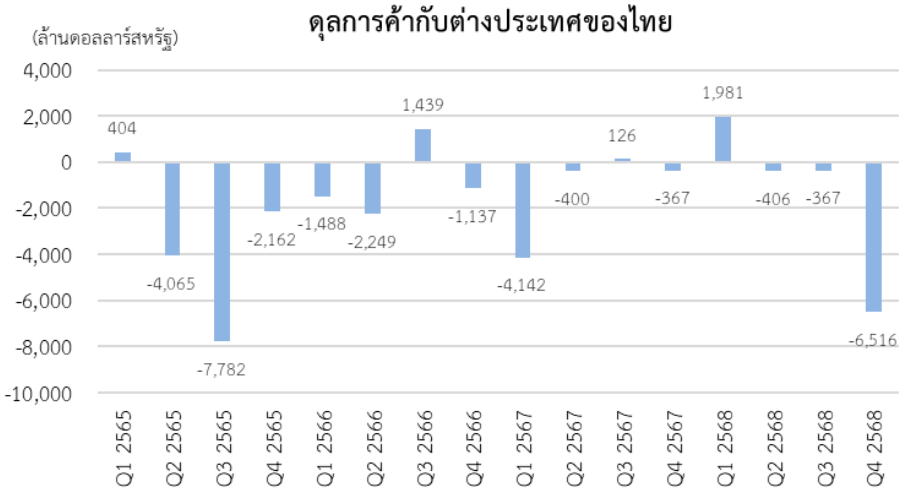
อันดับ	สินค้านำเข้า 15 อันดับแรกของไทย (เรียงลำดับตามมูลค่าในปี 2568)	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			สัดส่วน (%)		
		2566	2567	2568	2566	2567	2568
1	แผงวงจรไฟฟ้า	19,587	24,428	34,515	6.79	8.00	10.01
2	เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	21,567	21,718	31,936	7.48	7.11	9.26
3	น้ำมันดิบ	32,179	31,335	27,465	11.15	10.26	7.96
4	เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ	11,924	19,423	25,643	4.13	6.36	7.43
5	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	21,236	21,983	25,552	7.36	7.20	7.41
6	เคมีภัณฑ์	17,817	17,715	17,301	6.18	5.80	5.02
7	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	9,977	14,958	15,574	3.46	4.90	4.51
8	สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	11,230	12,944	14,799	3.89	4.24	4.29
9	เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	13,168	12,233	13,175	4.56	4.00	3.82
10	เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน	7,867	8,312	9,340	2.73	2.72	2.71
11	พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช	9,768	9,388	8,807	3.39	3.07	2.55
12	ก๊าซธรรมชาติ	11,520	9,493	8,300	3.99	3.11	2.41
13	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	8,364	7,413	7,985	2.90	2.43	2.31
14	เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การแพทย์	5,580	5,685	6,844	1.93	1.86	1.98
15	ผลิตภัณฑ์ทำจากพลาสติก	4,810	5,185	5,977	1.67	1.70	1.73
รวม 15 รายการ		206,592	222,213	253,212	71.61	72.73	73.41
อื่น ๆ		81,918	83,309	91,731	28.39	27.27	26.59
รวมทั้งสิ้น		**288,509**	**305,523**	**344,943**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

(3) ภาพรวมดุลการค้ากับต่างประเทศของประเทศไทย

ดุลการค้ากับต่างประเทศรายไตรมาสของประเทศไทยในช่วงปี พ.ศ. 2565 จนถึงปี พ.ศ. 2568 (ภาพที่ 3.5) มีการขาดดุลการค้ากับต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ โดยในไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่าการขาดดุลการค้า 6,516 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นมูลค่าการขาดดุลการค้าที่มากที่สุดนับตั้งแต่ไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2565 ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 เป็นต้นมา ประเทศไทยมีการเกินดุลกับต่างประเทศทั้งสิ้นจำนวน 4 ไตรมาส ได้แก่ ไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2565 มีมูลค่า 404 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไตรมาสที่ 3 ปี พ.ศ. 2566 มีมูลค่า 1,439 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ไตรมาสที่ 3 ปี พ.ศ. 2567 มีมูลค่า 126 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 1,981 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

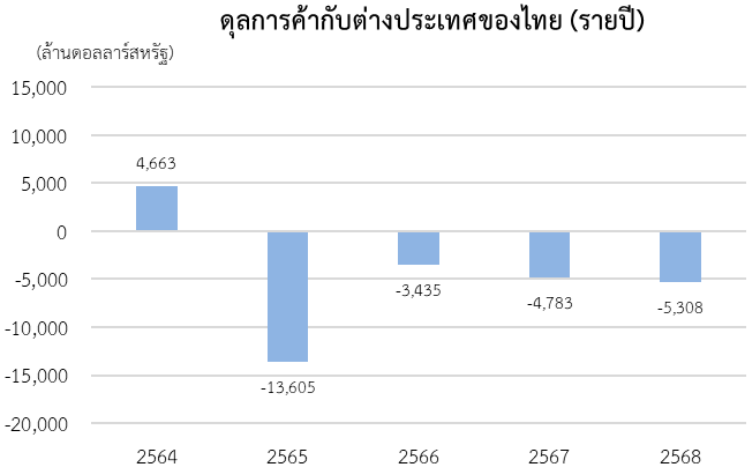
ภาพที่ 3.5 ดุลการค้ากับต่างประเทศของประเทศไทย ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2564 - ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาข้อมูลดุลการค้ากับต่างประเทศของประเทศไทยเป็นรายปี (ภาพที่ 3.6) พบว่า ประเทศไทยมีการเกินดุลการค้ากับต่างประเทศในปี พ.ศ. 2564 มูลค่า 4,663 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมีการขาดดุลการค้าอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 โดยในปี พ.ศ. 2568 ประเทศไทยมีการขาดดุลการค้ากับต่างประเทศ มูลค่า 5,308 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นการขาดดุลการค้าเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2566 และ 2567 ที่มีการขาดดุลการค้า มูลค่า 3,435 และ 4,783 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. 2565 ประเทศไทยมีการขาดดุลการค้ากับต่างประเทศ มูลค่า 13,605 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นการขาดดุลการค้าที่มากที่สุดนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564

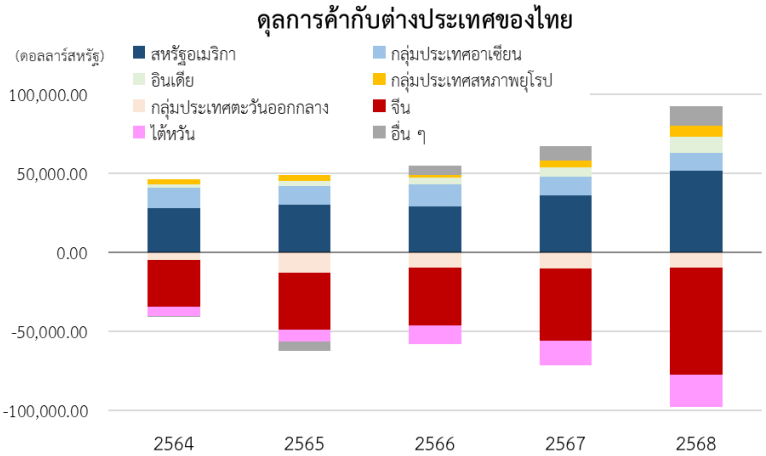
ภาพที่ 3.6 ดุลการค้ากับต่างประเทศของประเทศไทย (รายปี) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาดุลการค้ากับต่างประเทศของประเทศไทยเป็นรายประเทศ (ภาพที่ 3.7) พบว่า กลุ่มประเทศคู่ค้าหลักที่ประเทศไทยมีการเกินดุลการค้าในช่วงปี พ.ศ. 2564 - 2568 ประกอบด้วย ประเทศสหรัฐอเมริกา กลุ่มประเทศอาเซียน ประเทศอินเดีย และกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป ในขณะเดียวกัน กลุ่มประเทศคู่ค้าหลักที่ประเทศไทยมีการขาดดุลการค้า ประกอบด้วย ประเทศจีน ประเทศไต้หวัน และกลุ่มประเทศตะวันออกกลาง ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 เป็นต้นมา ประเทศไทยมีการเกินดุลการค้ากับประเทศสหรัฐอเมริกา และมีการขาดดุลการค้ากับประเทศจีนมาอย่างต่อเนื่อง

ภาพที่ 3.7 ดุลการค้ากับต่างประเทศของประเทศไทย จำแนกตามประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

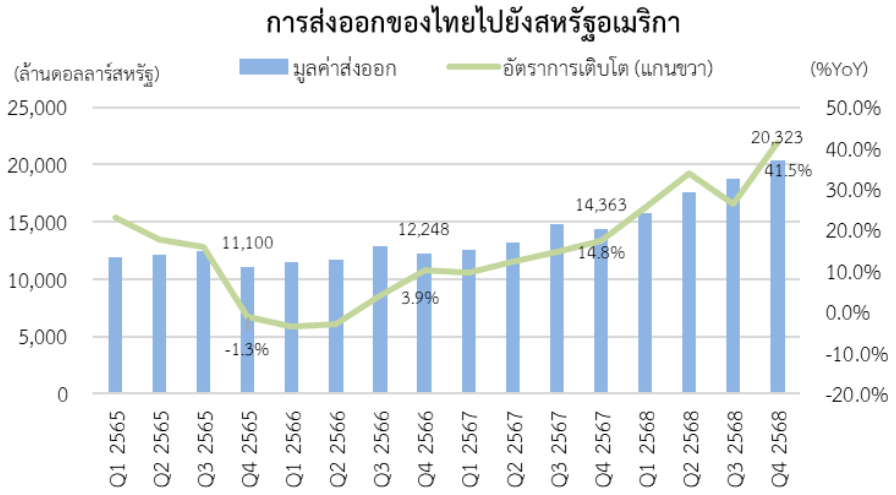
3.1.2 ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา

(1) ภาพรวมการส่งออกสินค้าของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

จากข้อมูลการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย พบว่า ประเทศไทยมีการเกินดุลการค้ากับประเทศสหรัฐอเมริกามาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งประเทศสหรัฐอเมริกายังเป็นตลาดส่งออกสำคัญของประเทศไทย และมีส่วนแบ่งตลาดการส่งออกของประเทศไทยเป็นอันดับหนึ่งอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2568 มีส่วนแบ่งตลาดคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.37 ของมูลค่าการส่งออกสินค้ารวมของประเทศไทย และเมื่อพิจารณามูลค่าการส่งออกสินค้ารวมของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นรายไตรมาส (ภาพที่ 3.8) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2565 - 2568 มูลค่าการส่งออกมีแนวโน้มเติบโตอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 โดยการส่งออกสินค้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาในไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 20,323 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรับเพิ่มขึ้นจาก 14,363 ล้านดอลลาร์สหรัฐในไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2567 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตที่ร้อยละ 41.5 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ในขณะที่ไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2565 และไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2566 มีมูลค่า 11,100 และ 12,248 ล้านดอลลาร์สหรัฐตามลำดับ

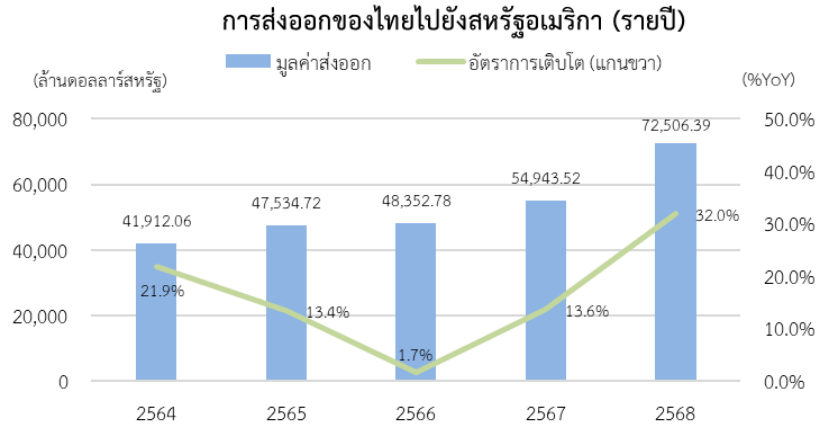
เมื่อพิจารณาข้อมูลการส่งออกสินค้าเป็นรายปี (ภาพที่ 3.9) พบว่า มูลค่าการส่งออกสินค้าของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปี พ.ศ. 2564 - 2568 โดยในปี พ.ศ. 2568 การส่งออกสินค้ามีมูลค่า 72,506.39 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรับเพิ่มขึ้นจาก 54,943.52 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2567 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตที่ร้อยละ 32.0 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ทั้งนี้ สินค้าสำคัญที่ประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2568 (ตารางที่ 3.5) คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มีมูลค่าการส่งออกคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.04 ของการส่งออกสินค้าทั้งหมดที่ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา รองลงมาคือ เครื่องโทรสาร โทรศัพท์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มีมูลค่าการส่งออกคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.84

ภาพที่ 3.8 มูลค่าการส่งออกจากประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2564 - ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 3.9 มูลค่าการส่งออกจากประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (รายปี) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาข้อมูลการส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นรายสินค้า (ตารางที่ 3.5) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2566 - 2568 ประเทศไทยส่งออกเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมถึงอุปกรณ์และส่วนประกอบมากที่สุด โดยการส่งออกในปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 20,331 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 28.04 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา รองลงมาเป็นเครื่องโทรสาร โทรศัพท์ รวมถึงอุปกรณ์และส่วนประกอบมีมูลค่า 5,685 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.84 ผลิตภัณฑ์ยางมีมูลค่า 4,572 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.31 หม้อแปลงไฟฟ้าและส่วนประกอบมีมูลค่า 2,870 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.96 และเครื่องจักรกลและส่วนประกอบมีมูลค่า 2,685 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.70 โดยสัดส่วนการส่งออกสินค้าทั้ง 5 อันดับแรกนี้คิดเป็นสัดส่วนที่ร้อยละ 49.85 ของการส่งออกสินค้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2568

ตารางที่ 3.5 รายการสินค้านำเข้า 15 อันดับแรกของประเทศไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568

อันดับ	สินค้า 15 อันดับแรกที่ไทยส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกา	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			สัดส่วน (%)		
		2566	2567	2568	2566	2567	2568
1	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	7,131	10,568	20,331	14.75	19.23	28.04
2	เครื่องโทรสาร โทรศัพท์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	3,809	4,657	5,685	7.88	8.48	7.84
3	ผลิตภัณฑ์ยาง	4,250	4,501	4,572	8.79	8.19	6.31
4	หม้อแปลงไฟฟ้าและส่วนประกอบ	1,926	2,096	2,870	3.98	3.81	3.96
5	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	1,684	2,043	2,685	3.48	3.72	3.70
6	อัญมณีและเครื่องประดับ	1,700	1,974	2,249	3.52	3.59	3.10
7	เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่น ๆ	1,746	1,777	1,979	3.61	3.23	2.73
8	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	1,504	1,894	1,889	3.11	3.45	2.60
9	เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ	1,181	1,283	1,791	2.44	2.33	2.47
10	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	807	1,071	1,643	1.67	1.95	2.27
11	เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	1,494	1,207	1,508	3.09	2.20	2.08
12	อุปกรณ์กึ่งตัวนำ ทรานซิสเตอร์ และไดโอด	3,305	2,483	1,395	6.84	4.52	1.92
13	แผงสวิทช์และแผงควบคุมกระแสไฟฟ้า	748	912	1,292	1.55	1.66	1.78
14	สินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ	770	900	1,116	1.59	1.64	1.54
15	อาหารสัตว์เลี้ยง	596	874	1,035	1.23	1.59	1.43
รวม 15 รายการ		32,653	38,241	52,040	67.53	69.60	71.77
อื่น ๆ		15,700	16,702	20,467	32.47	30.40	28.23
รวมทั้งสิ้น		**48,353**	**54,944**	**72,506**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

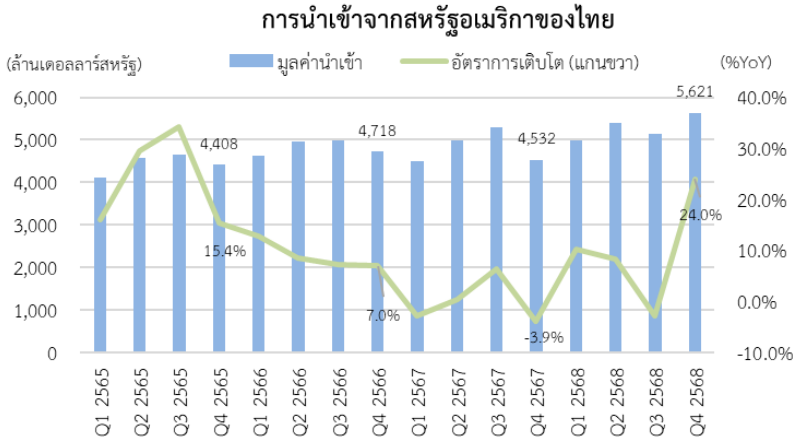
ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

(2) ภาพรวมการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาของประเทศไทย

การนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริการายไตรมาสของประเทศไทย (ภาพที่ 3.10) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 โดยการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาในไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 5,621 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรับเพิ่มขึ้นจาก 4,532 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2567 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตที่ร้อยละ 24 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ในขณะที่ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2565 และไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2566 การนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกามีมูลค่า 4,408 และ 4,718 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ

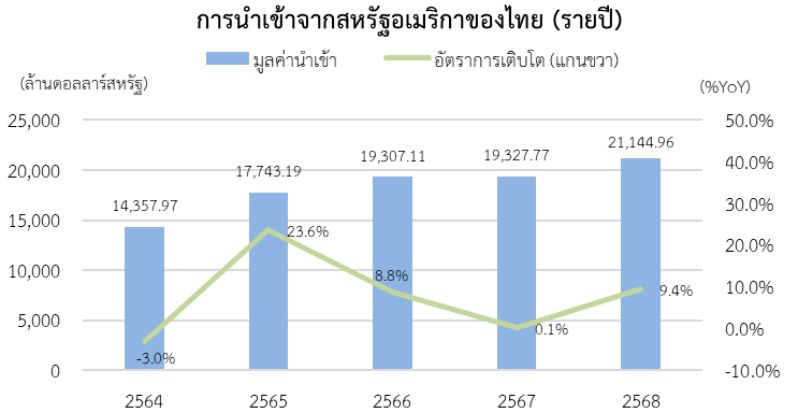
เมื่อพิจารณาข้อมูลการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นรายปี (ภาพที่ 3.11) พบว่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปี พ.ศ. 2564 - 2568 โดยในปี พ.ศ. 2568 มูลค่าการนำเข้าสินค้าอยู่ที่ 21,144.96 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรับเพิ่มขึ้นจากจำนวน 19,327.77 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2567 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตที่ร้อยละ 9.4 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ทั้งนี้ สินค้าสำคัญที่ประเทศไทยนำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2568 คือ น้ำมันดิบมีมูลค่าการนำเข้าคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.81 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดจากประเทศสหรัฐอเมริกา รองลงมาคือ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ มีมูลค่าการนำเข้าคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.32 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดจากประเทศสหรัฐอเมริกา

ภาพที่ 3.10 มูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยจากประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2564 - ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 3.11 มูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยจากประเทศสหรัฐอเมริกา (รายปี) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาข้อมูลการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาของประเทศไทยเป็นรายสินค้า (ตารางที่ 3.6) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2566 - 2568 ประเทศไทยนำเข้าน้ำมันดิบมากที่สุด โดยการนำเข้าในปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 4,189 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.81 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา รองลงมาเป็นเครื่องจักรกลและส่วนประกอบมีมูลค่า 2,182 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.32 เครื่องบิน เครื่องร่อน อุปกรณ์การบินและส่วนประกอบมีมูลค่า 1,256 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.94 เคมีภัณฑ์ มีมูลค่า 1,212 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.73 และก๊าซธรรมชาติมีมูลค่า 1,135 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.37 โดยสัดส่วนการนำเข้าสินค้าทั้ง 5 อันดับแรกนี้คิดเป็นสัดส่วนที่ร้อยละ 47.17 ของการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2568

ตารางที่ 3.6 รายการสินค้า 15 อันดับแรกที่ประเทศไทยนำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568

อันดับ	สินค้า 15 อันดับแรกที่ไทยนำเข้าจากสหรัฐอเมริกา	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			สัดส่วน (%)		
		2566	2567	2568	2566	2567	2568
1	น้ำมันดิบ	3,726	3,484	4,189	19.30	18.03	19.81
2	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	1,722	2,171	2,182	8.92	11.23	10.32
3	เครื่องบิน เครื่องร่อน อุปกรณ์การบินและส่วนประกอบ	957	949	1,256	4.96	4.91	5.94
4	เคมีภัณฑ์	1,186	1,298	1,212	6.14	6.72	5.73
5	ก๊าซธรรมชาติ	816	1,158	1,135	4.23	5.99	5.37
6	เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	893	939	1,005	4.62	4.86	4.75
7	แผงวงจรไฟฟ้า	1,055	929	988	5.46	4.81	4.67
8	เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ การแพทย์	744	758	824	3.85	3.92	3.90
9	พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช	822	701	802	4.26	3.63	3.79
10	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	830	738	763	4.30	3.82	3.61
11	สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	348	518	638	1.80	2.68	3.02
12	ผลิตภัณฑ์เวชกรรมและเภสัชกรรม	484	468	529	2.51	2.42	2.50
13	เยื่อกระดาษและเศษกระดาษ	565	548	498	2.93	2.83	2.36
14	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	278	443	485	1.44	2.29	2.29
15	เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	175	199	374	0.91	1.03	1.77
รวม 15 รายการ		14,601	15,301	16,881	75.62	79.17	79.84
อื่น ๆ		4,706	4,027	4,264	24.38	20.83	20.16
รวมทั้งสิ้น		**19,307**	**19,328**	**21,145**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

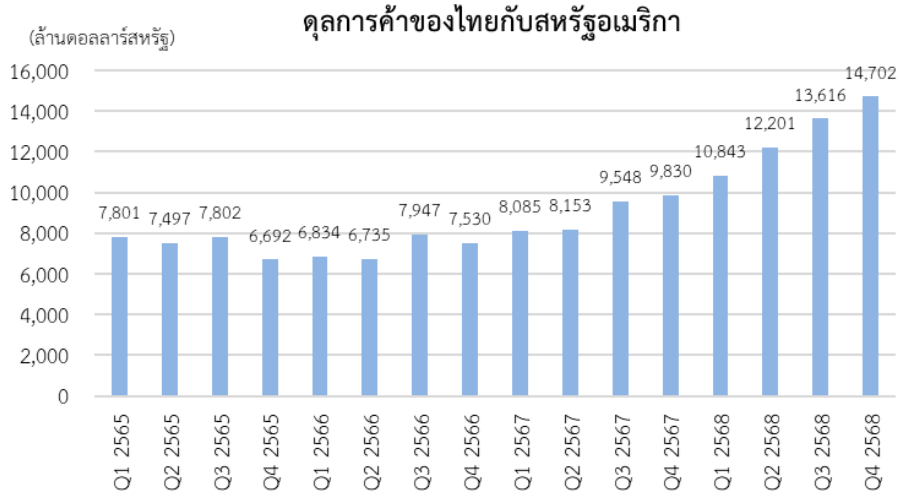
ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

(3) ภาพรวมดุลการค้าของประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา

ดุลการค้าของประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา (ภาพที่ 3.12) มีการเกินดุลการค้ามาอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 โดยในไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568 ประเทศไทยมีการเกินดุลการค้ากับประเทศสหรัฐอเมริกา มูลค่า 14,702 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นการเกินดุลเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2567 ที่มีการเกินดุลการค้า มูลค่า 9,830 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่ไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2565 และไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีการเกินดุลการค้ากับประเทศสหรัฐอเมริกา มูลค่า 6,692 และ 7,530 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ

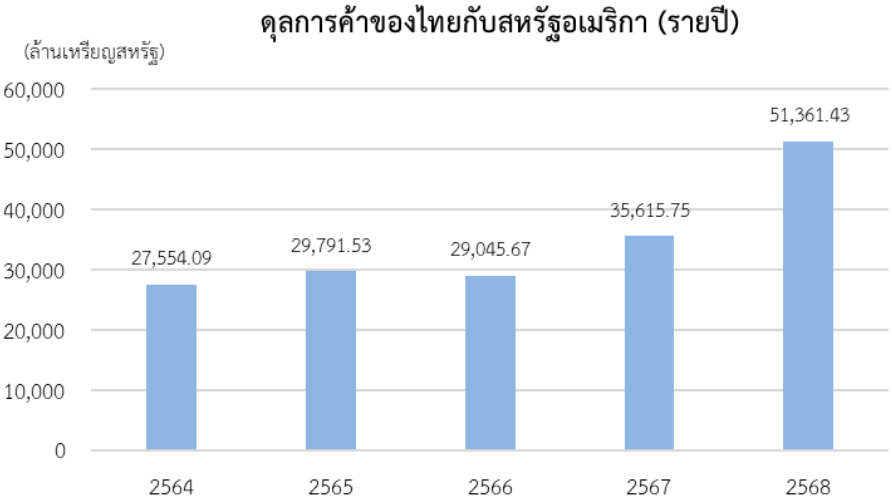
เมื่อพิจารณาข้อมูลดุลการค้าของประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นรายปี (ภาพที่ 3.13) พบว่า ประเทศไทยมีการเกินดุลการค้ากับประเทศสหรัฐอเมริกามาอย่างต่อเนื่องในช่วงปี พ.ศ. 2564 - 2568 โดยในปี พ.ศ. 2568 การเกินดุลการค้ามีมูลค่า 51,361.43 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรับเพิ่มขึ้นจากการเกินดุล มูลค่า 35,615.75 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2567

ภาพที่ 3.12 ดุลการค้าของประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2564 - ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 3.13 ดุลการค้าของประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา (รายปี) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

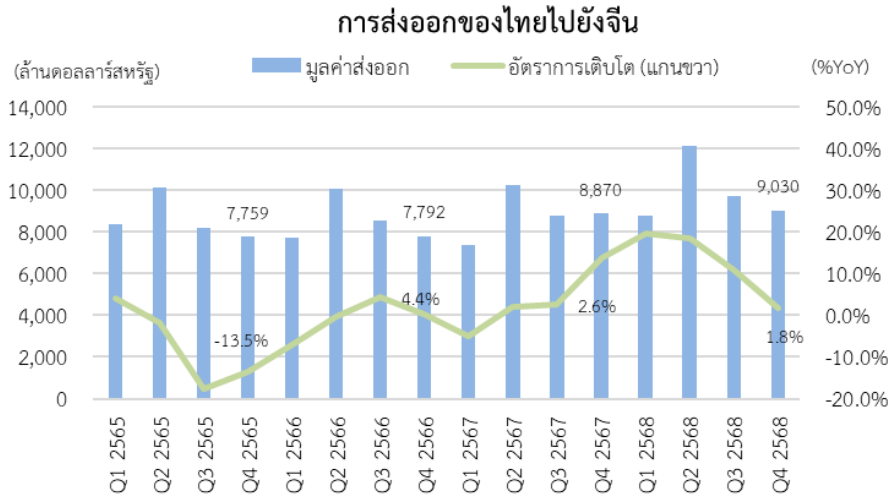
3.1.3 ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน

(1) ภาพรวมการส่งออกสินค้าของประเทศไทยไปยังประเทศจีน

จากข้อมูลการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย พบว่า มูลค่าการส่งออกสินค้าของประเทศไทยไปยังประเทศจีน (ภาพที่ 3.14) มีแนวโน้มขยายตัวในอัตราที่ชะลอลง โดยการส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีนในไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 9,030 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรับเพิ่มขึ้นจาก 8,870 ล้านดอลลาร์สหรัฐในไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2567 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตที่ร้อยละ 1.8 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ในขณะที่ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2565 และไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2566 การส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีนมีมูลค่า 7,759 และ 7,792 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ

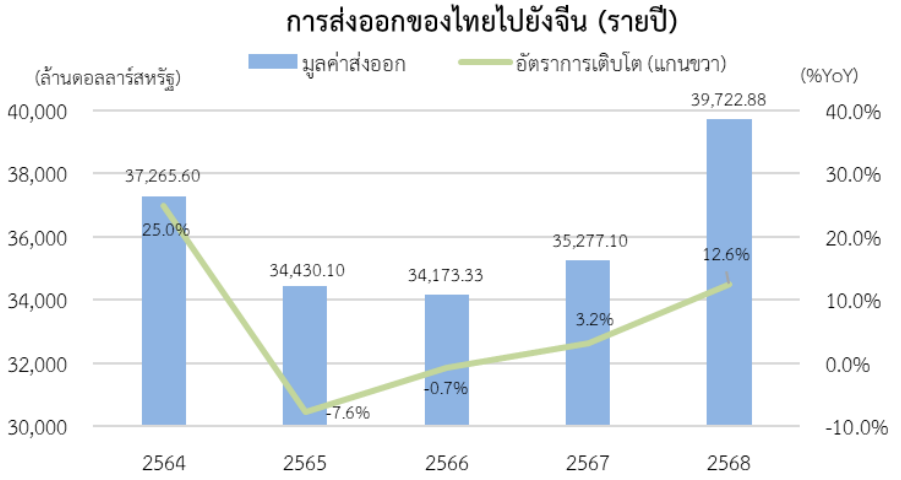
เมื่อพิจารณาข้อมูลการส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีนเป็นรายปี (ภาพที่ 3.15) พบว่า การส่งออกสินค้าของประเทศไทยไปยังประเทศจีนปรับเพิ่มขึ้นนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2567 เป็นต้นมา โดยการส่งออกสินค้าในปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 39,722.88 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรับเพิ่มขึ้นจาก 35,277.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2567 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตที่ร้อยละ 12.6 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า อย่างไรก็ดี มูลค่าการส่งออกสินค้าของประเทศไทยไปยังประเทศจีนปรับลดลงในช่วงปี พ.ศ. 2565 - 2566 โดยในปี พ.ศ. 2565 มีมูลค่า 34,430.10 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือปรับลดลงในอัตราร้อยละ 7.6 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า และในปี พ.ศ. 2566 มีมูลค่า 34,173.33 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือปรับลดลงในอัตราร้อยละ 0.7 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ทั้งนี้ สินค้าสำคัญที่ประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศจีนในปี พ.ศ. 2568 (ตารางที่ 3.7) คือ ผลไม้สด ผลไม้แช่เย็นหรือแช่แข็ง และผลไม้แห้ง มีมูลค่าการส่งออกคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.26 ของการส่งออกสินค้าทั้งหมดที่ไปยังประเทศจีน รองลงมาคือ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ มีมูลค่าการส่งออกคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.11

ภาพที่ 3.14 มูลค่าการส่งออกของประเทศไทยจากประเทศจีน ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2564 - ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 3.15 มูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยจากประเทศจีน (รายปี) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาข้อมูลการส่งออกของประเทศไทยไปยังประเทศจีนเป็นรายสินค้า (ตารางที่ 3.7) พบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2566 - 2568 ประเทศไทยส่งออกผลไม้สด ผลไม้แช่เย็นหรือแข็ง และผลไม้แห้งมากที่สุด โดยการส่งออกในปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 5,665 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.26 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีน รองลงมาเป็นเครื่องคอมพิวเตอร์ รวมถึงอุปกรณ์และส่วนประกอบ มีมูลค่า 5,606 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 14.11 ผลิตภัณฑ์ยางมีมูลค่า 4,072 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10.25 เม็ดพลาสติกมีมูลค่า 2,084 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.25 และยางพารามีมูลค่า 1,964 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.94 โดยสัดส่วนการส่งออกสินค้าทั้ง 5 อันดับแรกนี้คิดเป็นสัดส่วนที่ร้อยละ 48.81 ของการส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีนในปี พ.ศ. 2568

ตารางที่ 3.7 รายการสินค้า 15 อันดับแรกที่ประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568

อันดับ	สินค้า 15 อันดับแรกที่ไทยส่งออกไปยังจีน	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			สัดส่วน (%)		
		2566	2567	2568	2566	2567	2568
1	ผลไม้สด แช่เย็น แช่แข็งและแห้ง	6,226	5,713	5,665	18.22	16.2	14.26
2	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	1,782	2,954	5,606	5.21	8.37	14.11
3	ผลิตภัณฑ์ยาง	2,875	3,098	4,072	8.41	8.78	10.25
4	เม็ดพลาสติก	2,502	2,245	2,084	7.32	6.36	5.25
5	ยางพารา	1,411	1,499	1,964	4.13	4.25	4.94
6	ทองแดงและของทำด้วยทองแดง	971	1,155	1,954	2.84	3.27	4.92
7	ผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง	2,344	1,623	1,621	6.86	4.6	4.08
8	สินค้าอุตสาหกรรมอื่น ๆ	1,504	1,437	1,491	4.4	4.07	3.75
9	ไม้และผลิตภัณฑ์ไม้	1,458	1,491	1,320	4.27	4.23	3.32
10	เคมีภัณฑ์	1,251	1,430	1,311	3.66	4.05	3.3
11	แผงวงจรไฟฟ้า	815	714	1,009	2.39	2.03	2.54
12	ผลิตภัณฑ์อลูมิเนียม	517	830	1,006	1.51	2.35	2.53
13	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล	545	878	726	1.6	2.49	1.83
14	ผลิตภัณฑ์ข้าวสาลีและอาหารสำเร็จรูปอื่น ๆ	217	194	616	0.64	0.55	1.55
15	เครื่องใช้ไฟฟ้าและส่วนประกอบอื่น ๆ	386	477	600	1.13	1.35	1.51
รวม 15 รายการ		24,805	25,739	31,046	72.59	72.96	78.16
อื่น ๆ		9,368	9,538	8,677	27.41	27.04	21.84
รวมทั้งสิ้น		**34,173**	**35,277**	**39,723**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

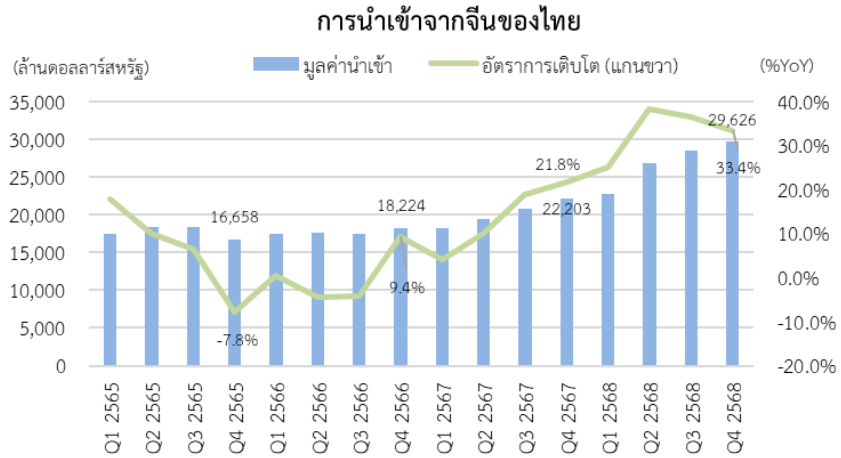
(2) ภาพรวมการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนของประเทศไทย

มูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนของประเทศไทย (ภาพที่ 3.16) มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 โดยมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนในไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 29,626 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรับเพิ่มขึ้นจาก 22,203 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2567 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตที่ร้อยละ 33.4 เทียบปีก่อนหน้า ในขณะที่ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2565 และไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2566 มีมูลค่า 18,224 และ 16,658 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาข้อมูลการนำเข้าสินค้าเป็นรายปี (ภาพที่ 3.17) พบว่า มูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนของประเทศไทยปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในช่วงปี พ.ศ. 2564 - 2568 โดยการนำเข้าสินค้าในปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 107,615.64 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรับเพิ่มขึ้นจาก 80,614.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2567 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตที่ร้อยละ 33.5 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ทั้งนี้ สินค้าสำคัญที่ประเทศไทยนำเข้าจากประเทศจีนในปี พ.ศ. 2568 (ตารางที่ 3.8) คือ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบมีมูลค่าการนำเข้า

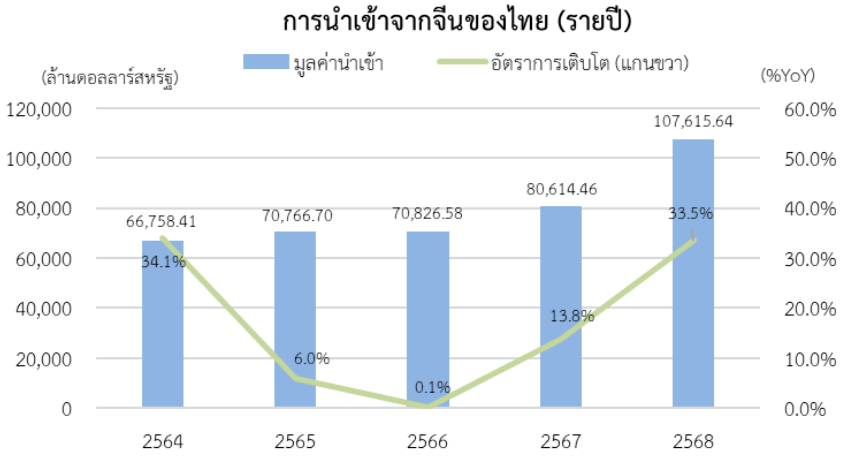
คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.51 ของการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีน รองลงมาคือ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ มีมูลค่าการนำเข้าคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.85

ภาพที่ 3.16 มูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยจากประเทศจีน ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2564 - ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 3.17 มูลค่าการนำเข้าของประเทศไทยจากประเทศจีน (รายปี) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาข้อมูลการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนของประเทศไทยเป็นรายสินค้า (ตารางที่ 3.8) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2566 - 2568 ประเทศไทยนำเข้าเครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบมากที่สุด โดยการนำเข้าในปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 19,915 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.51 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีน รองลงมาเป็นเครื่องจักรกลและส่วนประกอบมีมูลค่า 10,601 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.85 เครื่องไฟฟ้าภายในบ้านมีมูลค่า 7,243 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.73 เคมีภัณฑ์มีมูลค่า 6,083 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.65 และเครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบมีมูลค่า 5,897 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.48 โดยสัดส่วนการนำเข้าสินค้าทั้ง 5 อันดับแรกนี้คิดเป็นสัดส่วนที่ร้อยละ 46.22 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนในปี พ.ศ. 2568

ตารางที่ 3.8 รายการสินค้า 15 อันดับแรกที่ประเทศไทยนำเข้าจากประเทศจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568

อันดับ	สินค้า 15 อันดับแรกที่ไทยนำเข้าจากจีน	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			สัดส่วน (%)		
		2566	2567	2568	2566	2567	2568
1	เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	8,761	11,118	19,915	12.37	13.79	18.51
2	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	6,571	8,159	10,601	9.28	10.12	9.85
3	เครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้าน	5,809	6,200	7,243	8.2	7.69	6.73
4	เคมีภัณฑ์	6,034	5,966	6,083	8.52	7.4	5.65
5	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	3,845	4,756	5,897	5.43	5.9	5.48
6	เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	3,801	4,003	4,796	5.37	4.97	4.46
7	สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	2,975	3,396	4,231	4.2	4.21	3.93
8	เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ	216	962	3,928	0.31	1.19	3.65
9	แผงวงจรไฟฟ้า	1,983	2,538	3,802	2.8	3.15	3.53
10	ผลิตภัณฑ์โลหะ	2,367	2,756	3,348	3.34	3.42	3.11
11	ผลิตภัณฑ์ทำจากพลาสติก	2,236	2,524	3,216	3.16	3.13	2.99
12	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	1,714	1,838	2,466	2.42	2.28	2.29
13	วงจรพิมพ์	1,000	1,667	2,290	1.41	2.07	2.13
14	ลวดและสายเคเบิล	1,269	1,443	2,016	1.79	1.79	1.87
15	รถยนต์โดยสารและรถบรรทุก	2,606	1,598	2,007	3.68	1.98	1.87
รวม 15 รายการ		51,187	58,923	81,839	72.27	73.09	76.05
อื่น ๆ		19,640	21,691	25,776	27.73	26.91	23.95
รวมทั้งสิ้น		**70,827**	**80,614**	**107,616**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

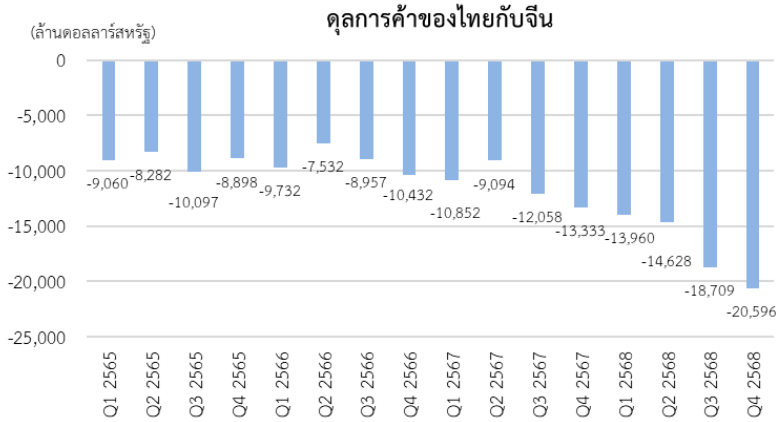
ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

(3) ภาพรวมดุลการค้าของประเทศไทยกับประเทศจีน

ดุลการค้าของประเทศไทยกับประเทศจีน (ภาพที่ 3.18) มีการขาดดุลการค้ากับประเทศจีนอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 โดยในไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568 ประเทศไทยมีการขาดดุลการค้ากับประเทศจีน มูลค่า 20,596 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นการขาดดุลเพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2567 ที่มีการขาดดุลการค้า มูลค่า 13,333 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2565 และไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีการขาดดุลการค้ากับประเทศจีน มูลค่า 8,898 และ 10,432 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ

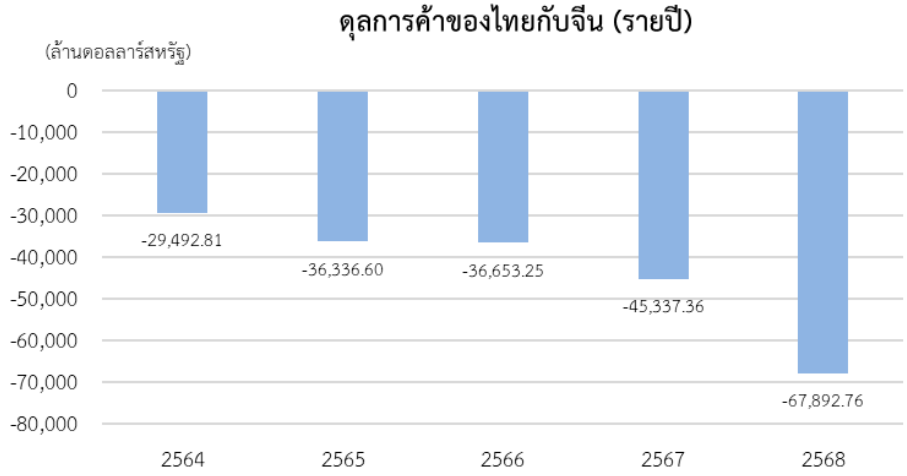
เมื่อพิจารณาข้อมูลดุลการค้าของประเทศไทยกับประเทศจีนเป็นรายปี (ภาพที่ 3.19) พบว่าประเทศไทยมีการขาดดุลการค้ากับประเทศจีนมาอย่างต่อเนื่องในช่วงปี พ.ศ. 2564 - 2568 โดยในปี พ.ศ. 2568 การขาดดุลการค้า มีมูลค่า 67,892.76 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรับเพิ่มขึ้นจากการขาดดุล มูลค่า 45,337.36 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2567

ภาพที่ 3.18 ดุลการค้าของประเทศไทยกับประเทศจีน ในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2564 - ไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 3.19 ดุลการค้าของประเทศไทยกับประเทศจีน (รายปี) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 - 2568

ที่มา: สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

3.2 ภาพรวมการค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย

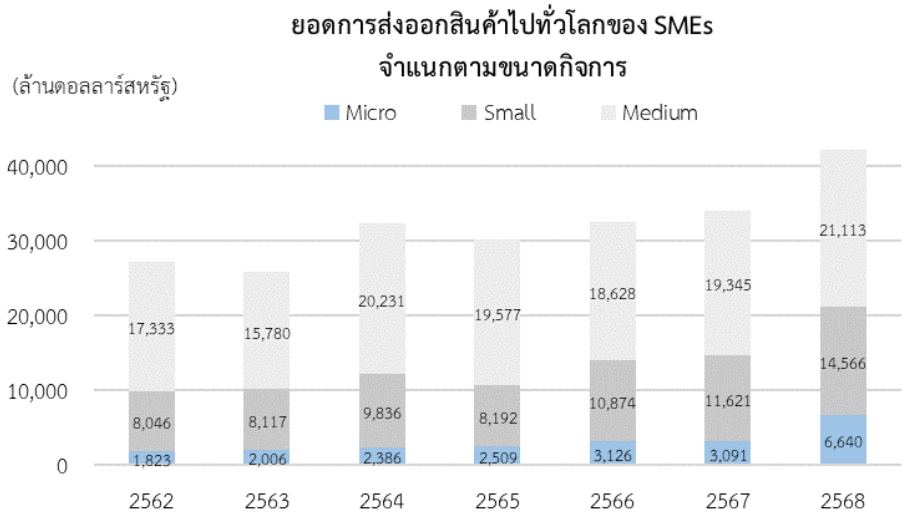
3.2.1 ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศของผู้ประกอบการ SMEs ไทย

(1) ภาพรวมการส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs ไทย

เมื่อพิจารณาการส่งออกสินค้าไปต่างประเทศของผู้ประกอบการ SMEs ไทย (ภาพที่ 3.20) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2568 การส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยมีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับภาพรวมการส่งออกสินค้าของประเทศไทยในช่วงเวลาดังกล่าว โดยการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศของผู้ประกอบการ SMEs ไทยในปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 42,320.24 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรับเพิ่มขึ้นจาก 34,056.95 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2567 หรือคิดเป็นอัตราการเติบโตที่ร้อยละ 24.26 เมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ในขณะที่การส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยในปี พ.ศ. 2565 และ 2566 มีมูลค่า 30,278.31 และ 32,627.86 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ

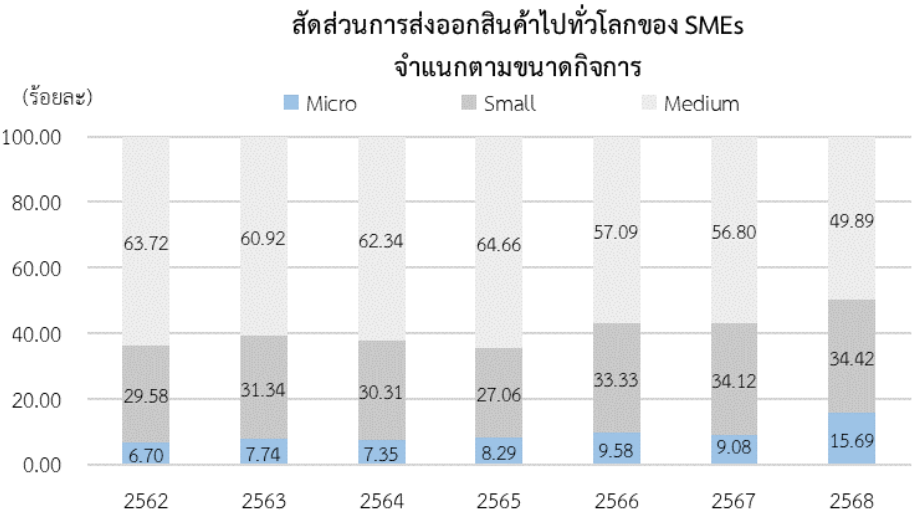
หากพิจารณามูลค่าการส่งออกสินค้าตามขนาดกิจการของผู้ประกอบการ SMEs (ภาพที่ 3.20 – 3.21) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2568 การส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยมีสัดส่วนหลักมาจากผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางและขนาดเล็กเป็นหลัก โดยในปี พ.ศ. 2568 การส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลาง มีมูลค่า 21,113 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กมีมูลค่า 14,566 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนที่ร้อยละ 49.89 และ 34.42 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ตามลำดับ ขณะที่มูลค่าการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดย่อม (Micro SMEs) อยู่ที่ 6,640 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.69 ทั้งนี้ สัดส่วนการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ Micro SMEs ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากเดิมอยู่ที่ร้อยละ 6.70 ในปี พ.ศ. 2562 ขณะที่สัดส่วนของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางและขนาดเล็กปรับลดลงจาก ร้อยละ 63.72 และ 29.58 ตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2562

ภาพที่ 3.20 มูลค่าการส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

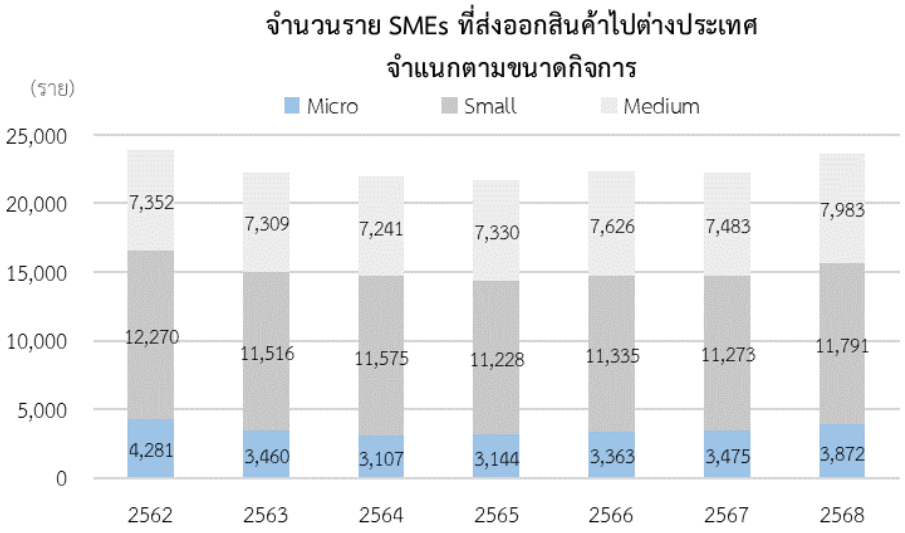
ภาพที่ 3.21 สัดส่วนมูลค่าการส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

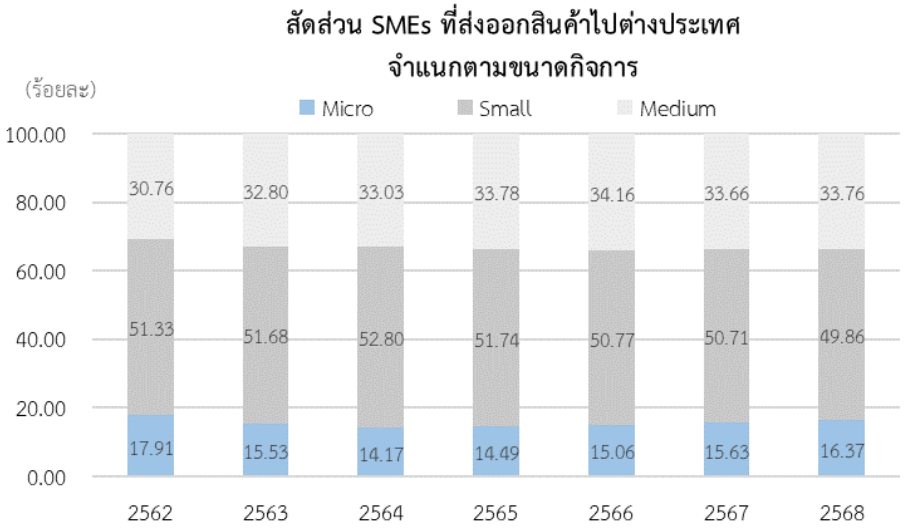
เมื่อพิจารณาข้อมูลจำนวนรายของผู้ประกอบการ SMEs ที่ส่งสินค้าไปยังต่างประเทศ (ภาพที่ 3.22 - 3.23) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2562 – 2568 ผู้ประกอบการ SMEs ที่ส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศส่วนใหญ่เป็น ผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กและขนาดกลางเป็นส่วนใหญ่ โดยในปี พ.ศ. 2568 ผู้ประกอบการ SMEs ที่ส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศมีจำนวน 23,646 ราย เป็นผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็ก จำนวน 11,791 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 49.86 ของผู้ประกอบการ SMEs ที่ส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศทั้งหมด รองลงมาเป็นผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลาง จำนวน 7,983 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 33.76 ของผู้ประกอบการ SMEs ที่ส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศทั้งหมด ทั้งนี้ จำนวนผู้ประกอบการที่ส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นช่วงเวลาหลังจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19)

ภาพที่ 3.22 จำนวนผู้ประกอบการ SMEs ไทย ที่ส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 3.23 สัดส่วนผู้ประกอบการ SMEs ไทย ที่ส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศ จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาข้อมูลการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศของ SMEs ไทยเป็นรายประเทศ (ตารางที่ 3.9) พบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2566 - 2568 ประเทศจีนเป็นตลาดส่งออกสินค้าที่มีส่วนแบ่งตลาดมากที่สุดของผู้ประกอบการ SMEs ไทย โดยในปี พ.ศ. 2568 ผู้ประกอบการ SMEs ไทยส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีน มูลค่า 9,163.36 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 21.65 ปรับเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2566 และ 2567 ที่ร้อยละ 19.54 และ 17.96 ตามลำดับ รองลงมาเป็นประเทศสหรัฐอเมริกา มีมูลค่า 7,871.90 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี พ.ศ. 2568 หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 18.60 กลุ่มประเทศอาเซียนมีมูลค่า 7,470.84 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 17.65 ประเทศฮ่องกงมีมูลค่า 3,215.88 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 7.60 และประเทศอินเดียมีมูลค่า 2,835.96 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 6.70 โดยส่วนแบ่งตลาดของกลุ่มประเทศ 5 อันดับแรกนี้คิดเป็นร้อยละ 72.20 ของทั้งหมด

ตารางที่ 3.9 ตลาดการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จำแนกรายประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568

อันดับ	ประเทศ/กลุ่มประเทศ	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			สัดส่วน (%)		
		2566	2567	2568	2566	2567	2568
1	จีน	6,375.74	6,117.40	9,163.36	19.54	17.96	21.65
2	สหรัฐอเมริกา	4,848.28	6,119.88	7,871.90	14.86	17.97	18.60
3	กลุ่มประเทศอาเซียน	6,797.08	6,446.97	7,470.84	20.83	18.93	17.65
	เมียนมา	1,240.88	1,340.26	1,584.75	3.80	3.94	3.74
	เวียดนาม	918.18	1,088.42	1,280.58	2.81	3.20	3.03
	มาเลเซีย	1,069.54	1,051.69	1,226.85	3.28	3.09	2.90
	ลาว	1,057.72	965.84	1,198.90	3.24	2.84	2.83
	อินโดนีเซีย	1,286.79	872.15	1,085.50	3.94	2.56	2.56
	สิงคโปร์	632.62	717.43	613.82	1.94	2.11	1.45
	ฟิลิปปินส์	577.18	402.37	472.94	1.77	1.18	1.12
	บรูไนดารุสซาลาม	14.16	8.81	7.50	0.04	0.03	0.02
4	ฮ่องกง	2,484.79	2,898.76	3,215.88	7.62	8.51	7.60
5	อินเดีย	917.39	1,553.82	2,835.96	2.81	4.56	6.70
6	กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป	1,907.73	2,316.81	2,024.96	5.85	6.80	4.78
7	ญี่ปุ่น	2,025.63	1,833.02	1,915.46	6.21	5.38	4.53
8	กลุ่มประเทศตะวันออกกลาง	1,102.53	1,151.04	1,512.21	3.38	3.38	3.57
9	ไต้หวัน	868.93	547.37	963.61	2.66	1.61	2.28
10	เกาหลีใต้	825.28	770.98	741.88	2.53	2.26	1.75
อื่น ๆ		4,474.47	4,300.90	4,604.19	13.71	12.63	10.88
รวมทั้งสิ้น		**32,627.86**	**34,056.95**	**42,320.24**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาข้อมูลการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยเป็นรายสินค้า (ตารางที่ 3.10) พบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2566 - 2568 ผู้ประกอบการ SMEs ส่งออกไข่มุก รัตนชาติ และโลหะมีค่า มีมูลค่าการส่งออกมากที่สุด โดยการส่งออกในปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 6,695 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.82 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของผู้ประกอบการ SMEs รองลงมาเป็นเครื่องจักรกลและส่วนประกอบ มีมูลค่า 31,488 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.27 อัญมณีและเครื่องประดับมีมูลค่า 26,821 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.90 ผลิตภัณฑ์ยางมีมูลค่า 15,616 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.60 และเครื่องจักรกลและส่วนประกอบมีมูลค่า 11,925 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.51 โดยสัดส่วน

การส่งออกสินค้าทั้ง 5 อันดับแรกนี้คิดเป็นร้อยละ 37.09 ของการส่งออกสินค้าทั้งหมดของผู้ประกอบการ SMEs ในปี พ.ศ. 2568

ตารางที่ 3.10 สินค้าส่งออก 10 อันดับแรกของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568

อันดับ	พิกัดศุลกากร (HS Code)	สินค้า 10 อันดับแรกที่ SMEs ไทยส่งออกไปยังทั่วโลก	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			สัดส่วน (%)		
			2566	2567	2568	2566	2567	2568
1	71	ไข่มุกธรรมชาติหรือไข่มุกเลี้ยง รัตนชาติหรือกึ่งรัตนชาติ โลหะมีค่า โลหะที่หุ้มติดด้วยโลหะมีค่า	4,554	5,103	6,695	13.96	14.98	15.82
2	84	เครื่องจักรกล และส่วนประกอบ	1,785	2,887	6,443	5.47	8.48	15.22
3	85	เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ	3,949	5,038	4,168	12.10	14.79	9.85
4	08	ผลไม้และลูกนัต	2,708	2,206	2,890	8.30	6.48	6.83
5	17	น้ำตาลและขนมทำจากน้ำตาล	3,261	2,222	2,122	9.99	6.52	5.02
6	39	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก	1,263	1,145	1,534	3.87	3.36	3.62
7	87	ยานยนต์ และส่วนประกอบ	956	980	1,283	2.93	2.88	3.03
8	73	ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า	670	743	1,075	2.05	2.18	2.54
9	74	ทองแดงและของทำด้วยทองแดง	382	532	1,056	1.17	1.56	2.49
10	44	ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้	1,073	1,086	973	3.29	3.19	2.30
รวม 10 รายการ			20,601	21,942	28,239	63.14	64.43	66.73
อื่น ๆ			12,026	12,115	14,081	36.86	35.57	33.27
รวมทั้งสิ้น			**32,628**	**34,057**	**42,320**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

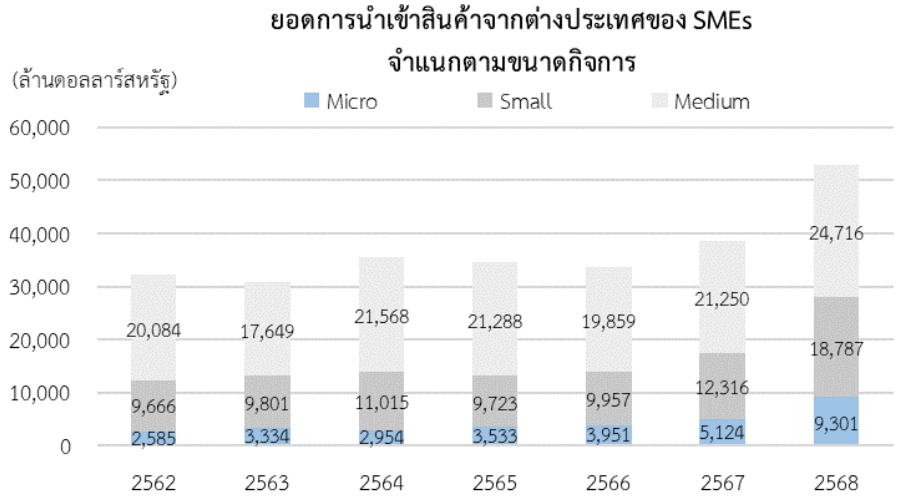
ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

(2) ภาพรวมการนำเข้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย

เมื่อพิจารณาการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศของผู้ประกอบการ SMEs ไทย (ภาพที่ 3.24) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2568 การนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยมีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ดี การนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ในช่วงปี พ.ศ. 2564 - 2566 มีทิศทางที่ปรับลดลง ขณะที่ภาพรวมการนำเข้าสินค้าของประเทศไทยในช่วงเวลาดังกล่าว (ภาพที่ 3.25) ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนได้ว่า การนำเข้าสินค้าของประเทศไทยที่ปรับเพิ่มขึ้นในช่วงปี พ.ศ. 2564 - 2566 ส่วนหนึ่งอาจมาจากการนำเข้าสินค้าของธุรกิจขนาดใหญ่เป็นหลัก ทั้งนี้ การนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยในปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 52,804 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปี พ.ศ. 2566 และ 2567 ซึ่งมีมูลค่า 33,767 และ 38,690 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ

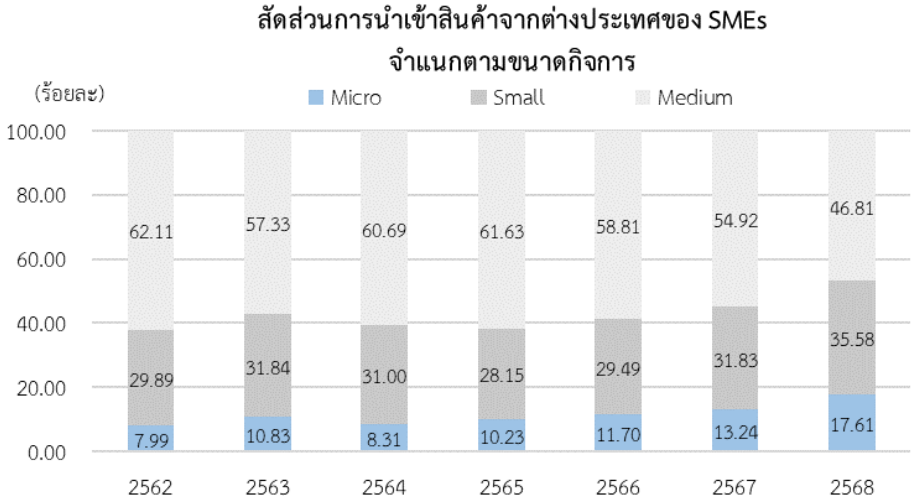
หากพิจารณามูลค่าการนำเข้าสินค้าตามขนาดกิจการของผู้ประกอบการ SMEs (ภาพที่ 3.24 – 3.25) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2568 การนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยมีสัดส่วนหลักมาจากผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางและขนาดเล็กเป็นหลัก โดยในปี พ.ศ. 2568 การนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางมีมูลค่า 24,716 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กมีมูลค่า 18,787 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนที่ร้อยละ 46.81 และ 35.58 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของผู้ประกอบการ SMEs ตามลำดับ ขณะที่มูลค่าการนำเข้าของผู้ประกอบการ Micro SMEs อยู่ที่ 9,301 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.61 ทั้งนี้ สัดส่วนการนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็ก และ Micro SMEs ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากเดิมในปี พ.ศ. 2562 อยู่ที่ร้อยละ 29.89 และ 7.99 ตามลำดับ ขณะที่สัดส่วนของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางปรับลดลงจากร้อยละ 62.11 ในปี พ.ศ. 2562

ภาพที่ 3.24 มูลค่าการนำเข้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 3.25 สัดส่วนมูลค่าการนำเข้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาข้อมูลการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศของผู้ประกอบการ SMEs ไทยเป็นรายประเทศ (ตารางที่ 3.11) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2566 - 2568 ประเทศจีนเป็นแหล่งนำเข้าสินค้าที่มีส่วนแบ่งตลาดมากที่สุด โดยในปี พ.ศ. 2568 ผู้ประกอบการ SMEs ไทยนำเข้าสินค้าจากประเทศจีน มูลค่า 25,141.65 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 47.61 ปรับเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2566 และ 2567 ที่ร้อยละ 42.02 และ 46.40 ตามลำดับ รองลงมาเป็นกลุ่มประเทศอาเซียน มีมูลค่า 5,510.52 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 10.44 ประเทศไต้หวันมีมูลค่า 4,855.65 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 9.20 กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป มีมูลค่า 3,533.08 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 6.69 และประเทศสหรัฐอเมริกามีมูลค่า 2,340.32 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 4.43 โดยส่วนแบ่งตลาดของกลุ่มประเทศ 5 อันดับแรกนี้ คิดเป็นร้อยละ 78.37 ของทั้งหมด

ตารางที่ 3.2 ตลาดการนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จำแนกรายประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568

อันดับ	ประเทศ/กลุ่มประเทศ	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			สัดส่วน (%)		
		2566	2567	2568	2566	2567	2568
1	จีน	14,189.95	17,952.63	25,141.65	42.02	46.40	47.61
	กลุ่มประเทศอาเซียน	3,436.24	4,101.85	5,510.52	10.18	10.60	10.44
	อินโดนีเซีย	564.66	727.67	1,395.27	1.67	1.88	2.64
	เวียดนาม	811.25	969.47	1,331.59	2.40	2.51	2.52
	มาเลเซีย	840.62	959.13	1,275.03	2.49	2.48	2.41
2	เมียนมา	315.64	509.00	507.36	0.93	1.32	0.96
	สิงคโปร์	363.81	343.18	447.07	1.08	0.89	0.85
	ลาว	345.70	429.33	429.63	1.02	1.11	0.81
	ฟิลิปปินส์	188.59	160.49	119.19	0.56	0.41	0.23
	บรูไนดารุสซาลาม	5.95	3.58	5.38	0.02	0.01	0.01
3	ไต้หวัน	1,072.65	1,665.13	4,855.65	3.18	4.30	9.20
4	กลุ่มประเทศสหภาพยุโรป	3,921.63	3,463.42	3,533.08	11.61	8.95	6.69
5	สหรัฐอเมริกา	1,836.29	1,895.55	2,340.32	5.44	4.90	4.43
6	ญี่ปุ่น	2,662.74	2,228.15	2,535.99	7.89	5.76	4.80
7	อินเดีย	1,598.66	1,474.82	1,637.17	4.73	3.81	3.10
8	เกาหลีใต้	1,202.69	1,116.81	1,476.00	3.56	2.89	2.80
9	กลุ่มประเทศตะวันออกกลาง	459.63	982.65	1,441.00	1.36	2.54	2.73
10	ฮ่องกง	475.89	703.13	599.08	1.41	1.82	1.13
อื่น ๆ		2,911.27	3,105.47	3,733.51	8.62	8.03	7.07
รวมทั้งสิ้น		**33,767.63**	**38,689.60**	**52,803.96**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาข้อมูลการนำเข้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยเป็นรายสินค้า (ตารางที่ 3.12) พบว่าในช่วงปี พ.ศ. 2566 - 2568 ผู้ประกอบการ SMEs ไทยนำเข้าเครื่องจักรกลและส่วนประกอบมากที่สุด โดยในปี พ.ศ. 2568 การนำเข้ามีมูลค่า 11,319 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.44 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของผู้ประกอบการ SMEs ไทย รองลงมาเป็นเครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ มีมูลค่า 8,084 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.31 ไข่มุก รัตนชาติ และโลหะมีค่า มีมูลค่า 4,607 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.72 ผลิตภัณฑ์พลาสติกมีมูลค่า 3,033 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.74 และเหล็กหรือเหล็กกล้ามีมูลค่า 2,387 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 4.52 โดยสัดส่วนการนำเข้าสินค้าทั้ง 5 อันดับแรกนี้คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 55.73 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมดของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ในปี พ.ศ. 2568

ตารางที่ 3.12 สินค้านำเข้า 10 อันดับแรกของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568

อันดับ	พิกัดศุลกากร (HS Code)	สินค้า 10 อันดับแรกที่ SMEs ไทยนำเข้าจากทั่วโลก	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			สัดส่วน (%)		
			2566	2567	2568	2566	2567	2568
1	84	เครื่องจักรกล และส่วนประกอบ	4,809	6,613	11,319	14.24	17.09	21.44
2	85	เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ	4,195	4,608	8,084	12.42	11.91	15.31
3	71	ไข่มุกธรรมชาติหรือไข่มุกเลี้ยง รัตนชาติหรือกึ่งรัตนชาติ โลหะมีค่า โลหะที่หุ้มติดด้วยโลหะมีค่า และของที่ทำด้วยของดังกล่าว เครื่องเพชรพลอยและรูปพรรณที่เป็นของเทียม เหรียญกษาปน์	2,949	3,772	4,607	8.73	9.75	8.72
4	39	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก	1,998	2,412	3,033	5.92	6.23	5.74
5	73	ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า	1,305	1,729	2,387	3.86	4.47	4.52
6	27	เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่น	326	660	1,760	0.97	1.71	3.33
7	90	อุปกรณ์และเครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์ การถ่ายรูป การถ่ายทำภาพยนตร์ การวัด	1,188	1,292	1,599	3.52	3.34	3.03
8	72	เหล็กและเหล็กกล้า	895	960	1,306	2.65	2.48	2.47
9	87	ยานยนต์ และส่วนประกอบ	1,512	1,209	1,152	4.48	3.13	2.18
10	74	ทองแดงและของทำด้วยทองแดง	520	701	1,085	1.54	1.81	2.06
รวม 10 รายการ			19,695	23,956	36,332	58.33	61.92	68.81
อื่น ๆ			14,072	14,733	16,472	41.67	38.08	31.19
รวมทั้งสิ้น			**33,768**	**38,690**	**52,804**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

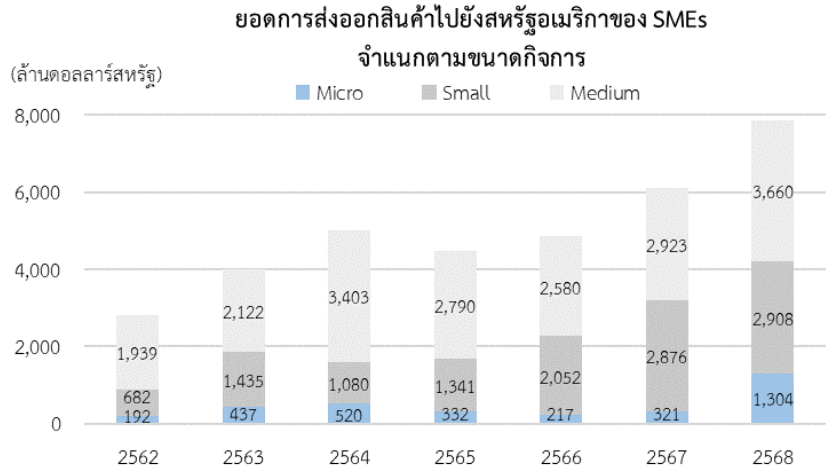
3.2.2 ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและผู้ประกอบการ SMEs ไทย

(1) ภาพรวมการส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

เมื่อพิจารณาการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา (ภาพที่ 3.26) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2568 มูลค่าการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา มีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าจะมีการปรับลดลงในช่วงปี พ.ศ. 2564 - 2566

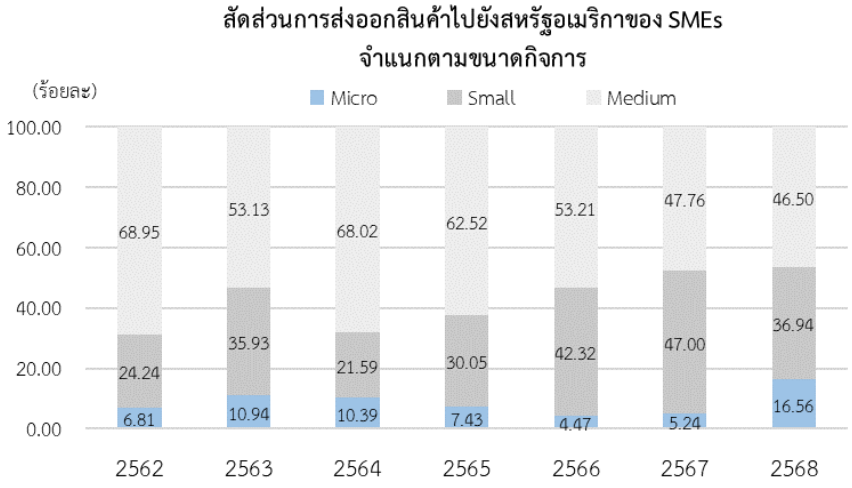
หากพิจารณามูลค่าการส่งออกสินค้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ตามขนาดกิจการ (ภาพที่ 3.26 – 3.27) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2568 การส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย มีสัดส่วนมาจากผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางและขนาดเล็กเป็นหลัก โดยในปี พ.ศ. 2568 การส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางมีมูลค่า 3,660 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กมีมูลค่า 2,908 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 46.50 และ 36.94 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ตามลำดับ ขณะที่การส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ Micro SMEs มีมูลค่า 1,304 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 16.56 ทั้งนี้ สัดส่วนการส่งออกสินค้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็ก และ Micro SMEs ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากเดิมในปี พ.ศ. 2562 อยู่ที่ร้อยละ 24.24 และ 6.81 ตามลำดับ ขณะที่สัดส่วนของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางปรับลดลงจากร้อยละ 68.95 ในปี พ.ศ. 2562

ภาพที่ 3.26 มูลค่าการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 3.27 สัดส่วนการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาข้อมูลการส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นรายสินค้า (ตารางที่ 3.13) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2566 – 2568 ผู้ประกอบการ SMEs ไทยส่งออกเครื่องจักรกลและส่วนประกอบมีมูลค่ามากที่สุด โดยการส่งออกในปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 1,574 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.99 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา รองลงมาเป็นเครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ มีมูลค่า 1,517 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.27 ไข่มุก รัตนชาติ และโลหะมีค่ามีมูลค่าการส่งออกอยู่ที่ 694 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.82 ผลิตภัณฑ์พลาสติกมีมูลค่า 678 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.61 และเฟอร์นิเจอร์มีมูลค่า 457 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.80 โดยสัดส่วนการส่งออกสินค้าทั้ง 5 อันดับแรกนี้คิดเป็นร้อยละ 62.49 ของการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2568

ตารางที่ 3.13 สินค้าส่งออก 10 อันดับแรกที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568

อันดับ	พิกัดศุลกากร (HS Code)	สินค้า 10 อันดับแรกที่ SMEs ไทยส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกา	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			สัดส่วน (%)		
			2566	2567	2568	2566	2567	2568
1	84	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	392	498	1,574	8.09	8.14	19.99
2	85	เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ	1,749	2,273	1,517	36.07	37.15	19.27
3	71	ไข่มุกธรรมชาติหรือไข่มุกเลี้ยง รัตนชาติหรือกึ่งรัตนชาติ โลหะมีค่า โลหะที่หุ้มติดด้วยโลหะมีค่า	711	775	694	14.66	12.67	8.82
4	39	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก	172	208	678	3.55	3.40	8.61
5	94	เฟอร์นิเจอร์อื่น ๆ และส่วนประกอบของเฟอร์นิเจอร์	295	351	457	6.09	5.74	5.80
6	73	ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า	138	230	421	2.85	3.76	5.35
7	87	ยานยนต์และส่วนประกอบ	79	96	262	1.63	1.57	3.33
8	48	กระดาษและกระดาษแข็ง ของทำด้วยเยื่อกระดาษหรือทำด้วยกระดาษหรือกระดาษแข็ง	10	24	204	0.21	0.40	2.60
9	42	เครื่องหนัง เครื่องอานและเครื่องเทียมลาก เครื่องใช้สำหรับเดินทาง กระเป๋าถือ	62	84	126	1.29	1.37	1.60
10	95	ของเล่น ของเล่นเกมส์ และของใช้ที่จำเป็นในการเล่นกีฬา	68	82	117	1.40	1.35	1.48
รวม 10 รายการ			3,677	4,622	6,050	75.85	75.53	76.85
อื่น ๆ			1,171	1,498	1,822	24.15	24.47	23.15
รวมทั้งสิ้น			**4,848**	**6,120**	**7,872**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

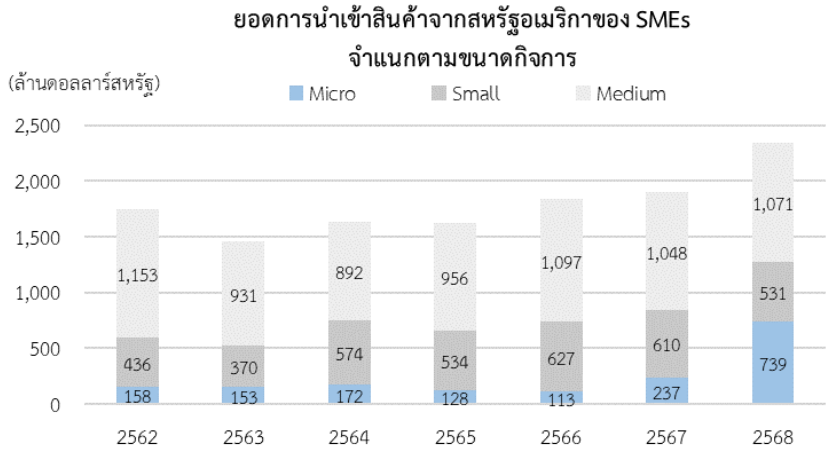
ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

(2) ภาพรวมการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย

เมื่อพิจารณาการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย (ภาพที่ 3.28) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2568 การนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย มีการปรับลดลงในช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2565 ก่อนจะปรับเพิ่มขึ้นนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565

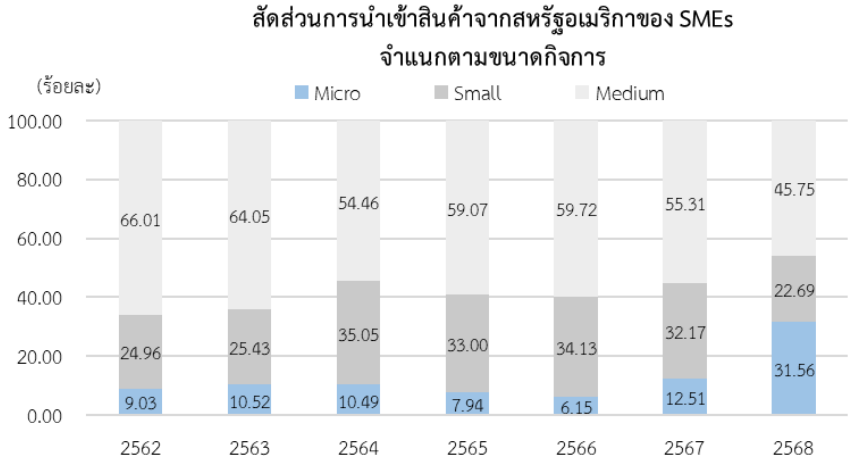
หากพิจารณามูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ตามขนาดกิจการ (ภาพที่ 3.28 – 3.29) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2568 การนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย มีสัดส่วนมาจากผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางเป็นหลัก โดยการนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลาง ในปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 1,071 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนที่ร้อยละ 45.75 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าทั้งหมด จากประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ขณะที่การนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็ก และ Micro SMEs มีมูลค่า 531 และ 739 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ หรือคิดเป็นสัดส่วนที่ร้อยละ 22.69 และ 31.56 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ตามลำดับ ทั้งนี้ สัดส่วนการนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ Micro SMEs ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากเดิมในปี พ.ศ. 2562 อยู่ที่ร้อยละ 9.03 ขณะที่สัดส่วนของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางและขนาดเล็ก ปรับลดลงจากร้อยละ 66.01 และ 24.96 ตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2562

ภาพที่ 3.28 มูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 3.29 สัดส่วนการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาข้อมูลการนำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทยเป็นรายสินค้า (ตารางที่ 3.14) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2566 - 2568 ผู้ประกอบการ SMEs ไทย นำเข้าเชื้อเพลิง น้ำมันแร่ และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่น มีมูลค่ามากที่สุด โดยการนำเข้าในปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 558 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 23.84 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย รองลงมาเป็นเครื่องจักรกลและส่วนประกอบมีมูลค่า 284 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 12.15 อะลูมิเนียมมีมูลค่า 185 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.92 อุปกรณ์และเครื่องมือทางทัศนศาสตร์ มีมูลค่า 149 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.36 และเหล็กและเหล็กกล้ามีมูลค่า 146 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.26 โดยสัดส่วนการนำเข้าสินค้าทั้ง 5 อันดับแรกนี้คิดเป็นร้อยละ 56.52 ของการนำเข้าสินค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทยในปี พ.ศ. 2568

ตารางที่ 3.14 สินค้านำเข้า 10 อันดับแรกที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยนำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568

อันดับ	พิกัดศุลกากร (HS Code)	สินค้า 10 อันดับแรกที่ SMEs ไทยนำเข้าจากสหรัฐอเมริกา	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			สัดส่วน (%)		
			2566	2567	2568	2566	2567	2568
1	27	เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่น	8	164	558	0.42	8.67	23.84
2	84	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	269	324	284	14.62	17.08	12.15
3	76	อะลูมิเนียมและของทำด้วยอะลูมิเนียม	125	200	185	6.79	10.57	7.92
4	90	อุปกรณ์และเครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์ การถ่ายรูป การถ่ายทำภาพยนตร์ การวัด	144	134	149	7.87	7.08	6.35
5	72	เหล็กและเหล็กกล้า	44	41	147	2.41	2.17	6.26
6	85	เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ	124	123	131	6.74	6.48	5.59
7	71	ไข่มุกธรรมชาติหรือไข่มุกเลี้ยง รัตนชาติหรือกึ่งรัตนชาติ โลหะมีค่า โลหะที่หุ้มติดด้วยโลหะมีค่า และของที่ทำด้วยของดังกล่าว เครื่องเพชรพลอยและรูปพรรณที่เป็นของเทียม เหรียญกษาปน์	275	187	124	14.99	9.86	5.29
8	39	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก	114	103	99	6.23	5.42	4.21
9	38	เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด	33	55	58	1.77	2.93	2.49
10	08	ผลไม้และลูกนัต	25	37	39	1.39	1.96	1.65
รวม 10 รายการ			1,161	1,369	1,773	63.23	72.22	75.75
อื่น ๆ			675	527	568	36.77	27.78	24.25
รวมทั้งสิ้น			**1,836**	**1,896**	**2,340**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

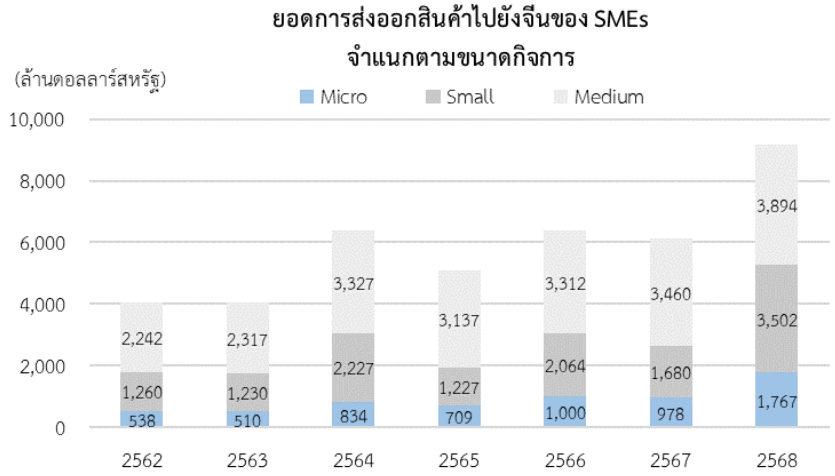
3.2.3 ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศจีนและผู้ประกอบการ SMEs ไทย

(1) ภาพรวมการส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศจีน

เมื่อพิจารณาการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศจีน (ภาพที่ 3.30) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2568 มูลค่าการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศจีนมีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าจะมีการปรับลดลงในช่วงปี พ.ศ. 2564 - 2565

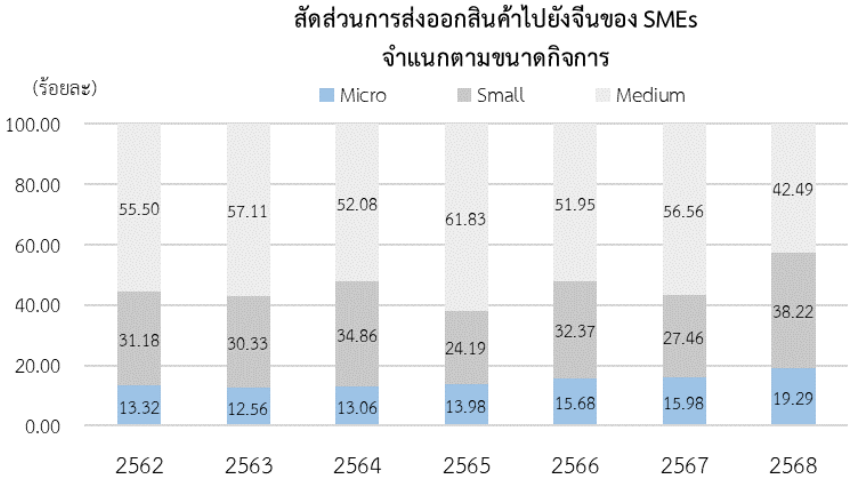
หากพิจารณามูลค่าการส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีนของผู้ประกอบการ SMEs ไทยตามขนาดกิจการ (ภาพที่ 3.30 – 3.31) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2568 การส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยมีสัดส่วนมาจากผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางและขนาดเล็กเป็นหลัก โดยการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กและขนาดกลางมีมูลค่า 3,502 และ 3,894 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 42.49 และ 38.22 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศจีน ตามลำดับ ขณะที่มูลค่าการส่งออกของผู้ประกอบการ Micro SMEs อยู่ที่ 1,767 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.29 ทั้งนี้ สัดส่วนการส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีนของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็ก และ Micro SMEs ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากเดิมในปี พ.ศ. 2562 อยู่ที่ร้อยละ 31.18 และ 13.31 ตามลำดับ ขณะที่สัดส่วนของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางปรับลดลงจากร้อยละ 55.50 ในปี พ.ศ. 2562

ภาพที่ 3.30 มูลค่าการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ไปยังประเทศจีน จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 3.31 สัดส่วนการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ไปยังประเทศจีน จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาข้อมูลการส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศจีนเป็นรายสินค้า (ตารางที่ 3.15) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2566 - 2568 ผู้ประกอบการ SMEs ไทย ส่งออกผลไม้และลูกนัตมีมูลค่ามากที่สุด โดยการส่งออกในปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 2,361 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 25.77 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศจีน รองลงมาเป็นเครื่องจักรกลและส่วนประกอบ มีมูลค่า 2,015 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.99 ทองแดงมีมูลค่า 884 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 9.64 อะลูมิเนียมมีมูลค่า 686 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.48 และไม้และถ่านไม้มีมูลค่า 640 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.98 โดยสัดส่วนการส่งออกสินค้าทั้ง 5 อันดับแรกนี้คิดเป็นร้อยละ 71.86 ของการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศจีนในปี พ.ศ. 2568

ตารางที่ 3.3 สินค้าส่งออก 10 อันดับแรกที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยส่งออกไปยังประเทศจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568

อันดับ	พิกัดศุลกากร (HS Code)	สินค้า 10 อันดับแรกที่ SMEs ไทยส่งออกไปยังจีน	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			สัดส่วน (%)		
			2566	2567	2568	2566	2567	2568
1	08	ผลไม้และลูกนัต	2,239	1,654	2,361	35.11	27.04	25.77
2	84	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	70	478	2,015	1.10	7.82	21.99
3	74	ทองแดงและของทำด้วยทองแดง	271	389	884	4.25	6.36	9.64
4	76	อะลูมิเนียมและของทำด้วยอะลูมิเนียม	406	480	686	6.37	7.84	7.48
5	44	ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้	760	750	640	11.91	12.25	6.98
6	85	เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ	125	153	360	1.96	2.50	3.93
7	21	ของปรุงแต่งเบ็ดเตล็ดที่บริโภคได้	30	22	249	0.47	0.35	2.71
8	07	พืชผักสำหรับการบริโภค	27	35	168	0.42	0.58	1.84
9	40	ยางและของที่ทำด้วยยาง	89	95	148	1.40	1.56	1.62
10	39	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก	396	187	137	6.21	3.06	1.50
รวม 10 รายการ			4,413	4,243	7,648	69.21	69.36	83.47
อื่น ๆ			1,963	1,874	1,515	30.79	30.64	16.53
รวมทั้งสิ้น			**6,376**	**6,117**	**9,163**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

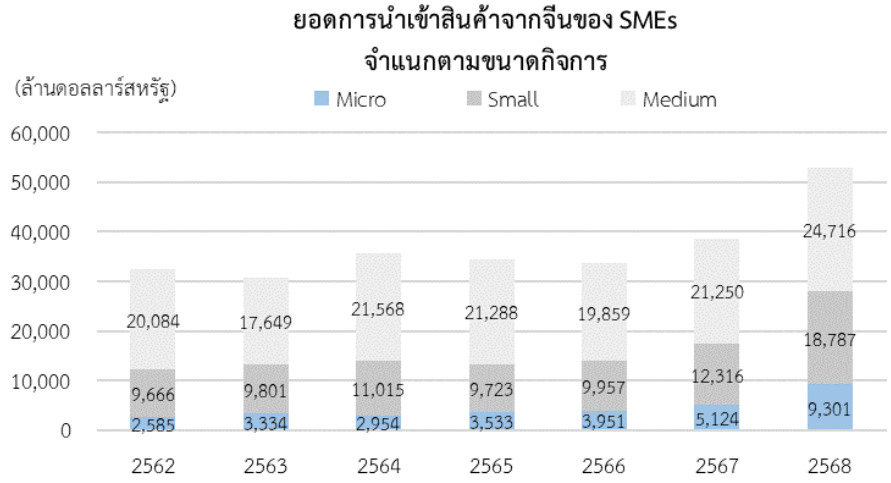
ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

(2) ภาพรวมการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนของผู้ประกอบการ SMEs ไทย

เมื่อพิจารณาการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนของผู้ประกอบการ SMEs ไทย (ภาพที่ 3.32) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2568 การนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยจากประเทศจีนมีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าจะมีการปรับลดลงเล็กน้อยในช่วงปี พ.ศ. 2564 - 2566

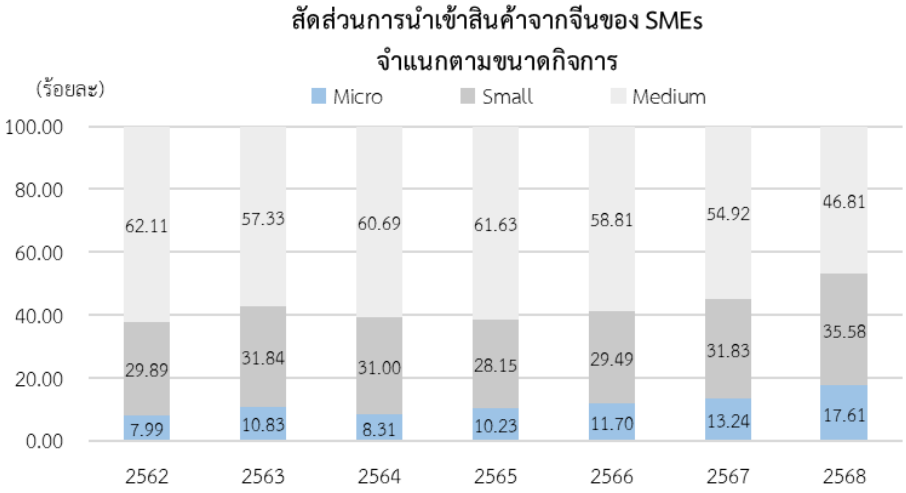
หากพิจารณามูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนตามขนาดกิจการของผู้ประกอบการ SMEs ไทย (ภาพที่ 3.32 – 3.33) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2568 การนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยมีสัดส่วนหลักมาจากผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางและขนาดเล็กเป็นหลัก โดยในปี พ.ศ. 2568 การนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางและขนาดเล็กมีมูลค่า 24,716 และ 18,787 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ตามลำดับ หรือคิดเป็นสัดส่วนที่ร้อยละ 46.81 และ 35.58 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ขณะที่การนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ Micro SMEs มีมูลค่า 9,301 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17.61 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนของผู้ประกอบการ SMEs ตามลำดับ ทั้งนี้ สัดส่วนการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็ก และ Micro SMEs ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากเดิมในปี พ.ศ. 2562 อยู่ที่ร้อยละ 29.89 และ 7.99 ตามลำดับ ขณะที่สัดส่วนของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลาง ปรับลดลงจากร้อยละ 62.11 ในปี พ.ศ. 2562

ภาพที่ 3.32 มูลค่าการนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จากประเทศจีน จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 3.33 สัดส่วนการนำเข้าสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จากประเทศจีน จำแนกตามขนาดกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 - 2568

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

เมื่อพิจารณาข้อมูลการนำเข้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยจากประเทศจีนเป็นรายสินค้า (ตารางที่ 3.16) พบว่า ในช่วงปี พ.ศ. 2566 - 2568 ผู้ประกอบการ SMEs ไทย นำเข้าเครื่องจักรกลและส่วนประกอบมีมูลค่ามากที่สุด โดยการนำเข้าในปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่า 5,435 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21.62 ของมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนของผู้ประกอบการ SMEs ไทย รองลงมาเป็นเครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบมีมูลค่า 4,862 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19.34 พลาสติกมีมูลค่า 2,060 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.19 เหล็กและเหล็กกล้ามีมูลค่า 1,861 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.40 และเฟอร์นิเจอร์มีมูลค่า 744 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2.96 โดยสัดส่วนการนำเข้าสินค้าทั้ง 5 อันดับแรกนี้คิดเป็นร้อยละ 59.51 ของการนำเข้าทั้งหมดจากประเทศจีนของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ในปี พ.ศ. 2568

ตารางที่ 3.16 สินค้านำเข้า 10 อันดับแรกที่ผู้ประกอบการ SMEs ไทยนำเข้าจากประเทศจีน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2566 - 2568

อันดับ	พิกัดศุลกากร (HS Code)	สินค้า 10 อันดับแรกที่ SMEs ไทยนำเข้าจากจีน	มูลค่า (ล้านดอลลาร์สหรัฐ)			สัดส่วน (%)		
			2566	2567	2568	2566	2567	2568
1	84	เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	2,225	3,726	5,435	15.68	20.76	21.62
2	85	เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ	2,431	2,940	4,862	17.13	16.38	19.34
3	39	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก	1,092	1,437	2,060	7.69	8.00	8.19
4	73	ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า	777	1,229	1,861	5.48	6.84	7.40
5	94	เฟอร์นิเจอร์ เครื่องเตียง ฟูก ฐานรองฟูก เบาะและสิ่งตกแต่ง	508	644	744	3.58	3.59	2.96
6	72	เหล็กและเหล็กกล้า	420	542	711	2.96	3.02	2.83
7	90	อุปกรณ์และเครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์ การถ่ายรูป การถ่ายทำภาพยนตร์ การวัด	366	524	681	2.58	2.92	2.71
8	87	ยานยนต์ และส่วนประกอบ	827	692	661	5.83	3.86	2.63
9	76	อะลูมิเนียมและของทำด้วยอะลูมิเนียม	308	407	488	2.17	2.27	1.94
10	48	กระดาษและกระดาษแข็ง	236	286	472	1.66	1.59	1.88
รวม 10 รายการ			9,189	12,427	17,976	64.76	69.22	71.50
อื่น ๆ			5,001	5,526	7,165	35.24	30.78	28.50
รวมทั้งสิ้น			**14,190**	**17,953**	**25,142**	**100.00**	**100.00**	**100.00**

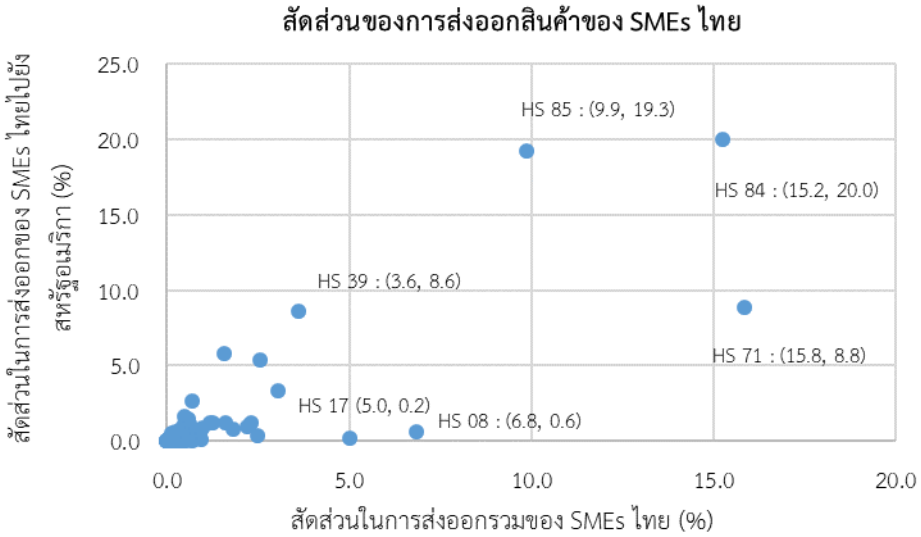
ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

โดยสรุปแล้วข้อมูลการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทยในช่วงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 เป็นต้นมา แสดงให้เห็นว่า การส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศของประเทศไทยมีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการส่งออกสินค้าไปยังประเทศจีน ซึ่งเป็นตลาดส่งออกสินค้าที่มีส่วนแบ่งตลาดมากที่สุดเป็นอันดับ 2 ของประเทศไทยและเป็นตลาดส่งออกสินค้าที่มีส่วนแบ่งตลาดมากที่สุดของผู้ประกอบการ SMEs ไทย โดยสินค้าส่งออกหลักไปยังประเทศจีน ประกอบด้วย ผลไม้ เครื่องคอมพิวเตอร์ ผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก ทองแดง อะลูมิเนียม และไม้และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากไม้ เป็นต้น ในขณะที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกสินค้าที่มีส่วนแบ่งตลาดขนาดใหญ่เป็นอันดับ 1 ของประเทศไทย โดยมีสินค้าส่งออกหลักคือ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องมืออุปกรณ์สื่อสาร ผลิตภัณฑ์ยาง หม้อแปลงไฟฟ้า และเครื่องจักรกล อีกทั้งยังเป็นตลาดส่งออกสินค้าที่มีส่วนแบ่งตลาดมากที่สุดเป็นอันดับที่ 2 ของผู้ประกอบการ SMEs ไทย โดยมีสินค้าส่งออกหลัก ประกอบด้วย ไข่มุก โลหะมีค่า เครื่องประดับ เครื่องจักรกล เครื่องจักรไฟฟ้า ผลไม้และลูกนัต และน้ำตาลและผลิตภัณฑ์ที่ทำจากน้ำตาล

ทั้งนี้ เนื่องจากในปัจจุบันมีเพียงประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการดำเนินมาตรการทางการค้าในรูปแบบการจัดเก็บภาษีสินค้านำเข้ากับประเทศคู่ค้า ซึ่งรวมถึงประเทศไทย ดังนั้น เมื่อพิจารณาในด้านผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จะพิจารณาจากข้อมูลการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นหลัก (ภาพที่ 3.34) ซึ่งจะพบว่า สินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ที่มีสัดส่วนการส่งออกสินค้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาและเป็นอุตสาหกรรมที่มีการพึ่งพาการส่งออกในสัดส่วนในระดับสูง มีแนวโน้มจะเป็นอุตสาหกรรมที่จะได้รับผลกระทบจากการจัดเก็บภาษีศุลกากรสินค้าของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยอุตสาหกรรมหลักที่เข้าข่ายตามเกณฑ์การพิจารณาดังกล่าวประกอบด้วย อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล (HS 84) ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 20.0 ของการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และสัดส่วนร้อยละ 15.2 ของการส่งออกรวมของผู้ประกอบการ SMEs ไทย อุตสาหกรรมเครื่องจักรไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า (HS 85) ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 19.3 ของการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และสัดส่วนร้อยละ 9.9 ของการส่งออกรวมของผู้ประกอบการ SMEs ไทย อุตสาหกรรมไข่มุก รัตนชาติ และโลหะมีค่า (HS 71) ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 8.8 ของการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และสัดส่วนร้อยละ 15.8 ของการส่งออกรวมของผู้ประกอบการ SMEs ไทย และอุตสาหกรรมพลาสติก (HS 39) ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 8.6 ของการส่งออกสินค้า

ของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และสัดส่วนร้อยละ 3.6 ของการส่งออกรวมของผู้ประกอบการ SMEs ไทย

ภาพที่ 3.34 สัดส่วนสินค้าในการส่งออกสินค้ารวมของประเทศไทย และสัดส่วนในการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

3.3 ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการค้าและความตกลงการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก

3.3.1 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าและความตกลงการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา

ในปัจจุบันประเทศสหรัฐอเมริกายังไม่มีการทำความตกลงการค้าร่วมกับประเทศไทย อย่างไรก็ดี ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการบังคับใช้ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าเพื่อจัดเก็บภาษีศุลกากรสินค้าจากประเทศไทย ดังต่อไปนี้

(1) กฎหมายว่าด้วยอำนาจทางเศรษฐกิจในสถานการณ์ฉุกเฉินระหว่างประเทศ (International Emergency Economic Powers Act : IEEPA)

IEEPA เป็นบทบัญญัติภายใต้กฎหมายสถานการณ์ฉุกเฉินแห่งชาติ (National Emergencies Act : NEA) ซึ่งให้อำนาจแก่ประธานาธิบดีในการออกคำสั่งประธานาธิบดีเพื่อการกำกับและควบคุมการค้าระหว่างประเทศในสถานการณ์ฉุกเฉินจากภัยคุกคามจากต่างประเทศ โดยบทบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม ค.ศ. 1977 โดยในอดีตที่ผ่านมา ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ได้ใช้อำนาจตามบทบัญญัติ IEEPA ในการเรียกเก็บภาษีศุลกากรสินค้าจากต่างประเทศหลายครั้ง เช่น

(1.1) ในปี ค.ศ. 2019 ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ได้ใช้อำนาจตามบทบัญญัตินี้ในการเก็บภาษีสินค้าที่นำเข้าจากประเทศเม็กซิโก โดยอ้างเหตุภัยคุกคามจากแรงงานที่ลักลอบเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างผิดกฎหมายจากประเทศเม็กซิโก

(1.2) ในปี ค.ศ. 2020 ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ได้ใช้อำนาจตามบทบัญญัติ IEEPA ในการถอดแฟลตฟอร์ม TikTok และ WeChat ออกจากประเทศสหรัฐอเมริกา และสั่งห้ามไม่ให้ผู้ประกอบธุรกิจภายในประเทศสหรัฐอเมริกาทำธุรกรรมกับบริษัท ByteDance และ Tencent ซึ่งเป็นบริษัทแม่ของบริษัททั้งสองและมีที่ตั้งบริษัทอยู่ในประเทศจีน

(1.3) ในเดือนเมษายน ปี ค.ศ. 2025 ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ได้ออกคำสั่งประธานาธิบดีเพื่อประกาศภาวะฉุกเฉินและประกาศการเก็บภาษีสินค้านำเข้าแบบถ้วนหน้าจากหลายประเทศ ซึ่งรวมถึงประเทศไทย โดยใช้อำนาจตามบทบัญญัติ IEEPA

(2) กฎหมายการค้า ปี ค.ศ. 1974 (the Trade Act of 1974)

กฎหมายการค้าเป็นบทบัญญัติซึ่งให้อำนาจประธานาธิบดีในการเจรจาการค้าระหว่างประเทศตลอดจนประกาศเก็บภาษีศุลกากรเพื่อตอบโต้การค้าระหว่างประเทศที่ไม่เป็นธรรม

(2.1) มาตรา 122 (Section 122 of the Trade Act of 1974)

มาตรา 122 แห่งกฎหมายการค้า ปี ค.ศ. 1974 ให้อำนาจแก่ประธานาธิบดีในการเก็บภาษีศุลกากรสินค้าจากต่างประเทศ เพื่อตอบโต้การค้าที่ไม่เป็นธรรมที่ก่อให้เกิดการขาดดุลการค้าอย่างรุนแรงจนกระทบต่อเสถียรภาพเศรษฐกิจประเทศ โดยประธานาธิบดีสามารถใช้อำนาจดังกล่าวเรียกเก็บภาษีศุลกากรสินค้าในอัตราไม่เกินร้อยละ 15 ในระยะเวลาไม่เกิน 150 วัน ทั้งนี้ ในอดีตที่ผ่านมา ประเทศสหรัฐอเมริกายังไม่เคยใช้อำนาจตามที่กำหนดในมาตรานี้มาก่อน

(2.2) มาตรา 301 (Section 301 of the Trade Act of 1974)

มาตรา 301 แห่งกฎหมายการค้า ปี ค.ศ. 1974 ให้อำนาจแก่ประธานาธิบดีในการตอบโต้การปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมของต่างประเทศและมีผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศและการลงทุนของประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างมีนัยสำคัญ เช่น การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา การบังคับถ่ายทอดเทคโนโลยี มาตรการที่เลือกปฏิบัติและการค้าที่มีการเกินดุลการค้ากับประเทศสหรัฐอเมริกาจำนวนมาก เป็นต้น การตอบโต้ตามมาตรานี้จะอยู่ในรูปของการกำหนดภาษีสินค้านำเข้า โดยประธานาธิบดีจะต้องมีการใช้ดุลพินิจตัดสินว่าในแต่ละกรณีมีการปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรมกับประเทศอย่างไรก่อนใช้อำนาจตามมาตรา 301 แห่งกฎหมายการค้า ปี ค.ศ. 1974 ในปี ค.ศ. 2019 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการกำหนดภาษีศุลกากรกับสินค้าที่นำเข้าจากประเทศจีนในอัตราร้อยละ 25 โดยให้เหตุผลเกี่ยวกับการปฏิบัติทางการค้าที่มีการบิดเบือนการแข่งขัน

(3) กฎหมายการขยายการค้า ปี ค.ศ. 1962 (the Trade Expansion Act of 1962)

กฎหมายการขยายการค้าเป็นบทบัญญัติที่มีจุดมุ่งหมายในการปกป้องเศรษฐกิจภายในประเทศและความมั่นคงของชาติโดยการใช้เครื่องมือทางการค้า โดยมาตรา 232 แห่งกฎหมายการขยายการค้า ปี ค.ศ. 1962 ได้ให้อำนาจแก่ประธานาธิบดีในการเก็บภาษีศุลกากรสินค้าจากต่างประเทศ ซึ่งถูกพิจารณาว่าเป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติ โดยที่ผ่านมา รัฐบาลของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ได้ประกาศภาษีศุลกากรกลุ่มสินค้าที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น เหล็ก อะลูมิเนียม ทองแดง ยานยนต์และชิ้นส่วน อากาศยานและชิ้นส่วน ผลิตภัณฑ์ไม้ เป็นต้น

3.3.2 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าและความตกลงการค้าระหว่างประเทศไทยกับประเทศจีน

ในปัจจุบันประเทศจีนยังไม่มีการบังคับใช้ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการค้าเพื่อจัดเก็บภาษีสินค้านำเข้าจากประเทศไทย อย่างไรก็ดี ประเทศไทยมีการลงนามความตกลงการค้าเสรี (FTA) ร่วมกับประเทศจีนผ่านความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ACFTA) ซึ่งประเทศอาเซียนได้ลงนามกรอบความตกลงความร่วมมือทางเศรษฐกิจร่วมกับประเทศจีน เพื่อเป็นกรอบและแนวทางสำหรับการเจรจาจัดตั้งเขตการค้าเสรี ACFTA เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 และต่อมาได้มีการลงนามในความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้า ความตกลงว่าด้านการบริการ และความตกลงว่าด้วยการลงทุนเมื่อปี พ.ศ. 2547 พ.ศ. 2550 และ พ.ศ. 2552 ตามลำดับ ซึ่งข้อตกลงความการค้า ACFTA ช่วยให้ประเทศไทยได้รับสิทธิทางภาษีในการส่งออกสินค้าหลายชนิดไปยังประเทศจีน เช่น

(1) สินค้านำร่อง ได้แก่ ผัก ผลไม้ สินค้าประมง ผลิตภัณฑ์นมและไข่ เป็นต้น ลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549

(2) สินค้าปกติ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 90 ของรายการสินค้าทั้งหมดตามมาตรฐานพิกัดอัตราศุลกากร ลดภาษีเหลือร้อยละ 0 แล้วตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2553

(3) สินค้าอ่อนไหว ต้องลดภาษีลงเหลือร้อยละ 0-5 ในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2561 โดยสินค้าอ่อนไหวของประเทศไทยครอบคลุมถึงแป้งข้าวสาลี น้ำผลไม้ โพลีเอสเตอร์ ยางรถยนต์ รองเท้ากีฬา ของเล่น กระจก ตู้เย็น ตู้แช่ เครื่องรับโทรทัศน์ ไมโครเวฟ แบตเตอรี่ เป็นต้น และสินค้าอ่อนไหวของประเทศจีน ประกอบด้วย กาแฟ ใบยาสูบ ขนสัตว์ ฝ้าย ปลายข้าว แป้งข้าวเจ้า สับปะรดแปรรูป กระดาษ โพลีเอสเตอร์ กระปุกเกียร์สำหรับยานยนต์ และถุงลมนิรภัย เป็นต้น

(4) สินค้าอ่อนไหวสูง ต้องลดภาษีมาอยู่ที่ไม่เกินร้อยละ 50 หลังจากวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2568 โดยสินค้าอ่อนไหวสูงของประเทศไทย ประกอบด้วย สินค้าเกษตร 23 รายการที่มีโควตาภาษี (อาทิ นม ครีม มันฝรั่ง กระเทียม ไหมดิบ) หินอ่อน เป็นต้น และสินค้าอ่อนไหวสูงของประเทศจีน ประกอบด้วย ข้าวโพด ข้าว พืชน้ำมัน น้ำตาล กระดาษ ด้ายใยสังเคราะห์ กระดาษแข็ง เป็นต้น

ดังนั้น เมื่อพิจารณาการดำเนินนโยบายและมาตรการทางการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศจีน จะพบว่า ในระยะที่ผ่านมา ประเทศจีนไม่ได้มีการดำเนินมาตรการทางการค้ากับประเทศไทย นอกจากนี้ ประเทศจีนยังมีความตกลงทางการค้าร่วมกันกับประเทศไทย อย่างไรก็ดี ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการดำเนินมาตรการกีดกันทางการค้ากับประเทศคู่ค้า ซึ่งรวมถึงประเทศไทย ในรูปแบบของการเก็บภาษีศุลกากร ดังนั้น การศึกษาในส่วนถัดไป จึงเป็นการศึกษารายละเอียดและผลกระทบที่มาจากการดำเนินมาตรการจัดเก็บภาษีสินค้านำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นหลัก

3.4 ลำดับเหตุการณ์การจัดเก็บภาษีสินค้านำเข้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก

ประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีการดำเนินมาตรการทางการค้ากับประเทศคู่ค้ามาอย่างต่อเนื่อง นับตั้งแต่โดนัลด์ ทรัมป์ ได้สาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกาในเดือนมกราคม พ.ศ. 2568 เป็นต้นมา ทั้งนี้ สามารถสรุปสาระสำคัญของมาตรการทางการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกาได้ ดังนี้

ตารางที่ 3.17 ลำดับเหตุการณ์การจัดเก็บภาษีสินค้านำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

วันที่ออกมาตรการ/ประกาศ	มาตรการ	หมายเหตุ
10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568	ประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศเพิ่มภาษีศุลกากรในอัตราร้อยละ 25 กับวัสดุที่ทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า อะลูมิเนียมและวัสดุที่ทำด้วยอะลูมิเนียม รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวเนื่อง ที่นำเข้าจากทุกประเทศ พร้อมกับยกเลิกสิทธิพิเศษ และโควตานำเข้าแบบปลอดภาษีศุลกากรทั้งหมด	มีผลใช้บังคับในวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2568
26 มีนาคม พ.ศ. 2568	ประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศเพิ่มภาษีศุลกากรในอัตราร้อยละ 25 กับสินค้ารถยนต์และชิ้นส่วน รถยนต์บางประเภทที่นำเข้าจากทุกประเทศ ได้แก่ เครื่องยนต์และชิ้นส่วนเครื่องยนต์ เกียร์และชิ้นส่วนระบบขับเคลื่อน และชิ้นส่วนระบบไฟฟ้า	สำหรับสินค้ารถยนต์ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2568 และสำหรับชิ้นส่วนรถยนต์จะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2568

วันที่ออกมาตรการ/ประกาศ	มาตรการ	หมายเหตุ
2 เมษายน พ.ศ. 2568	ประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศเพิ่มภาษีศุลกากรกับสินค้าที่นำเข้าจากทุกประเทศในอัตราร้อยละ 10 ในลำดับแรก ตั้งแต่วันที่ 5 - 8 เมษายน พ.ศ. 2568 (MFN rate + 10%) ทำให้สินค้าที่นำเข้าจากประเทศไทยจะถูกเพิ่มอัตราภาษีศุลกากรขึ้นอีกร้อยละ 10 จากอัตราภาษีศุลกากรเดิมที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเคยเรียกเก็บจากประเทศไทย	มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2568 เวลา 00:01 น. EDT ประเทศสหรัฐอเมริกา
	ตั้งแต่วันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2568 เป็นต้นไป สินค้าที่นำเข้าจากประเทศที่ระบุไว้ในภาคผนวกที่ 1 ของคำสั่งประธานาธิบดีเมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2568 (Annex I) ซึ่งรวมถึงประเทศไทย จะถูกปรับเพิ่มอัตราภาษีศุลกากรในอัตราของแต่ละประเทศตนเองที่ระบุไว้ใน Annex I (MFN rate + rate ที่ประกาศใน Annex I) ทำให้ตั้งแต่วันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2568 สินค้าที่นำเข้าจากประเทศไทยจะถูกเก็บภาษีศุลกากรเพิ่มเติมในอัตราร้อยละ 36 จากอัตราภาษีศุลกากรเดิมที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเรียกเก็บจากประเทศไทย (MFN rate + 36%)	มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2568 เวลา 00:01 น. EDT ประเทศสหรัฐอเมริกา
9 เมษายน พ.ศ. 2568	ประเทศสหรัฐอเมริกาชะลอการเพิ่มการเก็บภาษีศุลกากรกับประเทศคู่ค้าในอัตราที่ปรากฏตามเอกสาร Annex I ออกไป 90 วัน แต่จะเก็บภาษีศุลกากรกับประเทศคู่ค้าในอัตราร้อยละ 10 (MFN + 10%) ดังนั้น ประเทศไทยจึงจะถูกเก็บภาษีศุลกากรส่วนเพิ่มเหลือในอัตราร้อยละ 10 เป็นการชั่วคราวในระยะเวลา 90 วัน	มีผลใช้บังคับระหว่างวันที่ 10 เมษายน – 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 เวลา 00.01 น. EDT ประเทศสหรัฐอเมริกา
11 เมษายน พ.ศ. 2568	ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกรมศุลกากรและการปกป้องชายแดน (U.S. Customs and Border Protection) ประกาศรายการสินค้าที่ได้รับการยกเว้นการเก็บ Reciprocal Tariff อีกจำนวน 20 รายการสินค้า ครอบคลุมสินค้าในหมวดคอมพิวเตอร์และส่วนประกอบ สมาร์ทโฟน แผงวงจร และเซมิคอนดักเตอร์	มีผลใช้บังคับย้อนหลังสำหรับสินค้าที่ถูกเข้าประเทศสหรัฐอเมริกาตั้งแต่วันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2568 เวลา 00.01 น. EDT ประเทศสหรัฐอเมริกา
3 มิถุนายน พ.ศ. 2568	ประเทศสหรัฐอเมริกาออกประกาศคำสั่งประธานาธิบดีให้ปรับเพิ่มอัตราภาษีศุลกากรกับผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเหล็กหรือเหล็กกล้า วัสดุที่ทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า ผลิตภัณฑ์จากอะลูมิเนียม และวัสดุที่ทำด้วยอะลูมิเนียมที่นำเข้าจากทั่วโลก ภายใต้อำนาจกฎหมายมาตรา 232 แห่งกฎหมายการขยายการค้า ปี ค.ศ. 1962 จากอัตรา MFN + 25% เป็น MFN + 50% ทั้งนี้ ส่วนประกอบที่ไม่ใช่เหล็กกล้าอะลูมิเนียม ซึ่งเป็นสินค้าที่อยู่ภายใต้พิกัดศุลกากร (HS Code) ได้แก่ HS 73 และ HS 76 ให้ถูกใช้มาตรการทางภาษี Reciprocal Tariff ตามที่ประกาศเมื่อวันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2568	มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2568 เวลา 00.01 น. EDT ประเทศสหรัฐอเมริกา

วันที่ออกมาตรการ/ประกาศ	มาตรการ	หมายเหตุ
16 มิถุนายน พ.ศ. 2568	กระทรวงพาณิชย์สหรัฐอเมริกาได้ประกาศใน Federal Register ฉบับวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2568 เพื่อปรับแก้ Annex 1 ในเรื่องของรายการผลิตภัณฑ์จากอะลูมิเนียม และผลิตภัณฑ์จากเหล็กหรือเหล็กกล้า โดยเพิ่มรายการสินค้า จำนวน 11 พิกัดศุลกากร ซึ่งจะถูกจัดเก็บภาษีศุลกากรในอัตราร้อยละ 50 (MFN +50%) ตั้งแต่วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2568 ดังนี้ 1) ตู้เย็นพร้อมตู้แช่แข็ง (HS 8418.10.00) 2) ตู้แช่แข็งแบบเปิดด้านบนและเปิดด้านหน้า (HS 8418.30.00 และ HS 8418.40.00) 3) เครื่องอบผ้า (HS 8451.21.00 และ HS 8451.29.00) 4) เครื่องซักผ้า (HS 8450.11.00 และ HS 8450.20.00) 5) เครื่องล้างจาน (HS 8422.11.00) 6) เตาปรุงอาหารและเตาอบ (HS 8516.60.40) 7) เครื่องกำจัดขยะอาหาร (HS 8509.80.20) 8) ชั้นวางทำด้วยลวดเหล็ก (HS 9403.99.9020)	มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2568 เวลา 00.01 น. EDT ประเทศสหรัฐอเมริกา
7 กรกฎาคม พ.ศ. 2568	ประเทศสหรัฐอเมริกาออกประกาศคำสั่งฝ่ายบริหารขยายเวลาการปรับขึ้นภาษีศุลกากร ในอัตราร้อยละ 10 ออกไปจนถึงวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2568	ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ประกาศลงบนสื่อสังคมออนไลน์ Truth Social เพื่อแจ้งการปรับขึ้นอัตรา Reciprocal Tariff ที่มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2568 ไปยัง 14 ประเทศ รวมถึงประเทศไทย ซึ่งทำให้ตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2568 ประเทศไทยมีอัตรา Reciprocal Tariff ที่ร้อยละ 36
30 กรกฎาคม พ.ศ. 2568	ประเทศสหรัฐอเมริกาปรับเพิ่มอัตราภาษีศุลกากรอีกร้อยละ 50 สำหรับสินค้าทองแดงกึ่งสำเร็จรูปและผลิตภัณฑ์ทองแดงที่ใช้ในอุตสาหกรรมขั้นสูง โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2568 และอยู่ระหว่างการพิจารณาจะกำหนดอัตราภาษีเพิ่มเติมสำหรับผลิตภัณฑ์ทองแดงแปรรูปอื่น ๆ และทองแดงบริสุทธิ์	

วันที่ออกมาตรการ/ประกาศ	มาตรการ	หมายเหตุ
	ในอัตราร้อยละ 15 ในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2570 และอัตราร้อยละ 30 ในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2571 ตลอดจนกำหนดให้มีการขายทองแดงภายในประเทศ ในสัดส่วนที่แน่นอน และควบคุมการส่งออกเศษทองแดงที่มีคุณภาพสูง นอกจากนี้ สินค้าที่มีมูลค่าน้อย (de minimis) มูลค่าน้อยกว่า 800 ดอลลาร์สหรัฐ ที่นำเข้ามายังประเทศสหรัฐอเมริกาจากทั่วโลก ตั้งแต่วันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2568 จะถูกเรียกเก็บภาษีศุลกากรในอัตราเดียวกันกับภาษีศุลกากรที่ปรับขึ้นภายใต้กฎหมาย IEEPA โดยประเทศไทยจะถูกเรียกเก็บอัตราร้อยละ 19 สำหรับอัตราภาษีแบบตามราคา (Ad Valorem) ส่วนสินค้าที่มีอัตราภาษีแบบเฉพาะ (Specific) จะถูกเรียกเก็บอยู่ในช่วงระหว่าง 80 - 200 ดอลลาร์สหรัฐต่อชิ้น	
31 กรกฎาคม พ.ศ. 2568	ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ลงนามในคำสั่งฝ่ายบริหาร เพื่อแจ้งอัตรา Reciprocal Tariff ฉบับใหม่ตามเอกสารแนบท้าย Annex I ซึ่งทำให้สินค้าจากประเทศไทยได้รับอัตรา Reciprocal Tariff อยู่ที่ร้อยละ 19 ตั้งแต่วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2568 ขณะเดียวกันยังได้กำหนดอัตรา Reciprocal Tariff สำหรับสินค้าที่ Transshipment แล้วส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกาไว้ที่ร้อยละ 40 สำหรับอัตรา Reciprocal Tariff ของสินค้าที่นำเข้าจากประเทศที่อยู่นอกเหนือจากรายการใน Annex I จะถูกเรียกเก็บเพิ่มร้อยละ 10	สินค้าที่ขึ้นเรือแล้วและอยู่ระหว่างการขนส่งมายังประเทศสหรัฐอเมริกาก่อนเวลา 00.01 น. EDT ของวันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2568 และถูกนำเข้ามาบริโภคหรือนำออกจากคลังสินค้าเพื่อเข้ามาบริโภคก่อนเวลา 00:01 น. ของวันที่ 5 ตุลาคม พ.ศ. 2568 จะยังคงถูกเรียกเก็บภาษีศุลกากรเพิ่มในอัตราร้อยละ 10
29 กันยายน พ.ศ. 2568	ประเทศสหรัฐอเมริกาออกประกาศคำสั่งประธานาธิบดีภายใต้อำนาจของกฎหมายมาตรา 232 แห่งกฎหมายการขยายการค้า ปี ค.ศ. 1962 เพื่อปรับขึ้นอัตราภาษีศุลกากรที่เรียกเก็บจากสินค้าไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวเนื่อง ซึ่งมี 3 กลุ่มสินค้า ดังนี้ 1) กลุ่มผลิตภัณฑ์ไม้เนื้ออ่อน ไม้ซุง และไม้แปรรูป (Softwood timber and lumber products) โดยเป็นสินค้าภายใต้พิกัดศุลกากร HS 4403 4406 และ 4407 จะถูกเรียกเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 10 (MFN + 10%) ตั้งแต่วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2568 2) กลุ่มผลิตภัณฑ์เฟอร์นิเจอร์ไม้บุเบาะ (Upholstered wooden furniture products) โดยเป็นสินค้าภายใต้พิกัดศุลกากร HS 9401	

วันที่ออกมาตรการ/ประกาศ	มาตรการ	หมายเหตุ
	จะถูกเรียกเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 25 (MFN + 25%) มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2568 และจะถูกเรียกเก็บเพิ่มขึ้นอีกครั้งเป็นอัตราร้อยละ 30 (MFN + 30%) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2569 3) กลุ่มเฟอร์นิเจอร์ไม้ชนิดที่ใช้ในห้องครัวและส่วนประกอบของเฟอร์นิเจอร์ (Completed kitchen cabinets and vanities and parts of kitchen cabinets and vanities) โดยเป็นสินค้าภายใต้พิกัดศุลกากร HS 9403 จะถูกเรียกเก็บเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 25 (MFN + 25%) ตั้งแต่วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2568 และเพิ่มขึ้นอีกครั้งเป็นอัตรา 50% (MFN + 50%) ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2569	
26 ตุลาคม พ.ศ. 2568	ประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศบันทึกความเข้าใจ (MOU) ว่าด้วยความร่วมมือในการกระจายห่วงโซ่อุปทานของแร่ธาตุสำคัญและการส่งเสริมการลงทุนกับประเทศไทยและประเทศมาเลเซีย เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือด้านการสำรวจ การผลิต การแปรรูป และการรีไซเคิลแร่ธาตุสำคัญและแร่ธาตุหายากระหว่างรัฐภาคี รวมถึงการถ่ายทอดเทคโนโลยี การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ และการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ กรอบความตกลงการค้า Reciprocal Tariff ระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศไทย ประเทศสหรัฐอเมริกาจะเก็บภาษี Reciprocal Tariff ในอัตราร้อยละ 19 สำหรับสินค้าที่มีถิ่นกำเนิดจากประเทศไทย และระบุรายชื่อสินค้าบางรายการในภาคผนวกที่ 3 (Annex III) ของคำสั่งฝ่ายบริหารที่ EO14346 ลงวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2568 ให้ได้รับการยกเว้นภาษีดังกล่าว ขณะที่ประเทศไทยจะยกเลิกการเก็บภาษีศุลกากรสำหรับสินค้าจากสหรัฐอเมริกาบางส่วน รวมทั้ง แก้ไขอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (NTB) สำหรับสินค้าและบริการจากประเทศสหรัฐอเมริกา	
14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2568	ประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศคำสั่งฝ่ายบริหารที่ EO 14257 ที่แก้ไขเพิ่มเติมและภาคผนวกของคำสั่งฝ่ายบริหารที่ EO 14346 โดยยกเว้น Reciprocal Tariff ให้กับสินค้าเกษตรและอาหารบางรายการจากทุกประเทศ ได้แก่ ชาและกาแฟ ผลไม้เมืองร้อนและน้ำผลไม้ โกโก้ เครื่องเทศ กล้วย ส้ม มะเขือเทศ เนื้อวัว และปุ๋ยบางชนิด โดยให้มีผลบังคับใช้ย้อนหลังตั้งแต่วันที่ 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2568	
31 ธันวาคม พ.ศ. 2568	ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ประกาศเลื่อนการปรับขึ้นอัตราภาษีศุลกากรภายใต้มาตรา 232 แห่งกฎหมายการขยายการค้า ปี ค.ศ. 1962 สำหรับสินค้าในกลุ่มเฟอร์นิเจอร์ไม้บุเบาะ (upholstered furniture) และตู้ห้องครัวและตู้อ่างล้างหน้า (kitchen cabinets and vanities)	ก่อนหน้านี้ เมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2568 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ประกาศเก็บภาษีศุลกากรในอัตราร้อยละ 25

วันที่ออกมาตรการ/ประกาศ	มาตรการ	หมายเหตุ
	จากต่างประเทศ ตามประกาศคำสั่งประธานาธิบดีที่ 10976 ลงวันที่ 29 กันยายน พ.ศ. 2568 จากเดิมที่กำหนดให้มีผลบังคับใช้ในวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2569 เป็นวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2570 และยกเว้นสินค้าจากประเทศที่ได้บรรลุข้อตกลงการค้ากับประเทศสหรัฐอเมริกาเพื่อแก้ปัญหาภัยคุกคามที่อาจบั่นทอนความมั่นคงแห่งชาติจากการนำเข้าผลิตภัณฑ์ไม้ โดยสินค้าดังกล่าวยังคงถูกเก็บภาษีตามมาตรา 232 แห่งกฎหมายการขยายการค้า ปี ค.ศ. 1962 ในอัตราร้อยละ 25 ต่อไป	ตั้งแต่วันที่ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2568 และมีแผนที่จะปรับขึ้นอัตราภาษีสำหรับเฟอร์นิเจอร์ไม้หุ้มเบาะเป็นร้อยละ 30 และสำหรับตู้ห้องครัวและตู้ อ่างล้างหน้าเป็นร้อยละ 50 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2569
20 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2569	ศาลสูงสุดของประเทศสหรัฐอเมริกาได้มีคำวินิจฉัยการใช้อำนาจตาม IEEPA เพื่อกำหนดภาษีศุลกากรในวงกว้างเป็นการใช้อำนาจเกินขอบเขตที่รัฐสภามอบให้ ทำให้มาตรการภาษีหลายชุดที่ฝ่ายบริหารใช้ในช่วงปีที่ผ่านมา กลายเป็น “ไม่ชอบด้วยกฎหมาย” ในทันที โดยศาลสูงสุดชี้ว่า บทบัญญัติ IEEPA ไม่ได้ให้อำนาจประธานาธิบดีในการกำหนดภาษีศุลกากรได้โดยตรง เพราะไม่ปรากฏคำว่า “Tariffs” หรือ “Duties” ในตัวบทบัญญัติ และอำนาจในการเก็บภาษีเป็นอำนาจของรัฐสภาตามรัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกาอย่างชัดเจน ดังนั้น ศาลสูงสุดจึงตัดสินว่า ฝ่ายบริหารไม่สามารถอ้างบทบัญญัติ IEEPA เพื่อกำหนดอัตราภาษีในวงกว้างได้อีกต่อไป และยกคำสั่งภาษีที่อาศัยฐานอำนาจนี้ลงทันที พร้อมส่งเรื่องกลับให้ Court of International Trade (CIT) ซึ่งเป็นศาลล่างเฉพาะทางพิจารณา “เรื่องการเยียวยาและการคืนเงินภาษี” ต่อไป	
24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2569	ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ได้ประกาศขึ้นภาษีร้อยละ 10 กับทุกประเทศทั่วโลกเป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลา 150 วัน โดยใช้อำนาจตามมาตรา 122 ของกฎหมายการค้าปี 1974 (Section 122 of the Trade Act of 1974)	

ที่มา: กองยุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถทางการแข่งขัน สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ และรัฐบาลสหรัฐอเมริกา (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

นับตั้งแต่คำตัดสินของศาลสูงสุดของประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2569 รัฐบาลสหรัฐอเมริกาได้เริ่มกระบวนการคืนเงินภาษีดังกล่าวแล้วตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2569 โดยในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2569 มีมูลค่าการคืนเงินประมาณ 22,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อย่างไรก็ดี เนื่องจากการหยุดบังคับใช้ Reciprocal Tariff ชั่วคราวจะสิ้นสุดในปลายเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2569 จึงอาจต้องมีการติดตามอัตราภาษีศุลกากรรูปแบบใหม่ต่อไป

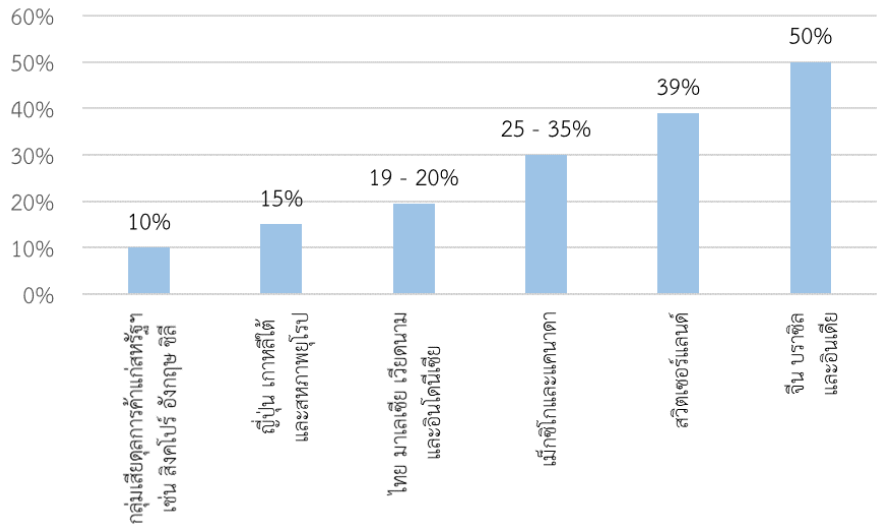
3.5 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการภาษีศุลกากรของประเทศสหรัฐอเมริกา

สงครามการค้า (Trade War) ได้กลายเป็นประเด็นสำคัญในเศรษฐกิจโลกมาหลายปี โดยเฉพาะในยุคของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ที่มีการผลักดันนโยบายภาษีศุลกากรใหม่ในชื่อ Reciprocal Tariffs โดยมีแนวคิดว่าหากประเทศคู่ค้าของประเทศสหรัฐอเมริกาเรียกเก็บภาษีศุลกากรสินค้าจากสหรัฐอเมริกาในอัตราที่สูง ประเทศสหรัฐอเมริกาจะเรียกเก็บภาษีนำเข้าจากสินค้าประเทศนั้นในอัตราเดียวกัน เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะกับประเทศคู่ค้ารายใหญ่ เช่น ประเทศจีน ประเทศเยอรมัน ประเทศเม็กซิโก เป็นต้น

ประเทศสหรัฐอเมริกานับเป็นตลาดส่งออกอันดับ 1 ของไทยต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 โดยในปี พ.ศ. 2567 ประเทศไทยส่งออกสินค้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกามูลค่ารวมกว่า 5.5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 18.3 ของมูลค่าการส่งออกไทยทั้งหมด ส่งผลให้ประเทศไทยมีการเกินดุลการค้ากับประเทศสหรัฐอเมริกาประมาณ 3.5 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ ประเทศไทยจึงถือเป็นส่วนหนึ่งในประเทศที่ถูกปรับขึ้นภาษีนำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ประกาศปรับอัตราภาษี Reciprocal Tariffs โดยกำหนดอัตราภาษีสำหรับประเทศไทยอยู่ที่ร้อยละ 19 มีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการตั้งแต่วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2568 ซึ่งเป็นอัตราภาษีที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเรียกเก็บเท่ากับประเทศมาเลเซีย ประเทศอินโดนีเซีย และใกล้เคียงกับประเทศเวียดนาม (ร้อยละ 20) ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอัตราภาษีตอบโต้รวมของคู่ค้าประเทศสหรัฐอเมริกา (ร้อยละ 20.7) และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของอาเซียน (ร้อยละ 24.4) โดยกลุ่มประเทศที่ได้รับผลกระทบหนักที่สุดในอัตราภาษีที่ร้อยละ 50 ได้แก่ ประเทศจีน ประเทศบราซิล และประเทศอินเดีย ในขณะที่ประเทศไทย ประเทศเวียดนาม ประเทศมาเลเซีย และประเทศอินโดนีเซีย อยู่ในระดับที่ร้อยละ 19 – 20 รองลงมาจะเป็นประเทศที่เกินดุลการค้าประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น ประเทศญี่ปุ่น ประเทศเกาหลีใต้ และหลายประเทศใน EU เป็นต้น อยู่ที่ร้อยละ 15 และสุดท้ายประเทศที่ขาดดุลการค้ากับประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น ประเทศสิงคโปร์และสหราชอาณาจักรอยู่ที่ร้อยละ 10 (ภาพที่ 3.35) สำหรับในส่วนอัตราภาษีนำเข้าที่แท้จริง (Effective Tariff Rate) โดยเฉลี่ยของสหรัฐอเมริกาสูงขึ้นจากร้อยละ 2.5 ในช่วงต้นปี พ.ศ. 2568 เป็นร้อยละ 18.6 ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 (ภาพที่ 3.36) โดยการเก็บภาษี Reciprocal Tariffs ดังกล่าว ส่งผลกระทบสู่ระบบเศรษฐกิจโลกไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิตสินค้าส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาต้องแบกรับต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น Supply Chain เกิดการชะงัก ความเชื่อมั่นนักลงทุนลดลงจากความไม่แน่นอนของนโยบาย ซึ่งประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายดังกล่าวเช่นกัน

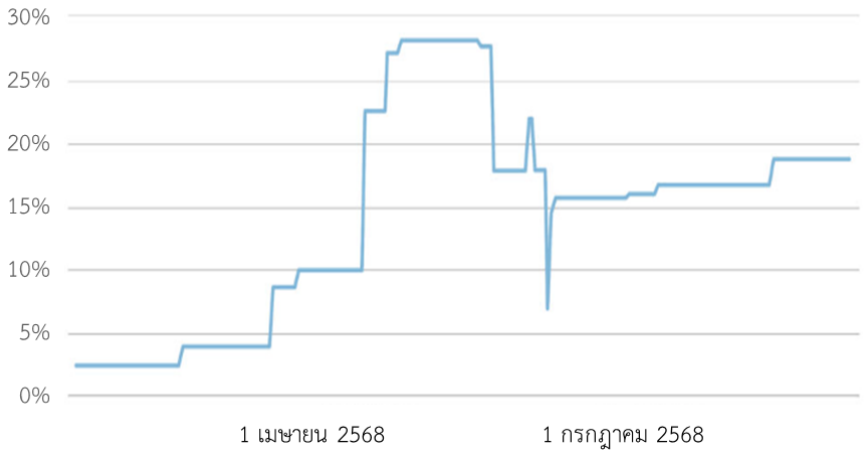
ทั้งนี้ การปรับขึ้นภาษีดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศระหว่างประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา รวมทั้งเศรษฐกิจไทยในภาพรวม ได้แก่ 1) ผลกระทบโดยตรงต่อการส่งออกสินค้าของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา 2) ผลกระทบจากการลดลงของความต้องการสินค้าขั้นกลางและวัตถุดิบที่อยู่ในห่วงโซ่การผลิตของประเทศที่ถูกกีดกันทางการค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะประเทศจีน และ 3) ผลกระทบจากการนำเข้าสินค้าที่เร่งตัวสูงขึ้นทั้งจากประเทศจีนและประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 3.35 อัตราภาษีนำเข้าของสหรัฐอเมริกาที่ประเทศใช้กับประเทศคู่ค้า

ที่มา: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 3.36 อัตราภาษีนำเข้าที่แท้จริงของสหรัฐอเมริกาตั้งแต่เดือนมกราคม – สิงหาคม พ.ศ. 2568

ที่มา: TDRI และ The Budget Lab Yale University (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

3.5.1 ผลกระทบโดยตรงต่อการส่งออกสินค้าของไทยไปสหรัฐอเมริกา

จากสัดส่วนการนำเข้าสินค้าเทียบกับอัตราภาษีที่เก็บจริงของประเทศสหรัฐอเมริกา แบ่งตามสินค้าส่งออกสำคัญของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาตามตารางที่ 3.18 พบว่า กลุ่มสินค้าส่งออกหลักของไทยไปสหรัฐอเมริกา 20 รายการแรกในปี พ.ศ. 2567 มีมูลค่าส่งออกรวม 34,971 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 63.9 ของมูลค่าการส่งออกรวมไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในอาเซียนพบว่า ประเทศไทยเป็นตลาดนำเข้าสำคัญของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีสัดส่วนการนำเข้าสูงกว่าประเทศอื่น ๆ ในอาเซียนในสินค้าสำคัญหลายรายการ เช่น 1) ยางรถยนต์ 2) หม้อแปลงไฟฟ้า 3) ส่วนประกอบยานยนต์ 4) เครื่องเพชรพลอย เป็นต้น ขณะที่เมื่อพิจารณาอัตราภาษีที่เก็บจริง (Effective Rate) ก่อนที่ประเทศสหรัฐอเมริกาจะประกาศอัตราภาษี Reciprocal Tariffs พบว่า ส่วนใหญ่มีอัตราใกล้เคียงกันภายในกลุ่มประเทศอาเซียน โดยสินค้าส่งออกไทยที่มีอัตราภาษีที่เก็บจริงต่ำกว่าคู่แข่งในอาเซียน หรือสินค้าที่ประเทศไทยสามารถแข่งขันได้ เช่น 1) เครื่องโทรศัพท์ 2) ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ 3) เครื่องพิมพ์

4) ข้าว 5) เครื่องโทรทัศน์ เป็นต้น อย่างไรก็ดี ในบางสินค้าของไทยมีอัตราภาษีที่สูงกว่าประเทศใกล้เคียง เช่น 1) โซลาร์เซลล์ (ร้อยละ 6.5) 2) เครื่องจักรและส่วนประกอบ (ร้อยละ 0.5) 3) เครื่องเพชรพลอย (ร้อยละ 10) 4) กล้องโทรทัศน์ (ร้อยละ 4.4) 5) ปลาปรุงแต่ง (ร้อยละ 11) 6) เฟอร์นิเจอร์ (ร้อยละ 5.3) เป็นต้น ดังมีรายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 3.18

ตารางที่ 3.4 สัดส่วนการนำเข้าสินค้าเทียบกับอัตราภาษีที่เก็บจริงของประเทศสหรัฐอเมริกา แบ่งตามสินค้าส่งออกสำคัญของไทยไปสหรัฐอเมริกา

อันดับ	HS Code (4 digits)	กลุ่มสินค้า	การส่งออกประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา (ล้านดอลลาร์)	สัดส่วนนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา ปี 2567 (%share)				อัตราภาษีที่เก็บจริงของประเทศสหรัฐอเมริกา ปี 2568 (6 เดือน) (%Effective Rate)			
			ปี 2567	ไทย	เวียดนาม	เมียนมา	อินโดนีเซีย	ไทย	เวียดนาม	เมียนมา	อินโดนีเซีย
1	8517	เครื่องโทรศัพท์	6,847	7.7	12.7	4.0	0.9	0.2	0.3	0.2	0.3
2	8471	ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์	6,093	4.9	11.3	0.6	0.2	0.3	0.4	1.6	0.3
3	4011	ยางรถยนต์	3,513	19.3	7.3	1.1	4.6	9.4	9.2	10.1	9.4
4	8541	โซลาเซลล์	2,473	15.5	24.9	14.4	2.1	6.5	5.4	3.0	4.6
5	8504	หม้อแปลงไฟฟ้า	2,089	8.3	5.5	2.1	0.6	3.7	3.5	3.0	2.4
6	8473	เครื่องจักรและส่วนประกอบ	1,502	2.9	11.6	7.0	0.1	0.5	0.1	0.1	0.4
7	8708	ส่วนประกอบยานยนต์	1,404	1.4	0.7	0.1	0.2	8.8	9.5	9.8	5.5
8	7113	เครื่องเพชรพลอย	1,387	8.7	0.8	0.0	1.1	10.0	8.9	8.7	2.5
9	8415	เครื่องปรับอากาศ	1,274	9.0	0.4	1.0	0.6	2.3	3.5	4.3	1.9
10	8525	กล้องโทรทัศน์	1,107	11.8	21.9	5.3	1.3	4.4	4.0	3.7	3.1
11	8443	เครื่องพิมพ์	1,053	10.2	8.5	17.6	2.5	3.0	3.5	3.3	3.2
12	2309	วัตถุดิบสำหรับเลี้ยงสัตว์	870	26.2	3.7	3.4	4.9	2.8	3.0	3.0	2.7
13	8537	แผงควบคุมไฟฟ้า	861	1.7	2.1	2.0	0.8	7.4	7.8	7.5	4.8
14	1006	ข้าว	798	53.6	1.9	0.0	0.004	3.5	4.5	-	-
15	8418	ตู้เย็น	742	6.4	1.3	0.3	0.4	3.1	3.2	2.6	4.6
16	1604	ปลาปรุงแต่ง	691	32.0	10.3	0.5	2.5	11.0	9.4	3.5	9.7
17	8528	เครื่องโทรทัศน์	583	1.5	9.4	0.1	0.2	2.7	5.2	3.3	6.5
18	4015	เครื่องแต่งกาย	582	21.0	2.7	46.1	5.4	2.2	3.9	2.8	1.9
19	8543	เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	556	10.6	3.1	7.7	6.5	7.2	7.5	6.9	8.6
20	9403	เฟอร์นิเจอร์	546	2.3	28.2	1.1	2.5	5.3	3.1	2.2	2.1

ที่มา: รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สองและแนวโน้มปี 2568 สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (2569) รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

หมายเหตุ

1. อัตราภาษีที่เก็บจริงของประเทศสหรัฐอเมริกาปี 2568 (6 เดือน) (%Effective Rate) คิดจากมูลค่าภาษีที่เก็บจริง (Calculated Duties) / มูลค่านำเข้า (Customs Value) คูณด้วย 100
2. ช่องสีเขียว หมายถึง อัตราภาษีที่เก็บจริงของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อประเทศไทย ต่ำกว่าประเทศใกล้เคียง
3. ช่องสีฟ้า หมายถึง อัตราภาษีที่เก็บจริงของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อประเทศไทย สูงกว่าประเทศใกล้เคียง

โดยเมื่อเปรียบเทียบขีดความสามารถทางการแข่งขันกับตลาดนำเข้าสำคัญของประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า กลุ่มสินค้าส่งออกของไทยมีทั้งโอกาสและข้อจำกัดที่จะเผชิญกับการสูญเสียส่วนแบ่งตลาดไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ประกอบด้วย 1) กลุ่มสินค้าที่ต้องรักษาส่วนแบ่งตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นกลุ่มสินค้าที่สหรัฐอเมริกามีการพึ่งพิงการนำเข้าจากประเทศไทยในสัดส่วนสูงสุด 3 อันดับแรก โดยสินค้าไทยมีส่วนแบ่งในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกามากกว่าร้อยละ 10 ได้แก่ วัตถุดิบสำหรับเลี้ยงสัตว์ (HS 2309) ข้าว (HS 1006) ปลาปรุงแต่ง (HS 1604) และเครื่องแต่งกาย (HS 4015) (ตารางที่ 3.19) ส่งผลให้คาดว่าในระยะสั้นผู้นำเข้าจากสหรัฐอเมริกาอาจมีข้อจำกัดและต้องอาศัยระยะเวลาในการพิจารณาปรับเปลี่ยนการนำเข้าไปยังประเทศที่มีต้นทุนที่ถูกกว่าหรือการทดแทนด้วยการผลิตภายในประเทศ จึงมีแนวโน้มที่จะยังคงนำเข้าสินค้าดังกล่าวจากประเทศไทยต่อไป และประเทศไทยต้องดำเนินการเพื่อรักษาส่วนแบ่งการตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับสินค้าดังกล่าวด้วย 2) กลุ่มสินค้าที่มีแนวโน้มที่จะสูญเสียส่วนแบ่งการตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นกลุ่มสินค้าส่งออกหลักที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีการพึ่งพาการนำเข้าจากประเทศไทยในระดับต่ำ (สินค้าไทยมีส่วนแบ่งการตลาดในระดับต่ำ) ถึงแม้ว่าจะเป็นสินค้าส่งออกหลักของประเทศไทยก็ตาม ได้แก่ เครื่องโทรศัพท์ (HS 8517) ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ (HS 8471) หม้อแปลงไฟฟ้า (HS 8504) และเครื่องจักรและส่วนประกอบ (HS 8473) (ตารางที่ 3.20) ทั้งนี้ สินค้ากลุ่มดังกล่าวมีแนวโน้มที่ประเทศสหรัฐอเมริกาจะสามารถปรับเปลี่ยนการนำเข้ามาจากประเทศอื่นได้ และในระยะยาวอาจส่งผลให้ประเทศไทยสูญเสียส่วนแบ่งในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกาให้กับประเทศที่ถูกเก็บอัตราภาษีต่ำกว่า รวมถึงอาจถูกทดแทนด้วยการผลิตสินค้าภายในประเทศ นอกจากนี้ ในช่วงครึ่งแรกของปี พ.ศ. 2568 จะพบว่า สินค้าส่งออกในกลุ่มที่มีโอกาสสูญเสียส่วนแบ่งทางการตลาดมีการเร่งการนำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาในเกณฑ์สูง ได้แก่ เครื่องโทรศัพท์ (HS 8517) ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ (HS 8471) และเครื่องปรับอากาศ (HS 8415) ซึ่งขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 56.8 ร้อยละ 60.7 และร้อยละ 56.6 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่าสินค้าดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะชะลอตัวหรือลดลงมากในช่วงครึ่งหลังของปี 2568

ตารางที่ 3.19 กลุ่มสินค้าที่ต้องรักษาส่วนแบ่งตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกา

ลำดับ	HS Code	กลุ่มสินค้า	มูลค่า ปี 2567 (ล้านดอลลาร์ สรอ.)	สัดส่วน การนำเข้าจากไทย	ประเทศนำเข้าหลักของสหรัฐ (ร้อยละสัดส่วนการตลาด) อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3
12	2309	วัตถุดิบสำหรับเลี้ยงสัตว์	870	26.24 (1)	ไทย (26.24)	แคนาดา (22.68)	จีน (8.22)
14	1006	ข้าว	798	53.79 (1)	ไทย (53.79)	อินเดีย (26.29)	จีน (3.85)
16	1604	ปลาปรุงแต่ง	691	32.05 (1)	ไทย (32.05)	เวียดนาม (10.3)	เอกวาดอร์ (5.7)
18	4015	เครื่องแต่งกาย	582	21.00 (2)	มาเลเซีย (46.10)	ไทย (21.00)	จีน (21.00)
21	4001	ยางธรรมชาติ	531	31.62 (2)	อินโดนีเซีย (41.33)	ไทย (31.62)	ไอเวอรี่ โคสต์ (10.43)
23	8711	รถจักรยานยนต์	408	11.95 (3)	จีน (23.69)	ญี่ปุ่น (22.58)	ไทย (11.95)
30	7103	รัตนชาติ และกึ่งรัตนชาติ	310	15.21 (1)	ไทย (15.21)	อินเดีย (13.39)	โคลัมเบีย (12.31)
33	8450	เครื่องซักผ้า	286	16.97 (3)	จีน (22.38)	เม็กซิโก (22.32)	ไทย (16.97)

ที่มา: รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สองและแนวโน้มปี 2568 สศช. (2569) รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

ตารางที่ 3.20 กลุ่มสินค้าที่มีแนวโน้มที่จะสูญเสียส่วนแบ่งการตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกา

ลำดับ	HS Code	รายชื่อสินค้า	มูลค่า ปี 2567 (ล้านดอลลาร์ สรอ.)	สัดส่วน การนำเข้าจากไทย	ประเทศนำเข้าหลักของสหรัฐ (ร้อยละสัดส่วนการตลาด) อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3
1	8517	เครื่องโทรศัพท์	6,847	7.67 (อันดับ 5)	จีน (44.68)	เวียดนาม (12.70)	เม็กซิโก (9.28)
2	8471	ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์	6,093	4.90 (5)	เม็กซิโก (34.46)	จีน (25.78)	ไต้หวัน (18.59)
5	8504	หม้อแปลงไฟฟ้า	2,089	8.33 (3)	เม็กซิโก (21.07)	จีน (13.19)	ไทย (8.33)
6	8473	เครื่องจักรและส่วนประกอบ	1,502	2.89 (7)	ไต้หวัน (45.97)	เกาหลีใต้ (12.88)	จีน (12.00)
7	8708	ส่วนประกอบยานยนต์	1,404	1.39 (9)	เม็กซิโก (41.35)	แคนาดา (12.95)	จีน (10.72)
8	7113	เครื่องเพชรพลอย	1,387	8.67 (4)	อินเดีย (24.19)	ฝรั่งเศส (12.67)	อิตาลี (12.60)
9	8415	เครื่องปรับอากาศ	1,274	9.06 (3)	เม็กซิโก (50.07)	จีน (19.21)	ไทย (9.06)
10	8525	กล้องโทรทัศน์	1,107	11.85 (3)	เวียดนาม (21.91)	จีน (17.24)	ไทย (11.85)
11	8443	เครื่องพิมพ์	1,053	10.23 (4)	ญี่ปุ่น (22.14)	มาเลเซีย (17.65)	จีน (12.44)
13	8537	แผงควบคุมไฟฟ้า	861	1.67 (12)	เม็กซิโก (42.16)	แคนาดา (9.67)	จีน (6.43)

ที่มา: GTA ประมวลผลโดย สศช.

หมายเหตุ: หมายถึงอัตราภาษีนำเข้าของสหรัฐฯ ต่ำกว่าประเทศไทย ขณะที่แคนาดาและเม็กซิโกมีข้อได้เปรียบจากการค้าภายใต้ข้อตกลง USMC

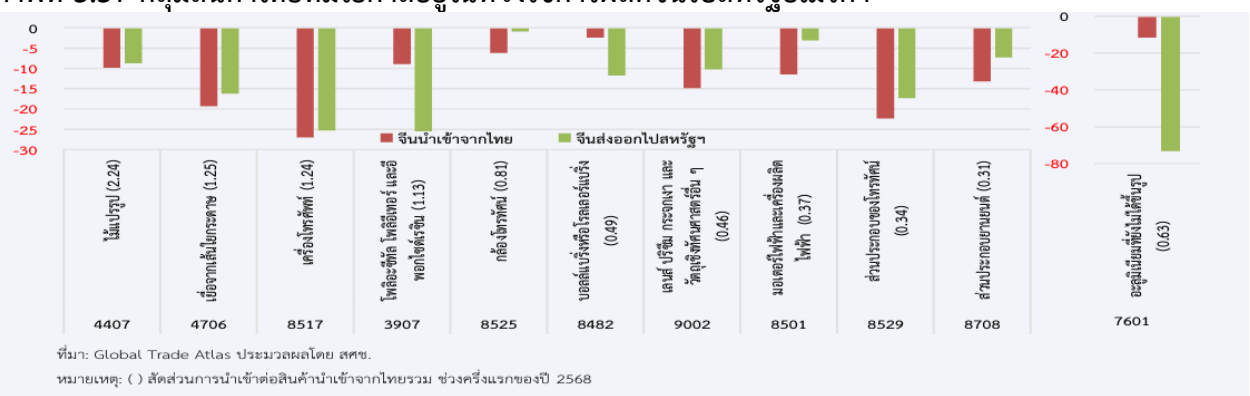
หมายถึงอัตราภาษีนำเข้าของสหรัฐฯ สูงกว่าประเทศไทย

ที่มา: รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สองและแนวโน้มปี 2568 สศช. (2569) รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

3.5.2 ผลกระทบจากการลดลงของความต้องการสินค้าขั้นกลางและวัตถุดิบที่อยู่ในห่วงโซ่การผลิต

ในช่วงครึ่งแรกของปี พ.ศ. 2568 กลุ่มสินค้าส่งออกของประเทศไทยที่มีโอกาสที่จะเป็นส่วนหนึ่งในห่วงโซ่การผลิตให้กับสินค้าจีนเพื่อส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา โดยพิจารณาจากทิศทางการส่งออกของประเทศจีนไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และการนำเข้าของประเทศจีนจากประเทศไทย พบว่า กลุ่มสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกสินค้าของประเทศจีนไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาลดลงเช่นเดียวกับสินค้าที่ประเทศจีนลดการนำเข้าจากประเทศไทย เช่น 1) ไม้แปรรูป (สัดส่วนร้อยละ 2.24 ของสินค้าไทยส่งออกไปจีนรวม) 2) เยื่อจากเส้นใยกระดาษ (สัดส่วนร้อยละ 1.25) 3) เครื่องโทรศัพท์ (สัดส่วนร้อยละ 1.24) 4) โพลิอะซีทัล โพลิอีเทอร์ และอีพอกไซด์เรซิน (สัดส่วนร้อยละ 1.13) และ 5) กล้องโทรทัศน์ (สัดส่วนร้อยละ 0.81) ขณะที่สินค้าอะลูมิเนียมที่ยังไม่ขึ้นรูป (สัดส่วนร้อยละ 0.63) พบว่าในครึ่งแรกของปี พ.ศ. 2568 การนำเข้าของประเทศจีนจากประเทศไทยลดลงร้อยละ 11.6 ขณะที่การส่งออกของประเทศจีนไปประเทศสหรัฐอเมริกาลดลงในเกณฑ์สูงถึงร้อยละ 73 (ภาพที่ 3.37)

ภาพที่ 3.37 กลุ่มสินค้าไทยที่มีโอกาสอยู่ในห่วงโซ่การผลิตจีนไปสหรัฐอเมริกา

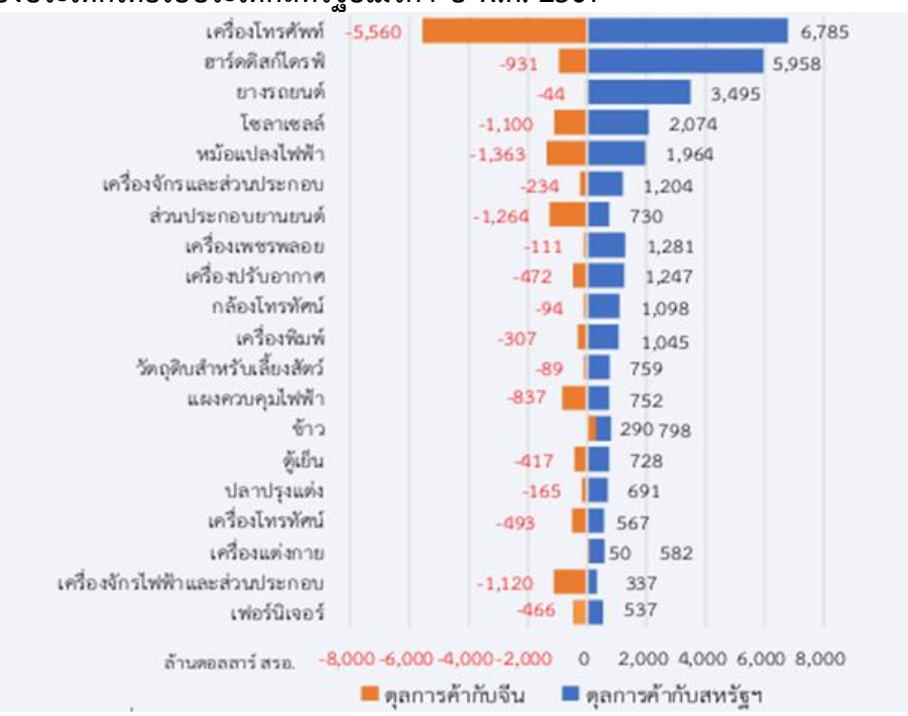

ที่มา: รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สองและแนวโน้มปี 2568 สศช. (2569) รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

3.5.3 ผลกระทบจากการเร่งตัวของการนำเข้าสินค้าของประเทศไทย

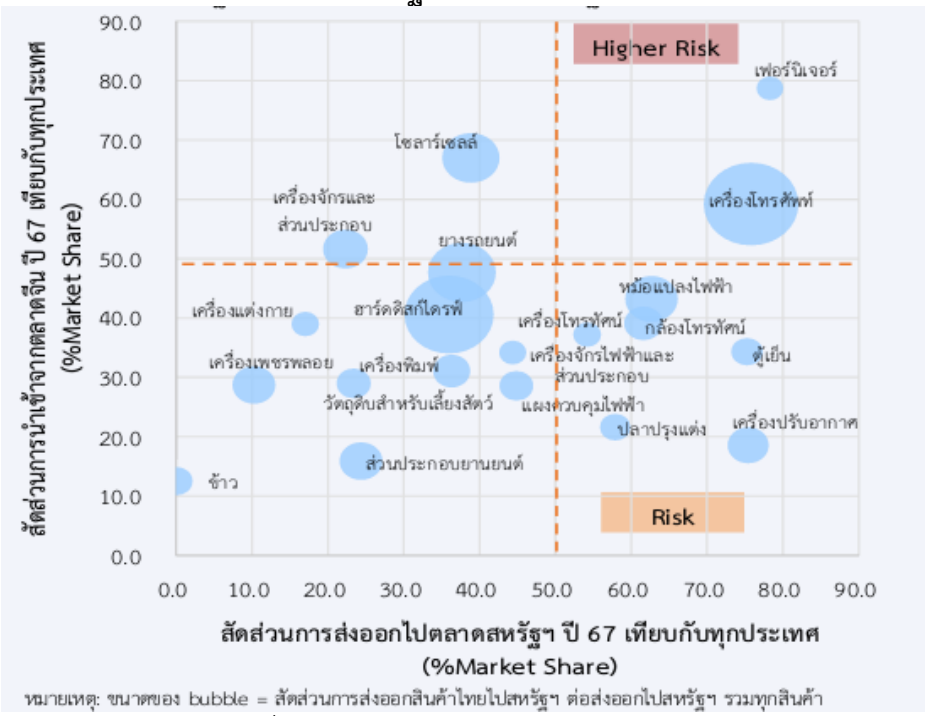
เมื่อพิจารณาจากภาพที่ 3.38 จะพบว่า ในกลุ่มสินค้าส่งออกสำคัญของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศไทยมีการเกินดุลจากประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ขาดดุลกับประเทศจีน ในหลายกลุ่มสินค้าสำคัญ โดยเฉพาะ 1) เครื่องโทรศัพท์ 2) โซลาร์เซลล์ 3) หม้อแปลงไฟฟ้า 4) แผงควบคุมไฟฟ้า 5) ตู้เย็น 6) เครื่องโทรทัศน์ และ 7) เฟอร์นิเจอร์ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาจากภาพที่ 3.39 พบว่าสินค้าของประเทศไทยที่มีประเทศจีนเป็นตลาดนำเข้าหลักและประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกหลักในระดับสูง (มากกว่าร้อยละ 50) ซึ่งถือเป็นกลุ่มสินค้าที่มีแนวโน้มที่จะมีความเสี่ยงสูงที่อาจเป็นทางผ่านระหว่างประเทศจีนและประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แก่ 1) เครื่องโทรศัพท์ และ 2) เฟอร์นิเจอร์ ขณะที่สินค้าที่อยู่ในกลุ่มที่ค่อนข้างเสี่ยง เช่น 1) หม้อแปลงไฟฟ้า 2) กล้องโทรทัศน์ 3) เครื่องโทรทัศน์ 4) ตู้เย็น เป็นต้น เป็นสินค้าที่มีสัดส่วนการนำเข้าจากประเทศจีนค่อนข้างสูง (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 19) และส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกาในสัดส่วนสูงที่สุด (มากกว่าร้อยละ 50)

ภาพที่ 3.38 ดุลการค้าของประเทศไทย ระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศจีน แบ่งตามกลุ่มสินค้าส่งออกสำคัญของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ปี พ.ศ. 2567

ที่มา: รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สองและแนวโน้มปี 2568 สศช. (2569) รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

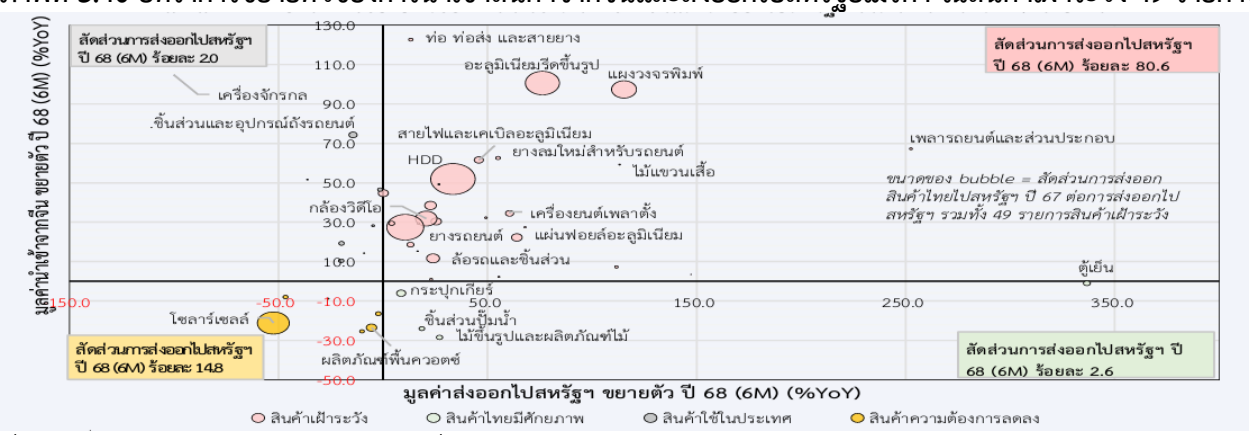
ภาพที่ 3.39 สินค้าสำคัญที่มีความเสี่ยงเป็นทางผ่านระหว่างประเทศจีนและประเทศสหรัฐอเมริกา (ประเทศจีนเป็นตลาดนำเข้าหลัก และประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกหลัก)

ที่มา: รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สองและแนวโน้มปี 2568 สศช. (2569) รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาอัตราการขยายตัวในช่วงครึ่งแรกของปี พ.ศ. 2568 พบว่า สินค้าส่งออกที่อยู่ในรายการสินค้าเฝ้าระวังไปประเทศสหรัฐอเมริกา 49 รายการ (ภาพที่ 3.40) ตามประกาศของกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มสินค้าความเสี่ยงสูง กล่าวคือ มูลค่าขยายตัวทั้งจากการนำเข้าจากประเทศจีนและส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา (สัดส่วนร้อยละ 80.6 เมื่อเทียบกับสินค้าเฝ้าระวังทั้ง 49 รายการ) โดยสินค้าที่อยู่ในกลุ่มส่งออกสำคัญไปประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น ฮาร์ดดิสก์ไดร์ฟ (HDD) ยางรถยนต์ แผงวงจรพิมพ์ อะลูมิเนียมรีดขึ้นรูป เป็นต้น ขณะที่กลุ่มสินค้าที่มีความต้องการลดลง โดยมูลค่าลดลงทั้งจากการนำเข้าจากประเทศจีนและส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา (สัดส่วนร้อยละ 14.8) พบว่า สินค้าที่อยู่ในกลุ่มส่งออกสำคัญไปประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น โซลาร์เซลล์ ผลิตภัณฑ์พื้นควอตซ์ เป็นต้น จึงจำเป็นที่ภาครัฐจะต้องมีการติดตามเฝ้าระวังการเข้ามาสวมสิทธิ์เพื่อใช้ประเทศไทยเป็นฐานการส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างใกล้ชิด เพื่อลดความเสี่ยงที่ไทยจะถูกเรียกเก็บสินค้าในอัตราภาษีสินค้าที่ถูกถ่ายโอนผ่านประเทศที่สาม (Transshipment Rate)

ภาพที่ 3.40 อัตราการขยายตัวของการนำเข้าสินค้าจากจีนและส่งออกไปสหรัฐอเมริกา ในสินค้าเฝ้าระวัง 49 รายการ

ที่มา: รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สองและแนวโน้มปี 2568 สศช. (2569) รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

จากข้อมูลที่กล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการดำเนินมาตรการขึ้นภาษีศุลกากรนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสินค้าส่งออกของประเทศไทย และอาจทำให้การส่งออกของประเทศไทยปรับตัวลดลงอย่างมีนัยสำคัญในช่วงครึ่งหลังของปี พ.ศ. 2568 แต่ประเทศไทยยังมีโอกาสที่จะรักษาส่วนแบ่งทางการตลาดของการส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาได้ในหลายกลุ่มสินค้าโดยเฉพาะสินค้าที่ประเทศไทยมีสัดส่วนการนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกาสูง และยังคงมีศักยภาพในการเป็นฐานการผลิตที่สำคัญ รวมทั้งรักษาความได้เปรียบทั้งทางด้านวัตถุดิบและความแข็งแกร่งของโครงสร้างพื้นฐานเมื่อเทียบกับประเทศอื่นในภูมิภาค ดังนั้น จึงจำเป็นต้องติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด และเตรียมดำเนินการเพื่อลดผลกระทบที่เกิดจากมาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกา และมาตรการตอบโต้ของประเทศสำคัญ โดยเฉพาะการให้ความสำคัญกับการเตรียมยกระดับการตรวจสอบและเพิ่มความเข้มงวดในการบังคับใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดเพื่อป้องกันการสวมสิทธิ์ทางการค้าและลดความเสี่ยงที่ประเทศไทยจะถูกดำเนินมาตรการทางภาษีเพิ่มเติม ควบคู่ไปกับการตรวจสอบและเฝ้าระวังการทุ่มตลาดและการใช้นโยบายการค้าที่ไม่เป็นธรรมจากประเทศผู้ส่งออกสำคัญ เพื่อลดผลกระทบจากการทะลักของสินค้านำเข้า โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบคุณภาพสินค้านำเข้าให้มีความเข้มงวดรัดกุมมากขึ้น และเร่งออกมาตรฐานผลิตภัณฑ์ให้ครอบคลุมสินค้านำเข้า รวมทั้งการดำเนินการอย่างเคร่งครัดกับผู้กระทำความผิดลักลอบนำเข้าสินค้าที่ผิดกฎหมาย นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องเร่งให้ความสำคัญต่อการยกระดับศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยให้สามารถแข่งขันได้เพื่อนำไปสู่การผลิตสินค้าไทย

ที่มีศักยภาพและสามารถเชื่อมโยงกับห่วงโซ่การผลิตโลกมากขึ้น รวมทั้งการกระจายตลาดไปยังภูมิภาคอื่นที่มีศักยภาพ อันจะช่วยลดความเสี่ยงจากการพึ่งพิงตลาดสหรัฐอเมริกาเป็นหลักได้

3.5.4 นโยบายการค้าอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกสินค้าไทย

การจัดเก็บภาษีเพิ่มเติมต่อสินค้าที่เสี่ยงเข้าข่ายการสวมสิทธิ์ (Transshipment) นอกเหนือจากนโยบายการเก็บภาษี Reciprocal Tariffs ที่จะช่วยปกป้องผลประโยชน์ของประเทศสหรัฐอเมริกาแล้ว อีกหนึ่งความเสี่ยงที่ผู้ส่งออกสินค้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกากำลังเผชิญ คือ การจัดเก็บภาษีเพิ่มเติมต่อสินค้าที่เสี่ยงเข้าข่ายการสวมสิทธิ์ หรือ Transshipment โดยที่ผ่านมาประเทศสหรัฐอเมริกาพยายามอุดช่องโหว่ทางการค้าโดยใช้มาตรการเฝ้าระวังสินค้าที่เข้าข่ายแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า กล่าวคือ สินค้าที่ส่งออกจากประเทศต้นทางอาจไม่ได้ถูกคิดอัตราภาษีนำเข้าตามที่ประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดไว้สำหรับประเทศนั้น แต่ถูกคิดอัตราภาษีตามประเทศถิ่นกำเนิดสินค้า (Country of Origin) หรือประเทศที่เป็นแหล่งต้นทุนหลักในการผลิตสินค้าทั้งในแง่วัตถุดิบและแรงงาน ซึ่งในยุคของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ได้ประกาศการจัดเก็บภาษี Transshipment โดยมีอัตราสูงถึงร้อยละ 40 (The White House, 2025) จากกรณีมีการส่งออกสินค้าผ่านประเทศที่สาม เพื่อหลีกเลี่ยงการเสียภาษีนำเข้าที่สูง สาเหตุส่วนหนึ่งอาจมาจากการเก็บภาษี Reciprocal Tariffs ของอัตราภาษีที่เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะต่อสินค้าจากประเทศจีน ก่อให้เกิดแรงจูงใจในการเคลื่อนย้าย Supply Chain การผลิตไปยังกลุ่มประเทศอาเซียนรวมถึงประเทศไทย ดังนั้น ประเทศสหรัฐอเมริกาจึงได้มีการเฝ้าระวังอย่างเข้มงวด แม้ว่าประกาศของทำเนียบขาวว่าด้วยภาษี Transshipment จะยังไม่ได้ระบุอย่างเป็นทางการว่า เพ่งเล็งสินค้าที่ถูกส่งออกจากประเทศต้นทางใดเป็นพิเศษ แต่จากท่าที่ของประเทศสหรัฐอเมริกาและการสัมภาษณ์ของรัฐมนตรีกระทรวงการพาณิชย์ของประเทศสหรัฐอเมริกาทำให้สามารถตีความได้ว่า สินค้าที่ส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกาในส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับการนำเข้าจากประเทศจีนอาจถูกใช้เป็นเงื่อนไขเพิ่มเติมในการพิจารณาว่าเป็นสินค้าที่เข้าข่าย Transshipment ได้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2568) ในปี 2568 ธนาคารแห่งประเทศไทยได้มีการศึกษาและประเมินความเสี่ยงสินค้าไทยที่ส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกาที่จะเข้าข่าย Transshipment โดยแบ่งเป็น 2 วิธี ได้แก่

(1) การประเมินจากบริษัทส่งออกที่นำเข้าสินค้าจากจีนและส่งออกสินค้าชนิดเดียวกันไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งจะเป็นการประเมินจาก Rerouting ของผู้ส่งออก สะท้อนจากมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนที่มี HS Code เดียวกับที่ส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงระยะเวลาเดียวกัน จากวิธีคำนวณสัดส่วนขั้นต่ำระหว่างมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนและมูลค่าการส่งออกสินค้าเดียวกันไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาต่อมูลค่าการส่งออกสินค้านั้นไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา โดยผลการประเมินพบว่า ในระดับ country-level ในภาพรวมมีสินค้าไทยที่เสี่ยงเข้าข่าย Transshipment อยู่ที่ร้อยละ 23.5 ของสัดส่วนสินค้าที่ส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกาทั้งหมด ซึ่งใกล้เคียงกับคู่แข่งสำคัญของประเทศไทย ได้แก่ ประเทศเวียดนามและประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 21.3 และ 21.8 ตามลำดับ (ภาพที่ 3.41) อย่างไรก็ดี การประเมินระดับ country-level อาจมีข้อจำกัด เนื่องจากอาจนับรวมการนำเข้าสินค้าจากจีนเพื่อจำหน่ายในประเทศ รวมถึงกรณีที่เป็นการนำเข้าและส่งออกสินค้าพิกัดเดียวกันโดยบริษัทต่างกัน ซึ่งไม่มีความเกี่ยวข้องกันและไม่มีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษี แต่เกิดขึ้นในปีเดียวกัน

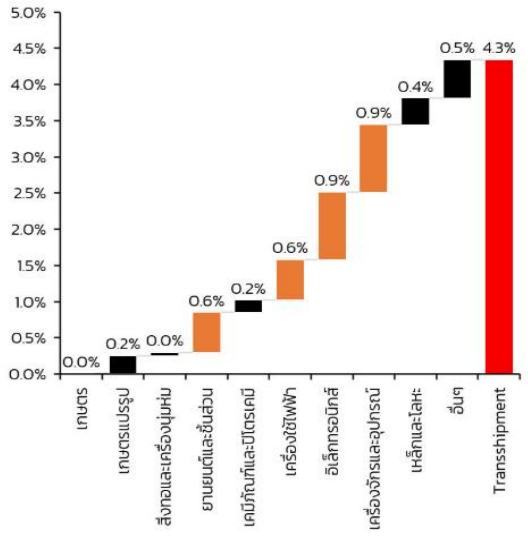
ภาพที่ 3.41 สัดส่วนสินค้าส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา ที่เสี่ยงเข้าข่าย Transshipment ของประเทศไทย ประเทศเวียดนาม และประเทศอินโดนีเซีย

สัดส่วนต่อการส่งออกไปสหรัฐฯ	ไทย	เวียดนาม	อินโดนีเซีย
เกษตร	0.0%	0.0%	0.1%
เกษตรแปรรูป	1.1%	0.8%	1.5%
สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม	0.3%	0.7%	1.3%
ยานยนต์และชิ้นส่วน	1.7%	0.7%	0.9%
เคมีภัณฑ์และปิโตรเคมี	1.4%	1.0%	1.5%
ชิ้นส่วนคอมพิวเตอร์ (Hard Disk Drive: HDD)	3.0%	2.1%	0.2%
อิเล็กทรอนิกส์ไม่รวม HDD	3.2%	5.2%	3.1%
เครื่องใช้ไฟฟ้า	3.7%	2.9%	3.2%
เครื่องจักรและอุปกรณ์	4.3%	3.4%	3.1%
เหล็กและโลหะ	2.5%	1.8%	1.0%
อื่นๆ	2.2%	2.5%	5.7%
รวมสินค้าที่เสี่ยงเป็น transshipment	23.5% (4.3%)	21.3% (5.9%)	21.8% (2.2%)

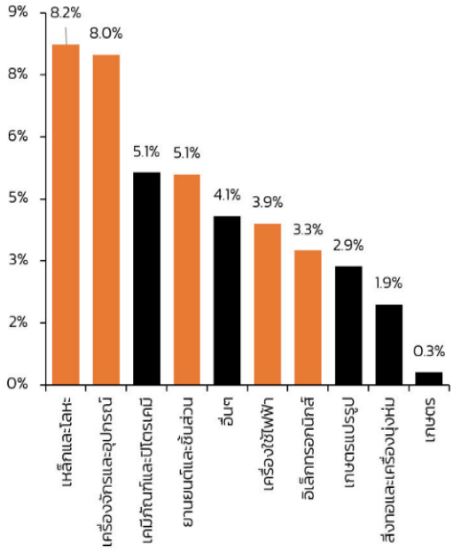
ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2569) รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 3.42 ประเมิน Transshipment ต่อการส่งออกทั้งหมดไปประเทศสหรัฐอเมริกา

(A) แสดงสัดส่วนการส่งออกของสินค้า Transshipment ต่อการส่งออกทั้งหมดไปประเทศสหรัฐอเมริกา

(B) แสดงสัดส่วนการส่งออกของสินค้า Transshipment ต่อการส่งออกทั้งหมดไปประเทศสหรัฐอเมริกา รายหมวดสินค้า

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย (2569) รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

ทั้งนี้ เมื่อประเมินความเสี่ยงสินค้าในระดับ firm-level ที่จะลดข้อจำกัดของการประเมินระดับ country-level ที่อาจรวมสินค้านำเข้าซึ่งบริโภคในประเทศ ภาพรวมพบว่า อาจมีอย่างน้อยร้อยละ 4.3 ของสัดส่วนมูลค่าส่งออกรวมไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ทั้งนี้ เมื่อแยกเป็นรายหมวดประเภทสินค้าเสี่ยงมากที่สุด ได้แก่ สินค้าในหมวดเหล็กและโลหะถึงร้อยละ 8.2 เครื่องจักรและอุปกรณ์ร้อยละ 8.0 (ภาพที่ 3.42)

(2) ประเมินจากบริษัทที่นำเข้าสินค้าจากประเทศจีนและส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสินค้าชนิดเดียวกัน แต่พึ่งพาวัตถุดิบจากประเทศจีนสูง โดยมีการใช้เกณฑ์ Regional Value Content (RVC) ในการพิจารณาการแปรสภาพของสินค้า โดยเปรียบเทียบสัดส่วนของมูลค่าภายในประเทศหรือภายในภูมิภาคที่เกิดขึ้นจากการผลิตสินค้าส่งออกเปรียบเทียบกับมูลค่าของวัตถุดิบที่ไม่ได้มีถิ่นกำเนิดที่นำมาใช้ผลิตสินค้านั้น โดยผลการประเมินเบื้องต้นภายใต้สมมติฐานบริษัทมีการนำเข้าวัตถุดิบจากประเทศจีน เพื่อใช้ในการผลิตก่อนส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา โดยไม่เฉพาะเจาะจงว่าเป็นการนำเข้าและส่งออกสินค้าชนิดเดียวกัน พบว่า สินค้าที่อาจเข้าข่าย Transshipment เนื่องจากมีสัดส่วนวัตถุดิบภายในประเทศน้อยกว่าภาคอุตสาหกรรมอื่นมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ เครื่องใช้ไฟฟ้าอยู่ที่ร้อยละ 63.2 เครื่องจักรและอุปกรณ์อยู่ที่ร้อยละ 56.2 และสินค้าเหล็กและโลหะอยู่ที่ร้อยละ 40.6

ทั้งนี้ เนื่องจากรายละเอียดของคำนิยามและหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษี Transshipment ยังคงไม่ชัดเจน จึงเกิดความเสี่ยงหนึ่งที่ประเทศไทยอาจต้องติดตามและเตรียมความพร้อมกับการจัดเก็บภาษี Transshipment อีกทางนึงด้วย

3.5.5 บทสรุปผลกระทบต่อผู้ส่งออกสินค้าไทย

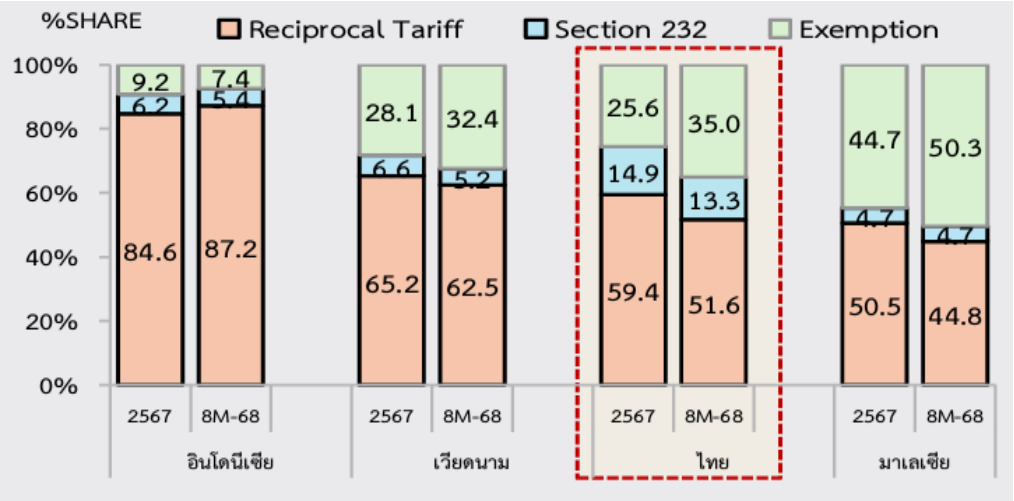
การปรับขึ้นอัตราภาษีนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศผ่านการใช้อำนาจทางกฎหมายตามมาตรา 232 ของ Trade Expansion Act of 1962 เพื่อปกป้องความมั่นคงของประเทศ และมาตรา 301 ของ Trade Act of 1974 เพื่อตอบโต้การปฏิบัติทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม โดยเน้นไปที่การเก็บภาษีสินค้านำเข้าจากทุกประเทศแบบเฉพาะเจาะจงรายสินค้า (Sectoral Tariff)

จากการประเมินผลกระทบเบื้องต้นที่เกิดจากมาตรการภาษีนำเข้าสินค้าของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีผลต่อประเทศในกลุ่มอาเซียนและผู้ส่งออกสินค้าไทย สรุปได้ ดังนี้

(1) ผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าของประเทศไทย

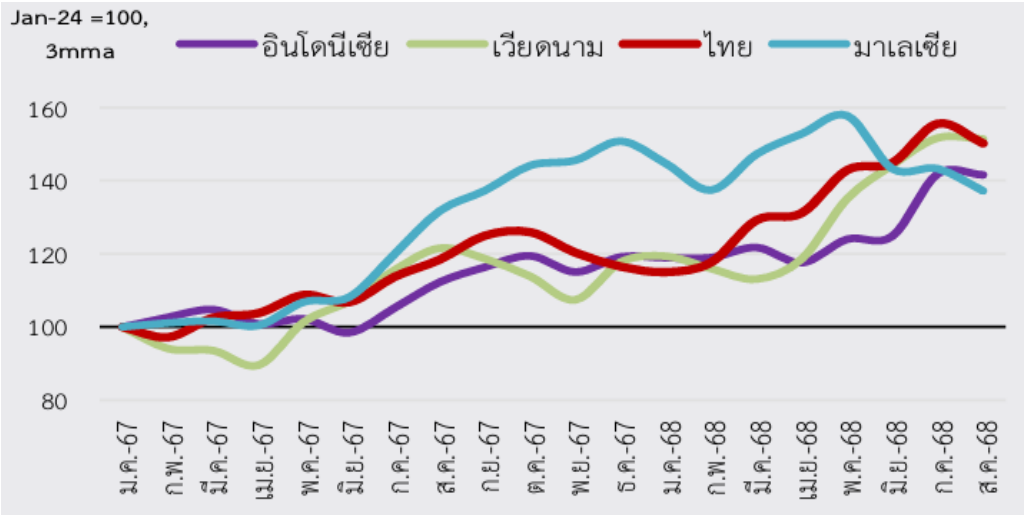
เมื่อพิจารณาจากข้อมูลการส่งออกสินค้าไปยังตลาดสหรัฐอเมริกาของประเทศไทยและประเทศคู่แข่งสำคัญในอาเซียน (ภาพที่ 3.43 และ 3.44) พบว่า นับตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. 2568 มูลค่าการส่งออกสินค้าขยายตัวเร่งขึ้นโดยเป็นผลจากการเร่งนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา ก่อนที่มาตรการภาษีศุลกากรตอบโต้ ซึ่งเดิมจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2568 แต่มีการขยายระยะเวลาออกไปอีก 90 วัน เพื่อให้ผู้ประกอบการมีระยะเวลาในการปรับตัวและเปิดโอกาสให้ประเทศต่าง ๆ เข้ามาเจรจาข้อตกลงการค้ากับประเทศสหรัฐอเมริกา ก่อนที่จะมีการประกาศอัตราภาษีศุลกากรตอบโต้ใหม่เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2568 เป็นต้นมา ซึ่งประเทศไทยมีอัตราภาษีในระดับเดียวกับประเทศในอาเซียนส่วนใหญ่ที่ร้อยละ 19 เท่ากับประเทศอินโดนีเซีย ประเทศมาเลเซีย ประเทศฟิลิปปินส์ และประเทศกัมพูชา ขณะที่ประเทศเวียดนามอยู่ที่อัตราร้อยละ 20 อย่างไรก็ดี ประเทศสหรัฐอเมริกามีการออกประกาศสินค้าที่ยังได้รับการยกเว้นอัตราภาษีศุลกากรตอบโต้ ตามภาคผนวก II ของคำสั่งฝ่ายบริหารที่ 14346 (Executive Order 14346) ฉบับปรับปรุงเมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ. 2568 โดยเพิ่มเติมรายการสินค้าที่ได้รับการยกเว้นภาษี (Exemptions) อาทิ ยา และชิ้นส่วนยานยนต์บางชนิด และสินค้าที่เกี่ยวข้องกับทองคำและแร่ธาตุสำคัญ และนำสินค้าบางรายการออกจากการยกเว้นภาษี เช่น ผลิตภัณฑ์อะลูมิเนียมไฮดรอกไซด์และซิลิโคนบางชนิด เป็นต้น ทั้งนี้ ในการประเมินผลกระทบจากมาตรการกีดกันทางภาษีของประเทศสหรัฐอเมริกา ต่อการค้าของประเทศไทยและประเทศสำคัญ ๆ ในอาเซียน ภายใต้มาตรการกีดกันทางภาษีของประเทศสหรัฐอเมริกาที่สำคัญในช่วงการดำรงตำแหน่งของประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์

ภาพที่ 3.43 อัตราการขยายตัวของการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีนและส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา ในสินค้าเฝ้าระวัง 49 รายการ

ที่มา: รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สามและแนวโน้มปี 2568 - 2569 สศช. (2569) รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

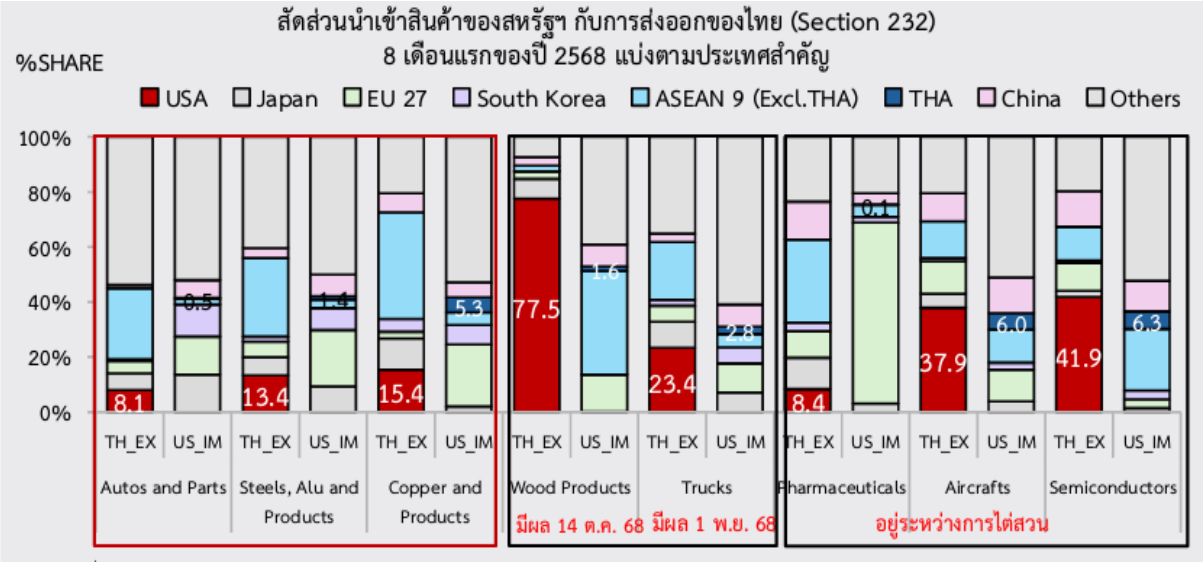
ภาพที่ 3.44 อัตราการขยายตัวของการนำเข้าสินค้าจากจีนและส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา ในสินค้าเฝ้าระวัง 49 รายการ

ที่มา: รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สามและแนวโน้มปี 2568 - 2569 สศช. (2569) รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

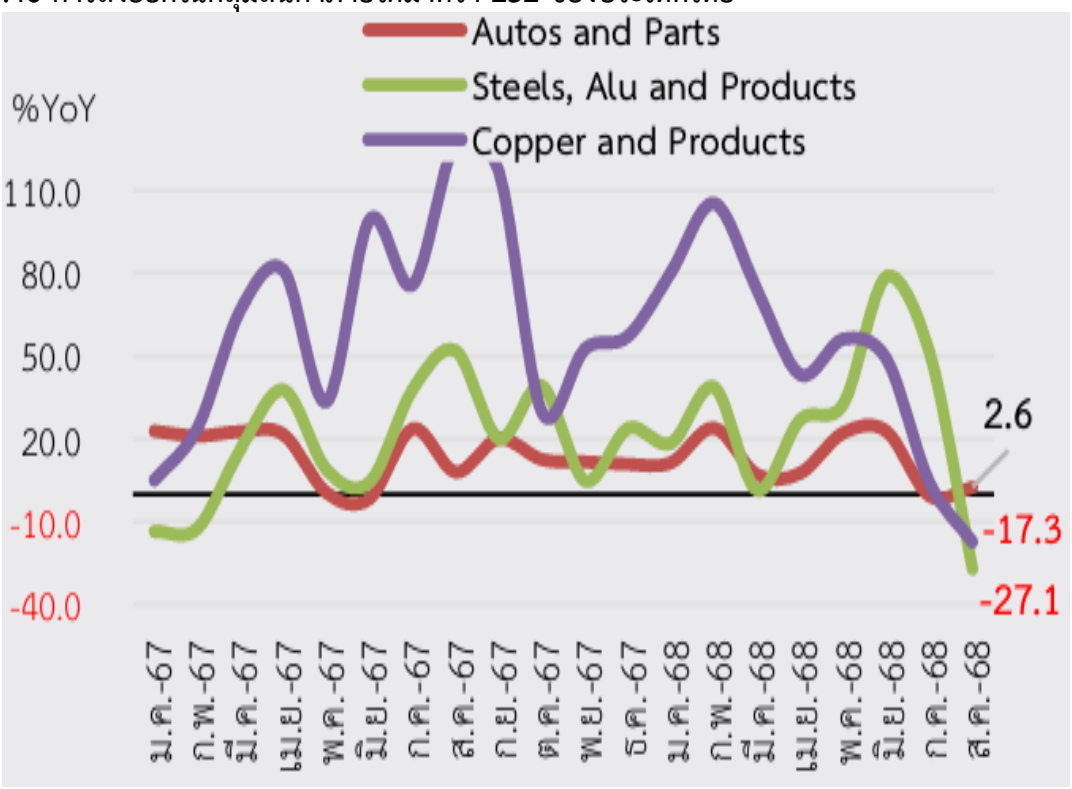
(1.1) สินค้าที่อยู่ภายใต้การดำเนินการตามมาตรา 232 (ภาพที่ 3.45 และ 3.46) ประเทศไทยมีการพึ่งพาตลาดสหรัฐอเมริกาในกลุ่มสินค้า ประกอบด้วย 1) กลุ่มยานยนต์และชิ้นส่วน 2) กลุ่มเหล็ก อะลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ และ 3) กลุ่มทองแดงและผลิตภัณฑ์จากทองแดง คิดเป็นสัดส่วนรวมกันเฉลี่ย 8 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2568 อยู่ที่ร้อยละ 13.3 ซึ่งสูงกว่าประเทศอินโดนีเซีย ประเทศเวียดนาม และประเทศมาเลเซีย ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 5.4 ร้อยละ 5.2 และร้อยละ 4.7 ตามลำดับ โดยสินค้าในกลุ่มดังกล่าวถูกเรียกเก็บภาษีนำเข้าในอัตราที่ค่อนข้างสูงร้อยละ 25 – 50 ขณะที่ข้อมูลในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 สินค้าในกลุ่มดังกล่าวที่ประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาปรับตัวลดลงทุกหมวด อาทิ กลุ่มเหล็ก อะลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ (ลดลงร้อยละ 27.1) กลุ่มทองแดงและผลิตภัณฑ์ทองแดง (ลดลงร้อยละ 17.3) ขณะที่ กลุ่มยานยนต์และชิ้นส่วน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 เทียบกับการลดลงร้อยละ 0.6 ในเดือนก่อนหน้า

ภาพที่ 3.45 สัดส่วนนำเข้าสินค้าของประเทศสหรัฐอเมริกากับการส่งออกของประเทศไทย (Section 232) 8 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2568 แบ่งตามประเทศสำคัญ

ที่มา: รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สามและแนวโน้มปี 2568 - 2569 สศช. (2569) รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 3.46 การส่งออกในกลุ่มสินค้าภายใต้มาตรา 232 ของประเทศไทย

ที่มา: รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สามและแนวโน้มปี 2568 - 2569 สศช. (2569) รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

(1.2) สินค้าที่อยู่ภายใต้มาตรการ Reciprocal Tariffs เมื่อพิจารณาจากสินค้าที่อยู่ภายใต้รายการยกเว้นภาษีศุลกากร (Exemption) ตามภาคผนวก II ของคำสั่งฝ่ายบริหารที่ 14346 (Executive Order 14346) แม้ว่าประเทศไทยจะมีสัดส่วนการส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาที่ร้อยละ 35.0 ซึ่งสูงกว่าประเทศเวียดนามที่ร้อยละ 32.4 และประเทศอินโดนีเซีย ที่ร้อยละ 7.4 แต่ต่ำกว่าประเทศมาเลเซียที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 50.3 ของการส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา เริ่มเห็นสัญญาณการชะลอตัวของการส่งออกสินค้าในกลุ่มดังกล่าวเช่นกัน โดยการส่งออกในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 ของประเทศมาเลเซีย และประเทศอินโดนีเซีย เริ่มปรับตัวลดลงเป็นครั้งแรกในรอบ 17 เดือน และ 3 เดือน ตามลำดับ สาเหตุส่วนหนึ่งจากความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับอัตราภาษีที่เรียกเก็บกระทบต่อผู้ส่งออก (ภาพที่ 3.47)

ภาพที่ 3.47 สัดส่วนการส่งออกของประเทศไทยเทียบกับประเทศในอาเซียน

ที่มา: รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สามและแนวโน้มปี 2568 - 2569 สศช. (2569) รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

(2) ผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาจำแนกตามขนาดธุรกิจ

จากข้อมูลของ สสว. พบว่า มูลค่าการส่งออกสินค้ารวมไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วง 9 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2568 รวมอยู่ที่ 52,177 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขยายตัวร้อยละ 28.5 จากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า โดยสินค้าส่งออกสำคัญไปประเทศสหรัฐอเมริกา 5 อันดับแรก ได้แก่ 1) อุปกรณ์สื่อสาร รวมถึงโทรศัพท์ 2) คอมพิวเตอร์ 3) ยางรถยนต์ 4) ส่วนประกอบและอุปกรณ์เครื่องจักร และ 5) หม้อแปลงไฟฟ้า ซึ่งส่วนใหญ่คิดเป็นร้อยละ 83.8 ของการส่งออกทั้งหมดเป็นการส่งออกของธุรกิจขนาดใหญ่ โดยการส่งออกของธุรกิจขนาดใหญ่ที่เพิ่มขึ้นในกลุ่มสำคัญ ได้แก่ อุปกรณ์สื่อสาร รวมถึงโทรศัพท์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 123.0) คอมพิวเตอร์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 43.5) ยางรถยนต์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.9) ส่วนประกอบและอุปกรณ์เครื่องจักร (เพิ่มขึ้นร้อยละ 96.6) หม้อแปลงไฟฟ้า (เพิ่มขึ้นร้อยละ 30.0) ส่วนสินค้าที่มีมูลค่าส่งออกลดลง ได้แก่ ไดโอด ทรานซิสเตอร์ (ลดลงร้อยละ 55.6) และเครื่องพิมพ์ (ลดลงร้อยละ 10.2) ในขณะที่การส่งออกของกลุ่มธุรกิจ SMEs ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วง 9 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2568 มีมูลค่ารวมอยู่ที่ 8,026 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งมีสัดส่วนคิดเป็นร้อยละ 15.4 ของการส่งออกของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา โดยขยายตัวร้อยละ 46.8 จากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า ตามการส่งออกที่เพิ่มขึ้นในกลุ่มสินค้าสำคัญ อาทิ คอมพิวเตอร์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2,438.9) เครื่องปรับอากาศ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 40.7) เฟอร์นิเจอร์และส่วนประกอบ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 41.3) ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 115.0) และส่วนประกอบและอุปกรณ์เครื่องจักร (เพิ่มขึ้นร้อยละ 310.9) เป็นสำคัญ ขณะที่สินค้าส่งออกที่ปรับตัวลดลง อาทิ อุปกรณ์สื่อสาร รวมถึงโทรศัพท์ (ลดลงร้อยละ 55.2) ยางรถยนต์ (ลดลงร้อยละ 50.9) อัญมณีและเครื่องประดับ (ลดลงร้อยละ 0.7) เครื่องส่งวิทยุหรือโทรทัศน์ (ลดลงร้อยละ 2.2) และข้าว (ลดลงร้อยละ 15.5) (ตารางที่ 3.21)

ตารางที่ 3.21 ภาพรวมการส่งออกสินค้าของธุรกิจ SMEs ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2568 (มกราคม - กันยายน 2568)

อันดับ	HS code	รายการสินค้า	สินค้าส่งออกสำคัญของธุรกิจ SMEs 20 อันดับแรก (หน่วย: ล้านดอลลาร์ สรอ.)												
			Total	% YTD	Micro	% Share	Small	% Share	Medium	% Share	Large	% Share	% YTD	SMEs	% Share	% YTD
1	8517	อุปกรณ์สื่อสาร รวมโทรศัพท์	7,694.08	58.3	387.77	5.0	39.56	0.5	362.57	4.7	6,902.67	89.7	123.0	789.90	10.3	-55.2
2	8471	คอมพิวเตอร์	7,346.01	62.0	177.36	2.4	704.70	9.6	4.74	0.1	6,454.46	87.9	43.5	886.80	12.1	2,438.9
3	4011	ยางรถยนต์	2,700.22	4.8	0.09	0.003	1.92	0.1	0.88	0.03	2,697.32	99.9	4.9	2.90	0.1	-50.9
4	8473	ส่วนประกอบและอุปกรณ์เครื่องจักร	2,145.22	101.9	0.96	0.04	71.63	3.3	38.63	1.8	2,033.96	94.8	96.6	111.22	5.2	310.9
5	8504	หม้อแปลงไฟฟ้า	2,038.39	32.8	38.45	1.9	12.19	0.6	12.49	0.6	1,973.99	96.8	30.0	63.13	3.1	309.7
6	8415	เครื่องปรับอากาศ	1,407.08	47.5	37.11	2.6	315.79	22.4	27.02	1.9	1,027.16	73.0	50.1	379.92	27.0	40.7
7	8708	ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์	1,235.90	14.3	52.79	4.3	46.91	3.8	40.08	3.2	1,092.20	88.4	7.5	139.78	11.3	115.0
8	7113	อัญมณีและเครื่องประดับ	1,096.72	6.3	10.07	0.9	83.25	7.6	279.60	25.5	705.38	64.3	7.6	372.92	34.0	-0.7
9	8541	ไดโอด ทรานซิสเตอร์	1,062.00	-52.3	10.56	1.0	63.04	5.9	22.67	2.1	965.74	90.9	-55.6	96.27	9.1	90.1
10	8525	เครื่องส่งวิทยุหรือโทรทัศน์	899.94	10.6	12.67	1.4	42.67	4.7	72.09	8.0	771.25	85.7	12.9	127.43	14.2	-2.2
11	8537	แป้น แผง คอนโซล เครื่องใช้ไฟฟ้า	892.15	44.4	2.64	0.3	9.82	1.1	53.25	6.0	804.01	90.1	32.7	65.71	7.4	461.7
12	2309	ของปรุงแต่งชี้ใช้ในการเลี้ยงสัตว์	766.02	19.3	0.00	0.0	0.36	0.05	15.90	2.1	749.77	97.9	18.8	16.25	2.1	42.6
13	8443	เครื่องพิมพ์	722.99	-9.3	1.46	0.2	0.15	0.02	18.75	2.6	701.26	97.0	-10.2	20.35	2.8	30.3
14	8418	ตู้เย็น ตู้แช่แข็ง	712.45	29.5	129.01	18.1	18.52	2.6	5.40	0.8	559.29	78.5	5.4	152.93	21.5	696.3
15	8528	มอนิเตอร์และเครื่องฉายโปรเจกเตอร์	634.16	40.8	32.79	5.2	52.78	8.3	13.62	2.1	534.67	84.3	20.0	99.19	15.6	2,230.0
16	1006	ข้าว	611.23	7.2	1.59	0.3	5.17	0.8	18.31	3.0	582.87	95.4	7.8	25.07	4.1	-15.5
17	9403	เฟอร์นิเจอร์และส่วนประกอบ	540.99	35.8	48.34	8.9	89.26	16.5	75.13	13.9	323.84	59.9	30.8	212.73	39.3	41.3
18	1604	ปลาที่ปรุงแต่ง	501.71	0.3	0.12	0.02	1.12	0.2	7.96	1.6	492.50	98.2	0.0	9.20	1.8	20.0
19	8542	วงจรรวมที่ใช้ในทางอิเล็กทรอนิกส์	486.31	35.3	-	-	24.77	5.1	7.32	1.5	454.19	93.4	28.4	32.09	6.6	454.0
20	4015	เครื่องแต่งกายและของประกอบ	459.16	10.6	0.13	0.03	6.82	1.5	13.63	3.0	438.58	95.5	8.1	20.58	4.5	112.8
รวมสินค้าสำคัญ 20 อันดับ			33,952.75	30.7	943.90	2.8	1,590.43	4.7	1,090.04	3.2	30,265.15	89.1	31.8	3,624.38	10.7	20.7
สินค้าอื่น ๆ			18,224.12	24.6	1,046.43	5.7	1,371.78	7.5	1,983.72	10.9	13,450.23	73.8	12.2	4,401.94	24.2	78.6
รวมสินค้าส่งออกทั้งหมด			52,176.87	28.5	1,990.34	3.8	2,962.21	5.7	3,073.77	5.9	43,715.38	83.8	25.1	8,026.32	15.4	46.8

ที่มา:สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ประมวลผลโดย สศช.

หมายเหตุ: รายได้ต่อปี <= 1.8 ล้านบาท = ธุรกิจรายย่อย (Micro); รายได้ต่อปี <=100 ล้านบาท = ธุรกิจขนาดเล็ก (S); 100 ล้านบาท >รายได้ต่อปี <=500 ล้านบาท = ธุรกิจขนาดกลาง (M); รายได้ต่อปี >500 ล้านบาท = ธุรกิจขนาดใหญ่ (L)

ที่มา: รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สามและแนวโน้มปี 2568 - 2569 สศช. (2569) รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

โดยสรุปแล้ว การปรับขึ้นภาษี Reciprocal Tariff มีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อการค้าระหว่างประเทศระหว่างประเทศไทยกับประเทศสหรัฐอเมริกา รวมทั้งเศรษฐกิจไทยในภาพรวม โดยส่งผลกระทบโดยตรงต่อการส่งออกสินค้าของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ทำให้ความต้องการสินค้าขั้นกลางและวัตถุดิบที่อยู่ในห่วงโซ่การผลิตของสินค้าบางชนิดลดลง และส่งผลให้มีการเร่งนำเข้าสินค้าจากทั้งประเทศจีนและประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเมื่อเปรียบเทียบขีดความสามารถทางการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยกับตลาดนำเข้าสำคัญของประเทศสหรัฐอเมริกา สศช. ประเมินว่า กลุ่มสินค้าส่งออกของไทยมีทั้งโอกาสและข้อจำกัดที่จะเผชิญกับการสูญเสียส่วนแบ่งตลาดไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ประกอบด้วย

1) กลุ่มสินค้าที่ต้องรักษาส่วนแบ่งตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นกลุ่มสินค้าที่สหรัฐอเมริกามีการพึ่งพิงการนำเข้าจากประเทศไทยในสัดส่วนสูงสุด 3 อันดับแรก โดยสินค้าไทยมีส่วนแบ่งในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกามากกว่าร้อยละ 10 ได้แก่ วัตถุดิบสำหรับเลี้ยงสัตว์ (HS 2309) ข้าว (HS 1006) ปลาปรุงแต่ง (HS 1604) และเครื่องแต่งกาย (HS 4015) ซึ่งผู้นำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาอาจมีข้อจำกัดและต้องอาศัยระยะเวลาในการพิจารณาปรับเปลี่ยนการนำเข้าไปยังประเทศที่มีต้นทุนที่ถูกกว่าหรือการทดแทนด้วยการผลิตภายในประเทศ จึงมีแนวโน้มที่จะยังคงนำเข้าสินค้าดังกล่าวจากประเทศไทยต่อไป

2) กลุ่มสินค้าที่มีแนวโน้มที่จะสูญเสียส่วนแบ่งการตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นกลุ่มสินค้าส่งออกหลักที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีการพึ่งพาการนำเข้าจากประเทศไทยในระดับต่ำ (สินค้าไทยมีส่วนแบ่งการตลาดในระดับต่ำ) ได้แก่ เครื่องโทรศัพท์ (HS 8517) ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ (HS 8471) หม้อแปลงไฟฟ้า (HS 8504) และเครื่องจักรและส่วนประกอบ (HS 8473) ซึ่งผู้นำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาจะสามารถปรับเปลี่ยนการนำเข้ามาจากประเทศอื่นได้ หรืออาจถูกทดแทนด้วยการผลิตสินค้าภายในประเทศ

3) กลุ่มสินค้าส่งออกที่มีโอกาสสูญเสียส่วนแบ่งทางการตลาดมีการเร่งการนำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาในเกณฑ์สูง ได้แก่ เครื่องโทรศัพท์ (HS 8517) ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ (HS 8471) และเครื่องปรับอากาศ (HS 8415) ซึ่งทำให้สินค้าดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะชะลอตัวหรือลดลงมากในช่วงครึ่งหลังของปี พ.ศ. 2568

บทที่ 4
การวิเคราะห์ผลกระทบจากจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักในปี พ.ศ. 2568 โดยในบทนี้จะมุ่งเน้นการศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินมาตรการกีดกันทางการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นหลัก โดยเฉพาะ Reciprocal Tariff และภาษีศุลกากรเพิ่มเติมรายอุตสาหกรรม (Sectoral Tariff) ที่เกิดขึ้นในระหว่างปี พ.ศ. 2568 เพื่อประเมินความรุนแรงและการส่งผ่านของผลกระทบจากนโยบายการค้าดังกล่าวต่อการส่งออกสินค้าและความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ประกอบการ SMEs ของประเทศไทย ตลอดจนเพื่อเสนอแนะแนวทางในการออกแบบมาตรการทางการเงินของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialized Financial Institutions : SFIs) สำหรับผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบในแต่ละกลุ่มได้อย่างเหมาะสม ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ทั้งในมุมมองเศรษฐศาสตร์มหภาคโดยใช้ข้อมูลมูลค่าการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs และข้อมูลในมุมมองด้านการเงินโดยใช้ข้อมูลความสามารถในการชำระสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs โดยมีการวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติและใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติในการศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบจากการดำเนินมาตรการด้านภาษีของประเทศสหรัฐอเมริกา

4.1 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

ชุดข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์จะประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน ทั้งข้อมูลด้านเศรษฐศาสตร์มหภาคและข้อมูลด้านการเงิน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ชุดข้อมูลการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จาก สสว. ซึ่งเป็นข้อมูลการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศและการเผยแพร่เป็นรายเดือน ประกอบด้วย มูลค่าการส่งออกสินค้าในสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ โดยสามารถจำแนกตามขนาดผู้ประกอบการ (Business Size) พิกัดศุลกากร (HS Code) และประเทศปลายทาง ทั้งนี้ ข้อมูลการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs สามารถจำแนกตาม HS Code ด้วย 2 หลักแรก ได้เป็น 96 พิกัด โดยในการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลองในส่วนต่อไปจะใช้ข้อมูลการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นรายเดือน ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2566 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2569 ซึ่งครอบคลุมช่วงเวลาก่อนและหลังการประกาศและจัดเก็บ Reciprocal Tariff และภาษีศุลกากรเพิ่มเติมรายอุตสาหกรรม (Sectoral Tariff) อย่างไรก็ดี หลังจากตัดข้อมูลการส่งออกสินค้าพิกัดที่มีข้อมูลไม่สมบูรณ์ (Missing Data) จะทำให้มีจำนวนข้อมูลการส่งออกสินค้าที่สามารถใช้ในการวิเคราะห์ด้วยแบบจำลอง จำนวน 81 พิกัด พิกัดละ 40 เดือน หรือคิดเป็นจำนวนข้อมูลทั้งสิ้น 3,240 ข้อมูล โดยมีค่าสถิติที่สำคัญของข้อมูลตามตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ค่าสถิติของข้อมูลการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

ข้อมูลการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา	ค่าสถิติ (Descriptive Statistics)
จำนวน HS Code	81
ความถี่และช่วงเวลา	ข้อมูลรายเดือนตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2566 - เมษายน พ.ศ. 2569 (จำนวน 40 เดือน)
จำนวนข้อมูลทั้งหมด	3,240 ข้อมูล
ค่าเฉลี่ย (Mean)	7,102,553.8 ดอลลาร์สหรัฐ
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)	25,795,633.54 ดอลลาร์สหรัฐ
ค่าต่ำสุด	0 ดอลลาร์สหรัฐ
ค่ามัธยฐาน	952,075.91 ดอลลาร์สหรัฐ
ค่าสูงสุด	491,967,436.88 ดอลลาร์สหรัฐ

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

2) ชุดข้อมูลลูกหนี้จัดชั้นจำแนกตามประเภทธุรกิจ (DS_TCS) ของ SFIs ซึ่งเป็นชุดข้อมูลสินเชื่อรายเดือน ประกอบด้วยมิติของข้อมูล จำนวน 8 Data Field ได้แก่ (1) ประเภทสัญญาทางการเงิน (Arrangement Type) (2) ขนาดธุรกิจของลูกหนี้ (Business Size) สำหรับกรณีที่เป็นสินเชื่อเพื่อประกอบธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย ธุรกิจขนาดเล็ก ธุรกิจขนาดกลาง และธุรกิจขนาดใหญ่ (3) ประเภทธุรกิจหรืออุตสาหกรรมของลูกหนี้ (Lending Business Type) (4) การจัดชั้นสินเชื่อ (Asset Classification) (5) การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (TDR Description) (6) สถานการณ์ดำเนินการทางกฎหมาย (7) ยอดคงค้างสินเชื่อ และ (8) ยอดคงค้างสินเชื่อสุทธิ ทั้งนี้ การวิเคราะห์ชุดข้อมูลสินเชื่อในบทนี้จะใช้ข้อมูลสินเชื่อจาก DS_TCS ที่มีประเภทสัญญาทางการเงินเป็นสัญญาสินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศเป็นหลัก ซึ่งได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชี เงินให้สินเชื่อเพื่อเตรียมการส่งออก การให้กู้ยืมโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring) และตั๋วเงิน และใช้ข้อมูลสินเชื่อเฉพาะ SFIs ที่มีการให้สินเชื่อเพื่อประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศกับผู้ประกอบการ SMEs เท่านั้น ซึ่งได้แก่ ธนาคารออมสิน ธสน. ธพว. และ ธอท. โดยในส่วนของการวิเคราะห์ข้อมูลสินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศของ SFIs ทั้ง 4 แห่ง จะใช้ข้อมูลรายเดือน ตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2567 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2569 หรือจำนวนแห่งละ 25 เดือน หรือคิดเป็นจำนวนชุดข้อมูลทั้งสิ้น 100 ชุดข้อมูล โดยในการวิเคราะห์ในส่วนนี้จะแบ่งการวิเคราะห์ตามหมวดหมู่อุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจาก Reciprocal Tariff และ/หรือ Sectoral Tariff อย่างมีนัยสำคัญ ตามหลักการจัดประเภทมาตรฐานอุตสาหกรรมระหว่างประเทศ (International Standard Industrial Classification: ISIC) ดังต่อไปนี้ ซึ่งจะมีรายละเอียดการจัดกลุ่มต่อไปในส่วนที่ 4.3

4.2 วิธีการวิเคราะห์

เนื่องจากในบทนี้จะเป็นวิธีการศึกษา วิเคราะห์ และประเมินความรุนแรงของผลกระทบจากนโยบายการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีต่อการส่งออกสินค้าและวิเคราะห์ผลกระทบที่ส่งผ่านไปยังคุณภาพสินเชื่อและความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ประกอบการ SMEs ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงแบ่งการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลในบทนี้ออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ การวิเคราะห์ผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย และการวิเคราะห์การส่งผ่านผลกระทบไปยังคุณภาพสินเชื่อและความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ดังนี้

4.2.1 การวิเคราะห์ผลกระทบที่มีต่อการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย

ในส่วนนี้จะเป็นการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จาก สสว. โดยใช้แบบจำลองทางเศรษฐมิติและวิธีการทางสถิติ เพื่อวิเคราะห์และประเมินความรุนแรงของผลกระทบที่มีต่อการส่งออกสินค้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย โดยข้อมูลที่ใช้จะประกอบด้วยข้อมูลมูลค่าการส่งออกสินค้ารายเดือนไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการที่มีขนาดธุรกิจเป็นขนาดย่อม ขนาดเล็ก และขนาดกลาง โดยจำแนกมูลค่าการส่งออกสินค้าตาม HS Code 2 หลักแรก และเป็นข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2566 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2569 ซึ่งครอบคลุมช่วงเวลาที่มีการประกาศและบังคับใช้ Reciprocal Tariff และ Sectoral Tariff ที่สำคัญ (ตารางที่ 4.2) ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.2 ลำดับเหตุการณ์การจัดเก็บภาษีศุลกากรที่สำคัญของประเทศสหรัฐอเมริกา

วันที่ออกมาตรการ/ประกาศ	มาตรการด้านภาษีศุลกากรของประเทศสหรัฐอเมริกา
10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568	ประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศเพิ่มภาษีศุลกากรในอัตราร้อยละ 25 กับวัสดุที่ทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า อะลูมิเนียมและวัสดุที่ทำด้วยอะลูมิเนียม รวมถึงผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวเนื่อง ที่นำเข้าจากทุกประเทศ พร้อมกับยกเลิกสิทธิพิเศษและโควตานำเข้าแบบปลอดภาษีศุลกากรทั้งหมด มีผลใช้บังคับในวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2568
26 มีนาคม พ.ศ. 2568	ประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศเพิ่มภาษีศุลกากรในอัตราร้อยละ 25 กับสินค้ารถยนต์และชิ้นส่วน รถยนต์บางประเภทที่นำเข้าจากทุกประเทศ โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2568 และสำหรับชิ้นส่วนรถยนต์จะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2568
2 เมษายน พ.ศ. 2568	ประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศเพิ่มภาษีศุลกากร (Reciprocal Tariff) เพื่อเป็นการตอบโต้มาตรการทางการค้าจากต่างประเทศกับสินค้าที่นำเข้าจากทุกประเทศในอัตราร้อยละ 10 ในลำดับแรก
9 เมษายน พ.ศ. 2568	ประเทศสหรัฐอเมริกาชะลอการเพิ่มการเก็บ Reciprocal Tariff ออกไป 90 วัน
3 มิถุนายน พ.ศ. 2568	ประเทศสหรัฐอเมริกาออกประกาศคำสั่งประธานาธิบดีให้ปรับเพิ่มอัตราภาษีศุลกากรกับผลิตภัณฑ์ที่ทำจากเหล็กหรือเหล็กกล้า วัสดุที่ทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า ผลิตภัณฑ์จากอะลูมิเนียม และวัสดุที่ทำด้วยอะลูมิเนียมที่นำเข้าจากทั่วโลก ภายใต้อำนาจกฎหมายมาตรา 232 แห่งกฎหมายการขยายการค้าปี ค.ศ. 1962 จากอัตรา MFN + 25% เป็น MFN + 50% โดยมีผลใช้บังคับในตั้งแต่วันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2568
7 กรกฎาคม พ.ศ. 2568	ประเทศสหรัฐอเมริกาออกประกาศคำสั่งฝ่ายบริหารขยายเวลาการจัดเก็บ Reciprocal Tariff ออกไปจนถึงวันที่ 1 สิงหาคม พ.ศ. 2568
31 กรกฎาคม พ.ศ. 2568	ประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ลงนามในคำสั่งฝ่ายบริหาร เพื่อแจ้งอัตรา Reciprocal Tariff ซึ่งทำให้สินค้าจากประเทศไทยได้รับอัตรา Reciprocal Tariff อยู่ที่ร้อยละ 19 ตั้งแต่วันที่ 7 สิงหาคม พ.ศ. 2568

ที่มา: กองยุทธศาสตร์การพัฒนาความสามารถทางการแข่งขัน สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์ (2569) รวบรวมโดยคณะผู้วิจัย

เนื่องจากข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์เป็นข้อมูลที่ประกอบด้วยข้อมูลอนุกรมเวลา (Time Series) ของมูลค่าการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย จำแนกตาม HS Code (Cross-Sectional Data) อีกทั้งการประกาศและบังคับใช้ภาษีศุลกากรของประเทศสหรัฐอเมริกาเกิดขึ้นหลายครั้งตลอดช่วงของข้อมูล คณะผู้วิจัยจึงพิจารณาใช้แบบจำลองเศรษฐมิติแบบ Continuous Difference-in-Differences และประยุกต์ในรูปแบบการศึกษาเหตุการณ์ (Event Study) และเนื่องจากในการศึกษามีการจัดเก็บ Reciprocal Tariff ซึ่งบังคับใช้กับสินค้านำเข้าทุกประเภท จึงทำให้ต้องมีการกำหนดตัวแปรเพื่อแยกความแตกต่างของสินค้า โดยคณะผู้วิจัยได้กำหนดให้ระดับการพึ่งพาตลาดสหรัฐอเมริกา (Exposure) เป็นตัวแปรต้นเพื่อประเมินผลกระทบที่จำแนกตามระดับการพึ่งพา ซึ่งจะได้แบบจำลองที่ (1) เพื่อประมาณการผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้า ดังต่อไปนี้

$$lnY_{s,t} = \alpha + \sum_{k=-K}^{M} \beta_k (Exposure_s \times Event\ time_{k,t}) + \gamma_s + \delta_t + \epsilon_{s,t} \quad (1)$$

โดยที่ $Y_{s,t}$ คือ มูลค่าการส่งออกของกลุ่มสินค้าที่จัดอยู่ใน HS Code s ณ เวลา t

$Exposure_s$ คือ ระดับการพึ่งพาตลาดสหรัฐอเมริกาของกลุ่มสินค้า s โดยคำนวณจากสัดส่วนการส่งออกกลุ่มสินค้า s ไปยังสหรัฐอเมริกา ($Exports\ to\ US_s^{AVG_Base_Yr}$) ต่อมูลค่าการส่งออกไปต่างประเทศรวมของกลุ่มสินค้า s ($Total\ Exports_s^{AVG_Base_Yr}$) ณ ปีฐานเฉลี่ย ดังนี้

$$Exposure_s = \frac{Exports\ to\ US_s^{AVG_Base_Yr}}{Total\ Exports_s^{AVG_Base_Yr}}$$

ทั้งนี้ ในการวิเคราะห์และประมาณการด้วยแบบจำลองนี้จะใช้ข้อมูลระดับการพึ่งพาตลาดสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2566 – 2567 เป็นปีฐานเฉลี่ย

$Event\ time_{k,t}$ คือ ตัวแปรหุ่น (Dummy variable) โดยจะมีค่าเท่ากับ 1 เมื่อช่วงเวลา t อยู่ห่างจากช่วงเวลาที่เริ่มดำเนินมาตรการ Reciprocal Tariff เป็นจำนวน k ช่วงเวลา และมีค่าเท่ากับ 0 ในกรณีอื่น ๆ

ซึ่ง k < 0 สะท้อน Lead Effects จำนวน k ช่วงเวลาก่อนการประกาศมาตรการ Reciprocal Tariff

k = 0 สะท้อนผลกระทบ ณ ช่วงเวลาที่มีการประกาศมาตรการ Reciprocal Tariff

k > 0 สะท้อน Lag Effects จำนวน k ช่วงเวลาหลังการประกาศมาตรการ Reciprocal Tariff

ทั้งนี้ K คือ ช่วงเวลา -K จำนวนก่อนการประกาศมาตรการ Reciprocal Tariff และ M คือช่วงเวลา M จำนวนหลังการประกาศมาตรการ Reciprocal Tariff โดยสำหรับข้อมูลที่เกิดขึ้นก่อนการประกาศ Reciprocal Tariff เกินกว่า 12 เดือน คณะผู้วิจัยจะกำหนดให้ k = -12 เพื่อไม่ให้แบบจำลองสูญเสียระดับความเป็นอิสระ (Degree of Freedom) จนมากเกินไป

γ_s คือ Sector Fixed Effects

δ_t คือ Time Fixed Effects

$\epsilon_{s,t}$ คือ ค่าความคลาดเคลื่อน (Error Term) ของแบบจำลอง

นอกจากนี้ การศึกษาของงานวิจัยนี้ครอบคลุมช่วงเวลาที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีการประกาศและบังคับใช้ภาษีศุลกากรกับสินค้าในบางอุตสาหกรรมเป็นการเฉพาะ โดยเฉพาะสินค้าวัตถุดิบ เช่น เหล็ก อะลูมิเนียม และทองแดง และสินค้าขั้นกลาง เช่น ชิ้นส่วนรถยนต์ เป็นต้น ในการนี้ คณะผู้วิจัยจึงปรับเพิ่มตัวแปร Interaction Term ซึ่งประกอบด้วยตัวแปร Exposure ตัวแปร Event time (Dummy Variable) และตัวแปร Sector_spec Dummy Variable ในแบบจำลองที่ (1) เพื่อให้สามารถจำแนกผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากภาษีศุลกากรเฉพาะแต่ละกลุ่มสินค้าได้ จึงได้เป็นแบบจำลองที่ (2) ดังต่อไปนี้

$$lnY_{s,t} = \alpha + \sum_{k=-K}^{M} \beta_k (Exposure_s \times Event\ time_{k,t}) + \sum_{j=1}^{J} \sum_{k=-K}^{M} \beta_{j,k} (Exposure_s \times Event\ time_{k,t} \times Sector_Spec_{j,s}) + \gamma_s + \delta_t + \epsilon_{s,t} \quad (2)$$

โดยที่ $Sector_Spec_{j,s}$ คือ ตัวแปรหุ่น (Dummy Variable) โดยจะมีค่าเท่ากับ 1 หากกลุ่มสินค้า s เป็นกลุ่มสินค้าที่สนใจลำดับที่ j และจะมีค่าเท่ากับ 0 ในกรณีอื่น ๆ

4.2.2 การวิเคราะห์การส่งผ่านผลกระทบไปยังสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs ไทย

การศึกษาในส่วนนี้จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพสินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมที่มีการพึ่งพาตลาดสหรัฐอเมริกาและมีนัยสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทย ซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์ในมิติการเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนสินเชื่อที่จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (Special Mention Loan : SM) และสัดส่วนสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan : NPL) ในช่วงเวลาหลังจากที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีการประกาศและบังคับใช้ Reciprocal Tariff และภาษีศุลกากรที่จัดเก็บเฉพาะกับกลุ่มสินค้าในอุตสาหกรรมนั้น โดยใช้ข้อมูลสินเชื่อจาก DS_TCS ของ SFIs จำนวน 4 แห่ง ในช่วงเวลาตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2568 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2569 โดยมีการคำนวณสัดส่วนที่ใช้ในการวิเคราะห์ดังนี้

$$SM\ Ratio_t = \frac{\text{มูลค่าสินเชื่อชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษหรือมีวันค้างชำระ } < 90 \text{ วัน}_t}{\text{สินเชื่อคงค้างทั้งหมด}_t}$$

$$NPL\ Ratio_t = \frac{\text{มูลค่าสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้หรือมีวันค้างชำระ } \geq 90 \text{ วัน}_t}{\text{สินเชื่อคงค้างทั้งหมด}_t}$$

t คือ เวลา ณ สิ้นเดือนที่มีการคำนวณ โดยเริ่มตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2568 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2569

4.2.3 ขั้นตอนการวิเคราะห์และกรอบแนวทางในการวิเคราะห์ ขั้นตอนการวิเคราะห์ในการวิจัยนี้ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน

1) การวิเคราะห์ชุดข้อมูลการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย โดยใช้แบบจำลองที่ (1) เพื่อวิเคราะห์ในภาพรวมของผลกระทบของการประกาศและบังคับใช้ภาษีศุลกากรของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

2) การวิเคราะห์ชุดข้อมูลการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย โดยใช้แบบจำลองที่ (2) เพื่อวิเคราะห์จำแนกตามรายกลุ่มสินค้าของผลกระทบของการประกาศและบังคับใช้ภาษีศุลกากรของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกำหนดกลุ่มสินค้าที่สนใจจากกลุ่มสินค้าผู้ประกอบการ SMEs ไทยเป็นผู้ส่งออกหลักไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาและกลุ่มสินค้าที่การศึกษาที่ผ่านมาคาดว่าเป็นกลุ่มสินค้าที่ได้รับผลกระทบ ได้แก่ กลุ่มสินค้าเหล็ก (HS 72 และ HS 73) กลุ่มสินค้าทองแดง (HS 74) กลุ่มสินค้าอะลูมิเนียม (HS 76) กลุ่มสินค้าไม้ (HS 44) กลุ่มสินค้ายานยนต์และส่วนประกอบ (HS 87) กลุ่มเครื่องจักรและอุปกรณ์ (HS 84) กลุ่มเครื่องจักรไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า (HS 85) และกลุ่มสินค้าอาหาร ซึ่งประกอบด้วย ผัก (HS 07) ผลไม้ (HS 08) ชาและกาแฟ (HS 09) และธัญพืช (HS 10)

3) การวิเคราะห์ชุดข้อมูลการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย โดยใช้แบบจำลองที่ (2) เพื่อวิเคราะห์จำแนกตามรายกลุ่มสินค้าของผลกระทบของการประกาศและบังคับใช้ภาษีศุลกากรของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา โดยกำหนดกลุ่มสินค้าที่สนใจออกเป็นกลุ่มสินค้าที่เป็นวัตถุดิบ กลุ่มสินค้าขั้นกลางที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทานระหว่างประเทศ และกลุ่มสินค้าขั้นสุดท้ายหรือสินค้าสำหรับการอุปโภคบริโภค ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่มีการศึกษาที่ผ่านมาว่าอาจได้รับผลกระทบแตกต่างกัน

4) การวิเคราะห์ชุดข้อมูลลูกหนี้จัดชั้นจำแนกตามประเภทธุรกิจ (DS_TCS) ของ SFIs โดยใช้การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลง SM Ratio และ NPL Ratio ในแต่ละช่วงเวลา เพื่อประเมินผลกระทบในระดับจุลภาคจากการประกาศและบังคับใช้ภาษีศุลกากรของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อความสามารถในการชำระคืนสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs

4.3 ผลการวิเคราะห์

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการ Data Cleansing ข้อมูลการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs จำแนกตาม HS Code โดยได้ตัดข้อมูลของสินค้าที่ไม่สมบูรณ์ (Missing Data) ออก จึงทำให้ข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์มีจำนวน 81 ชุดสินค้าตาม HS Code และเมื่อนำข้อมูลมาประมาณการผลกระทบโดยใช้แบบจำลองที่ (1) พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น หากวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลภาพรวมการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยทั้งหมด ไม่พบผลกระทบของการประกาศและบังคับใช้ภาษีศุลกากรของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ดี การวิเคราะห์ด้วยข้อมูลภาพรวมการส่งออกสินค้าทั้งหมดทำให้ไม่สามารถจำแนกผลกระทบที่เกิดขึ้นกับรายกลุ่มสินค้าได้ ในขณะที่การประกาศและบังคับใช้ภาษีศุลกากรของประเทศสหรัฐอเมริกามีทั้งอัตราที่กำหนดในภาพรวมและอัตราที่กำหนดตามรายกลุ่มสินค้า

ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงนำข้อมูลดังกล่าวมาประมาณการอีกครั้งโดยใช้แบบจำลองที่ (2) ซึ่งมีตัวแปรแปรหุ่น (Dummy Variable) ในการจำแนกผลของกลุ่มสินค้าที่สนใจ โดยคณะผู้วิจัยได้กำหนดให้กลุ่มสินค้าที่สนใจ ประกอบด้วย กลุ่มสินค้าเหล็ก (HS 72 และ HS 73) กลุ่มสินค้าทองแดง (HS 74) กลุ่มสินค้าอะลูมิเนียม (HS 76) กลุ่มสินค้าไม้ (HS 44) กลุ่มสินค้ายานยนต์และส่วนประกอบ (HS 87) กลุ่มเครื่องจักรและอุปกรณ์ (HS 84) กลุ่มเครื่องจักรไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า (HS 85) และกลุ่มสินค้าอาหาร ซึ่งประกอบด้วย ผัก (HS 07) ผลไม้ (HS 08) ชาและกาแฟ (HS 09) และธัญพืช (HS 10) ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่ได้รับผลกระทบจากการจัดเก็บภาษีศุลกากรเฉพาะอุตสาหกรรมและ/หรือเป็นกลุ่มสินค้าที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทย โดยผลประมาณการจากแบบจำลองที่ (2) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่จำแนกผลกระทบเฉพาะกลุ่มสินค้าส่วนใหญ่มีนัยยะสำคัญทางสถิติ ได้แก่

- กลุ่มสินค้าอะลูมิเนียม
- กลุ่มสินค้าทองแดง
- กลุ่มสินค้ายานยนต์และส่วนประกอบ
- กลุ่มเครื่องจักรและอุปกรณ์
- กลุ่มเครื่องจักรไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า

ขณะที่ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่เป็นผลกระทบโดยรวมไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้น ผลการประมาณการและค่านัยสำคัญทางสถิติจากแบบจำลองที่ (1) และแบบจำลองที่ (2) สามารถสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงของการส่งออกสินค้าในแต่ละกลุ่มมีความน่าจะเป็นอย่างมีนัยยะสำคัญที่เป็นผลกระทบมาจากปัจจัยเฉพาะในแต่ละกลุ่มหรืออุตสาหกรรมสินค้านั้นเป็นหลัก ซึ่งรวมถึงปัจจัยการจัดเก็บภาษีศุลกากรเฉพาะอุตสาหกรรม หรือ Sectoral Tariff มากกว่าผลกระทบที่มาจากการประกาศหรือจัดเก็บ Reciprocal Tariff ที่มีการบังคับใช้กับสินค้าทุกประเภทที่ส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

นอกจากนี้ จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2 คณะผู้วิจัยพบว่า ผลกระทบของสถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าระหว่างประเทศ (TPU) มีผลกระทบแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสินค้าที่เป็นวัตถุดิบ กลุ่มสินค้าขั้นกลางที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทานระหว่างประเทศ และกลุ่มสินค้าขั้นสุดท้ายหรือสินค้าสำหรับการอุปโภคบริโภค ดังนั้น การวิเคราะห์ในลำดับถัดไป คณะผู้วิจัยวิเคราะห์และประมาณการผลกระทบของภาษีศุลกากรด้วย

แบบจำลองที่ (2) อีกครั้ง โดยแบ่งข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ออกเป็น 3 กลุ่มหลัก โดยมีสินค้าตัวแทน (Proxy) ในแต่ละกลุ่มสินค้า ดังต่อไปนี้

1) กลุ่มสินค้าวัตถุดิบ ได้แก่ สินค้าไม้และของที่ทำด้วยไม้ (HS 44) สินค้าประเภทซีเมนต์ (HS 68) สินค้าเหล็กกล้า (HS 72) สินค้าที่ทำด้วยเหล็ก (HS 73) สินค้าทองแดง (HS 74) และสินค้าอะลูมิเนียม (HS 76)

2) กลุ่มสินค้าขั้นกลาง ได้แก่ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ (HS 84) อุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ (HS 85) และยานยนต์และส่วนประกอบ (HS 87)

3) กลุ่มสินค้าขั้นสุดท้าย ได้แก่ ผัก (HS 07) ผลไม้ (HS 08) ชาและกาแฟ (HS 09) และธัญพืช (HS 10)

โดยมีผลการวิเคราะห์และการประมาณการในแต่ละกลุ่ม ดังต่อไปนี้

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มสินค้าวัตถุดิบ

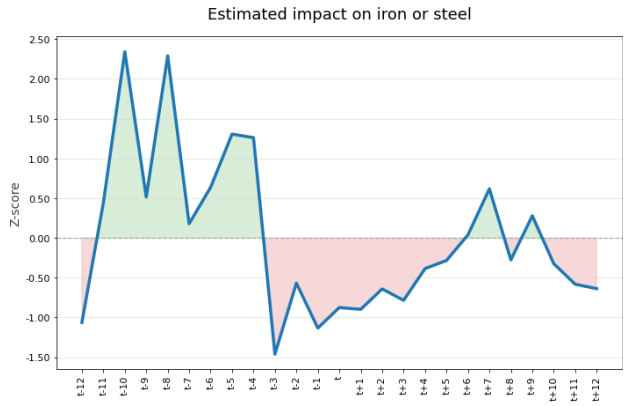
1) การส่งออกเหล็กและสินค้าที่ผลิตจากเหล็ก

เมื่อประมาณการข้อมูลการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ที่เป็นกลุ่มสินค้าวัตถุดิบ พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรที่จำแนกผลกระทบตามสินค้าส่วนใหญ่มีนัยยะสำคัญทางสถิติ และเพื่อให้สามารถประเมินผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงของการส่งออกสินค้าได้อย่างชัดเจนมากขึ้น คณะผู้วิจัยจึงแปลงประมาณการผลกระทบเป็นดัชนี (Index) และคำนวณเป็นค่าคะแนนมาตรฐาน (Z-Score)

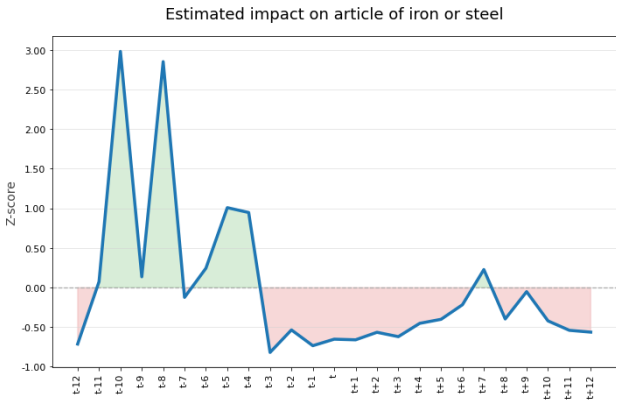
โดยประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกเหล็กและสินค้าที่ผลิตจากเหล็ก (HS 72 และ HS 73) ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย (ภาพที่ 4.1) แสดงให้เห็นว่า การส่งออกเหล็กและสินค้าที่ผลิตจากเหล็กไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีการเร่งตัวค่อนข้างมากอยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยถึง 1 – 2 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานก่อนเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 (t-2) ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาจะประกาศและจัดเก็บภาษีศุลกากรสินค้าประเภทเหล็ก (Sectoral Tariff) ครั้งที่ 1 ที่อัตราร้อยละ 25 และมีการปรับลดลงอีกหลายเดือนกว่าจะมีการฟื้นตัว โดยหากพิจารณาจากพื้นที่ใต้กราฟของเส้นประมาณการของการส่งออกเหล็กและสินค้าที่ผลิตจากเหล็กในช่วงเวลา t-12 จนถึงช่วงเวลา t-4 จะพบว่ามีค่าค่อนข้างสูงที่ 6.69 และ 6.67 หน่วย ตามลำดับ และต่อมามีการประกาศและจัดเก็บภาษีศุลกากรสินค้าประเภทเหล็ก (Sectoral Tariff) ครั้งที่ 2 ในอัตราร้อยละ 50 ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2568 (t+2) แต่ไม่พบการเร่งตัวหรือหดตัวในช่วงระยะเวลาดังกล่าวที่ชัดเจน ซึ่งอาจเกิดจากการเร่งส่งออกค่อนข้างมาก (Front-Loading Effect) ในช่วงก่อนการประกาศและจัดเก็บภาษีศุลกากรสินค้าประเภทเหล็ก ครั้งที่ 1 ไปแล้ว ในขณะที่ระหว่างช่วงการประกาศ Reciprocal Tariff ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2568 (t) และช่วงที่จะมีการบังคับใช้ Reciprocal Tariff ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 (t+4) ไม่พบการเร่งตัวหรือหดตัวที่ชัดเจนเช่นกัน โดยการส่งออกเหล็กและสินค้าที่ผลิตจากเหล็กมีการฟื้นตัวขึ้นอย่างชัดเจนจากต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 1 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในเดือนเมษายน พ.ศ. 2568 (t) เป็นสูงกว่าค่าเฉลี่ยในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2568 (t +6) และปรับตัวลดลงหลังจากนั้น ในขณะเดียวกันพื้นที่ใต้กราฟของเส้นประมาณการส่งออกเหล็กและสินค้าที่ผลิตจากเหล็กในระหว่างช่วง t-2 และ t+12 ที่มีค่าสุทธิอยู่ที่ –5.85 และ -6.03 ตามลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการส่งออกที่ยังไม่ฟื้นตัวเต็มที่

ทั้งนี้ ผลการศึกษาพบว่า การส่งออกเหล็กและสินค้าที่ผลิตจากเหล็กได้รับผลกระทบจาก Sectoral Tariff ทำให้เกิดการเร่งการส่งออกในสินค้ากลุ่มดังกล่าวในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยถึง 1 – 2 เท่า และผลกระทบที่เกิดขึ้นชัดเจนมากกว่าผลกระทบจาก Reciprocal Tariff อย่างไรก็ดี ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากอัตราภาษี Sectoral Tariff ที่สูงกว่าอัตราภาษีของ Reciprocal Tariff ด้วย

ภาพที่ 4.1 ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกเหล็กและสินค้าที่ผลิตจากเหล็ก

การส่งออกเหล็ก

การส่งออกสินค้าที่ผลิตจากเหล็ก

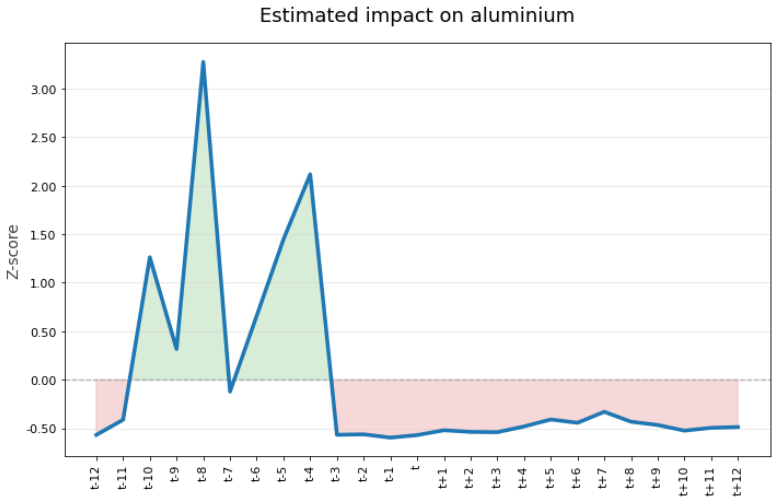
ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

2) การส่งออกอะลูมิเนียมและสินค้าที่ผลิตจากอะลูมิเนียม

ในขณะเดียวกัน ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกอะลูมิเนียมและสินค้าที่ผลิตจากอะลูมิเนียม (HS 76) ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย (ภาพที่ 4.2) แสดงให้เห็นว่า การส่งออกอะลูมิเนียมและสินค้าที่ผลิตจากอะลูมิเนียมไปยังประเทศสหรัฐอเมริกามีการเร่งตัวค่อนข้างมากสูงกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 2 – 3 เท่าของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานในช่วงก่อนเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 (t-2) ที่ประเทศสหรัฐอเมริกาจะประกาศและจัดเก็บภาษีศุลกากรสินค้าประเภทอะลูมิเนียม (Sectoral Tariff) ครั้งที่ 1 ซึ่งพื้นที่ใต้กราฟของเส้นประมาณการในช่วงเวลา t-12 และ t-3 ซึ่งเป็นช่วงที่มีการเร่งส่งออกอยู่ที่ 7.98 หน่วย และหลังจากนั้นจึงมีการปรับลดลงอย่างต่อเนื่องและทรงตัวอยู่ที่ระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 0.5 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในช่วงตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2568 (t-3) เป็นต้นไป ทั้งนี้ ในระหว่างช่วงการประกาศ Reciprocal Tariff ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2568 (t) และช่วงที่จะมีการบังคับใช้ Reciprocal Tariff ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 (t+4) ไม่พบการเร่งตัวหรือหดตัวที่ชัดเจนของการส่งออกอะลูมิเนียมและสินค้าที่ผลิตจากอะลูมิเนียม โดยพื้นที่ใต้กราฟของเส้นประมาณการตั้งแต่ช่วงเวลา t-3 เป็นต้นมา มีค่าสุทธิอยู่ที่ -7.45 ทั้งนี้ ประมาณผลกระทบซึ่งชี้ให้เห็นผลกระทบจากการจัดเก็บ Sectoral Tariff ที่ชัดเจนกว่า Reciprocal Tariff ส่วนหนึ่งอาจมาจากอัตราภาษี Sectoral Tariff ที่สูงกว่า

ทั้งนี้ ผลการศึกษาพบว่า การส่งออกอะลูมิเนียมและสินค้าที่ผลิตจากอะลูมิเนียมได้รับผลกระทบจาก Sectoral Tariff ทำให้เกิดการเร่งการส่งออกในสินค้ากลุ่มดังกล่าวในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยถึง 2 – 3 เท่า และผลกระทบที่เกิดขึ้นชัดเจนมากกว่าผลกระทบจาก Reciprocal Tariff อย่างไรก็ดี ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากอัตราภาษี Sectoral Tariff ที่สูงกว่าอัตราภาษีของ Reciprocal Tariff ด้วย

ภาพที่ 4.2 ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกอะลูมิเนียมและสินค้าที่ผลิตจากอะลูมิเนียม

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ดังนั้น ผลประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกสินค้าในกลุ่มวัตถุดิบไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ได้แก่ เหล็กและสินค้าที่ผลิตจากเหล็ก และสินค้าอะลูมิเนียมและสินค้าที่ผลิตจากอะลูมิเนียม สามารถสรุปได้ว่า การประกาศเพิ่มอัตราภาษีศุลกากรเฉพาะกลุ่มสินค้าที่เกี่ยวข้องกับเหล็กและสินค้าที่เกี่ยวข้องกับอะลูมิเนียม (Sectoral Tariff) กับทุกประเทศในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 มีผลต่อการส่งออกสินค้าในกลุ่มดังกล่าวทำให้มีการเร่งการส่งออกสินค้าจนปรับลดลงในระยะถัดมาอย่างมีนัยยะสำคัญ ในขณะที่การประกาศ Reciprocal Tariff ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2568 และการบังคับใช้ Reciprocal Tariff ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 ไม่มีผลกระทบที่ชัดเจนต่อการส่งออกสินค้าในกลุ่มวัตถุดิบดังกล่าวในกรอบระยะเวลาที่มีการศึกษา ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยคาดว่า ความอ่อนไหวสูงของการส่งออกสินค้าในกลุ่มดังกล่าวส่วนหนึ่งอาจมาจากลักษณะของสินค้าวัตถุดิบที่มีการนำไปใช้ในการผลิตในหลากหลายอุตสาหกรรม จึงทำให้เกิดการเร่งกักตุนสินค้าขึ้น เมื่อมีการประกาศจะจัดเก็บภาษีศุลกากรเพิ่มเติม นอกจากนี้ ผลกระทบจากการจัดเก็บ Sectoral Tariff ที่ชัดเจนกว่า Reciprocal Tariff ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากอัตราภาษี Sectoral Tariff ที่สูงกว่าอัตราภาษีของ Reciprocal Tariff ด้วย

ขณะเดียวกัน คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลสินเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกโลหะ โดยใช้ ISIC ดังที่ปรากฏในตารางที่ 4.3 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ (ภาพที่ 4.3) ได้ว่า ในช่วงที่มีการเร่งส่งออกสินค้าในกลุ่มวัตถุดิบในช่วงไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2567 คุณภาพสินเชื่อในอุตสาหกรรมการผลิตโลหะมีการปรับดีขึ้นเล็กน้อย โดยอัตราส่วน SM Ratio และ NPL Ratio ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2567 อยู่ที่ร้อยละ 9.38 และ 12.78 ตามลำดับ และปรับลดลงในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567 เหลือร้อยละ 8.75 และ 12.89 ตามลำดับ และหลังจากที่ประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศเพิ่มอัตราภาษีศุลกากรกับสินค้าประเภทเหล็กและอะลูมิเนียม ครั้งที่ 1 ในเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 อัตราส่วนสินเชื่อ SM Ratio และ NPL Ratio ค่อนข้างทรงตัว โดยอยู่ที่ร้อยละ 9.50 และ 18.84 ตามลำดับ ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 อย่างไรก็ดี ในเวลาต่อมา อัตราส่วน SM Ratio มีการปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอัตราส่วน SM Ratio ปรับเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 12.29 ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2568 ขณะที่อัตราส่วน NPL Ratio ยังคงทรงตัวอยู่ในระดับใกล้เคียงเดิม และหลังจากนั้นตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 และมีการตกชั้นอย่างมีนัยสำคัญหลังจากเดือนธันวาคม พ.ศ. 2568 โดยอัตราส่วน NPL Ratio ปรับเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 14.21 ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2568 เป็นร้อยละ 24.76 ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2569 ในขณะเดียวกัน หากเปรียบเทียบ NPL Ratio กับช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้า (YoY) (ภาพที่ 4.4) จะพบว่า การเพิ่มขึ้นของ NPL

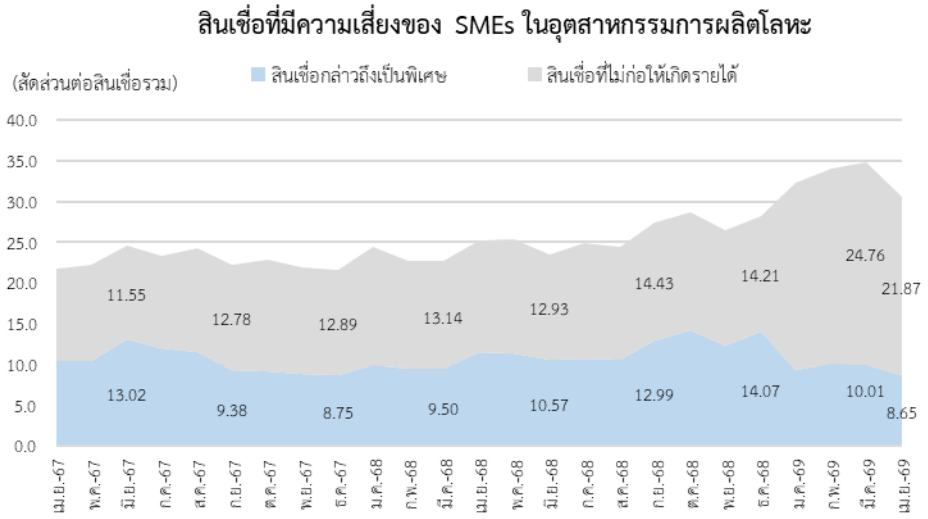
Ratio มีการเร่งตัวขึ้นหลังจากเดือนธันวาคม พ.ศ. 2568 โดย NPL Ratio ปรับเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.12 (Percentage Points : ppts) ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2569 สะท้อนให้เห็นถึงการลดลงของความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมดังกล่าวที่อาจได้รับผลกระทบจาก TPU ในช่วง 6 - 12 เดือนก่อนหน้า ทั้งนี้ การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของคุณภาพสินเชื่อข้างต้นเป็นการวิเคราะห์ผลกระทบสุทธิโดยรวมโดยไม่ได้จำแนกผลจากแต่ละปัจจัย เช่น การสิ้นสุดมาตรการหรือการช่วยเหลือลูกหนี้ของสถาบันการเงินเจ้าหนี้ การเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ ปัจจัยเฉพาะที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรม เป็นต้น

ตารางที่ 4.3 การแบ่งกลุ่มสินเชื่อของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและส่งออกโลหะ

สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและส่งออกโลหะ	
ISIC	**คำอธิบาย**
B071000	การทำเหมืองสินแร่เหล็ก
B072000	การทำเหมืองสินแร่โลหะที่ไม่ใช่สินแร่เหล็ก (ยกเว้นโลหะมีค่า)
C240000	การผลิตโลหะขั้นมูลฐาน
G466200	การขายส่งโลหะและสินแร่โลหะ

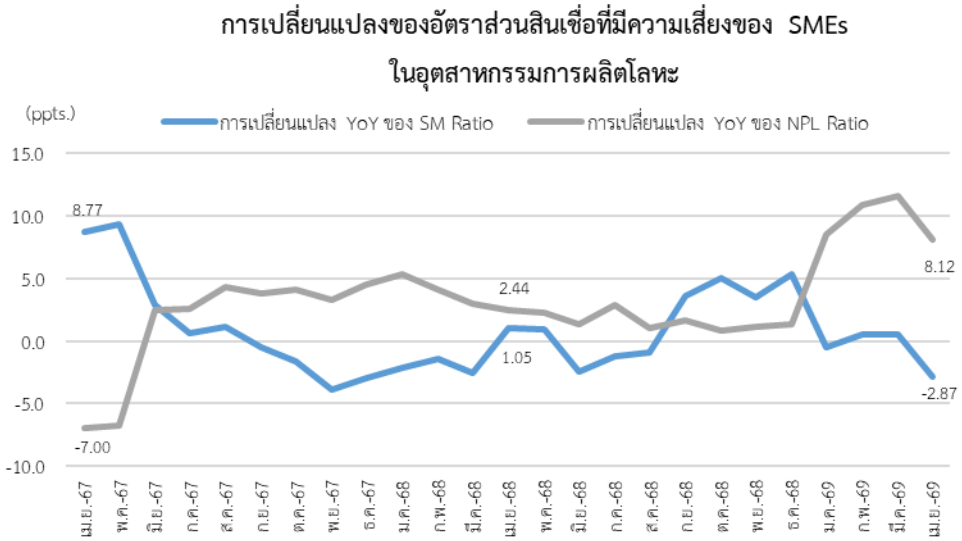
ที่มา: ธปท. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 4.3 สินเชื่อ SM และ NPL ของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมการผลิตโลหะ

ที่มา: สศค. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 4.4 การเปลี่ยนแปลงของ SM Ratio และ NPL Ratio ของสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมการผลิตโลหะ

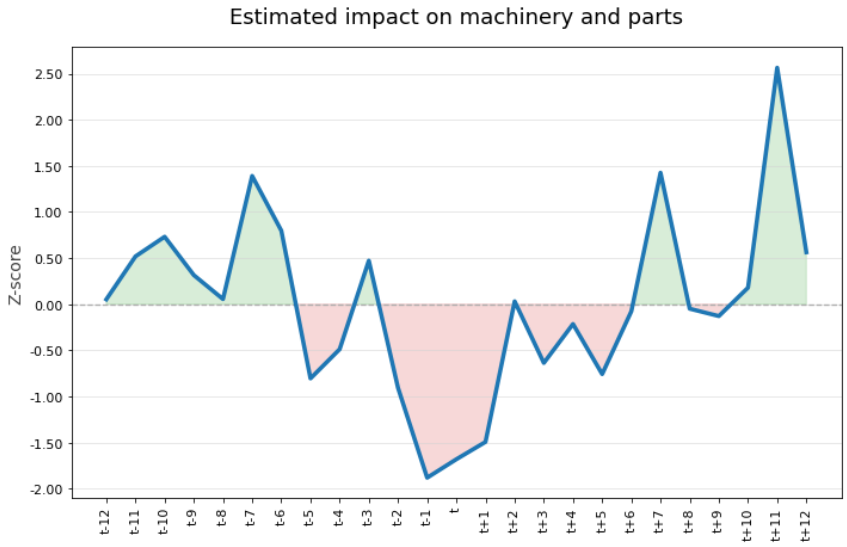
ที่มา: สศค. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มสินค้าขั้นกลาง

1) เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ

เมื่อประมาณการข้อมูลการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ที่เป็นกลุ่มสินค้าขั้นกลาง ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าเครื่องจักรกล อุปกรณ์ไฟฟ้า และยานยนต์และชิ้นส่วน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้ส่วนใหญ่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกเครื่องจักรกลและส่วนประกอบไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย (ภาพที่ 4.5) แสดงให้เห็นว่า การส่งออกเครื่องจักรกลและส่วนประกอบ (HS 84) ซึ่งมีระดับการพึ่งพาตลาดสหรัฐอเมริกาในปี พ.ศ. 2566 - 2567 ค่อนข้างสูงที่ประมาณร้อยละ 20 มีการเร่งตัวขึ้น หลังจากประเทศสหรัฐอเมริกาจะประกาศ Reciprocal Tariff ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2568 (t) โดยมีการเร่งตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องจากเดิมที่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 1.5 – 2 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 (t-1) และมีการปรับลดลงเพียงเล็กน้อยหลังจากที่มีการบังคับใช้ Reciprocal Tariff ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 (t+4) อย่างไรก็ดี หลังจากเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 (t+4) การส่งออกเครื่องจักรกลและส่วนประกอบมีการปรับเพิ่มขึ้นสูงกว่าเส้นแนวโน้มอย่างต่อเนื่องและอยู่ที่ระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 2.5 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2569 (t+11) ซึ่งสะท้อนถึงความแข็งแกร่งของการส่งออกสินค้าในกลุ่มดังกล่าว แม้ว่าจะเป็นกลุ่มสินค้าที่มีการพึ่งพาตลาดสหรัฐอเมริกาค่อนข้างสูง โดยพื้นที่ใต้กราฟของเส้นประมาณการตั้งแต่ช่วงเวลา t เป็นต้นมา มีค่าสุทธิอยู่ที่ 0.29 ทั้งนี้ ประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ได้มีการจัดเก็บภาษีศุลกากรเฉพาะกลุ่มสินค้า (Sectoral Tariff) กับสินค้าในอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและชิ้นส่วน

ภาพที่ 4.5 ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกเครื่องจักรกลและส่วนประกอบ

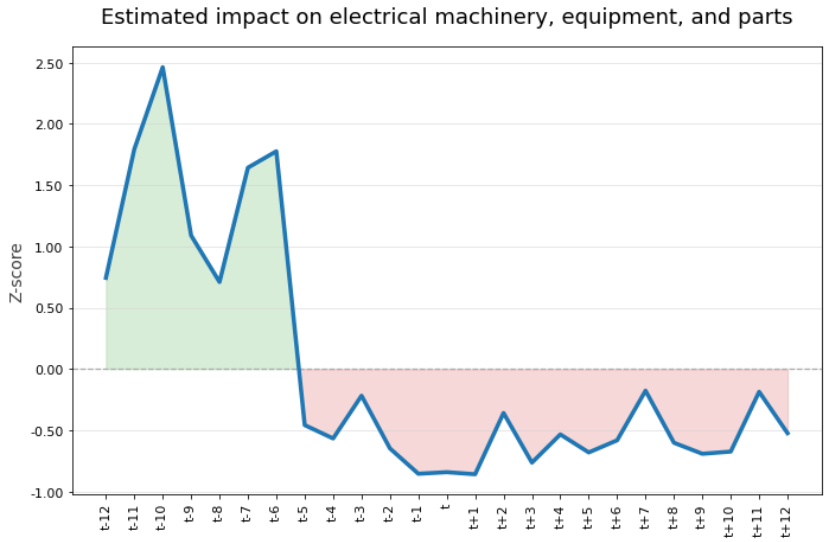

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

2) อุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ

ในขณะที่การประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ (HS 85) ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย (ภาพที่ 4.6) แสดงให้เห็นว่า การส่งออกอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบไปยังประเทศสหรัฐอเมริกามีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยหลังจากที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ประกาศ Reciprocal Tariff ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2568 (t) และช่วงที่มีการบังคับใช้ Reciprocal Tariff ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 (t+4) อย่างไรก็ดี หลังจากเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 (t+4) การส่งออกอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบยังคงแนวโน้มเดิมและไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่มีทิศทางอย่างชัดเจน โดยทรงตัวอยู่ที่ระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 0.5 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทั้งนี้ สินค้าในกลุ่มนี้ที่มีการพึ่งพาตลาดสหรัฐอเมริกาค่อนข้างสูงในปี พ.ศ. 2566 – 2567 ที่ร้อยละ 44.7

ภาพที่ 4.6 ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ดังนั้น ผลประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกสินค้าในกลุ่มสินค้าเครื่องจักรกล อุปกรณ์ไฟฟ้า และชิ้นส่วนไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่ถูกจัดเก็บ Reciprocal Tariff เพียงอย่างเดียวนั้น สามารถสรุปได้ว่า การประกาศและจัดเก็บ Reciprocal Tariff อาจไม่ได้มีผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าในกลุ่มดังกล่าวอย่างมีนัยสำคัญในกรอบระยะเวลาที่มีการศึกษา ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยคาดว่า ปัจจัยหนึ่ง คือ อุปสงค์ที่มีต่อห่วงโซ่อุปทาน เนื่องจากความต้องการอุปกรณ์ไฟฟ้าหรือชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นผลมาจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicles : EV) อุตสาหกรรมปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) และระบบอัตโนมัติในภาคอุตสาหกรรม ซึ่งการเติบโตของอุตสาหกรรมดังกล่าวส่งผลให้ความต้องและการนำเข้าอุปกรณ์ไฟฟ้าหรือชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มสูงขึ้นตามลำดับ และปัจจัยด้านอุปสงค์ดังกล่าวส่งผลในเชิงบวกมากกว่าปัจจัยลบจากการจัดเก็บภาษีศุลกากรเพิ่มเติม จึงทำให้การส่งออกสินค้าในกลุ่มดังกล่าวมีความอ่อนไหวต่ำต่อการจัดเก็บภาษีศุลกากรเพิ่มเติม

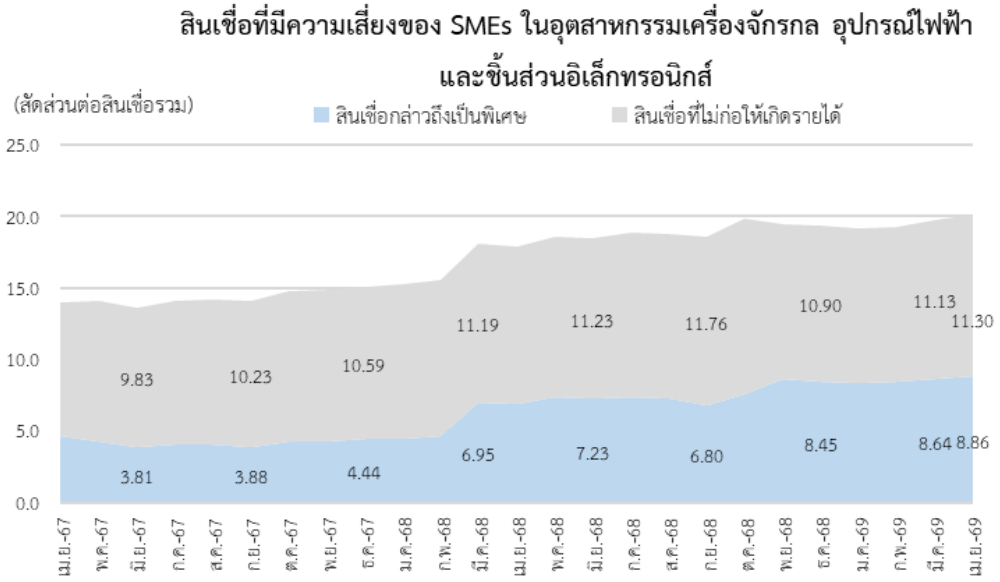
ขณะเดียวกัน คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลสินเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล อุปกรณ์ไฟฟ้า และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้ ISIC ดังที่ปรากฏในตารางที่ 4.4 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ (ภาพที่ 4.7) ได้ว่า หลังจากที่ประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศและบังคับใช้ Reciprocal Tariff ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2568 และเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 ตามลำดับ แนวโน้มของอัตราส่วน SM Ratio และ NPL Ratio ยังคงอยู่ในแนวโน้มเดิมเช่นเดียวกับในช่วงปี พ.ศ. 2567 ที่มีแนวโน้มการค่อย ๆ ปรับเพิ่มขึ้น โดยอัตราส่วน SM Ratio ปรับเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.95 เป็นร้อยละ 8.86 ในช่วงระหว่างเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 – เดือนเมษายน พ.ศ. 2569 ขณะที่อัตราส่วน NPL Ratio ปรับเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 11.19 เป็นร้อยละ 11.30 ในช่วงเดียวกัน นอกจากนี้ หากพิจารณาการเปลี่ยนแปลง YoY ของ NPL Ratio (ภาพที่ 4.8) จะพบว่า การเพิ่มขึ้นของ NPL Ratio ชะลอลงและทรงตัวตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2568 เป็นต้น โดยในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2568 NPL Ratio ปรับเพิ่มขึ้นเพียง 0.15 ppts เมื่อเทียบกับเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2567 ซึ่งสอดคล้องกับประมาณการผลกระทบในกลุ่มสินค้าเครื่องจักรกล อุปกรณ์ไฟฟ้า และชิ้นส่วนที่ชี้ให้เห็นว่า แนวโน้มการส่งออกสินค้าในกลุ่มดังกล่าวหรือสินค้าขั้นกลางอาจไม่ได้รับผลกระทบจากการประกาศและบังคับใช้ Reciprocal Tariff อย่างมีนัยสำคัญ แต่จะขึ้นอยู่กับอุปสงค์ในห่วงโซ่อุปทานที่สินค้านั้นถูกนำไปใช้หรือผลิตต่อเป็นหลัก ทั้งนี้ การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของคุณภาพสินเชื่อข้างต้นเป็นการวิเคราะห์ผลกระทบสุทธิโดยรวมโดยไม่ได้จำแนกผลจากแต่ละปัจจัย เช่น การสิ้นสุดมาตรการหรือการช่วยเหลือลูกหนี้ของสถาบันการเงินเจ้าหนี้ การเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ ปัจจัยเฉพาะที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรม เป็นต้น

ตารางที่ 4.4 การแบ่งกลุ่มสินเชื่อของอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล อุปกรณ์ไฟฟ้า และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับเครื่องจักรกล อุปกรณ์ไฟฟ้า และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์	
ISIC	**คำอธิบาย**
C260000	การผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์ และอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์
C270000	การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า
C280000	การผลิตเครื่องจักรและเครื่องมือ ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น
G464200	การขายส่งเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ชนิดใช้ในครัวเรือน
G465000	การขายส่งเครื่องจักร อุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้

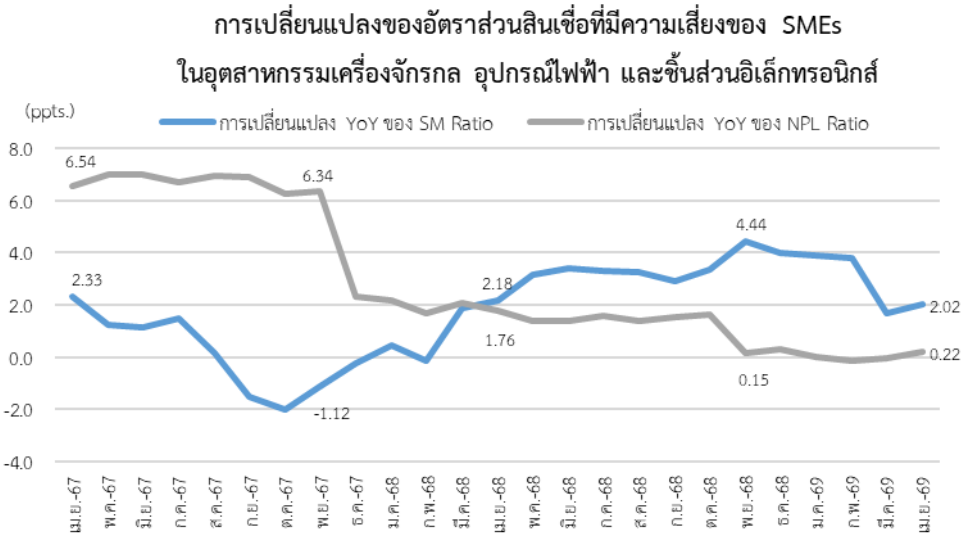
ที่มา: ธปท. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 4.7 สินเชื่อ SM และ NPL ของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล อุปกรณ์ไฟฟ้าและชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

ที่มา: สศค. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 4.8 การเปลี่ยนแปลงของ SM Ratio และ NPL Ratio ของสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล อุปกรณ์ไฟฟ้า และชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์

ที่มา: สศค. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

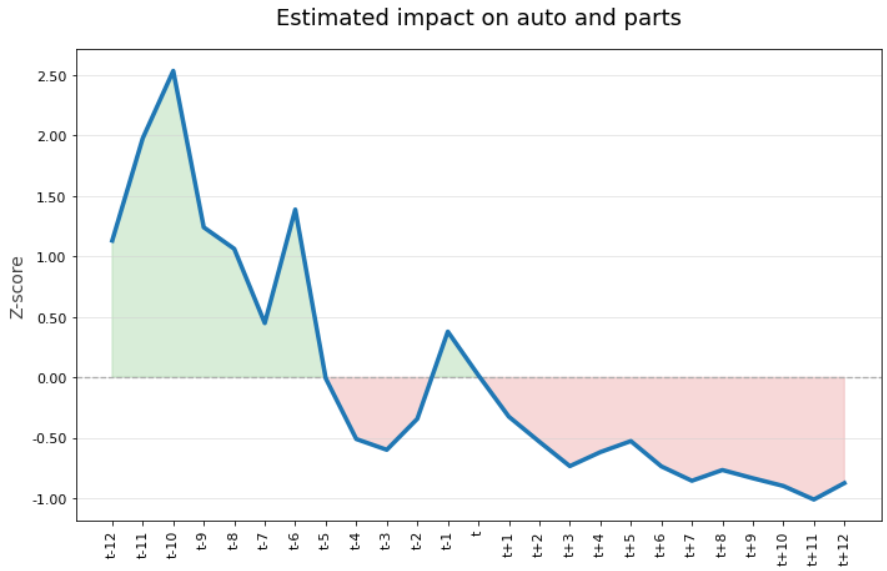
3) ยานยนต์และส่วนประกอบ

ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกยานยนต์และส่วนประกอบส่วนประกอบ (HS 87) ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย (ภาพที่ 4.9) ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ประกาศและจัดเก็บภาษีศุลกากรเพิ่มเติม (Sectoral Tariff) โดยประมาณการแสดงให้เห็นว่า การส่งออกยานยนต์และส่วนประกอบไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งประเทศไทยมีการพึ่งพาตลาดสหรัฐอเมริกาอยู่ที่ประมาณ

ร้อยละ 9.1 มีการเร่งตัวขึ้นในช่วงที่ประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศและจัดเก็บภาษีศุลกากรกับสินค้าในกลุ่มยานยนต์และส่วนประกอบที่อัตราร้อยละ 25 ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 (t-1) โดยปรับเพิ่มขึ้นจากระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 0.5 เท่าของค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมาสู่ระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 0.5 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหากพิจารณาพื้นที่ใต้กราฟของเส้นประมาณการในช่วงเวลา t-12 จนถึงช่วงเวลา t-1 จะพบว่า มีค่าอยู่ที่ 7.94 หน่วย และหลังจากนั้นจึงปรับลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วงตั้งแต่ที่มีการบังคับใช้ภาษีดังกล่าวในช่วงเดือนเมษายน พ.ศ. 2568 (t) และเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2568 (t + 1) โดยอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 1 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในช่วงไตรมาสที่ 1 ปี พ.ศ. 2569 โดยพื้นที่ใต้กราฟของเส้นประมาณการตั้งแต่ช่วงเวลา t-1 เป็นต้นมามีค่าสุทธิอยู่ที่ -8.07 หน่วย ซึ่งสะท้อนให้ผลกระทบจากการบังคับใช้ Sectoral Tariff และ Reciprocal Tariff หลังจากที่ผลของ Front-Loading Effect หมดไป

ดังนั้น จากผลประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกสินค้าในกลุ่มยานยนต์และส่วนประกอบไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่ถูกจัดเก็บภาษีศุลกากรเพิ่มเติมเฉพาะอุตสาหกรรมนั้น สามารถสรุปได้ว่า การประกาศเพิ่มอัตราภาษีศุลกากรเฉพาะกลุ่มสินค้าที่เกี่ยวข้องกับยานยนต์และส่วนประกอบ (Sectoral Tariff) กับทุกประเทศในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 (t+1) มีผลต่อการส่งออกสินค้าในกลุ่มดังกล่าวให้มีการเร่งส่งออกสินค้าจนปรับลดลงอย่างต่อเนื่องในระยะถัดมาอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากอัตราภาษี Sectoral Tariff ที่สูงกว่า Reciprocal Tariff ทั้งนี้ คณะผู้วิจัยมองว่า ถึงแม้สินค้ากลุ่มยานยนต์และส่วนประกอบจะเป็นสินค้ากลุ่มขั้นกลางเช่นเดียวกันกับสินค้าในกลุ่มเครื่องจักรกล อุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบ และการส่งออกของสินค้าในกลุ่มดังกล่าวควรจะขึ้นอยู่กับอุปสงค์ที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทานในลักษณะเดียวกัน อย่างไรก็ดี ด้วยอัตราภาษีศุลกากรที่จัดเก็บเพิ่มเติม (Sectoral Tariff) กับสินค้ากลุ่มยานยนต์และส่วนประกอบและมีผลบังคับใช้กับทุกประเทศ ส่งผลให้การส่งออกสินค้ากลุ่มดังกล่าวไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ

ภาพที่ 4.9 ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกยานยนต์และส่วนประกอบ

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

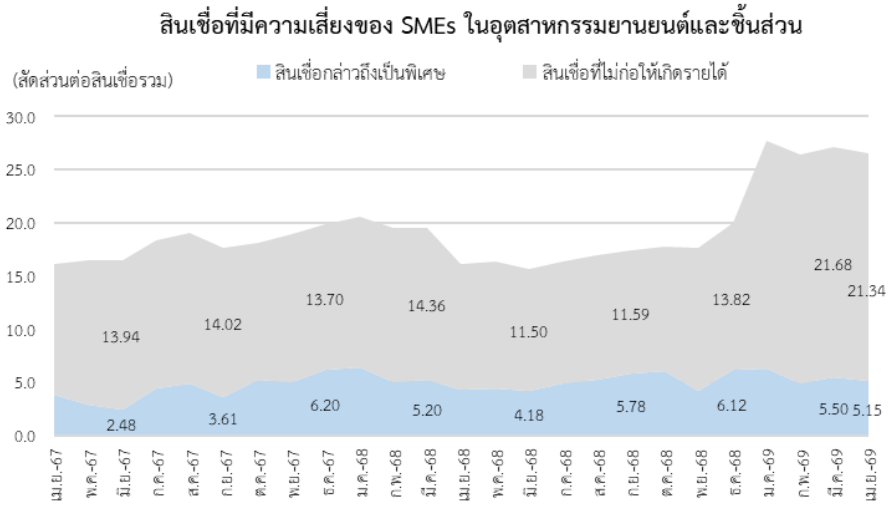
ขณะเดียวกัน คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลสินเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมการผลิตและส่งออกยานยนต์และส่วนประกอบ โดยใช้ ISIC ดังที่ปรากฏในตารางที่ 4.5 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ (ภาพที่ 4.10) ได้ว่า ในช่วงหลังจากที่มีการเร่งตัวของการส่งออกยานยนต์และส่วนประกอบ ก่อนที่จะมีการจัดเก็บภาษีศุลกากรกับสินค้าประเภทดังกล่าวเพิ่มเติมในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 คุณภาพสินเชื่อในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องในช่วง 1 – 3 เดือนต่อมาปรับดีขึ้น โดยอัตราส่วน SM Ratio และ NPL Ratio ปรับลดลงจากร้อยละ 5.20 และ 14.36 ตามลำดับ ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 เป็นร้อยละ 4.18 และ 11.50 ตามลำดับ ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2568 อย่างไรก็ดี หลังจากที่ประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศและบังคับใช้อัตราภาษีศุลกากรเพิ่มเติมกับสินค้ากลุ่มยานยนต์และส่วนประกอบในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 แนวโน้มคุณภาพของสินเชื่อมีแนวโน้มด้อยคุณภาพลงอย่างชัดเจน โดยอัตราส่วน NPL Ratio มีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากร้อยละ 11.50 ในเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2568 เป็นร้อยละ 21.34 ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2569 นอกจากนี้ หากพิจารณาในเชิงการเปลี่ยนแปลง YoY (ภาพที่ 4.11) จะพบว่า อัตราการเพิ่มขึ้นของ NPL Ratio เร่งตัวสูงขึ้นโดยปรับเพิ่มขึ้น 9.56 ppts YoY ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2569 ขณะที่อัตราการเพิ่มขึ้นในช่วงก่อนที่จะมีการบังคับใช้ Sectoral Tariff กับยานยนต์และชิ้นส่วนจะอยู่ในช่วง 2 – 6 ppts YoY เท่านั้น สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มการลดลงของความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมดังกล่าวที่ส่วนหนึ่งอาจได้รับผลกระทบจากการจัดเก็บภาษีศุลกากรของประเทศสหรัฐอเมริกาเพิ่มเติมในสินค้ากลุ่มยานยนต์และส่วนประกอบในช่วงเวลา 8 – 9 เดือนต่อมา ทั้งนี้ การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของคุณภาพสินเชื่อข้างต้นเป็นการวิเคราะห์ผลกระทบสุทธิโดยรวมโดยไม่ได้จำแนกผลจากแต่ละปัจจัย เช่น การสิ้นสุดมาตรการหรือการช่วยเหลือลูกหนี้ของสถาบันการเงินเจ้าหนี้ การเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ ปัจจัยเฉพาะที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรม เป็นต้น

ตารางที่ 4.5 การแบ่งกลุ่มสินเชื่อของอุตสาหกรรมยานยนต์และส่วนประกอบ

สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับยานยนต์และส่วนประกอบ	
ISIC	**คำอธิบาย**
C290000	การผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วง
C309000	การผลิตอุปกรณ์ขนส่ง ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น
G451000	การขายยานยนต์
G453000	การขายชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมของยานยนต์

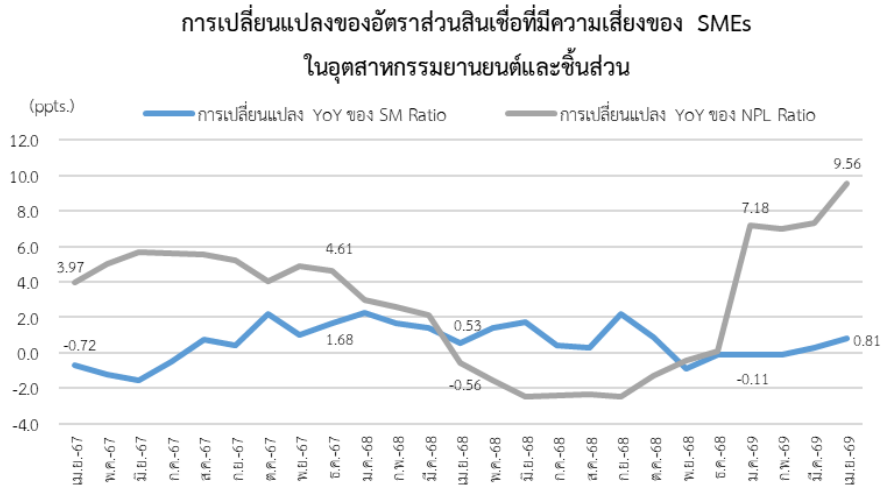
ที่มา: ธปท. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 4.10 สินเชื่อ SM และ NPL ของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมยานยนต์และส่วนประกอบ

ที่มา: สศค. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 4.11 การเปลี่ยนแปลงของ SM Ratio และ NPL Ratio ของสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมยานยนต์และส่วนประกอบ

ที่มา: สศค. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

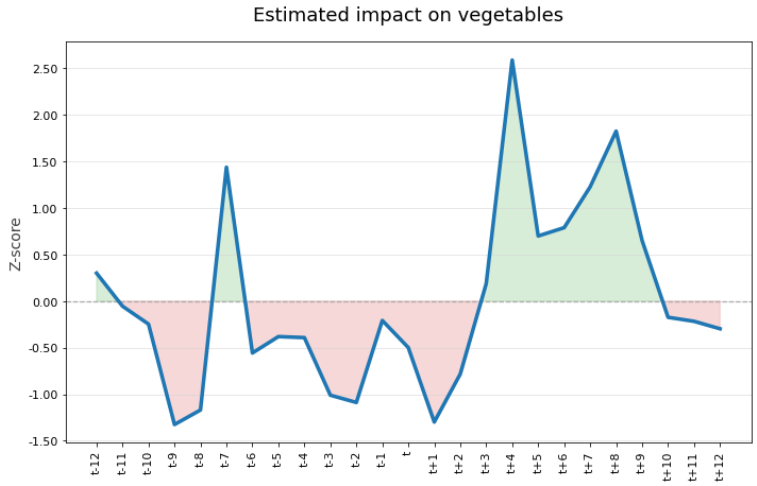
4.3.3 ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มสินค้าขั้นสุดท้าย

1) ผัก

เมื่อประมาณการข้อมูลการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ที่เป็นกลุ่มสินค้าขั้นสุดท้าย หรือสินค้าประเภทอาหารในกรณีนี้ พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ที่ได้ส่วนใหญ่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกผัก (HS 07) ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย (ภาพที่ 4.12) แสดงให้เห็นว่า การส่งออกผักไปยังประเทศสหรัฐอเมริกามีการฟื้นตัวขึ้นหลังจากประเทศสหรัฐอเมริกาได้ประกาศ Reciprocal Tariff ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2568 (t) จากเดิมที่อยู่ระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 1 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมาสู่ระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 0.5 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมีการเร่งตัวขึ้นหลังจากนั้นอย่างต่อเนื่อง จนอยู่ระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 2.5 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 (t+4)

ที่มีการบังคับใช้ Reciprocal Tariff ซึ่งพื้นที่ใต้กราฟของเส้นประมาณการในเดือนดังกล่าวมีค่า 1.39 หน่วย และหลังจากนั้นจึงปรับลดลงในเดือนต่อมา ซึ่งคณะผู้วิจัยคาดว่าเป็นผลมาจาก Front-Loading Effect ของการส่งออกสินค้าในช่วงก่อนที่จะมีการบังคับใช้ Reciprocal Tariff ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มการปรับลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2568 (t+8) เป็นต้นมา

ภาพที่ 4.12 ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกผัก

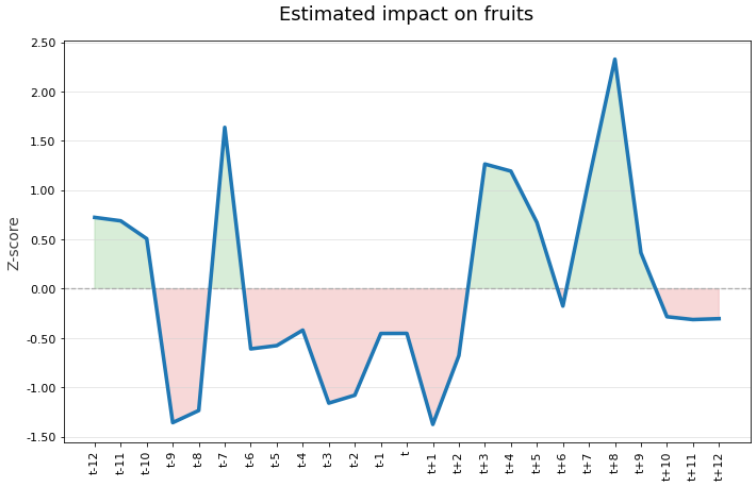

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

2) ผลไม้

ในขณะที่ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกผลไม้ (HS 08) ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย (ภาพที่ 4.13) แสดงให้เห็นว่า การส่งออกผลไม้ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกามีทิศทางการเปลี่ยนแปลงในลักษณะเดียวกันกับการส่งออกผัก โดยมีการฟื้นตัวขึ้นหลังจากประเทศสหรัฐอเมริกาได้ประกาศ Reciprocal Tariff ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2568 (t) จากเดิมที่อยู่ระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 1 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมาสู่ระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 0.5 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และมีการเร่งตัวขึ้นอย่างต่อเนื่องหลังจากนั้นจนอยู่ในช่วงที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 1 – 1.5 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 (t + 4) ที่มีการบังคับใช้ Reciprocal Tariff ซึ่งพื้นที่ใต้กราฟของเส้นประมาณการในเดือนดังกล่าวมีค่า 1.23 หน่วย และหลังจากนั้นจึงปรับลดลงอย่างต่อเนื่องในเดือนต่อมา ซึ่งคณะผู้วิจัยคาดว่าเป็นผลมาจาก Front-Loading Effect ของการส่งออกสินค้าในช่วงก่อนที่จะมีการบังคับใช้ Reciprocal Tariff

ภาพที่ 4.13 ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกผลไม้

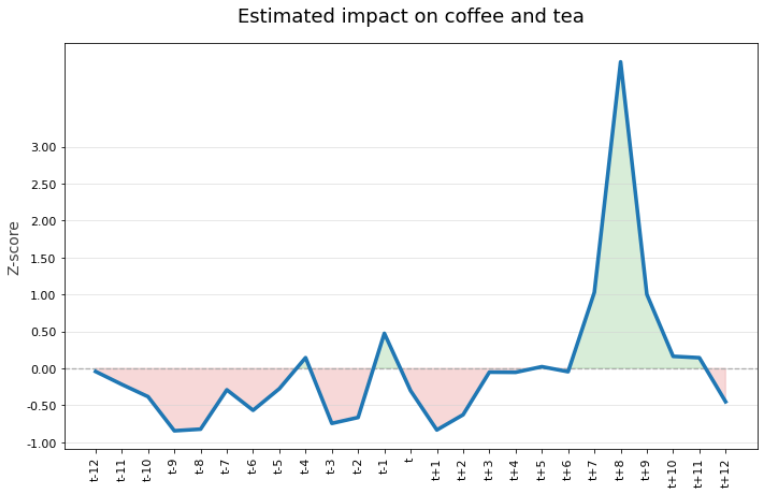

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

3) ชาและกาแฟ

ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกชาและกาแฟ (HS 09) ไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย (ภาพที่ 4.14) แสดงให้เห็นว่า การส่งออกสินค้ากลุ่มดังกล่าวมีการฟื้นตัวจากระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 0.5 - 1 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2568 (t + 1) หลังจากที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ประกาศ Reciprocal Tariff โดยมีการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องและทรงตัวอยู่ในระดับใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยจนถึงช่วงที่มีการบังคับใช้ Reciprocal Tariff อย่างไรก็ดี การส่งออกชาและกาแฟไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาปรับเพิ่มสูงขึ้นอย่างมากสู่ระดับสูงกว่าระดับค่าเฉลี่ยประมาณ 4 เท่าของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2568 (t + 8) ซึ่งคณะผู้วิจัยคาดว่าอาจเป็นผลมาจากปัจจัยเฉพาะภายในอุตสาหกรรมประเภทดังกล่าว

ภาพที่ 4.14 ประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกชาและกาแฟ

ที่มา: สสว. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ดังนั้น ผลประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกสินค้าในกลุ่มสินค้าขั้นสุดท้ายหรืออาหารไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่ถูกจัดเก็บ Reciprocal Tariff เพียงอย่างเดียวนั้น สามารถสรุปได้ว่า การประกาศและจัดเก็บ Reciprocal Tariff ส่งผลกระทบให้การส่งออกสินค้าในกลุ่มดังกล่าวมีการเร่งตัวขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในระยะแรก ซึ่งคณะผู้วิจัยคาดว่าส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากพฤติกรรมการกักตุนสินค้าของผู้บริโภคในประเทศสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ดี หลังจากที่มีการบังคับใช้ Reciprocal Tariff ประมาณ 4 เดือนโดยเฉลี่ย การส่งออกสินค้าในกลุ่มดังกล่าวจึงค่อย ๆ มีแนวโน้มชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการส่งออกผักและผลไม้ สะท้อนให้เห็นถึงความอ่อนไหวที่ค่อนข้างต่ำของการส่งออกสินค้าขั้นสุดท้ายที่มีต่อการจัดเก็บ Reciprocal Tariff

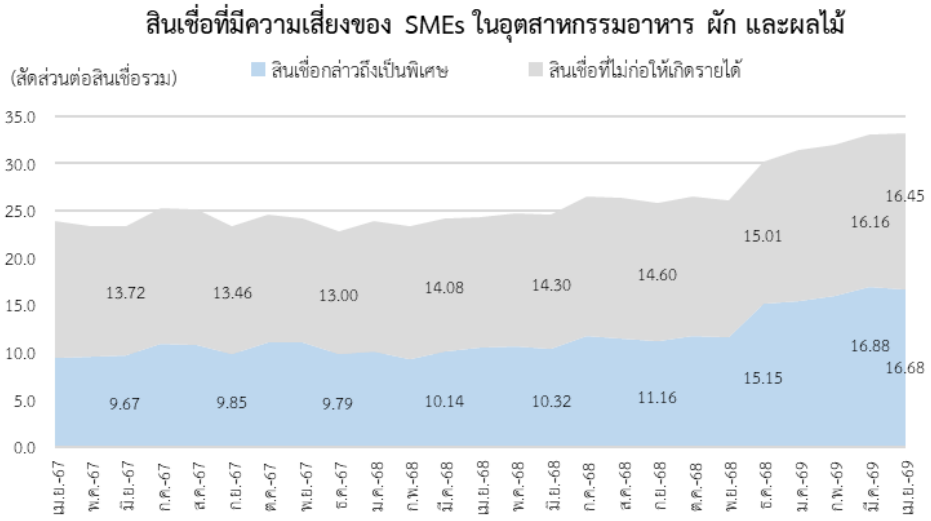
ขณะเดียวกัน คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลสินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมอาหาร ผัก และผลไม้ โดยใช้ ISIC ดังที่ปรากฏในตารางที่ 4.6 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ (ภาพที่ 4.15) ได้ว่า หลังจากที่ประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศและบังคับใช้ Reciprocal Tariff ในเดือนเมษายนและเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 ตามลำดับ แนวโน้มของอัตราส่วน SM Ratio และ NPL Ratio ยังคงอยู่ในแนวโน้มเดิมเช่นเดียวกับในปี พ.ศ. 2567 ที่มีการปรับเพิ่มขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยอัตราส่วน SM Ratio อยู่ในช่วงร้อยละ 9.67 – 11.16 ในช่วงระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2567 – กันยายน พ.ศ. 2568 ขณะที่อัตราส่วน NPL Ratio อยู่ในช่วงร้อยละ 13.00 – 14.60 ในช่วงเวลาเดียวกัน อย่างไรก็ดี ในไตรมาสที่ 4 ปี พ.ศ. 2568 สินเชื่อในอุตสาหกรรมดังกล่าวมีแนวโน้มการเสื่อมคุณภาพลงอย่างชัดเจน โดยมีการปรับเพิ่มขึ้นของอัตราส่วน SM Ratio และ NPL Ratio อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกันที่การส่งออกสินค้ากลุ่มอาหารไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาชะลอตัวลงหลังจากที่มีการเร่งส่งออกในช่วงก่อนหน้า นอกจากนี้ หากพิจารณาในเชิงการเปลี่ยนแปลง YoY (ภาพที่ 4.16) จะพบว่า อัตราการเพิ่มขึ้นของ NPL Ratio มีการเร่งตัวขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป หลังจากที่มีการประกาศและบังคับใช้ Reciprocal Tariff ขณะที่อัตราการเพิ่มขึ้นของ SM Ratio เร่งตัวสูงขึ้นอย่างชัดเจนตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2568 เป็นต้นไป สะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มของการลดลงของความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมดังกล่าวที่ค่อย ๆ ได้รับผลกระทบจาก TPU ทั้งนี้ การวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของคุณภาพสินเชื่อข้างต้นเป็นการวิเคราะห์ผลกระทบสุทธิโดยรวมโดยไม่ได้จำแนกผลจากแต่ละปัจจัย เช่น การสิ้นสุดมาตรการหรือการช่วยเหลือลูกหนี้ของสถาบันการเงินเจ้าหนี้ การเปลี่ยนแปลงของภาวะเศรษฐกิจ ปัจจัยเฉพาะที่เกิดขึ้นในอุตสาหกรรม เป็นต้น

ตารางที่ 4.6 การแบ่งกลุ่มสินเชื่อของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอาหาร ผัก และผลไม้

สินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับอาหาร ผัก และผลไม้	
ISIC	**คำอธิบาย**
A011000	การปลูกพืชล้มลุก
A012000	การปลูกพืชยืนต้น
A013000	การทำสวนไม้ประดับและการขยายพันธุ์พืช
C100000	การผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร
G462000	การขายส่งวัตถุดิบทางการเกษตรและสัตว์มีชีวิต
G463100	การขายส่งอาหาร

ที่มา: ธปท. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 4.15 สินเชื่อ SM และ NPL ของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมอาหาร ผัก และผลไม้

ที่มา: สศค. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

ภาพที่ 4.16 การเปลี่ยนแปลงของ SM Ratio และ NPL Ratio ของสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมอาหาร ผัก และผลไม้

ที่มา: สศค. (2569) รวบรวมและคำนวณโดยคณะผู้วิจัย

4.3.4 บทสรุปผลการวิเคราะห์

โดยสรุปแล้วจากผลการประมาณการและข้อมูลคุณภาพของสินเชื่อในแต่ละกลุ่มสินค้าและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องในกรอบระยะเวลาที่มีการศึกษา พบว่า ในกรณีที่กลุ่มสินค้าหรืออุตสาหกรรมที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีการประกาศและจัดเก็บภาษีศุลกากรแบบ Sectoral Tariff จะได้รับผลกระทบจาก Sectoral Tariff อย่างมีนัยสำคัญมากกว่าผลกระทบจากการประกาศและการจัดเก็บแบบ Reciprocal Tariff อย่างไรก็ดี ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากอัตราภาษี Sectoral Tariff ที่สูงกว่าอัตราภาษีของ Reciprocal Tariff และในกรณีที่กลุ่มสินค้าหรืออุตสาหกรรมไม่มีการจัดเก็บ Sectoral Tariff หรือเป็นกลุ่มที่ได้รับผลกระทบเฉพาะจาก Reciprocal Tariff เท่านั้น ผลกระทบจะแตกต่าง

กันขึ้นอยู่กับประเภทสินค้าว่าเป็นสินค้าในกลุ่มที่มีการนำไปใช้ในการผลิตหรือส่วนประกอบในอุตสาหกรรมที่มีห่วงโซ่อุปทานอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาหรือไม่ โดยหากเป็นสินค้าขั้นกลาง เช่น เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ และอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ เป็นต้น ผลกระทบจะขึ้นอยู่กับอุปสงค์ในห่วงโซ่อุปทานเป็นหลัก โดยหากเป็นกลุ่มที่มีอุปสงค์ในห่วงโซ่อุปทานสูง จะเห็นว่า แนวโน้มของการส่งออกสินค้าในกลุ่มดังกล่าวไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญหลังจากที่มีการจัดเก็บแบบ Reciprocal Tariff ขณะที่กลุ่มสินค้าขั้นสุดท้ายหรือกลุ่มอาหาร ซึ่งมีการเร่งส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา คณะผู้วิจัยคาดว่าส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการกักตุนสินค้า และจะเห็นภาพของผลกระทบจาก Reciprocal Tariff ที่ชัดเจนขึ้น หลังจากที่ผลจากการเร่งส่งออกสินค้าทยอยหมดลง (ตารางที่ 4.7)

ตารางที่ 4.7 สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบที่จำแนกตามกลุ่มสินค้าหลักที่มีการศึกษา

กลุ่มสินค้าหลักที่มีการศึกษา	สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบ
กลุ่มสินค้าขั้นต้น (สินค้าวัตถุดิบ) ได้แก่ สินค้าไม้และของที่ทำด้วยไม้ (HS 44) สินค้าประเภทซีเมนต์ (HS 68) สินค้าเหล็กกล้า (HS 72) สินค้าที่ทำด้วยเหล็ก (HS 73) สินค้าทองแดง (HS 74) และสินค้าอะลูมิเนียม (HS 76)	**ได้รับผลกระทบจาก Sectoral Tariff อย่างมีนัยสำคัญ** เนื่องจากเป็นสินค้าวัตถุดิบที่มีการนำไปใช้ต่อในหลายอุตสาหกรรม จึงทำให้เกิดการเร่งกักตุนสินค้าขึ้น เมื่อมีการประกาศจะจัดเก็บ Sectoral Tariff และหลังจากนั้นจึงมีแนวโน้มปรับลดลงอย่างต่อเนื่องและค่อย ๆ สะท้อนผ่านการเสื่อมลงคุณภาพของสินเชื่อในช่วงเวลา 6 - 12 เดือนต่อมา
กลุ่มสินค้าขั้นกลาง ได้แก่ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ (HS 84) อุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ (HS 85) และยานยนต์และส่วนประกอบ (HS 87)	**ผลกระทบแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสินค้าที่มีการจัดเก็บหรือไม่มีการจัดเก็บ Sectoral Tariff** **- ในกรณีที่ไม่มีการจัดเก็บ Sectoral Tariff โดยการประกาศและการจัดเก็บ Reciprocal Tariff ไม่มีผลให้การส่งออกสินค้าในกลุ่มเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ** โดยการส่งออกเครื่องจักรกลและส่วนประกอบยังสามารถเติบโตได้ แม้ว่ามีการจัดเก็บภาษีศุลกากรเพิ่มเติม สะท้อนให้เห็นว่า การส่งออกสินค้าในกลุ่มนี้จะขึ้นอยู่กับอุปสงค์ในห่วงโซ่อุปทานเป็นหลัก - **ในสินค้ากลุ่มยานยนต์และส่วนประกอบที่มีการจัดเก็บ Sectoral Tariff จะได้รับผลกระทบจาก Sectoral Tariff อย่างมีนัยสำคัญ** และสะท้อนผ่านการเสื่อมลงของคุณภาพสินเชื่อในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องในช่วงเวลา 8 - 9 เดือนต่อมา
กลุ่มสินค้าขั้นสุดท้าย ได้แก่ ผัก (HS 07) ผลไม้ (HS 08) ชาและกาแฟ (HS 09) และธัญพืช (HS 10)	**การประกาศและการจัดเก็บ Reciprocal Tariff ส่งผลให้การส่งออกสินค้าในกลุ่มอาหารเร่งตัวขึ้นอย่างต่อเนื่อง และค่อย ๆ ปรับลดลงช้ากว่ากลุ่มอื่น** ส่วนหนึ่งคาดว่ามาจากพฤติกรรมการกักตุนสินค้า โดยคุณภาพของสินเชื่อในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องค่อย ๆ เสื่อมลงในช่วงเวลาต่อมา

ที่มา: จัดทำโดยคณะผู้วิจัย

บทที่ 5
บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.1 บทสรุป

การศึกษาผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักต่อผู้ประกอบการ SMEs และมาตรการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับรายอุตสาหกรรมนี้ จะเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลด้านนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก โดยเจาะจงนโยบาย Reciprocal Tariff ของประเทศสหรัฐอเมริกาที่เกิดขึ้นในระหว่างปี พ.ศ. 2568 เพื่อประเมินความรุนแรงของผลกระทบจากนโยบายการค้าดังกล่าวต่อผู้ประกอบการโดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละภาคอุตสาหกรรม รวมถึงผู้ประกอบการใน Supply Chain ของแต่ละภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศไทย โดยเฉพาะมาตรการด้านการเงิน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการของผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากนโยบาย Reciprocal Tariff ของประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนั้น ผลการวิเคราะห์ของงานวิจัยนี้ประกอบด้วยการวิเคราะห์ 3 ส่วน คือ (1) การวิเคราะห์สถานการณ์นโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก เพื่อประเมินระดับการเชื่อมโยงของภาคอุตสาหกรรมไทยกับตลาดโลก (2) การวิเคราะห์ผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย และ (3) การประเมินผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยและการวิเคราะห์การส่งผ่านผลกระทบไปยังคุณภาพสินเชื่อและความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ประกอบการ SMEs ไทยผ่านแบบจำลองเศรษฐมิติแบบ Continuous Difference-in-Differences และนำมาประกอบใช้การเสนอแนะนโยบายโดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.1.1 บทสรุปการวิเคราะห์ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย เพื่อประเมินระดับความเชื่อมโยงของภาคอุตสาหกรรมไทยกับตลาดโลก

จากการศึกษาสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศ พบว่า การส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศของประเทศไทยมีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกสำคัญของประเทศไทยและมีส่วนแบ่งตลาดการส่งออกของประเทศไทยเป็นอันดับหนึ่งอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี พ.ศ. 2568 ประเทศไทยส่งออกสินค้าไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา มูลค่า 72,506 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นส่วนแบ่งตลาดที่ร้อยละ 21.35 อีกทั้งยังเป็นตลาดส่งออกสินค้าที่มีส่วนแบ่งตลาดมากที่สุดเป็นอันดับที่ 2 ของผู้ประกอบการ SMEs ไทยรองลงมาจากประเทศจีน นอกจากนี้ จากข้อมูลการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่า สินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยมีการพึ่งพาการส่งออกในสัดส่วนในระดับสูง มีแนวโน้มจะเป็นอุตสาหกรรมที่จะได้รับผลกระทบจากการจัดเก็บภาษีศุลกากรของประเทศสหรัฐอเมริกา ประกอบด้วย อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล อุตสาหกรรมเครื่องจักรไฟฟ้าและอุปกรณ์ไฟฟ้า อุตสาหกรรมไข่มุก รัตนชาติ และโลหะมีค่า และอุตสาหกรรมพลาสติก

ทั้งนี้ เมื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ประกอบการ SMEs ไทยที่มีความเชื่อมโยงกับการค้าระหว่างประเทศ พบว่า ตั้งแต่ช่วงปี พ.ศ. 2562 - 2568 การส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทยมีสัดส่วนหลักมาจากผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางและขนาดเล็กเป็นหลัก โดยในปี พ.ศ. 2568 การส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางมีมูลค่า 21,113 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และผู้ประกอบการ SMEs ขนาดเล็กมีมูลค่า 14,566 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนที่ร้อยละ 49.89 และ 34.42 ของมูลค่าการส่งออกสินค้าทั้งหมดของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ตามลำดับ ขณะที่มูลค่าการส่งออกสินค้าของ Micro SMEs อยู่ที่ 6,640 ล้านดอลลาร์สหรัฐ หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.69 ในขณะที่สัดส่วนการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ Micro SMEs ปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากเดิมอยู่ที่ร้อยละ 6.70

ในปี พ.ศ. 2562 ขณะที่สัดส่วนของผู้ประกอบการ SMEs ขนาดกลางและขนาดเล็กปรับลดลงจากร้อยละ 63.72 และ 29.58 ตามลำดับ ในปี พ.ศ. 2562

5.1.2 บทสรุปการวิเคราะห์การวิเคราะห์ผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย

จากรายงานภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สองและแนวโน้มปี 2568 ซึ่งจัดทำโดย สศช. ได้ศึกษาข้อมูลภาพรวมด้านการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย และพบว่าการดำเนินมาตรการขึ้นภาษีศุลกากรของประเทศสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อสินค้าส่งออกของประเทศไทย และอาจทำให้การส่งออกของประเทศไทยปรับตัวลดลงอย่างมีนัยสำคัญในช่วงครึ่งหลังของปี พ.ศ. 2568 โดยสินค้าไทยอาจได้รับผลกระทบ ดังนี้

1) การสูญเสียส่วนแบ่งตลาด

กลุ่มสินค้าส่งออกของประเทศไทยมีโอกาสที่จะเผชิญกับการสูญเสียส่วนแบ่งตลาดไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ประกอบด้วย (1) กลุ่มสินค้าที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีการพึ่งพิงการนำเข้าจากประเทศไทยในสัดส่วนสูงสุด 3 อันดับแรก ซึ่งสินค้ากลุ่มดังกล่าวมีส่วนแบ่งในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกามากกว่าร้อยละ 10 ได้แก่ วัตถุดิบสำหรับเลี้ยงสัตว์ ข้าว ปลาปรุงแต่ง และเครื่องแต่งกาย (2) กลุ่มสินค้าส่งออกหลักที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีการพึ่งพาการนำเข้าจากประเทศไทยในระดับต่ำ (สินค้าไทยมีส่วนแบ่งการตลาดในระดับต่ำ) ถึงแม้ว่าจะเป็นสินค้าส่งออกหลักของประเทศไทยก็ตาม ได้แก่ เครื่องโทรศัพท์ ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ หม้อแปลงไฟฟ้า และเครื่องจักรและส่วนประกอบ ทั้งนี้ แม้ในระยะสั้นผู้นำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาอาจมีข้อจำกัดและต้องอาศัยระยะเวลาในการพิจารณาปรับเปลี่ยนการนำเข้าไปยังประเทศที่มีต้นทุนที่ถูกกว่าหรือการทดแทนด้วยการผลิตภายในประเทศ จึงมีแนวโน้มที่จะยังคงนำเข้าสินค้าดังกล่าวจากประเทศไทยต่อไป อย่างไรก็ดี ประเทศไทยต้องดำเนินการเพื่อรักษาส่วนแบ่งการตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกาสำหรับสินค้าดังกล่าวด้วย เนื่องจากในระยะยาวมีแนวโน้มที่ประเทศสหรัฐอเมริกาจะสามารถปรับเปลี่ยนการนำเข้าสินค้ากลุ่มดังกล่าวมาจากประเทศอื่นได้ ซึ่งส่งผลให้ประเทศไทยสูญเสียส่วนแบ่งในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกาให้กับประเทศที่ถูกเก็บอัตราภาษีต่ำกว่า รวมถึงอาจถูกทดแทนด้วยการผลิตสินค้าภายในประเทศ

2) การลดลงของความต้องการสินค้าขั้นกลางและวัตถุดิบที่อยู่ในห่วงโซ่การผลิต

จากการศึกษาทิศทางการส่งออกของประเทศจีนไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา และการนำเข้าของประเทศจีนจากประเทศไทย พบว่า กลุ่มสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกสินค้าของประเทศจีนไปยังประเทศสหรัฐอเมริกามีแนวโน้มลดลงเช่นเดียวกับสินค้าที่ประเทศจีนลดการนำเข้าจากประเทศไทย เช่น ไม้แปรรูป เยื่อจากเส้นใยกระดาษ เครื่องโทรศัพท์ โพลิอะซีทัล โพลิอีเทอร์ และอีพอกไซด์เรซิน และกล้องโทรทัศน์ เป็นต้น

3) การเร่งตัวของการนำเข้าสินค้าของประเทศไทย

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลดุลการค้าของประเทศไทยระหว่างประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศจีน จำแนกตามกลุ่มสินค้าส่งออกสำคัญของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ปี พ.ศ. 2567 ของ สศช. พบว่า ในกลุ่มสินค้าส่งออกสำคัญของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศไทยมีการเกินดุลจากประเทศสหรัฐอเมริกา แต่ขาดดุลกับประเทศจีนในหลายกลุ่มสินค้าสำคัญ นอกจากนี้ สินค้าของประเทศไทยที่มีประเทศจีนเป็นตลาดนำเข้าหลักและประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นตลาดส่งออกหลักในระดับสูง (มากกว่าร้อยละ 50) ซึ่งถือเป็นกลุ่มสินค้าที่มีความเสี่ยงสูงในการเป็นทางผ่านระหว่างประเทศจีนและประเทศสหรัฐอเมริกา ได้แก่ (1) เครื่องโทรศัพท์ และ (2) เฟอร์นิเจอร์ ประกอบกับสินค้าส่งออกที่อยู่ในรายการสินค้าเฝ้าระวังไปประเทศสหรัฐอเมริกา 49 รายการ ตามประกาศของกรมการค้าต่างประเทศกระทรวงพาณิชย์ส่วนใหญ่จะอยู่ในกลุ่มสินค้าความเสี่ยงสูง กล่าวคือมูลค่าขยายตัวทั้งจากการนำเข้าจากประเทศจีนและส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา (สัดส่วนร้อยละ 80.6 เมื่อเทียบกับสินค้าเฝ้าระวังทั้ง 49 รายการ) จึงจำเป็นที่ภาครัฐจะต้องมีการติดตามเฝ้าระวังการเข้ามาสวมสิทธิ์เพื่อใช้ประเทศไทย

เป็นฐานการส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างใกล้ชิด เพื่อลดความเสี่ยงที่ไทยจะถูกเรียกเก็บสินค้าในอัตราภาษีสินค้าที่ถูกถ่ายโอนผ่านประเทศที่สาม (Transshipment Rate)

5.1.3 การประเมินผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ไทย และการวิเคราะห์การส่งผ่านผลกระทบไปยังคุณภาพสินเชื่อและความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ผ่านแบบจำลองเศรษฐมิติแบบ Continuous Difference-in-Differences

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมูลค่าการส่งออกสินค้ารายเดือนไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการที่มีขนาดธุรกิจเป็นขนาดย่อม ขนาดเล็ก และขนาดกลาง โดยจำแนกมูลค่าการส่งออกสินค้าตาม HS Code 2 หลักแรก และเป็นข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2566 ถึงเดือนเมษายน 2569 พบว่า การเปลี่ยนแปลงของการส่งออกสินค้าในแต่ละกลุ่มเป็นผลมาจากปัจจัยเฉพาะในแต่ละกลุ่มหรืออุตสาหกรรมสินค้านั้นเป็นหลัก ซึ่งรวมถึงปัจจัยการจัดเก็บภาษีศุลกากรเฉพาะอุตสาหกรรมหรือการจัดเก็บ Sectoral Tariff มากกว่าผลที่มาจากการประกาศหรือจัดเก็บ Reciprocal Tariff ที่มีการบังคับใช้กับสินค้าทุกประเภทที่ส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ดี ผลกระทบที่แตกต่างกันดังกล่าวส่วนหนึ่งอาจเกิดจากอัตราภาษี Sectoral Tariff ที่สูงกว่า อัตราภาษีของ Reciprocal Tariff ด้วย

นอกจากนี้ ภายหลังจากที่คณะผู้วิจัยได้แบ่งข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ของภาษีศุลกากรตามแบบจำลอง ออกเป็น 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ (1) กลุ่มสินค้าวัตถุดิบ (2) กลุ่มสินค้าขั้นกลาง และ (3) กลุ่มสินค้าขั้นสุดท้าย พร้อมทั้งแปลงผลประมาณการเป็นดัชนี (Index) และคำนวณเป็นค่าคะแนนมาตรฐาน (Z-Score) เพื่อประเมินกระทบและการเปลี่ยนแปลงของการส่งออกสินค้าดังกล่าว ผลการวิเคราะห์และประเมินผลชี้ให้เห็นว่าผลกระทบของความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าระหว่างประเทศมีผลกระทบแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสินค้า ซึ่งส่งผลให้ในมิติการเปลี่ยนแปลงของสินเชื่อ SM และ NPL ในช่วงเวลาหลังจากที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีการประกาศและบังคับใช้ Reciprocal Tariff และภาษีศุลกากรที่จัดเก็บเฉพาะกับกลุ่มสินค้าในอุตสาหกรรมนั้น ผู้ประกอบการ SMEs ไทยมีความอ่อนไหวในระดับที่แตกต่างกันออกไปในสินค้าแต่ละกลุ่ม โดยมีรายละเอียดสรุปได้ดังนี้

1) ผลประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกสินค้าในกลุ่มวัตถุดิบไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs พบว่า การประกาศเพิ่มอัตราภาษีศุลกากรเฉพาะกลุ่มสินค้าที่เกี่ยวข้องกับเหล็กและสินค้าที่เกี่ยวข้องกับอะลูมิเนียมกับทุกประเทศ (Sectoral Tariff) ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 มีผลต่อการส่งออกสินค้าในกลุ่มดังกล่าวให้มีการเร่งส่งออกสินค้าจนปรับลดลงในระยะถัดมาอย่างมีนัยสำคัญ โดยความอ่อนไหวสูงของการส่งออกสินค้าในกลุ่มดังกล่าวส่วนหนึ่งอาจมาจากลักษณะของสินค้าวัตถุดิบที่มีการนำไปใช้ในการผลิตในหลากหลายอุตสาหกรรมจึงทำให้เกิดการเร่งกักตุนสินค้าขึ้นเมื่อมีการประกาศจะจัดเก็บภาษีศุลกากรเพิ่มเติม (Sectoral Tariff) และส่วนหนึ่งอาจเกิดจากอัตราภาษี Sectoral Tariff ที่สูงกว่าอัตราภาษีของ Reciprocal Tariff ด้วย โดยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้ประกอบการในลักษณะดังกล่าวส่งผลต่อการบริการจัดการสภาพคล่องและความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ประกอบการด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการผลิตโลหะ พบว่าในช่วงที่มีการเร่งส่งออกสินค้า คุณภาพสินเชื่อในอุตสาหกรรมการผลิตโลหะมีการปรับดีขึ้นเล็กน้อย โดยอัตราส่วน SM Ratio และ NPL Ratio ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2567 ปรับลดลงเหลือร้อยละ 8.75 และ 12.89 ตามลำดับ ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2567 อย่างไรก็ดี ในเวลาต่อมา อัตราส่วน SM Ratio มีการปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง หลังจากนั้นตั้งแต่เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 และมีการตกชั้นอย่างมีนัยสำคัญหลังจากเดือนธันวาคม พ.ศ. 2568 โดยอัตราส่วน NPL Ratio ปรับเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 14.21 เป็นร้อยละ 24.76 ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2569

สะท้อนให้เห็นถึงการลดลงของความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมดังกล่าว ที่อาจได้รับผลกระทบจากความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าระหว่างประเทศและการปรับโครงสร้าง Supply Chain

2) ผลประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกสินค้าขั้นกลางไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs พบว่า ผลกระทบต่อการส่งออกและความสามารถในการชำระหนี้มีความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มสินค้าที่มีการจัดเก็บหรือไม่จัดเก็บ Sectoral Tariff และแตกต่างกันตามสินค้าขั้นกลางแต่ละประเภท รวมทั้งขึ้นอยู่กับอุปสงค์ของตลาดต่อสินค้าแต่ละชนิดด้วย โดยจากการวิเคราะห์ผลกระทบที่มีต่อการส่งออกสินค้าในกลุ่มสินค้าเครื่องจักรกล อุปกรณ์ไฟฟ้า และชิ้นส่วนไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่ถูกจัดเก็บ Reciprocal Tariff เพียงอย่างเดียวนั้น พบว่า การส่งออกอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบไปยังประเทศสหรัฐอเมริกามีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อยหลังจากที่ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ประกาศ Reciprocal Tariff ในเดือนเมษายน พ.ศ. 2568 และช่วงที่มีการบังคับใช้ Reciprocal Tariff ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 อย่างไรก็ดี หลังจากเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 การส่งออกอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบยังคงแนวโน้มเดิมและไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่มีทิศทางอย่างชัดเจน เนื่องจากความต้องการอุปกรณ์ไฟฟ้าหรือชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เป็นผลมาจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง ขณะเดียวกันเมื่อพิจารณาข้อมูลสินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรม พบว่า หลังจากที่ประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศและบังคับใช้ Reciprocal Tariff ในเดือนเมษายนและเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 ตามลำดับ แนวโน้มของอัตราส่วน SM Ratio และ NPL Ratio ยังคงอยู่ในแนวโน้มเดิมเช่นเดียวกับในช่วงปี พ.ศ. 2567 ที่มีแนวโน้มการค่อย ๆ ปรับเพิ่มขึ้น โดยอัตราส่วน SM Ratio ปรับเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 6.95 เป็นร้อยละ 8.86 ในช่วงระหว่างเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 – เดือนเมษายน พ.ศ. 2569 ขณะที่อัตราส่วน NPL Ratio ปรับเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 11.19 เป็นร้อยละ 11.30 ในช่วงเดียวกัน แม้ว่าสินค้าในกลุ่มนี้ที่มีการพึ่งพาตลาดสหรัฐอเมริกาค่อนข้างสูงในปี พ.ศ. 2566 – 2567 ที่ร้อยละ 44.7

ในขณะที่ผลประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกยานยนต์และส่วนประกอบไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs แสดงให้เห็นว่า การส่งออกยานยนต์และส่วนประกอบไปยังประเทศสหรัฐอเมริกามีการเร่งตัวขึ้นในช่วงที่ประเทศสหรัฐอเมริกาประกาศและจัดเก็บภาษีศุลกากรเพิ่มเติมกับสินค้าในกลุ่มยานยนต์และส่วนประกอบ (Sectoral Tariff) ในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2568 และปรับลดลงอย่างต่อเนื่องในช่วงตั้งแต่ที่มีการบังคับใช้ภาษีดังกล่าวในช่วงเดือนเมษายนและพฤษภาคม พ.ศ. 2568 ขณะเดียวกันอัตราส่วน SM Ratio และ NPL Ratio มีการปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2567 และมีการตกชั้นอย่างมีนัยสำคัญหลังจากเดือนธันวาคม พ.ศ. 2568 สะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบจากความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าระหว่างประเทศที่แตกต่างกันตามอุปสงค์ในห่วงโซ่อุปทานในลักษณะเดียวกัน อย่างไรก็ดี ด้วยอัตราภาษีศุลกากรที่จัดเก็บเพิ่มเติมกับสินค้ากลุ่มยานยนต์และส่วนประกอบและมีผลบังคับใช้กับทุกประเทศ (Sectoral Tariff) และอัตราภาษี Sectoral Tariff ที่สูงกว่าอัตราภาษีของ Reciprocal Tariff จึงส่งผลให้การส่งออกสินค้ากลุ่มดังกล่าวไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ แม้จะมีการพึ่งพาตลาดสหรัฐอเมริกาอยู่ที่ประมาณร้อยละ 9.1 ซึ่งน้อยกว่าผู้ประกอบการ SMEs ที่ส่งออกกลุ่มสินค้าเครื่องจักรกล อุปกรณ์ไฟฟ้า และชิ้นส่วน

3) ผลประมาณการผลกระทบที่มีต่อการส่งออกสินค้าขั้นสุดท้ายไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาของผู้ประกอบการ SMEs พบว่า การประกาศและจัดเก็บ Reciprocal Tariff ส่งผลกระทบให้การส่งออกสินค้าในกลุ่มดังกล่าวมีการฟื้นตัวและเร่งตัวขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในระยะแรกจากพฤติกรรมการกักตุนสินค้าของผู้บริโภคในประเทศสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ดี หลังจากที่มีการบังคับใช้ Reciprocal Tariff ประมาณ 4 เดือนโดยเฉลี่ย การส่งออกสินค้าในกลุ่มดังกล่าวจึงค่อย ๆ มีแนวโน้มชะลอตัวลงอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นถึงความอ่อนไหวที่ค่อนข้างต่ำของการส่งออกสินค้าขั้นสุดท้ายที่มีต่อการจัดเก็บ Reciprocal Tariff สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ประกอบการ SMEs ไทยที่ส่งออกสินขั้นสุดท้ายที่มีการเคลื่อนไหว

อย่างค่อยเป็นค่อยไป โดยในเดือนเมษายนและเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 ตามลำดับ แนวโน้มของอัตราส่วน SM Ratio และ NPL Ratio ยังคงอยู่ในแนวโน้มเดิมเช่นเดียวกับในปี พ.ศ. 2567 โดยอัตราส่วน SM Ratio อยู่ในช่วงร้อยละ 9.67 – 11.16 ในช่วงระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2567 – กันยายน พ.ศ. 2568 ขณะที่อัตราส่วน NPL Ratio อยู่ในช่วงร้อยละ 13.00 – 14.60 ในช่วงเวลาเดียวกัน อย่างไรก็ดี จากผลการวิเคราะห์พบว่า การประกาศและบังคับใช้ Reciprocal Tariff ทำให้ความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ประกอบการถดถอยลง โดยในไตรมาสที่ 4 ของปี พ.ศ. 2568 สินเชื่อในอุตสาหกรรมดังกล่าวมีแนวโน้มการเสื่อมคุณภาพลงอย่างชัดเจน โดยมีการปรับเพิ่มขึ้นของอัตราส่วน SM Ratio และ NPL Ratio อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกันที่การส่งออกสินค้ากลุ่มอาหารไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาชะลอตัวลงหลังจากที่มีการเร่งส่งออกในช่วงก่อนหน้า

5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนะแนวทางในการช่วยเหลือและ/หรือลดผลกระทบจากนโยบายการปรับเพิ่มอัตราภาษีศุลกากรเพื่อเป็นการตอบโต้กันผ่านนโยบายการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละอุตสาหกรรม ซึ่งมุ่งเน้นการให้ข้อเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับมาตรการด้านการเงิน โดยการจัดทำข้อเสนอแนะได้พิจารณาจากผลการศึกษาและวิเคราะห์ผลกระทบของนโยบายการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกาโดยเฉพาะผลกระทบจาก Reciprocal Tariff และผลกระทบจากอัตราภาษีศุลกากรที่จัดเก็บเพิ่มเติมรายสินค้า (Sectoral Tariff) ต่อภาคอุตสาหกรรมไทยที่อยู่ใน Supply Chain ในแต่ละอุตสาหกรรม ทั้งสินค้าส่งออกเป็นกลุ่มสินค้าวัตถุดิบ กลุ่มสินค้าขั้นกลาง และกลุ่มสินค้าขั้นสุดท้าย โดยหลักการที่คณะผู้วิจัยใช้ในการออกแบบข้อเสนอแนะประกอบด้วย 4 ปัจจัย ดังนี้ 1) การกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนและจำแนกตามลักษณะของผลกระทบ (Targeted and Differentiated) 2) การแยกประเภทการช่วยเหลือเฉพาะหน้าออกจากการปรับโครงสร้างในระยะยาว 3) การต่อยอดจากโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ในปัจจุบัน และ 4) การออกแบบมาตรการที่สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศ โดยสามารถสรุปข้อเสนอแนะของการศึกษาได้ ดังนี้

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการเงิน

1) มาตรการพักชำระหนี้หรือขยายระยะเวลาการชำระหนี้เฉพาะกลุ่มสินค้าที่ได้รับผลกระทบรุนแรง โดยมีกลุ่มเป้าหมาย เงื่อนไข และระยะเวลาที่ชัดเจน

เนื่องจากสินเชื่อสำหรับผู้ประกอบการ SMEs มีแนวโน้มหดตัวลง รวมทั้งมีคุณภาพที่เสื่อมลง โดยเมื่อวิเคราะห์จากยอดสินเชื่อ SM ที่ถูกลดชั้นเป็น NPL ที่มีปริมาณสูงขึ้น ดังนั้น สำหรับลูกหนี้ที่เริ่มมีสัญญาณการชำระสินเชื่อล่าช้า การค้างชำระ เป็นหนี้ SM แต่ยังไม่เป็น NPL สถาบันการเงินเจ้าหนี้ควรมีมาตรการพักชำระหนี้หรือขยายระยะเวลาการชำระหนี้ เพื่อชะลอการตกชั้นของผู้ประกอบการ SMEs และสำหรับลูกหนี้ที่เป็น NPL แล้ว สถาบันการเงินเจ้าหนี้ควรเร่งดำเนินการปรับโครงสร้างหนี้โดยลดเงินงวดหรือพักชำระหนี้ เพื่อลดภาระให้กับผู้ประกอบการ SMEs โดยการพักชำระหนี้ การขยายระยะเวลาการชำระหนี้ และการปรับโครงสร้างหนี้นั้นควรมุ่งให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ของกลุ่มสินค้าที่เป็นกลุ่มสินค้าวัตถุดิบหรือกลุ่มสินค้าขั้นสุดท้าย ซึ่งได้รับผลกระทบมากกว่าผู้ประกอบการ SMEs ของกลุ่มสินค้าขั้นกลาง และให้ความสำคัญกับผู้ประกอบการ SMEs ของกลุ่มสินค้าที่ถูกเรียกเก็บอัตราภาษีศุลกากรที่จัดเก็บเพิ่มเติมรายสินค้า (Sectoral Tariff) โดยเร่งดำเนินการพักชำระหนี้หรือขยายระยะเวลาในการชำระหนี้ก่อนผู้ประกอบการ SMEs กลุ่มอื่น ทั้งนี้ ระยะเวลาในการพักชำระหนี้หรือการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ได้รับผลกระทบ และควรมีระยะเวลาสิ้นสุดการพักชำระหนี้ที่เหมาะสมและชัดเจนเพื่อกระตุ้นให้ผู้ประกอบการมีการปรับตัวและป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงที่ลูกหนี้จงใจต้องการการพักชำระหนี้ทั้งที่ยังมีกำลังจ่าย (Moral Hazard)

ยกตัวอย่างเช่น ผู้ประกอบการ SMEs ของกลุ่มสินค้าวัตถุดิบที่ถูกเรียกเก็บ Sectoral Tariff ควรได้รับการพักชำระหนี้ทันทีหลังจากการประกาศ Sectoral Tariff เนื่องจากกลุ่มดังกล่าวประสบปัญหาในการเร่งส่งออกสินค้าก่อนการประกาศ Sectoral Tariff และชะลอตัวเป็นระยะเวลานานหลังจากมีการบังคับใช้ Sectoral Tariff แล้ว ทั้งนี้ เนื่องจากผลการวิเคราะห์พบว่า ปริมาณการส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs ของกลุ่มสินค้าเหล็กและสินค้าที่ผลิตจากเหล็กจะชะลอตัวในช่วงระยะเวลา 9 – 12 เดือน ดังนั้น สถาบันการเงินอาจพักชำระหนี้สำหรับผู้ประกอบการ SMEs ของกลุ่มสินค้าเหล็กและสินค้าที่ผลิตจากเหล็กไม่เกิน 1 ปี โดยยังคงให้ชำระดอกเบี้ยเพื่อให้ลูกหนี้ยังคงติดต่อกับสถาบันการเงินและสร้างวินัยทางการเงินให้กับลูกหนี้ ในขณะที่ผู้ประกอบการ SMEs ของกลุ่มสินค้าขั้นสุดท้าย เช่น สินค้าเกษตร ที่ได้รับผลกระทบจาก Reciprocal Tariff เพียงอย่างเดียว สถาบันการเงินอาจพิจารณาประเมินสถานการณ์รายผู้ประกอบการ และหากรายใดเริ่มมีสัญญาณการค้างชำระจึงจะดำเนินการพักชำระหนี้ได้ แต่ระยะเวลาการพักชำระหนี้อาจไม่นานนักโดยอาจพักชำระหนี้ไม่เกิน 6 เดือน เนื่องจากผู้ประกอบการ SMEs กลุ่มดังกล่าวจะประสบปัญหาในการเร่งส่งออกสินค้าในช่วงที่มีการประกาศ Reciprocal Tariff และค่อย ๆ ชะลอลงหลังจากมีการบังคับใช้ Reciprocal Tariff แล้ว ทำให้ผู้ประกอบการกลุ่มดังกล่าวมีระยะเวลาในการปรับตัวหรือหาสภาพคล่องจากแหล่งอื่นเพิ่มเติมได้ โดยระยะเวลาการพักชำระหนี้ขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของผู้ประกอบการแต่ละราย

นอกจากนี้ ผลการวิเคราะห์พบว่า ผู้ประกอบการ SMEs จะได้รับผลกระทบทันทีจากมาตรการภาษีทางการค้า และส่งผลกระทบต่อเนื่องมายังความสามารถในการชำระหนี้ ดังนั้น สถาบันการเงินเจ้าหนี้จึงสามารถพัฒนาระบบเตือนล่วงหน้า (Early Warning System) โดยนำปัจจัยผลกระทบจากมาตรการภาษีทางการค้ามาเป็นปัจจัยหนึ่งในระบบเตือนล่วงหน้าเพื่อใช้ในการติดตามความสามารถในการชำระหนี้และช่วยเหลือลูกหนี้โดยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ก่อนการค้างชำระจนกลายเป็นหนี้เสีย

อย่างไรก็ดี ผลการวิเคราะห์พบว่า ในบางกลุ่มอุตสาหกรรมถึงแม้ว่าการส่งออกจะมีการฟื้นตัว แต่ไม่สามารถกลับเข้าสู่สภาวะปกติได้ ดังนั้น มาตรการพักชำระหนี้หรือขยายระยะเวลาการชำระหนี้เพียงอย่างเดียวอาจไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องมีมาตรการอื่น ๆ เพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีการปรับเปลี่ยนการผลิตหรือการหาตลาดใหม่ด้วย

2) มาตรการเสริมสร้างสภาพคล่องหรือสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนแบบเฉพาะกลุ่มภายใต้เงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนด

มาตรการเสริมสร้างสภาพคล่องหรือสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนควรดำเนินการแตกต่างกันตามความต้องการของผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบ โดยมีเป้าหมายหลักในการรักษาสภาพคล่องและความต่อเนื่องของการดำเนินธุรกิจในระยะสั้น ควบคู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและความยืดหยุ่นของธุรกิจในระยะยาว ทั้งนี้ สำหรับลูกหนี้ที่ยังไม่เป็น NPL ควรพิจารณาสนับสนุนสินเชื่อใหม่เพื่อเป็นการเสริมสภาพคล่องหรือสร้างตลาดเพิ่มเติม แต่สำหรับลูกหนี้ที่เป็น NPL อาจพิจารณาสนับสนุนสินเชื่อเพิ่มเติมภายใต้วงเงินและหลักประกันเดิมเพื่อให้มีสภาพคล่องหมุนเวียนในธุรกิจ โดยมีแนวทางการสนับสนุนสภาพคล่อง ดังนี้

2.1) สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มสินค้าที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง เช่น กลุ่มสินค้าวัตถุดิบ เป็นต้น นอกจากการพักชำระหนี้แล้ว ในระหว่างที่พักชำระหนี้หรือขยายระยะเวลาการชำระหนี้นั้น ผู้ประกอบการ SMEs ยังต้องการสภาพคล่องเพื่อนำไปใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการประกอบธุรกิจ ดังนั้น สถาบันการเงินโดยเฉพาะ SFIs เช่น ธสน. ธพว. เป็นต้น ควรสนับสนุนสินเชื่อเพื่อเสริมสร้างสภาพคล่องหรือสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มสินค้าที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงเพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถรักษาการดำเนินธุรกิจในช่วงที่ได้รับผลกระทบ หรือภาครัฐอาจจัดให้มีโครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) โดยให้ธนาคารออมสินสนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้กับธนาคารพาณิชย์หรือ SFIs เพื่อปล่อยต่อให้กับผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง

ภายใต้เงื่อนไขกลุ่มสินค้า ดอกเบี้ย และระยะเวลาการให้สินเชื่อที่ภาครัฐกำหนด เช่น ธนาคารออมสินอาจให้สินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) ที่อัตราร้อยละ 0.1 ให้แก่สถาบันการเงินเพื่อนำไปปล่อยต่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบ โดยกำหนดอัตราดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 3 – 5 ขึ้นอยู่กับประเภทและขนาดของผู้ประกอบการ SMEs เป็นต้น อย่างไรก็ดี การให้สินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องแก่ผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบรุนแรงกลุ่มดังกล่าว ต้องดำเนินการควบคู่กับการค้ำประกันสินเชื่อโดย บสย. เพื่อสร้างแรงจูงใจให้สถาบันการเงินยังคงปล่อยสินเชื่อในช่วงที่มีความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ

2.2) สำหรับผู้ประกอบการ SMEs ในบางกลุ่มสินค้าที่ผลกระทบอาจไม่รุนแรงมากนักหรือได้รับปัจจัยบวกจากความต้องการของตลาดที่เพิ่มขึ้น ถึงแม้ว่าผู้ประกอบการ SMEs กลุ่มดังกล่าวจะได้รับผลกระทบไม่รุนแรง แต่สถาบันการเงินต่าง ๆ โดยเฉพาะสถาบันการเงินเจ้าหนี้จำเป็นต้องมีมาตรการการส่งเสริมสภาพคล่องและเงินทุนหมุนเวียนในช่วงที่ความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้นทำให้ต้องเพิ่มปริมาณการผลิต เพื่อเป็นการประคับประคองธุรกิจให้ยังคงอยู่ในห่วงโซ่อุปทาน และแข่งขันได้ในตลาดโลกต่อไปในภาวะที่ตลาดโลกมีความผันผวนสูงได้

ทั้งนี้ โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำก่อให้เกิดภาระทางการคลังกับภาครัฐ ดังนั้น ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการเข้าร่วมโครงการให้ชัดเจนเพื่อคัดกรองเฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบอย่างแท้จริง เช่น หลักฐานทางการเงินที่แสดงให้เห็นถึงสัดส่วนรายได้จากการส่งออกที่ลดลง เป็นต้น และการสนับสนุนสภาพคล่องของสถาบันการเงินควรดำเนินการให้สอดคล้องกับระยะเวลาที่เกิดผลกระทบ โดยกรณีกลุ่มสินค้าขั้นต้นที่ได้รับผลกระทบรุนแรงและได้รับผลกระทบทันทีที่มีการประกาศหรือจัดเก็บภาษี ควรสนับสนุนวงเงินเสริมสภาพคล่องฉุกเฉินจ่ายเร็ว (Fast-track) เพื่อให้ความช่วยเหลือได้ทันต่อสถานการณ์ ในขณะที่กลุ่มสินค้าขั้นสุดท้ายที่ผลกระทบค่อย ๆ เกิดขึ้นหลังการประกาศหรือจัดเก็บภาษีสามารถมีระยะเวลาในการดำเนินการหรือสนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีการปรับตัวก่อนการสนับสนุนสภาพคล่องได้ อีกทั้งควรกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดของโครงการสินเชื่อที่ชัดเจนเพื่อลดภาระทางการคลังของภาครัฐและป้องกันพฤติกรรมที่ผู้กู้เปลี่ยนไปในทางที่เสี่ยงมากขึ้น หลังจากได้รับสินเชื่อแล้ว (Moral Hazard)

นอกจากนี้ นอกจากการสนับสนุนสภาพคล่องหรือเงินทุนหมุนเวียนแล้ว เพื่อเป็นการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและความยืดหยุ่นของธุรกิจในระยะยาว สถาบันการเงินควรมีการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการปรับตัวหรือปรับเปลี่ยนการผลิตควบคู่กัน รวมทั้งมีส่วนร่วมในการให้ความรู้และพัฒนาธุรกิจส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือปรับตัวได้

3) โครงการยกระดับการปรับตัวและพัฒนาขีดความสามารถ (Transformation) หรือการกระจายตลาดส่งออก (Export Diversification)

นอกเหนือจากการพักชำระหนี้เพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า และการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อรักษาสภาพคล่องและความต่อเนื่องของการดำเนินธุรกิจในระยะสั้นแล้ว ภาครัฐควรมีแนวทางในสนับสนุนการปรับปรุงโครงสร้างธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs ที่มีศักยภาพในการชำระหนี้ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงจากนโยบายทางการค้าและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว โดยการผลักดันให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจ เช่น ธสน. ธพว. เป็นต้น มีสินเชื่อเพื่อการเปลี่ยนผ่าน (Transformation Loan) ในอัตราดอกเบี้ยต่ำ โดยมีเงื่อนไขที่ผ่อนปรนและเอื้อต่อการปรับตัวของผู้ประกอบการ อัตราดอกเบี้ยต่ำ ระยะเวลาผ่อนชำระที่ยาวขึ้น และเงื่อนไขการชำระหนี้ที่ยืดหยุ่น เช่น ธพว. เคยมีโครงการสินเชื่อ Transformation Loan รายละไม่เกิน 15 ล้านบาท ระยะเวลากู้ยืมไม่เกิน 7 ปี ปลอดชำระคืนเงินต้นสูงสุดไม่เกิน 12 เดือน อัตราดอกเบี้ยต่ำร้อยละ 3 คงที่ 3 ปีแรก ปีที่ 4 – 7 อัตราดอกเบี้ย MLR ต่อปี ธปท. เคยมีโครงการ Transformation Loan โดยกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจไม่ต้องจ่ายดอกเบี้ยในช่วง 6 เดือนแรก และจ่ายดอกเบี้ยไม่เกินร้อยละ 2 ต่อปีใน 2 ปีแรกของสัญญา และดอกเบี้ยโดยเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 5 ต่อปีในช่วง 5 ปีแรกของสัญญา เป็นต้น เพื่อช่วยลดภาระทางการเงินและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ เปลี่ยนการผลิตสู่ดิจิทัลหรือระบบอัตโนมัติ เพิ่มการวิจัยและพัฒนา พัฒนาทักษะแรงงาน ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพ

การผลิต เช่น การนำระบบอัตโนมัติ (Automation) มาใช้ในการผลิต การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่มและสร้างความแตกต่าง เป็นต้น เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ SMEs สู่ตลาดโลกในระยะยาว

นอกจากนี้ SFIs อาจมีสินเชื่อเพื่อกระจายตลาดส่งออก (Export Diversification Loan) โดยกำหนดวัตถุประสงค์สินเชื่อเพื่อการศึกษาและพัฒนาตลาดใหม่ การขอการรับรองมาตรฐานสินค้า การพัฒนา e-Commerce Platform หรือการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าระหว่างประเทศ เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถกระจายความเสี่ยงไปยังตลาดส่งออกใหม่ ช่วยลดการพึ่งพาตลาดหรือคู่ค้าบางราย และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงตลาดใหม่เพื่อลดความเสี่ยงจากนโยบายทางการค้าของประเทศต่าง ๆ

4) การยกระดับกลไกการค้ำประกันสินเชื่อ (Credit Guarantee) หรือการค้ำประกันการส่งออก (Export Guarantee)

เนื่องจากผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการปรับอัตราภาษีศุลกากรนั้น มักเป็นกลุ่มที่มีภาระหนี้สินอยู่เดิม มีศักยภาพในการชำระหนี้ ซึ่งต้องการสินเชื่อเพิ่มเติมเพื่อปรับตัวและพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จึงอาจมีหลักประกันไม่เพียงพอในการได้รับสินเชื่อเพิ่มเติม หรือสถาบันการเงินอาจพิจารณาแล้วเห็นว่ามีความเสี่ยงสูงเกินไป ดังนั้น จึงจำเป็นต้องใช้กลไกการค้ำประกันสินเชื่อ (Credit Guarantee) โดย บสย. เพื่อลดความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) และสร้างแรงจูงใจให้สถาบันการเงินยังคงปล่อยสินเชื่อ เนื่องจากในภาวะดังกล่าวสถาบันการเงินต้องมีการประเมินความเสี่ยงอย่างรอบคอบมากยิ่งขึ้นเพื่อรักษาเสถียรภาพทางการเงินของตนเอง ดังนั้น การนำ Credit Guarantee เข้ามาช่วยในการลดความเสี่ยงดังกล่าวจะช่วยลดภาระของสถาบันการเงินได้ โดยอาจจัดทำโครงการค้ำประกันแบบกลุ่ม (Portfolio Guarantee Scheme : PGS) เฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการค้า และเพิ่มอัตราการค้ำประกันความเสียหาย (Coverage Ratio) ให้สูงขึ้น รวมทั้งการลดหรือยกเว้นค่าธรรมเนียมค้ำประกันในปีแรก ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้สถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อให้กับผู้ประกอบการกลุ่มดังกล่าว เช่น โครงการค้ำประกันสินเชื่อ SMEs Transformation Loan ของ บสย. ค้ำประกันสูงสุดต่อรายไม่เกิน 15 ล้านบาท ระยะเวลาการค้ำประกันไม่เกิน 7 ปี โดยรัฐบาลชดเชยค่าธรรมเนียมค้ำประกันให้กับผู้ประกอบการ SMEs ต่อเนื่อง 3 ปี ดังนี้ ปีที่ 1 รัฐชดเชยร้อยละ 1.75 ปีที่ 2 และ 3 ชดเชยร้อยละ 0.75 โดยมีอัตราการค้ำประกันความเสียหาย (Coverage Ratio) ไม่เกินร้อยละ 30 เป็นต้น

นอกจากนี้ SFIs โดยเฉพาะ ธสน. ควรจัดทำโครงการค้ำประกันการส่งออก (Export Guarantee) เพื่อช่วยลดความเสี่ยงทางการค้าระหว่างประเทศและเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ประกอบการที่อาจต้องมีกระจายตลาดส่งออก โดยให้ความคุ้มครองความเสี่ยงจากการไม่ได้รับชำระค่าสินค้าจากผู้ซื้อในต่างประเทศ ทั้งจากความเสี่ยงทางการค้า เช่น การล้มละลายหรือการผิดนัดชำระหนี้ของผู้ซื้อ เป็นต้น และความเสี่ยงทางการเมือง เช่น การเปลี่ยนแปลงนโยบายการค้า การจำกัดการนำเข้า หรือเหตุการณ์ที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการชำระเงินได้ เป็นต้น โดยภาครัฐอาจสนับสนุนผ่านการค้ำประกันต่อบางส่วนของมูลค่าการส่งออก หรือการอุดหนุนค่าเบี้ยประกันการส่งออกสำหรับผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบ อีกทั้งควรกำหนดเงื่อนไขของการค้ำประกันการส่งออกให้ครอบคลุมตลาดใหม่และตลาดที่มีความเสี่ยงสูง เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้ประกอบการในการขยายการส่งออกไปยังประเทศที่มีศักยภาพ และลดการพึ่งพาตลาดที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการภาษี

ทั้งนี้ การพิจารณาให้ความช่วยเหลือควรกำหนดกลุ่มเป้าหมาย หลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ชัดเจน โดยมุ่งเน้นผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบและมีแผนการขยายตลาดหรือปรับตัวทางธุรกิจที่ชัดเจน นอกจากนี้ การค้ำประกันสินเชื่อและการค้ำประกันการส่งออกควรดำเนินควบคู่กับเครื่องมืออื่นที่กล่าวไปแล้ว เช่น สินเชื่อเพื่อการปรับเปลี่ยนธุรกิจ (Transformation Loan) สินเชื่อเงินทุนหมุนเวียน และการให้ความรู้และข้อมูลด้านการค้าเพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถบริหารความเสี่ยง รักษาสภาพคล่อง และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันภายใต้ความไม่แน่นอนของการค้าโลกได้

5) เครื่องมือทางการเงินเพื่อการค้าระหว่างประเทศตลอดห่วงโซ่อุปทาน

สถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อแก่ผู้ประกอบการที่ส่งออกควรออกแบบเครื่องมือทางการเงินเพื่อการค้าระหว่างประเทศโดยพิจารณาให้ครอบคลุมทั้งห่วงโซ่อุปทาน เพื่อช่วยเหลือผู้ผลิตสินค้าขั้นกลาง (Intermediate Goods Producers) ที่ได้รับผลกระทบจากความผันผวนของนโยบายการค้า โดยควรมีมาตรการในการสนับสนุนสินเชื่อห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Finance) และการรับซื้อหนี้การค้า (Factoring) โดยใช้เครดิตของผู้ซื้อรายใหญ่หรือผู้ส่งออกในการค้ำประกันสินเชื่อให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ในห่วงโซ่อุปทานที่เป็น Intermediate Good Producers เพื่อให้ผู้ประกอบการกลุ่มนี้สามารถเข้าถึงเงินทุนหมุนเวียนในต้นทุนที่เหมาะสม ทั้งนี้ หากภาครัฐสามารถพัฒนาเครื่องมือทางการเงินที่เหมาะกับผู้เกี่ยวข้องทั้งห่วงโซ่อุปทาน จะทำให้ผลกระทบต่อผู้ประกอบการ SMEs จากความผันผวนของนโยบายการค้าบรรเทาลง นอกจากนี้ สถาบันการเงินควรมีแผนงานในการจัดทำสินเชื่อเงินทุนหมุนเวียนหลังการส่งออกควบคู่กับการประกันการส่งออก และสินเชื่อเพื่อการออกงานแสดงสินค้าในต่างประเทศเพื่อรองรับการขยายตลาด เมื่อสภาวะของตลาดกลับสู่สถานการณ์ปกติอีกด้วย

6) การจัดตั้งกองทุนปรับโครงสร้างเพื่อรองรับผลกระทบทางการค้า (Trade Adjustment Fund)

สำหรับการช่วยเหลืออุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบรุนแรงและคาดการณ์ว่าจะมีผลต่อการประกอบธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs อย่างถาวร ภาครัฐอาจจัดตั้งกองทุนปรับโครงสร้างเพื่อรองรับผลกระทบทางการค้าระหว่างประเทศ (Trade Adjustment Fund) เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการและแรงงานที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายการค้าระหว่างประเทศให้สามารถปรับตัวและรักษาความสามารถในการแข่งขันมากกว่าการชดเชยความเสียหายเพียงอย่างเดียว โดยมีต้นแบบในการดำเนินการในต่างประเทศ เช่น European Globalization Adjustment Fund (EGF) ที่มีหน้าที่ให้การสนับสนุนแรงงานถูกกฎหมายและธุรกิจใน EU ในภาวะที่เศรษฐกิจมีความผันผวนสูง หรือมีการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญ โดยกองทุนดังกล่าวได้รับเงินทุนจากภาครัฐและภาคเอกชนใน EU เพื่อช่วยเหลือทางการเงินและพัฒนาทักษะในการทำงานแก่แรงงานหรือพัฒนาการผลิตสินค้าของผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากความผันผวนของเศรษฐกิจ เป็นต้น

ทั้งนี้ การจัดตั้งกองทุนปรับโครงสร้างเพื่อรองรับผลกระทบทางการค้า (Trade Adjustment Fund) อาจจัดตั้งเป็นทุนหมุนเวียนภายใต้กระทรวงพาณิชย์ โดยกำหนดวัตถุประสงค์การช่วยเหลือโดยให้เงินสนับสนุน (Subsidize) หรือสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) จากกองทุนให้ครอบคลุมความต้องการของผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบและสอดคล้องกับข้อเสนอแนะข้างต้น 4 ด้านหลัก ได้แก่

(1) การสนับสนุนการปรับเปลี่ยนธุรกิจ (Business Transformation Support) หรือการปรับตัวของผู้ประกอบการ โดยให้เงินสนับสนุน (Subsidize) หรือสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan) สำหรับการลงทุนด้านเทคโนโลยีระบบอัตโนมัติ การเปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัล การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

(2) การสนับสนุนการกระจายตลาดส่งออก (Export Market Diversification) โดยสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลาด การรับรองมาตรฐานสินค้า การเข้าร่วมงานแสดงสินค้า และการทำการตลาดในต่างประเทศเพื่อช่วยลดการพึ่งพาตลาดที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการภาษี

(3) การพัฒนาศักยภาพแรงงาน (Workforce Adjustment) โดยสนับสนุนการฝึกอบรมและยกระดับทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีและรูปแบบการผลิตใหม่ รวมถึงการปรับทักษะ (reskilling) และการเพิ่มทักษะ (upskilling) เพื่อรองรับการปรับโครงสร้างธุรกิจ

(4) การบริหารความเสี่ยงทางการค้า (Trade Risk Management) โดยสนับสนุนการทำประกันการส่งออก การบริหารความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน และการให้คำปรึกษาด้านกฎระเบียบและมาตรการทางการค้าของประเทศคู่ค้า

การจัดตั้ง Trade Adjustment Fund จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของนโยบายการค้าโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทานทั้งในช่วงภาวะปกติและภาวะที่ได้รับผลกระทบ ลดผลกระทบต่อการจ้างงานและการส่งออก พร้อมทั้งส่งเสริมการยกระดับผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขันของภาคธุรกิจไทยในระยะยาว รวมทั้งอาจมีบทบาทในการสร้างความร่วมมือเพื่อพัฒนาธุรกิจร่วมธุรกิจขนาดใหญ่อีกด้วย

7) เครื่องมือการบริหารความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน (FX Risk Management)

เนื่องจากอัตรากำไรของผู้ประกอบการ SMEs อยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำหากเปรียบเทียบกับธุรกิจขนาดใหญ่ ความผันผวนของค่าเงินจึงเป็นความเสี่ยงของผู้ประกอบการ SMEs ในการส่งออกสินค้าอย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งผู้ประกอบการ SMEs ยังขาดการเข้าถึงเครื่องมือทางการเงินเพื่อป้องกันความเสี่ยง (Hedging Instrument) ที่ธุรกิจขนาดใหญ่ใช้เพื่อป้องกันความเสี่ยงดังกล่าวอีกด้วย ด้วยเหตุนี้ สถาบันการเงิน รวมถึง ธสน. ควรพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้เครื่องมือ FX Risk Management มากขึ้น เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึง Hedging Instrument ของผู้ประกอบการ SMEs และลดช่องว่างในการทำธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการ SMEs และธุรกิจขนาดใหญ่ โดยภาครัฐสามารถช่วยอุดหนุนค่าธรรมเนียมสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (FX Forward) และค่าธรรมเนียมการซื้อสิทธิ (Option Premium) แก่ผู้ประกอบการ SMEs ที่ส่งออก หรือร่วมกับ SFIs ในการพัฒนาเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงขนาดเล็ก (Micro-hedging) ที่ใช้สำหรับธุรกรรมแบบเจาะจง เช่น การป้องกันความเสี่ยงเป็นรายใบแจ้งหนี้ เป็นต้น นอกจากนี้ ภาครัฐสามารถเจรจาร่วมกับภาครัฐในภูมิภาคเดียวกันเพื่อสนับสนุนการใช้สกุลเงินท้องถิ่นใดสกุลนึงในการค้าระดับภูมิภาคเพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวนของค่าเงินได้เช่นกัน

5.2.2 ข้อเสนอแนะจำแนกตามประเภทสินค้า

ในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากความผันผวนของเศรษฐกิจสามารถจำแนกมาตรการและแนวทางในการช่วยเหลือได้เป็นรายประเภทสินค้าตามตารางที่ 5.1 ดังนี้

ตารางที่ 5.1 สรุปมาตรการและแนวทางการในการช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ตามกลุ่มสินค้าหลักที่มีการศึกษา

กลุ่มสินค้าหลักที่มีการศึกษา	ลักษณะของผลกระทบ	ความต้องการ	มาตรการทางการเงินที่เหมาะสม
กลุ่มสินค้าขั้นต้น (สินค้าวัตถุดิบ) ได้แก่ สินค้าไม้และของที่ทำด้วยไม้ (HS 44) สินค้าประเภทซีเมนต์ (HS 68) สินค้าเหล็กกล้า (HS 72) สินค้าที่ทำด้วยเหล็ก (HS 73) สินค้าทองแดง	ได้รับผลกระทบอย่างเร็วที่สุดจาก Sectoral Tariff เกิดการเร่งส่งออกและชะลอตัวลงในระยะยาว เนื่องจากเป็นสินค้าวัตถุดิบที่มีการนำไปใช้ต่อในหลายอุตสาหกรรม และสามารถทดแทนได้ง่าย ทำให้สินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มสินค้าวัตถุดิบมีแนวโน้มที่จะเสื่อมคุณภาพลง	ความช่วยเหลือที่รวดเร็วและความต้องการตลาดทดแทน รวมทั้งการพักชำระหนี้และเสริมสภาพคล่องเพื่อชดเชยรายได้ที่ลดน้อยลง	- พักชำระหนี้ - สินเชื่อ Fast-track / หมุนเวียนระยะสั้น - สินเชื่อTransformation/ สินเชื่อ Export Diversification - Credit Guarantee/ Export Guarantee - Export Clinic เพื่อให้คำปรึกษาและหาตลาดส่งออกทดแทน

กลุ่มสินค้าหลักที่มีการศึกษา	ลักษณะของผลกระทบ	ความต้องการ	มาตรการทางการเงินที่เหมาะสม
(HS 74) และสินค้าอะลูมิเนียม (HS 76)			- Trade Adjustment Fund
กลุ่มสินค้าขั้นกลาง ได้แก่ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ (HS 84) อุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ (HS 85) และยานยนต์และส่วนประกอบ (HS 87)	- ในกรณีที่ไม่มีการจัดเก็บ Sectoral Tariff นั้น การจัดเก็บ Reciprocal Tariff ไม่มีส่งผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าในกลุ่มสินค้าขั้นกลางอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้น - ในกรณีที่มีการจัดเก็บ Sectoral Tariff เช่น สินค้ากลุ่มยานยนต์และส่วนประกอบ ได้รับผลกระทบอย่างเร็วที่สุดจาก Sectoral Tariff ทำให้เกิดการเร่งส่งออกและชะลอตัวลงในระยะยาว และสินเชื่อของผู้ประกอบการกลุ่มดังกล่าวมีแนวโน้มเสื่อมลงอย่างมีนัยสำคัญ	การเสริมสภาพคล่องในช่วงที่ต้องเร่งการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการและต้องการความช่วยเหลือที่สามารถประคองอุปสงค์ของตลาดเพื่อให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถกลับมาดำเนินการได้ตามปกติเมื่อสภาวะของเศรษฐกิจกลับสู่สภาวะปกติ	**กลุ่มที่ได้รับผลกระทบไม่มากนัก** - สินเชื่อเสริมสภาพคล่องในช่วงเพิ่มการผลิต - สินเชื่อTransformation/ สินเชื่อ Export Diversification - สินเชื่อห่วงโซ่อุปทาน/ Factoring - Credit Guarantee/ Export Guarantee - สินเชื่อเพื่อการออกงานแสดงสินค้าในต่างประเทศเพื่อรองรับการขยายตลาด - Export Clinic เพื่อให้คำปรึกษาและหาตลาดส่งออกทดแทน - Trade Adjustment Fund **กลุ่มที่ได้รับผลกระทบรุนแรง** - พักชำระหนี้ - สินเชื่อ Fast-track / หมุนเวียนระยะสั้น - สินเชื่อTransformation/ สินเชื่อ Export Diversification - Credit Guarantee/ Export Guarantee

กลุ่มสินค้าหลักที่มีการศึกษา	ลักษณะของผลกระทบ	ความต้องการ	มาตรการทางการเงินที่เหมาะสม
			- Export Clinic เพื่อให้คำปรึกษาและหาตลาดส่งออกทดแทน - Trade Adjustment Fund
กลุ่มสินค้าขั้นสุดท้าย ได้แก่ ผัก (HS 07) ผลไม้ (HS 08) ชาและกาแฟ (HS 09) และธัญพืช (HS 10)	การจัดเก็บ Reciprocal Tariff ส่งผลให้การส่งออกสินค้าในกลุ่มอาหารเร่งตัวขึ้นอย่างรวดเร็วและมีการปรับตัวลงลดช้ากว่ากลุ่มอื่น โดยคาดว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเกิดจากการกักตุนสินค้า ส่งผลให้กระแสเงินสดของผู้ประกอบการ SMEs ในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องมีผันผวนอย่างนัยสำคัญ	การปรับปรุงโครงสร้างการดำเนินธุรกิจเพื่อรองรับความผันผวนของตลาด และการขยายตลาดสู่ประเทศใหม่เพื่อกระจายความเสี่ยงจากความผันผวนของกระแสเงินสด	- สินเชื่อเสริมสภาพคล่อง - สินเชื่อTransformation/ สินเชื่อ Export Diversification - Credit Guarantee/ Export Guarantee - Export Clinic เพื่อให้คำปรึกษาและหาตลาดส่งออกทดแทน - Trade Adjustment Fund

ที่มา: จัดทำโดยคณะผู้วิจัย

5.2.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านอื่น ๆ

มาตรการสนับสนุนที่ไม่ใช่ด้านการเงินถือเป็นส่วนเสริมสำคัญที่ช่วยจัดการความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าและพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ SMEs ควบคู่ไปกับมาตรการการเงิน โดยภาครัฐควรมีมาตรการทางการคลังเพื่อลดภาระต้นทุนของผู้ประกอบการ เช่น การเลื่อนกำหนดการชำระภาษี การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี และการเร่งหักค่าเสื่อมราคา เพื่อช่วยเพิ่มสภาพคล่องและลดภาระค่าใช้จ่ายในช่วงที่ธุรกิจได้รับผลกระทบ โดยมาตรการดังกล่าวควรมุ่งเป้าไปยังผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของนโยบายการค้าอย่างมีนัยสำคัญ รวมไปถึงการลดต้นทุนแฝง (Hidden Cost) ลดระยะเวลา และลดความซับซ้อนของกระบวนการส่งออก เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการ ทั้งการลดต้นทุนด้าน Logistics และการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ Logistics การลดระยะเวลาและขั้นตอนของพิธีการศุลกากรซึ่งสามารถลดค่าเก็บรักษาสินค้าและลดค่าใช้จ่ายด้านคลังสินค้า การลดภาระด้านเอกสารและกฎระเบียบเพื่อลดต้นทุนในการขอใบอนุญาตและการปฏิบัติตามกฎระเบียบของหลายหน่วยงานโดยพัฒนาระบบ One Stop Service ยอมรับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และพัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานเพื่อช่วยลดการจัดทำเอกสารซ้ำซ้อนและลดต้นทุนในการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งการลดต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการทำตามข้อกำหนดด้านมาตรฐานและการรับรองสินค้า โดยสนับสนุนการทดสอบสินค้าและพัฒนาให้หน่วยรับรองมาตรฐานภายในประเทศได้รับการยอมรับในระดับสากล

อีกทั้ง ภาครัฐควรเร่งยกระดับระบบการบริหารความเสี่ยงด้านถิ่นกำเนิดสินค้า (Rules of Origin) และเพิ่มประสิทธิภาพการตรวจสอบและติดตามเส้นทางการค้าระหว่างประเทศ เพื่อป้องกันการสวมสิทธิ์ส่งออก (Transshipment) หรือการแอบอ้างถิ่นกำเนิดสินค้า ซึ่งอาจส่งผลให้สินค้าที่ไม่ได้มีถิ่นกำเนิดในประเทศไทยถูกส่งออกภายใต้สิทธิหรือแหล่งกำเนิดของไทย และนำไปสู่ความเสี่ยงด้านมาตรการทางการค้า การตรวจสอบที่เข้มงวด และความเชื่อมั่นของประเทศคู่ค้า ทั้งนี้ ควรนำข้อมูลการค้าและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการประเมินความเสี่ยงและตรวจสอบย้อนกลับเพื่อให้สามารถระบุธุรกรรมหรือสินค้าที่มีความเสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกัน ภาครัฐควรดำเนินนโยบายควบคู่ไปกับการเร่งกระจายตลาดส่งออก โดยเจรจาเปิดตลาดและลดอุปสรรคทางการค้ากับประเทศคู่ค้าใหม่ ๆ เพื่อลดการพึ่งพาตลาดใดตลาดหนึ่งมากเกินไป และสร้างทางเลือกทางการค้า รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้ประโยชน์จากความตกลงการค้าเสรี (FTA) ที่มีอยู่ให้เต็มศักยภาพทั้งในด้านสิทธิประโยชน์ทางภาษีและการเข้าถึงตลาด เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยในระยะยาว

นอกจากนี้ รัฐบาลควรยกระดับห่วงโซ่อุปทานและขีดความสามารถในการแข่งขันด้วยการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ SMEs เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพื่อให้ผู้ประกอบการ SMEs มีอำนาจในการต่อรองในห่วงโซ่อุปทานมากขึ้น รวมทั้งเชื่อมโยงผู้ประกอบการ SMEs เข้ากับผู้ผลิตรายใหญ่และบริษัทข้ามชาติ (Business Matching) และลงทุนในผลิตภาพ ทักษะแรงงาน และการเปลี่ยนผ่านดิจิทัล (Digital Transformation) เพื่อยกระดับแรงงานในประเทศ นอกจากนี้ รัฐบาลควรป้องกันผลกระทบจากการทะลักเข้ามาของสินค้านำเข้าราคาถูกจากข้อตกลง FTA ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตด้วยการใช้มาตรการเยียวยาทางการค้าแก่ผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากข้อตกลงดังกล่าว

5.3 ข้อจำกัดของการศึกษา

ผลการศึกษาของคณะผู้วิจัยยังมีข้อจำกัดหลายประการที่ควรคำนึงในการนำไปใช้ประโยชน์และสามารถปรับปรุงแก้ไขข้อจำกัดต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาในระยะต่อไป ซึ่งประกอบด้วย

(1) การวิเคราะห์ของผลการศึกษาตั้งอยู่บนสมมติฐานและข้อมูล ณ ช่วงเวลาที่ทำการศึกษา ซึ่งสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะผลการเจรจากับประเทศสหรัฐอเมริกา และทิศทางนโยบายภาษีศุลกากรยังมีความไม่แน่นอนสูงและอาจเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ข้อสรุปและประมาณการผลกระทบอาจคลาดเคลื่อนจากสถานการณ์จริงในอนาคต ดังนั้น การศึกษาในระยะต่อไปสามารถนำวิธีการวิเคราะห์จากการวิจัยนี้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์สถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าอื่น ๆ ที่มีการบังคับใช้ที่ชัดเจน

(2) กรอบระยะเวลาในการศึกษาผลกระทบจากการประกาศและจัดเก็บ Reciprocal Tariff มีช่วงระยะเวลาค่อนข้างสั้นและข้อมูลมีจำกัด จึงเกิดเป็นข้อจำกัดในการประมาณการและแยกแยะผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากกรอบระยะเวลาในการศึกษา เช่น ผลจากการทยอยย้ายคำสั่งซื้อหรือการเปลี่ยนผู้ผลิตในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ผลกระทบที่มีต่อคุณภาพสินเชื่อหลังจากที่พ้นระยะเวลาพักชำระหนี้หรือการช่วยเหลือรูปแบบอื่นจากสถาบันการเงิน เป็นต้น อีกทั้งกรอบระยะเวลาที่นำข้อมูลมาศึกษาจะใช้ข้อมูลรายเดือน เป็นช่วงระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2566 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2569 ส่งผลให้คณะผู้วิจัยมีข้อจำกัดในการติดตามและวิเคราะห์ผลกระทบในระยะยาวหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังเดือนเมษายน พ.ศ. 2569 ดังนั้น ในอนาคตหากมีการจัดเก็บข้อมูลระยะยาวขึ้น จะทำให้สามารถศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นได้ชัดเจนและระยะยาวมากขึ้น

(3) ข้อมูลที่ใช้บางส่วนเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) และข้อมูลในระดับมหภาค จึงอาจไม่สะท้อนความหลากหลายและความแตกต่างเชิงโครงสร้างของผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละประเภทธุรกิจและขนาดกิจการได้อย่างครบถ้วน ทั้งนี้ การวิเคราะห์ผลกระทบรายกลุ่มสินค้าใช้ข้อมูลการส่งออกสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs จำแนกตามพิกัดศุลกากร (HS Code) จาก สสว. โดยใช้ HS Code 2 หลักแรกในการวิเคราะห์เพื่อให้มีจำนวนของข้อมูลมากเพียงพอ จึงส่งผลให้ผลการวิเคราะห์รายกลุ่มสินค้าดังกล่าวอาจไม่สามารถสะท้อนผลกระทบของการจัดเก็บแบบ Sectoral Tariff ที่แตกต่างกันในกลุ่มสินค้าเดียวกันได้ อีกทั้ง การวิเคราะห์ความสามารถในการชำระคืนสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs จากการเปลี่ยนแปลงอัตราส่วน SM Ratio และ NPL Ratio ใช้ข้อมูลสินเชื่อที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกของ SFIs ภายใต้ฐานข้อมูลของสำนักงานเศรษฐกิจการคลังเท่านั้น ดังนั้น ข้อมูลดังกล่าวจึงเป็นเพียงส่วนหนึ่งของผู้ประกอบการ SMEs ทั้งหมด อย่างไรก็ดี เนื่องจากผู้ประกอบการ SMEs ที่เป็นลูกค้าของ SFIs มักมีความเปราะบางมากกว่าผู้ประกอบการ SMEs ที่เป็นลูกค้าของธนาคารพาณิชย์ ดังนั้น การเลือกใช้ข้อมูลของ SFIs สามารถสะท้อนความอ่อนไหว (Sensitivity) ด้านการเงินของผู้ประกอบการ SMEs ได้ดี ดังนั้น การศึกษาในระยะต่อไปสามารถใช้การวิเคราะห์โดยใช้ HS Code มากกว่า 2 หลักหรือใช้ข้อมูลความสามารถในการชำระคืนสินเชื่อของผู้ประกอบการ SMEs ของธนาคารพาณิชย์ประกอบการวิเคราะห์ด้วย จะช่วยให้การศึกษาผลกระทบของสถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค่าต่อกลุ่มสินค้ามีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ หากข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะมีความละเอียดถึงรายผู้ประกอบการและรายสัญญาสินเชื่อ (Granular Data) จะทำให้ผลการศึกษาสามารถสะท้อนผลกระทบจากความไม่แน่นอนของนโยบายภาษีศุลกากรที่มีต่อผู้ประกอบการ SMEs เป็นรายผู้ประกอบการ โดยเฉพาะในมิติของการกระจุกตัวของผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง และจะทำให้สามารถจำแนกปัจจัยที่มีต่อความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ประกอบการนอกเหนือจากปัจจัยด้านการส่งออกได้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น ผลจากปัจจัยทางเศรษฐกิจในภาพรวม ผลกระทบที่เกิดขึ้นเฉพาะภาคอุตสาหกรรมนั้น ๆ ผลจากการสิ้นสุดของมาตรการช่วยเหลือจากสถาบันการเงิน เป็นต้น

(4) การประเมินผลกระทบอาศัยกรอบแบบจำลองและสมมติฐานเชิงเศรษฐศาสตร์ที่มีข้อจำกัดในการครอบคลุมปัจจัยเชิงพฤติกรรมและการปรับตัวของผู้ประกอบการ รวมถึงผลกระทบทางอ้อมผ่านห่วงโซ่อุปทานที่ซับซ้อนที่อาจไม่ครอบคลุมในงานวิจัย ด้วยเหตุนี้ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต้องพิจารณาร่วมกับสถานการณ์ ณ วันที่จะนำข้อเสนอแนะไปปรับใช้ เพื่อให้มาตรการช่วยเหลือทางการเงินและไม่ใช่การเงินมีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงและความต้องการของผู้ประกอบการมากที่สุด

(5) การประมาณการและวิเคราะห์โดยแบบจำลอง Continuous Difference-in-Differences มีข้อจำกัดในการศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นในกรณีที่เป็นการศึกษาผลกระทบจากการดำเนินมาตรการหรือนโยบายจากหลายประเทศพร้อมกัน ตลอดจนมีข้อจำกัดในการจำแนกผลของตัวแปรที่ไม่สามารถกำหนดในแบบจำลองได้ เช่น การจำแนกผลกระทบเชิงบวกจากอัตรา Reciprocal Tariff ของประเทศไทยที่ต่ำกว่าประเทศจีน การจำแนกผลกระทบจากการดำเนินมาตรการหรือนโยบายในรูปแบบ NTB เป็นต้น ดังนั้น การศึกษาในงานวิจัยจึงจำกัดเฉพาะการศึกษาผลกระทบสุทธิจากมาตรการภาษีศุลกากรของประเทศสหรัฐอเมริกาเท่านั้น

บรรณานุกรม

จิดาภา ลู่วิโรจน์, ณัฐิกา ทองธวัช ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2568) การส่งออกไทยในสมรภูมิ Trade War: วิเคราะห์ผลกระทบจากภาษี Transshipment ความเสี่ยงใหม่ของผู้ส่งออกไทย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/research/economic-pulse/economic-pulse-202510, (วันที่สืบค้นข้อมูล 20 มกราคม 2568)

ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย. (2568) ผลสำรวจ SME ที่ได้รับผลกระทบจากการขึ้นภาษีนำเข้าสหรัฐอเมริกา.

ธิติวุฒิ พงศ์ธนไพศาล. (2566) การประเมินผลกระทบของมาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีต่อสินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรมเกษตรไทย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: https://digital.car.chula.ac.th, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 27 มิถุนายน 2569)

ภากร ศิลานนท์. (2568) ผลกระทบของนโยบายกำแพงภาษีของสหรัฐอเมริกาต่อเศรษฐกิจไทย: บทวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: https://www.tci-thaijo.org, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 27 มิถุนายน 2569)

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2568) ประเมินผลกระทบต่อประเทศไทยจากภาษีนำเข้าของทรัมป์. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: https://tdri.or.th/2025/08/trump-tariffs-thai-impact-review, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 12 มกราคม 2569)

สถาบันวิจัยเศรษฐกิจป๋วย อึ๊งภากรณ์. (2568) ภาษีทรัมป์ 2.0 กับความท้าทายต่อภาคการส่งออกไทย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: https://www.pier.or.th, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 13 มกราคม 2569)

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2568). รายงานภาวะเศรษฐกิจ SMEs ประจำไตรมาสที่ 3/2568 และแนวโน้มเศรษฐกิจ

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2569). แผนการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2566-2570).

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2568). รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สอง และแนวโน้มปี 2568 เข้าถึงได้จาก: https://www.nesdc.go.th, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 13 มกราคม 2569)

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2568). รายงานภาวะเศรษฐกิจไทยไตรมาสที่สามและแนวโน้มปี 2568 - 2569 เข้าถึงได้จาก: https://www.nesdc.go.th, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 13 มกราคม 2569)

Abdukahhorov, A. A. (2025). The economic impact of export markets on small and medium-sized enterprises (SMEs) [ออนไลน์]. European Science Review, เข้าถึงจาก: https://doi.org/10.29013/ESR-25-7.8-15-20, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 17 มกราคม 2569)

Abidin, R. A. Z., Rahim, K. F., Nor, N. H. M., Baba, S., & Mohamed, N. R. (2025). Resilience through strategy: How Malaysian SMEs navigate U.S. tariff shocks using resource-based and contingency approaches. International Journal of Research and Innovation in Social Science, 9(8), 692–703. https://dx.doi.org/10.47772/IJRISS.2025.908000056, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 20 มกราคม 2569)

Abu, Z., Salau, A. A., Akinromade, A., & Waheed, I. (2024). Government tariff intervention and exportation activities of SMEs in South West Nigeria. International Journal of Entrepreneurship and Business Innovation, 7(3), 1–12. เข้าถึงได้จาก: https://doi.org/10.52589/IJEBI-XOWPIWUY, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 27 มิถุนายน 2569)

Andrade, P., Dietrich, A. M., Handley, S., Leer, J., Schoenle, R. S., Tang, J., & Zakrajšek, E. (2025). Effects of tariff uncertainty on the outlook of small and medium-sized businesses. Federal Reserve Bank of Boston Current Policy Perspectives, 25-12.

Atkin, D., Cullen, Z., & Iyoha, E. (2025). Navigating choppy waters: How U.S. trade policy uncertainty affects small businesses (Working Paper No. 25-048) [ออนไลน์]. Harvard Business School. เข้าถึงได้จาก: https://www.hbs.edu/faculty/Pages/item.aspx?num=67237, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 17 มกราคม 2569)

Baker, Scott R., Nicholas Bloom, and Steven J. Davis. (2016). Measuring Economic Policy Uncertainty. The Quarterly Journal of Economics 131 (4): 1593–1636.

Baldwin, R. (1988). Hysteresis in Import Prices: The Beachhead Effect. The American Economic Review, 78(4), 773–785. เข้าถึงได้จาก: http://www.jstor.org/stable/1811174, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 22 มกราคม 2569)

Baldwin, R. (1989). Sunk-cost hysteresis (NBER Working Paper No. 2911). National Bureau of Economic Research. เข้าถึงได้จาก: https://doi.org/10.3386/w2911, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 22 มกราคม 2569)

Cadot, Olivier, and Mariem Malouche, eds. (2017). Non-Tariff Measures: A Fresh Look at Trade Policy's New Frontier. Washington, DC: World Bank. เข้าถึงได้จาก: https://documents1.worldbank.org/curated/en/771511557742730116/pdf/Non-Tariff-Measures-A-Fresh-Look-at-Trade-Policy-s-New-Frontier.pdf, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 24 มกราคม 2569)

Caldara, D., & Iacoviello, M, (2019), The economic effects of trade policy uncertainty (IFDP Working Paper No. 1256). Federal Reserve Board. เข้าถึงได้จาก: https://www.federalreserve.gov/econres/ifdp/files/ifdp1256.pdf, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 21 มกราคม 2569)

Caldara, D., Iacoviello, M., Molligo, P., Prestipino, A., & Raffo, A. (2020). The economic effects of trade policy uncertainty. Journal of Monetary Economics, 109, 38–59. เข้าถึงได้จาก: https://doi.org/10.1016/j.jmoneco.2019.11.002, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 20 มกราคม 2569)

Callaway, B., Goodman-Bacon, A., & Sant'Anna, P. H. C. (2024). Difference-in-differences with a continuous treatment (NBER Working Paper No. 32117). National Bureau of Economic Research. เข้าถึงได้จาก: https://doi.org/10.3386/w32117 In-text citation, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 11 กรกฎาคม 2569)

Canadian Federation of Independent Business (CFIB). (2026). A divided year: Small business performance in 2025 under the US–Canada trade war. Policy Brief, March 2026.

Chintan Research Foundation. (2026). Tariffs, trends, and turning points: A forecasting analysis of India–US trade beyond July 9 (Research Article No. 04/2026).

Correa, R., Di Giovanni, J., Goldberg, L. S., & Minoiu, C. (2023). Trade uncertainty and U.S. bank lending (NBER Working Paper No. 31860). National Bureau of Economic Research. เข้าถึงได้จาก: https://doi.org/10.3386/w31860, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 11 กรกฎาคม 2569)

Darus, N. M., Yunus, A. R., & Rahman, N. W. (2017). Factors enhancing the performance of SMEs' services sectors: A conceptual framework. International Journal of Advanced and Applied Sciences, 4(3), 160–166. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: https://doi.org/10.21833/ijaas.2017.03.025 (วันที่สืบค้นข้อมูล: 18 มกราคม 2569)

Dixit, A. K., & Pindyck, R. S. (1994). Investment under Uncertainty. Princeton University Press. เข้าถึงได้จาก: https://doi.org/10.2307/j.ctt7sncv, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 20 มกราคม 2569)

Eminidou, S. & Savvides, A. (2021) The Economic Effects of Trade Policy Uncertainty on Emerging Market Economies [ออนไลน์]. Athens University of Economics and Business. เข้าถึงได้จาก: https://www2.aueb.gr/conferences/Crete2021/Papers/Savvides.pdf, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 30 มกราคม 2569)

Gnocato, N., Montes-Galdón, C., & Stamato, G. (2025). Tariffs across the supply chain (ECB Working Paper No. 3081) [ออนไลน์]. European Central Bank. เข้าถึงได้จาก: https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/scpwps/ecb.wp3081~184b13924e.en.pdf, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 1 กุมภาพันธ์ 2569)

Grossman, Gene M., Helpman, E., & Redding, Stephen J. (2024). When Tariffs Disrupt Global Supply Chains [ออนไลน์]. American Economic Review 114 (4): 988–1029. เข้าถึงได้จาก: https://doi.org/10.1257/aer.20211519, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 1 กุมภาพันธ์ 2569)

Handley, K., & Limão, N. (2012). Trade and Investment under Policy Uncertainty: Theory and Firm evidence (NBER Working Paper No. 17790). National Bureau of Economic Research.

Handley, K & Limão, N. (2015), Trade and Investment under Policy Uncertainty: Theory and Firm Evidence, American Economic Journal: Economic Policy, vol. 7, no. 4, pp. 189–222. เข้าถึงได้จาก: https://www.jstor.org/stable/24739161, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 25 มกราคม 2569)

Handley, K & Limão, N. (2017), Policy uncertainty, trade, and welfare: theory and evidence for China and the United States, American Economic Review, vol. 107, no. 9, pp. 2731–2783, เข้าถึงได้จาก: https://doi.org/10.1257/aer.20141419, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 25 มกราคม 2569)

Hong Kong Government. (2025). Government steps up support for enterprises in coping with US tariffs. Press release, April 10, 2025.

Ivanov, D., & Dolgui, A. (2025). Tariff shocks, ripple effect, and deep uncertainty in supply chains: we are entering a turbulence zone, please fasten your seatbelts [ออนไลน์]. International Journal of Production Research. เข้าถึงได้จาก: https://www.researchgate.net/publication/392837345_Tariff_shocks_ripple_effect_and_deep_uncertainty_in_supply_chains_we_are_entering_a_turbulence_zone_please_fasten_your_seatbelts, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 5 กุมภาพันธ์ 2569)

Jalali, H. S. (2024). Trade policy revisited: How government support initiatives affect international performance in SMEs? Review of International Business and Strategy, 34(5), 692–712.

Kang, J. W., Kim, Y. G., Tayag, M. C. (2025). Potential Impact of Higher United States Tariffs on Asian Economies [ออนไลน์]. ADB Briefs. เข้าถึงได้จาก: http://dx.doi.org/10.22617/BRF250002-2, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 30 มกราคม 2569)

Katsoulacos, Y., and Ulph, D. (2015). Legal Uncertainty, Competition Law Enforcement Procedures and Optimal Penalties. European Journal of Law and Economics 41, no. 2 (June): 255–282. เข้าถึงได้จาก: https://doi.org/10.1007/s10657-015-9504-1, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 22 มกราคม 2569)

Lee, S.-B., Kotabe, M., Yoon, A. H., & Kwon, K.-H. (2013). Export strategies and performance of small and medium-sized enterprises: Evidence from Korean manufacturing SMEs. Journal of Korea Trade, 17(1), 1–24. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: https://www.researchgate.net/publication/๒๙๘๔๑๐๑๒๐_Export_Strategies_and_Performance_of_Small_and_Medium-sized_Enterprises_Evidence_from_Korean_Manufacturing_SMEs, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 18 มกราคม 2569)

Lejárraga, I., Oberhofer, H., Larch, M., & Montinari, L. (2014). Small and medium-sized enterprises in global markets: A differential approach for services (OECD Trade Policy Paper No. 165). [ออนไลน์]. OECD Publishing. เข้าถึงได้จาก: https://doi.org/10.1787/5jz17jtfkmzt-en, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 18 มกราคม 2569)

Melitz, M. J. (2003). The Impact of Trade on Intra-Industry Reallocations and Aggregate Industry Productivity. Econometrica, 71(6), 1695–1725. เข้าถึงได้จาก: http://www.jstor.org/stable/1555536, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 20 มกราคม 2569)

OECD. (2025). How can small businesses thrive in a world of trade disruption? OECD Policy Brief, June 2025.

Purba, J. H. V. (2025). Reciprocal tariff policy and its implications for Indonesia’s economic performance. International Journal of Innovative Inventions in Social Science and Humanities, 2(12), 375–384. เข้าถึงได้จาก: https://doi.org/10.58806/ijiissh.2025.v2i12n04, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 25 มิถุนายน 2569)

Roberts, M. J., & Tybout, J. R. (1997). The Decision to Export in Colombia: An Empirical Model of Entry with Sunk Costs. The American Economic Review, 87(4), 545–564. เข้าถึงได้จาก: http://www.jstor.org/stable/2951363, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 29 มกราคม 2569)

Rodrik, D. (1991). Policy uncertainty and private investment in developing countries. Journal of Development Economics, 36(2), 229–242. เข้าถึงได้จาก: https://doi.org/10.1016/0304-3878(91)90034-S, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 30 มกราคม 2569)

Sukmana, D. (2025). MSME strategies in facing the global trade tariff war. Dinasti International Journal of Digital Business Management, 6(5), 1487–1490. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: https://doi.org/10.38035/dijdbm.v6i5, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 20 มกราคม 2569)

Eurochambres. (2026). The impact of trade policy uncertainty on investment in the EU. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: https://www.eurochambres.eu/wp-content/uploads/2026/01/The-impact-of-trade-policy-uncertainty-on-investment-in-the-EU.pdf, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 22 มกราคม 2569)

World Bank. (2020). Enhancing Trade Compliance to Benefit Small and Medium-Sized Enterprises (SMEs) in Trade Facilitation Agreement (TFA) Implementation in Vietnam. Washington, DC: World Bank.

Yoon, S. M. (2018). The effects of the RCS's application in the value added tax collecting process on the perception of SME taxpayer in Korea's trade activity: Transparency and fairness in trade. Sustainability, 10(11), 4132. เข้าถึงได้จาก: https://doi.org/10.3390/su10114132, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 30 มกราคม 2569)

Zhai, F. (2025). Macroeconomic impacts of Trump 2.0 tariffs on China: A model-based assessment (Analytical Note) [ออนไลน์]. ASEAN+3 Macroeconomic Research Office (AMRO). เข้าถึงได้จาก: https://amro-asia.org/wp-content/uploads/2025/04/AN_Impact-of-Trump-tariff-on-China_clean.pdf, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 5 กุมภาพันธ์ 2569)

Zhang, Y., Zhang, Y., & Shuanglian Zhou. (2023). Trade Policy Uncertainty, Innovation, and Firm Performance: Evidence from China. Sustainability 15 (1): 49. เข้าถึงได้จาก: https://doi.org/10.3390/su15010049, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 2 กุมภาพันธ์ 2569)

Zhao, H. (2025). Assessing the macroeconomic impacts of the 2025 US tariffs (BIS Working Papers No. 1316) [ออนไลน์]. Bank for International Settlements. เข้าถึงได้จาก: https://www.bis.org/publ/work1316.pdf, (วันที่สืบค้นข้อมูล: 9 กุมภาพันธ์ 2569)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ภาคผนวก ก

ตารางพิกัดศุลกากร (HS Code)

พิกัดศุลกากร (HS Code) ระดับ 2 หลัก	รายละเอียด
01	สัตว์มีชีวิต
02	เนื้อสัตว์และส่วนอื่นของสัตว์ที่บริโภคได้
03	ปลา สัตว์น้ำจำพวกครัสตาเซีย โมลลุสก์ และสัตว์น้ำที่ไม่มีกระดูกสันหลังอื่น ๆ
04	ผลิตภัณฑ์นม ไข่สัตว์ปีก น้ำผึ้งธรรมชาติ ผลิตภัณฑ์จากสัตว์ที่บริโภคได้
06	ต้นไม้และพืชอื่นๆ ที่มีชีวิต
07	พืชผักรวมทั้งรากและหัวบางชนิดที่บริโภคได้
08	ผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้
09	กาแฟ ชา และเครื่องเทศ
10	ธัญพืช
11	ผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมโม่สีเมล็ดธัญพืช
12	เมล็ดพืชและผลไม้ที่มีน้ำมัน เมล็ดธัญพืช เมล็ดพืชและผลไม้เบ็ดเตล็ด
13	ครั่ง รวมทั้งกัม เรซิน น้ำเลี้ยง(แซบ) และสิ่งสกัดอื่นๆ จากพืช
14	วัตถุจากพืชที่ใช้ถักสาน
15	ไขมันและน้ำมันที่ได้จากสัตว์หรือพืช และผลิตภัณฑ์ที่แยกได้จากไขมันและน้ำมันดังกล่าว ไขมันที่บริโภค
16	ของปรุงแต่งจากเนื้อสัตว์ ปลาหรือสัตว์น้ำ
17	น้ำตาลและขนมทำจากน้ำตาล
18	โกโก้และของปรุงแต่งที่ทำจากโกโก้
19	ของปรุงแต่งจากธัญพืช แป้ง สตาร์ชหรือนม
20	ของปรุงแต่งทำจากพืชผัก ผลไม้ ลูกนัต หรือจากส่วนอื่นของพืช
21	ของปรุงแต่งเบ็ดเตล็ดที่บริโภคได้
22	เครื่องดื่ม สุราและน้ำส้มสายชู
23	กากและเศษที่เหลือจากอุตสาหกรรมผลิตอาหาร อาหารที่จัดทำไว้สำหรับเลี้ยงสัตว์
25	เกลือ กำมะถัน ดิน และหิน วัตถุจำพวกปลาสเตอร์ ปูนขาวและซีเมนต์
27	เชื้อเพลิงที่ได้จากแร่ น้ำมันแร่และผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่น
28	เคมีภัณฑ์อนินทรีย์ สารประกอบอินทรีย์
29	เคมีภัณฑ์อินทรีย์

พิกัดศุลกากร (HS Code) ระดับ 2 หลัก	รายละเอียด
30	ผลิตภัณฑ์ทางเภสัชกรรม
32	สิ่งสกัดที่ใช้ฟอกหนังหรือย้อมสีแทนนินและอนุพันธ์ของแทนนินสีย้อม
33	เอสเซนเชียลออยล์และเรซินอยด์ เครื่องหอม เครื่องสำอางหรือสิ่งปรุงแต่ง
34	สบู่ สารอินทรีย์ที่เป็นตัวลดแรงตึงผิว สิ่งปรุงแต่งที่ใช้ซักล้าง สิ่งปรุงแต่งที่ใช้หล่อลื่น ไขเทียม ไขปรุงแต่ง สิ่งปรุงแต่งที่ใช้ขัดเงาหรือขัดถู เทียนไขและของที่คล้ายกัน
35	สารแอลบูมินอยด์
36	วัตถุระเบิด ผลิตภัณฑ์จำพวกดอกไม้เพลิง ไม้ขีดไฟ
38	เคมีภัณฑ์เบ็ดเตล็ด
39	พลาสติกและของที่ทำด้วยพลาสติก
40	ยางและของที่ทำด้วยยาง
41	หนังดิบ (นอกจากหนังเฟอร์) และหนังฟอก
42	เครื่องหนัง เครื่องอานและเครื่องเทียมลาก เครื่องใช้สำหรับเดินทาง กระเป๋าถือ
43	หนังเฟอร์ เฟอร์เทียม
44	ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้
46	ผลิตภัณฑ์ทำด้วยฟาง ทำด้วยเอสพาร์โต หรือทำด้วยวัตถุสานอื่นๆ เครื่องจักรสานและเครื่องสาน
48	กระดาษและกระดาษแข็ง ของทำด้วยเยื่อกระดาษหรือทำด้วยกระดาษหรือกระดาษแข็ง
49	หนังสือที่พิมพ์เป็นเล่ม หนังสือพิมพ์ รูปภาพ และผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ของอุตสาหกรรมการพิมพ์
50	ไหม
52	ฝ้าย
53	เส้นใยสิ่งทอจากพืชอื่น ๆ (นอกจากฝ้าย) ด้ายกระดาษ และผ้าทอจากด้ายกระดาษ
54	ใยยาวประดิษฐ์
55	เส้นใยสั้นประดิษฐ์
56	แวดดิ้ง สักหลาดและผ้าไม่ทอ ด้ายชนิดพิเศษ
57	พรมและสิ่งทอปูพื้นอื่นๆ
58	ผ้าทอชนิดพิเศษ ผ้าสิ่งทอที่ทำปุยแบบทัฟต์ ผ้าลูกไม้ เทเพสทรี ผ้าที่ใช้ตกแต่ง ผ้าปัก
59	ผ้าสิ่งทอ ที่อาบซึม เคลือบ หุ้มหรืออัดเป็นชั้น ของทำด้วยสิ่งทอชนิดที่เหมาะสำหรับใช้ในอุตสาหกรรม
60	ผ้าถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์
61	เครื่องแต่งกายและของที่ใช้ประกอบกับเครื่องแต่งกายถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์
62	เครื่องแต่งกายและของที่ใช้ประกอบกับเครื่องแต่งกายที่ไม่ได้ถักแบบนิตหรือแบบโครเชต์

พิกัดศุลกากร (HS Code) ระดับ 2 หลัก	รายละเอียด
63	ของทำด้วยสิ่งทอที่จัดทาแล้วอื่น ๆ ของเป็นชุดเสื้อผ้าที่ใช้แล้วและของที่ใช้แล้วทาด้วยสิ่งทอ ผ้าขี้ริ้ว
64	รองเท้า สนับแข้งและของที่คล้ายกัน รวมทั้งส่วนประกอบของของดังกล่าว
65	เครื่องสวมศีรษะ และส่วนประกอบของเครื่องสวมศีรษะ
66	ร่ม ร่มปักกันแดด ไม้เท้า ไม้เท้าที่เป็นที่นั่ง แส้(วิป) แส้ขี่ม้าและส่วนประกอบของของดังกล่าว
67	ขนแข็งและขนอ่อนสัตว์ปีกที่จัดเตรียมแล้ว และของทำด้วยขนดังกล่าว ดอกไม้เทียม ของทำด้วยผมคน
68	ของทำด้วยหิน ปลาสเตอร์ ซีเมนต์ แอสเบสทอส ไมกาหรือวัตถุที่คล้ายกัน
69	ผลิตภัณฑ์เซรามิก
70	แก้วและเครื่องแก้ว
71	ไข่มุกธรรมชาติหรือไข่มุกเลี้ยง รัตนชาติหรือกึ่งรัตนชาติ โลหะมีค่า โลหะที่หุ้มติดด้วยโลหะมีค่า และของที่ทำด้วยของดังกล่าว เครื่องเพชรพลอยและรูปพรรณที่เป็นของเทียม เหรียญกษาปน์
72	เหล็กและเหล็กกล้า
73	ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า
74	ทองแดงและของทำด้วยทองแดง
76	อะลูมิเนียมและของทำด้วยอะลูมิเนียม
79	สังกะสีและของทำด้วยสังกะสี
80	ดีบุกและของที่ทำด้วยดีบุก
82	เครื่องมือ เครื่องใช้ ของใช้ชนิดมีคม ช้อนและส้อม ทำด้วยโลหะสามัญ ส่วนประกอบของของดังกล่าว ทำด้วยโลหะสามัญ
83	ของเบ็ดเตล็ดทำด้วยโลหะสามัญ
84	เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักร เครื่องใช้กล และส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว
85	เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว เครื่องบันทึกและเครื่องถอดเสียง เครื่องบันทึกและเครื่องถอดภาพและเสียงทางโทรทัศน์ รวมทั้งส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของเครื่องดังกล่าว
87	ยานบก นอกจากรถที่เดินบนรางรถไฟหรือรางรถราง ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของยานดังกล่าว
88	อากาศยาน ยานอวกาศ และส่วนประกอบของยานดังกล่าว
89	เรือและสิ่งก่อสร้างลอยน้ำ

พิกัดศุลกากร (HS Code) ระดับ 2 หลัก	รายละเอียด
90	อุปกรณ์และเครื่องอุปกรณ์ที่ใช้ในทางทัศนศาสตร์ การถ่ายรูป การถ่ายทำภาพยนตร์ การวัด การตรวจสอบ การวัดความเที่ยง การแพทย์หรือศัลยกรรม รวมทั้งส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของของดังกล่าว
91	นาฬิกาชนิดคล็อกและชนิดวอตช์ และส่วนประกอบของนาฬิกาดังกล่าว
92	เครื่องดนตรี รวมทั้งส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของเครื่องดนตรี
94	เฟอร์นิเจอร์ เครื่องเตียง ฟูก ฐานรองฟูก เบาะและสิ่งตกแต่งยัดไส้ที่คล้ายกัน เครื่องประทีปโคมไฟที่ไม่ได้ระบุหรือรวมไว้ในที่อื่น เครื่องหมายที่มีแสงสว่าง แผ่นป้ายชื่อที่มีแสงสว่างและของที่คล้ายกัน รวมทั้งอาคารสำเร็จรูป
95	ของเล่น ของเล่นเกมส์ และของใช้ที่จำเป็นในการเล่นกีฬา ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของของดังกล่าว
96	ผลิตภัณฑ์เบ็ดเตล็ด
97	ศิลปกรรม ของที่นักสะสมรวบรวมและโบราณวัตถุ

ตารางพิกัดศุลกากร (HS Code) กลุ่มสินค้าขั้นต้น

พิกัดศุลกากร (HS Code) ระดับ 2 หลัก	รายละเอียด
44	ไม้และของทำด้วยไม้ ถ่านไม้
72	เหล็กและเหล็กกล้า
73	ของทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า
74	ทองแดงและของทำด้วยทองแดง
76	อะลูมิเนียมและของทำด้วยอะลูมิเนียม

ตารางพิกัดศุลกากร (HS Code) กลุ่มตัวอย่างของสินค้าขั้นกลาง

พิกัดศุลกากร (HS Code) ระดับ 2 หลัก	รายละเอียด
84	เครื่องปฏิกรณ์นิวเคลียร์ บอยเลอร์ เครื่องจักร เครื่องใช้กล และส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว
85	เครื่องจักรไฟฟ้า เครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้า และส่วนประกอบของเครื่องดังกล่าว เครื่องบันทึกและเครื่องถอดเสียง เครื่องบันทึกและเครื่องถอดภาพและเสียงทางโทรทัศน์ รวมทั้งส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของเครื่องดังกล่าว
87	ยานบก นอกจากรถที่เดินบนรางรถไฟหรือรางรถราง ส่วนประกอบและอุปกรณ์ประกอบของยานดังกล่าว

ตารางพิกัดศุลกากร (HS Code) กลุ่มตัวอย่างของสินค้าขั้นสุดท้าย

พิกัดศุลกากร (HS Code) ระดับ 2 หลัก	รายละเอียด
07	พืชผักรวมทั้งรากและหัวบางชนิดที่บริโภคได้
08	ผลไม้และลูกนัตที่บริโภคได้
09	กาแฟ ชา และเครื่องเทศ
10	ธัญพืช

ภาคผนวก ข

ภาคผนวก ข

1. ผลการประมาณการแบบจำลองที่ 1

Term	Estimate	Standard Error	P-Value
Event_time::-12:Exposure	-0.673	1.471	0.649
Event_time::-11:Exposure	-0.982	1.573	0.534
Event_time::-10:Exposure	-0.540	1.554	0.729
Event_time::-9:Exposure	1.305	1.763	0.461
Event_time::-8:Exposure	0.756	1.663	0.651
Event_time::-7:Exposure	-0.114	1.460	0.938
Event_time::-6:Exposure	-0.194	1.852	0.917
Event_time::-5:Exposure	-1.040	1.571	0.510
Event_time::-4:Exposure	-0.487	1.317	0.713
Event_time::-3:Exposure	-0.323	1.340	0.810
Event_time::-2:Exposure	-0.606	1.515	0.690
Event_time::0:Exposure	-0.198	1.292	0.878
Event_time::1:Exposure	-0.447	1.430	0.756
Event_time::2:Exposure	-0.904	1.277	0.481
Event_time::3:Exposure	0.084	1.722	0.961
Event_time::4:Exposure	0.133	1.846	0.943
Event_time::5:Exposure	-0.112	1.789	0.950
Event_time::6:Exposure	1.375	1.866	0.464
Event_time::7:Exposure	0.417	1.583	0.793
Event_time::8:Exposure	1.746	1.614	0.283
Event_time::9:Exposure	1.227	1.870	0.514
Event_time::10:Exposure	0.358	1.471	0.808
Event_time::11:Exposure	-0.700	1.434	0.627
Event_time::12:Exposure	1.498	0.885	0.095
R2	0.792		
R2 Adj.	0.782		
R2 Within	0.006		
R2 Within Adj.	-0.002		

2. ผลการประมาณการแบบจำลองที่ 2

2.1 ผลประมาณการกลุ่มสินค้าขั้นต้น

Term	Estimate	Standard Error	P-Value
Event_time::-12:Exposure	1.298	0.898	0.191
Event_time::-11:Exposure	3.959	1.946	0.081
Event_time::-10:Exposure	9.492	5.295	0.116
Event_time::-9:Exposure	4.290	2.207	0.093
Event_time::-8:Exposure	9.114	6.392	0.197
Event_time::-7:Exposure	3.393	1.477	0.055
Event_time::-6:Exposure	4.230	2.155	0.090
Event_time::-5:Exposure	5.716	3.902	0.186
Event_time::-4:Exposure	5.900	4.684	0.248
Event_time::-3:Exposure	-0.679	1.197	0.589
Event_time::-2:Exposure	0.125	1.130	0.915
Event_time::0:Exposure	0.565	0.342	0.143
Event_time::1:Exposure	0.936	0.907	0.336
Event_time::2:Exposure	1.615	2.319	0.509
Event_time::3:Exposure	0.165	1.297	0.902
Event_time::4:Exposure	0.771	0.808	0.371
Event_time::5:Exposure	1.014	1.401	0.493
Event_time::6:Exposure	1.433	1.545	0.384
Event_time::7:Exposure	2.498	2.192	0.292
Event_time::8:Exposure	0.673	1.281	0.616
Event_time::9:Exposure	1.232	1.677	0.486
Event_time::10:Exposure	0.075	0.931	0.938
Event_time::11:Exposure	-0.247	1.176	0.840
Event_time::12:Exposure	-0.070	1.037	0.948
Event_time::-12:ex_steel	-1.085	0.805	0.220
Event_time::-11:ex_steel	0.501	1.002	0.632
Event_time::-10:ex_steel	-0.221	2.696	0.937
Event_time::-9:ex_steel	0.367	1.124	0.753
Event_time::-8:ex_steel	0.032	3.261	0.992

Term	Estimate	Standard Error	P-Value
Event_time::-7:ex_steel	0.357	0.756	0.651
Event_time::-6:ex_steel	0.750	1.109	0.521
Event_time::-5:ex_steel	1.002	1.996	0.631
Event_time::-4:ex_steel	0.703	2.414	0.779
Event_time::-3:ex_steel	-0.313	0.634	0.636
Event_time::-2:ex_steel	1.532	0.576	0.032
Event_time::0:ex_steel	0.201	0.183	0.309
Event_time::1:ex_steel	-0.236	0.783	0.772
Event_time::2:ex_steel	-0.169	1.429	0.909
Event_time::3:ex_steel	0.868	1.178	0.485
Event_time::4:ex_steel	1.408	1.207	0.282
Event_time::5:ex_steel	1.453	1.335	0.312
Event_time::6:ex_steel	1.933	1.539	0.249
Event_time::7:ex_steel	2.433	1.875	0.236
Event_time::8:ex_steel	1.816	1.480	0.260
Event_time::9:ex_steel	2.790	1.643	0.133
Event_time::10:ex_steel	2.279	1.350	0.135
Event_time::11:ex_steel	1.865	1.323	0.201
Event_time::12:ex_steel	1.529	1.298	0.277
Event_time::-12:ex_alum	1.049	2.713	0.711
Event_time::-11:ex_alum	6.635	4.959	0.223
Event_time::-10:ex_alum	23.451	12.958	0.113
Event_time::-9:ex_alum	20.828	5.383	0.006
Event_time::-8:ex_alum	32.300	15.443	0.075
Event_time::-7:ex_alum	15.105	3.716	0.005
Event_time::-6:ex_alum	24.346	5.126	0.002
Event_time::-5:ex_alum	28.301	9.366	0.019
Event_time::-4:ex_alum	31.373	11.128	0.026
Event_time::-3:ex_alum	3.066	2.800	0.310
Event_time::-2:ex_alum	2.621	2.796	0.380
Event_time::0:ex_alum	1.598	0.798	0.085

Term	Estimate	Standard Error	P-Value
Event_time::1:ex_alum	4.593	2.651	0.127
Event_time::2:ex_alum	2.837	5.501	0.622
Event_time::3:ex_alum	4.098	3.961	0.335
Event_time::4:ex_alum	6.852	4.170	0.144
Event_time::5:ex_alum	9.688	4.469	0.067
Event_time::6:ex_alum	7.910	5.139	0.168
Event_time::7:ex_alum	10.897	6.358	0.130
Event_time::8:ex_alum	9.120	4.950	0.108
Event_time::9:ex_alum	7.096	5.490	0.237
Event_time::10:ex_alum	5.228	4.636	0.297
Event_time::11:ex_alum	7.157	4.417	0.149
Event_time::12:ex_alum	7.374	4.369	0.135
Event_time::-12:ex_wood	7.730	3.024	0.038
Event_time::-11:ex_wood	17.933	5.598	0.015
Event_time::-10:ex_wood	28.978	14.639	0.088
Event_time::-9:ex_wood	20.286	6.082	0.012
Event_time::-8:ex_wood	28.350	17.448	0.148
Event_time::-7:ex_wood	13.996	4.197	0.013
Event_time::-6:ex_wood	15.859	5.792	0.029
Event_time::-5:ex_wood	17.306	10.583	0.146
Event_time::-4:ex_wood	18.331	12.574	0.188
Event_time::-3:ex_wood	-0.638	3.163	0.846
Event_time::-2:ex_wood	2.491	3.158	0.456
Event_time::0:ex_wood	0.641	0.902	0.500
Event_time::1:ex_wood	1.463	2.958	0.636
Event_time::2:ex_wood	2.859	6.193	0.658
Event_time::3:ex_wood	-1.572	4.415	0.732
Event_time::4:ex_wood	-0.335	4.625	0.944
Event_time::5:ex_wood	2.781	4.977	0.594
Event_time::6:ex_wood	5.276	5.719	0.387
Event_time::7:ex_wood	7.736	7.096	0.312

Term	Estimate	Standard Error	P-Value
Event_time::8:ex_wood	3.603	5.498	0.533
Event_time::9:ex_wood	5.483	6.111	0.399
Event_time::10:ex_wood	3.674	5.142	0.498
Event_time::11:ex_wood	2.283	4.907	0.656
Event_time::12:ex_wood	3.051	4.848	0.549
Event_time::-12:ex_copp	16.377	4.146	0.006
Event_time::-11:ex_copp	39.844	7.891	0.001
Event_time::-10:ex_copp	60.452	20.667	0.022
Event_time::-9:ex_copp	42.584	8.587	0.002
Event_time::-8:ex_copp	59.934	24.642	0.045
Event_time::-7:ex_copp	34.188	5.919	0.001
Event_time::-6:ex_copp	42.621	8.181	0.001
Event_time::-5:ex_copp	52.471	14.948	0.010
Event_time::-4:ex_copp	50.273	17.762	0.025
Event_time::-3:ex_copp	-3.597	4.466	0.447
Event_time::-2:ex_copp	0.749	4.457	0.871
Event_time::0:ex_copp	7.831	1.273	0.000
Event_time::1:ex_copp	4.963	4.062	0.261
Event_time::2:ex_copp	19.879	8.681	0.056
Event_time::3:ex_copp	14.560	6.048	0.047
Event_time::4:ex_copp	7.440	6.251	0.273
Event_time::5:ex_copp	16.342	6.803	0.047
Event_time::6:ex_copp	24.165	7.801	0.017
Event_time::7:ex_copp	28.198	9.752	0.023
Event_time::8:ex_copp	26.478	7.462	0.009
Event_time::9:ex_copp	26.719	8.343	0.015
Event_time::10:ex_copp	24.445	6.952	0.010
Event_time::11:ex_copp	7.391	6.666	0.304
Event_time::12:ex_copp	15.234	6.568	0.053
R2	0.944		
R2 Adj.	0.883		

Term	Estimate	Standard Error	P-Value
R2 Within	0.471		
R2 Within Adj.	0.057		

2.2 ผลประมาณการกลุ่มสินค้าขั้นกลาง

Term	Estimate	Standard Error	P-Value
Event_time::-12:Exposure	3.736	1.00E-08	7.16E-18
Event_time::-11:Exposure	4.908	1.00E-08	4.15E-18
Event_time::-10:Exposure	5.473	1.00E-08	3.34E-18
Event_time::-9:Exposure	4.110	1.00E-08	5.92E-18
Event_time::-8:Exposure	3.671	1.00E-08	7.42E-18
Event_time::-7:Exposure	4.156	1.00E-08	5.79E-18
Event_time::-6:Exposure	4.694	1.00E-08	4.54E-18
Event_time::-5:Exposure	1.171	1.00E-08	7.30E-17
Event_time::-4:Exposure	0.322	1.00E-08	9.65E-16
Event_time::-3:Exposure	1.036	1.00E-08	9.33E-17
Event_time::-2:Exposure	0.275	1.00E-08	1.32E-15
Event_time::0:Exposure	-0.190	1.00E-08	2.77E-15
Event_time::1:Exposure	-0.606	1.00E-08	2.73E-16
Event_time::2:Exposure	0.838	1.00E-08	1.42E-16
Event_time::3:Exposure	-0.783	1.00E-08	1.63E-16
Event_time::4:Exposure	0.247	1.00E-08	1.64E-15
Event_time::5:Exposure	-0.083	1.00E-08	1.44E-14
Event_time::6:Exposure	-0.126	1.00E-08	6.28E-15
Event_time::7:Exposure	0.553	1.00E-08	3.27E-16
Event_time::8:Exposure	-0.256	1.00E-08	1.53E-15
Event_time::9:Exposure	-0.740	1.00E-08	1.83E-16
Event_time::10:Exposure	-0.870	1.00E-08	1.32E-16
Event_time::11:Exposure	-0.088	1.00E-08	1.30E-14
Event_time::12:Exposure	-0.312	1.00E-08	1.03E-15
Event_time::-12:ex_mach	-0.155	1.00E-08	4.16E-15
Event_time::-11:ex_mach	-0.742	1.00E-08	1.82E-16

Term	Estimate	Standard Error	P-Value
Event_time::-10:ex_mach	-1.060	1.00E-08	8.90E-17
Event_time::-9:ex_mach	-0.190	1.00E-08	2.76E-15
Event_time::-8:ex_mach	-0.086	1.00E-08	1.35E-14
Event_time::-7:ex_mach	0.953	1.00E-08	1.10E-16
Event_time::-6:ex_mach	-0.208	1.00E-08	2.32E-15
Event_time::-5:ex_mach	1.118	1.00E-08	8.00E-17
Event_time::-4:ex_mach	2.484	1.00E-08	1.62E-17
Event_time::-3:ex_mach	3.075	1.00E-08	1.06E-17
Event_time::-2:ex_mach	1.839	1.00E-08	2.96E-17
Event_time::0:ex_mach	0.701	1.00E-08	2.03E-16
Event_time::1:ex_mach	1.553	1.00E-08	4.14E-17
Event_time::2:ex_mach	2.715	1.00E-08	1.36E-17
Event_time::3:ex_mach	3.353	1.00E-08	8.90E-18
Event_time::4:ex_mach	2.965	1.00E-08	1.14E-17
Event_time::5:ex_mach	2.452	1.00E-08	1.66E-17
Event_time::6:ex_mach	3.533	1.00E-08	8.01E-18
Event_time::7:ex_mach	4.590	1.00E-08	4.75E-18
Event_time::8:ex_mach	3.700	1.00E-08	7.30E-18
Event_time::9:ex_mach	4.074	1.00E-08	6.03E-18
Event_time::10:ex_mach	4.617	1.00E-08	4.69E-18
Event_time::11:ex_mach	6.239	1.00E-08	2.57E-18
Event_time::12:ex_mach	4.531	1.00E-08	4.87E-18
R2	0.982		
R2 Adj.	0.930		
R2 Within	0.834		
R2 Within Adj.	0.569		

Term	Estimate	Standard Error	P-Value
Event_time::-12:Exposure	3.448	1.00E-08	8.41E-18
Event_time::-11:Exposure	3.531	1.00E-08	8.02E-18
Event_time::-10:Exposure	3.504	1.00E-08	8.14E-18
Event_time::-9:Exposure	3.756	1.00E-08	7.09E-18
Event_time::-8:Exposure	3.512	1.00E-08	8.11E-18
Event_time::-7:Exposure	5.926	1.00E-08	2.85E-18
Event_time::-6:Exposure	4.308	1.00E-08	5.39E-18
Event_time::-5:Exposure	3.248	1.00E-08	9.48E-18
Event_time::-4:Exposure	4.936	1.00E-08	4.10E-18
Event_time::-3:Exposure	6.749	1.00E-08	2.20E-18
Event_time::-2:Exposure	3.691	1.00E-08	7.34E-18
Event_time::0:Exposure	1.112	1.00E-08	8.08E-17
Event_time::1:Exposure	2.280	1.00E-08	1.92E-17
Event_time::2:Exposure	5.882	1.00E-08	2.89E-18
Event_time::3:Exposure	5.445	1.00E-08	3.37E-18
Event_time::4:Exposure	5.755	1.00E-08	3.02E-18
Event_time::5:Exposure	4.472	1.00E-08	5.00E-18
Event_time::6:Exposure	6.437	1.00E-08	2.41E-18
Event_time::7:Exposure	9.079	1.00E-08	1.21E-18
Event_time::8:Exposure	6.618	1.00E-08	2.28E-18
Event_time::9:Exposure	6.828	1.00E-08	2.15E-18
Event_time::10:Exposure	7.706	1.00E-08	1.68E-18
Event_time::11:Exposure	11.502	1.00E-08	7.56E-19
Event_time::12:Exposure	8.105	1.00E-08	1.52E-18
Event_time::-12:ex_elect	0.230	1.00E-08	1.90E-15
Event_time::-11:ex_elect	1.098	1.00E-08	8.29E-17
Event_time::-10:ex_elect	1.570	1.00E-08	4.06E-17
Event_time::-9:ex_elect	0.282	1.00E-08	1.26E-15
Event_time::-8:ex_elect	0.127	1.00E-08	6.16E-15
Event_time::-7:ex_elect	-1.412	1.00E-08	5.02E-17
Event_time::-6:ex_elect	0.308	1.00E-08	1.06E-15

Term	Estimate	Standard Error	P-Value
Event_time::-5:ex_elect	-1.657	1.00E-08	3.64E-17
Event_time::-4:ex_elect	-3.680	1.00E-08	7.39E-18
Event_time::-3:ex_elect	-4.556	1.00E-08	4.82E-18
Event_time::-2:ex_elect	-2.724	1.00E-08	1.35E-17
Event_time::0:ex_elect	-1.038	1.00E-08	9.27E-17
Event_time::1:ex_elect	-2.301	1.00E-08	1.89E-17
Event_time::2:ex_elect	-4.022	1.00E-08	6.18E-18
Event_time::3:ex_elect	-4.966	1.00E-08	4.05E-18
Event_time::4:ex_elect	-4.392	1.00E-08	5.18E-18
Event_time::5:ex_elect	-3.633	1.00E-08	7.58E-18
Event_time::6:ex_elect	-5.233	1.00E-08	3.65E-18
Event_time::7:ex_elect	-6.799	1.00E-08	2.16E-18
Event_time::8:ex_elect	-5.481	1.00E-08	3.33E-18
Event_time::9:ex_elect	-6.035	1.00E-08	2.75E-18
Event_time::10:ex_elect	-6.839	1.00E-08	2.14E-18
Event_time::11:ex_elect	-9.242	1.00E-08	1.17E-18
Event_time::12:ex_elect	-6.711	1.00E-08	2.22E-18
R2	0.982		
R2 Adj.	0.930		
R2 Within	0.834		
R2 Within Adj.	0.569		

Term	Estimate	Standard Error	P-Value
Event_time::-12:Exposure	3.858	1.00E-08	6.72E-18
Event_time::-11:Exposure	5.488	1.00E-08	3.32E-18
Event_time::-10:Exposure	6.302	1.00E-08	2.52E-18
Event_time::-9:Exposure	4.258	1.00E-08	5.51E-18
Event_time::-8:Exposure	3.739	1.00E-08	7.15E-18
Event_time::-7:Exposure	3.411	1.00E-08	8.60E-18
Event_time::-6:Exposure	4.857	1.00E-08	4.24E-18
Event_time::-5:Exposure	0.296	1.00E-08	1.14E-15

Term	Estimate	Standard Error	P-Value
Event_time::-4:Exposure	-1.620	1.00E-08	3.81E-17
Event_time::-3:Exposure	-1.369	1.00E-08	5.34E-17
Event_time::-2:Exposure	-1.163	1.00E-08	7.40E-17
Event_time::0:Exposure	-0.738	1.00E-08	1.83E-16
Event_time::1:Exposure	-1.820	1.00E-08	3.02E-17
Event_time::2:Exposure	-1.285	1.00E-08	6.06E-17
Event_time::3:Exposure	-3.405	1.00E-08	8.63E-18
Event_time::4:Exposure	-2.071	1.00E-08	2.33E-17
Event_time::5:Exposure	-2.001	1.00E-08	2.50E-17
Event_time::6:Exposure	-2.888	1.00E-08	1.20E-17
Event_time::7:Exposure	-3.035	1.00E-08	1.09E-17
Event_time::8:Exposure	-3.149	1.00E-08	1.01E-17
Event_time::9:Exposure	-3.925	1.00E-08	6.49E-18
Event_time::10:Exposure	-4.480	1.00E-08	4.98E-18
Event_time::11:Exposure	-4.966	1.00E-08	4.06E-18
Event_time::12:Exposure	-3.854	1.00E-08	6.73E-18
Event_time::-12:ex_auto	0.477	1.00E-08	4.39E-16
Event_time::-11:ex_auto	2.282	1.00E-08	1.92E-17
Event_time::-10:ex_auto	3.262	1.00E-08	9.40E-18
Event_time::-9:ex_auto	0.586	1.00E-08	2.92E-16
Event_time::-8:ex_auto	0.265	1.00E-08	1.43E-15
Event_time::-7:ex_auto	-2.933	1.00E-08	1.16E-17
Event_time::-6:ex_auto	0.640	1.00E-08	2.44E-16
Event_time::-5:ex_auto	-3.442	1.00E-08	8.44E-18
Event_time::-4:ex_auto	-7.645	1.00E-08	1.71E-18
Event_time::-3:ex_auto	-9.465	1.00E-08	1.12E-18
Event_time::-2:ex_auto	-5.660	1.00E-08	3.12E-18
Event_time::0:ex_auto	-2.158	1.00E-08	2.15E-17
Event_time::1:ex_auto	-4.781	1.00E-08	4.37E-18
Event_time::2:ex_auto	-8.356	1.00E-08	1.43E-18
Event_time::3:ex_auto	-10.318	1.00E-08	9.39E-19

Term	Estimate	Standard Error	P-Value
Event_time::4:ex_auto	-9.125	1.00E-08	1.20E-18
Event_time::5:ex_auto	-7.547	1.00E-08	1.76E-18
Event_time::6:ex_auto	-10.873	1.00E-08	8.46E-19
Event_time::7:ex_auto	-14.126	1.00E-08	5.01E-19
Event_time::8:ex_auto	-11.389	1.00E-08	7.71E-19
Event_time::9:ex_auto	-12.538	1.00E-08	6.36E-19
Event_time::10:ex_auto	-14.209	1.00E-08	4.95E-19
Event_time::11:ex_auto	-19.202	1.00E-08	2.71E-19
Event_time::12:ex_auto	-13.944	1.00E-08	5.14E-19
R2	0.982		
R2 Adj.	0.930		
R2 Within	0.834		
R2 Within Adj.	0.569		

3. ผลประมาณการกลุ่มสินค้าขั้นสุดท้าย

Term	Estimate	Standard Error	P-Value
Event_time::-12:Exposure	26.686	1.00E-08	1.40E-46
Event_time::-11:Exposure	50.261	1.00E-08	5.92E-48
Event_time::-10:Exposure	11.391	1.00E-08	9.90E-45
Event_time::-9:Exposure	-130.655	1.00E-08	4.99E-50
Event_time::-8:Exposure	-88.917	1.00E-08	3.41E-49
Event_time::-7:Exposure	36.467	1.00E-08	2.94E-47
Event_time::-6:Exposure	-20.418	1.00E-08	5.35E-46
Event_time::-5:Exposure	-18.742	1.00E-08	8.21E-46
Event_time::-4:Exposure	3.176	1.00E-08	5.87E-42
Event_time::-3:Exposure	-70.011	1.00E-08	1.13E-48
Event_time::-2:Exposure	-43.982	1.00E-08	1.15E-47
Event_time::0:Exposure	3.000	1.00E-08	7.81E-42
Event_time::1:Exposure	-108.626	1.00E-08	1.25E-49
Event_time::2:Exposure	-38.449	1.00E-08	2.26E-47
Event_time::3:Exposure	14.997	1.00E-08	2.50E-45

Term	Estimate	Standard Error	P-Value
Event_time::4:Exposure	50.710	1.00E-08	5.66E-48
Event_time::5:Exposure	11.600	1.00E-08	9.04E-45
Event_time::6:Exposure	17.503	1.00E-08	1.16E-45
Event_time::7:Exposure	19.079	1.00E-08	7.51E-46
Event_time::8:Exposure	56.800	1.00E-08	3.21E-48
Event_time::9:Exposure	39.558	1.00E-08	1.96E-47
Event_time::10:Exposure	19.798	1.00E-08	6.24E-46
Event_time::11:Exposure	14.820	1.00E-08	2.65E-45
Event_time::12:Exposure	0.925	1.00E-08	2.80E-39
Event_time::-12:ex_veg	-17.912	1.00E-08	1.03E-45
Event_time::-11:ex_veg	-47.275	1.00E-08	8.04E-48
Event_time::-10:ex_veg	-12.232	1.00E-08	6.93E-45
Event_time::-9:ex_veg	55.324	1.00E-08	3.66E-48
Event_time::-8:ex_veg	47.029	1.00E-08	8.25E-48
Event_time::-7:ex_veg	-15.105	1.00E-08	2.41E-45
Event_time::-6:ex_veg	11.805	1.00E-08	8.28E-45
Event_time::-5:ex_veg	14.847	1.00E-08	2.63E-45
Event_time::-4:ex_veg	-7.347	1.00E-08	8.87E-44
Event_time::-3:ex_veg	41.862	1.00E-08	1.48E-47
Event_time::-2:ex_veg	10.011	1.00E-08	1.89E-44
Event_time::0:ex_veg	-9.957	1.00E-08	1.94E-44
Event_time::1:ex_veg	43.472	1.00E-08	1.22E-47
Event_time::2:ex_veg	21.991	1.00E-08	3.69E-46
Event_time::3:ex_veg	-7.912	1.00E-08	6.12E-44
Event_time::4:ex_veg	-21.011	1.00E-08	4.64E-46
Event_time::5:ex_veg	2.365	1.00E-08	2.56E-41
Event_time::6:ex_veg	-2.520	1.00E-08	1.87E-41
Event_time::7:ex_veg	0.385	1.00E-08	2.26E-37
Event_time::8:ex_veg	-32.307	1.00E-08	5.39E-47
Event_time::9:ex_veg	-26.168	1.00E-08	1.55E-46
Event_time::10:ex_veg	-19.113	1.00E-08	7.44E-46

Term	Estimate	Standard Error	P-Value
Event_time::11:ex_veg	-15.007	1.00E-08	2.49E-45
Event_time::12:ex_veg	-2.861	1.00E-08	9.91E-42
Event_time::-12:ex_frut	5.536	1.00E-08	3.65E-43
Event_time::-11:ex_frut	-18.720	1.00E-08	8.26E-46
Event_time::-10:ex_frut	16.484	1.00E-08	1.56E-45
Event_time::-9:ex_frut	37.343	1.00E-08	2.61E-47
Event_time::-8:ex_frut	27.351	1.00E-08	1.24E-46
Event_time::-7:ex_frut	10.296	1.00E-08	1.64E-44
Event_time::-6:ex_frut	13.458	1.00E-08	4.30E-45
Event_time::-5:ex_frut	13.326	1.00E-08	4.52E-45
Event_time::-4:ex_frut	-1.765	1.00E-08	1.11E-40
Event_time::-3:ex_frut	20.092	1.00E-08	5.80E-46
Event_time::-2:ex_frut	3.790	1.00E-08	2.43E-42
Event_time::0:ex_frut	-2.933	1.00E-08	8.75E-42
Event_time::1:ex_frut	7.674	1.00E-08	7.13E-44
Event_time::2:ex_frut	27.981	1.00E-08	1.11E-46
Event_time::3:ex_frut	26.431	1.00E-08	1.47E-46
Event_time::4:ex_frut	-10.395	1.00E-08	1.56E-44
Event_time::5:ex_frut	19.633	1.00E-08	6.51E-46
Event_time::6:ex_frut	-7.356	1.00E-08	8.81E-44
Event_time::7:ex_frut	19.879	1.00E-08	6.11E-46
Event_time::8:ex_frut	-1.640	1.00E-08	1.60E-40
Event_time::9:ex_frut	-14.811	1.00E-08	2.66E-45
Event_time::10:ex_frut	-13.320	1.00E-08	4.53E-45
Event_time::11:ex_frut	-9.359	1.00E-08	2.64E-44
Event_time::12:ex_frut	4.854	1.00E-08	7.04E-43
Event_time::-12:ex_tea	-30.493	1.00E-08	7.20E-47
Event_time::-11:ex_tea	-57.363	1.00E-08	3.06E-48
Event_time::-10:ex_tea	-21.406	1.00E-08	4.22E-46
Event_time::-9:ex_tea	82.523	1.00E-08	4.96E-49
Event_time::-8:ex_tea	52.781	1.00E-08	4.63E-48

Term	Estimate	Standard Error	P-Value
Event_time::-7:ex_tea	-44.742	1.00E-08	1.06E-47
Event_time::-6:ex_tea	5.613	1.00E-08	3.41E-43
Event_time::-5:ex_tea	10.719	1.00E-08	1.34E-44
Event_time::-4:ex_tea	-5.930	1.00E-08	2.59E-43
Event_time::-3:ex_tea	45.898	1.00E-08	9.32E-48
Event_time::-2:ex_tea	25.169	1.00E-08	1.88E-46
Event_time::0:ex_tea	-11.481	1.00E-08	9.52E-45
Event_time::1:ex_tea	68.325	1.00E-08	1.27E-48
Event_time::2:ex_tea	21.357	1.00E-08	4.27E-46
Event_time::3:ex_tea	-19.858	1.00E-08	6.15E-46
Event_time::4:ex_tea	-55.596	1.00E-08	3.57E-48
Event_time::5:ex_tea	-15.610	1.00E-08	2.05E-45
Event_time::6:ex_tea	-22.295	1.00E-08	3.45E-46
Event_time::7:ex_tea	-15.709	1.00E-08	1.98E-45
Event_time::8:ex_tea	-43.992	1.00E-08	1.15E-47
Event_time::9:ex_tea	-36.332	1.00E-08	3.00E-47
Event_time::10:ex_tea	-22.373	1.00E-08	3.39E-46
Event_time::11:ex_tea	-17.578	1.00E-08	1.13E-45
Event_time::12:ex_tea	-12.461	1.00E-08	6.32E-45
Event_time::-12:ex_grain	-17.600	1.00E-08	1.12E-45
Event_time::-11:ex_grain	-42.064	1.00E-08	1.44E-47
Event_time::-10:ex_grain	-7.432	1.00E-08	8.37E-44
Event_time::-9:ex_grain	105.648	1.00E-08	1.44E-49
Event_time::-8:ex_grain	73.423	1.00E-08	8.90E-49
Event_time::-7:ex_grain	-26.984	1.00E-08	1.33E-46
Event_time::-6:ex_grain	19.063	1.00E-08	7.54E-46
Event_time::-5:ex_grain	22.964	1.00E-08	2.97E-46
Event_time::-4:ex_grain	3.168	1.00E-08	5.95E-42
Event_time::-3:ex_grain	56.675	1.00E-08	3.25E-48
Event_time::-2:ex_grain	35.940	1.00E-08	3.17E-47
Event_time::0:ex_grain	-0.881	1.00E-08	3.57E-39

Term	Estimate	Standard Error	P-Value
Event_time::1:ex_grain	85.395	1.00E-08	4.18E-49
Event_time::2:ex_grain	26.347	1.00E-08	1.49E-46
Event_time::3:ex_grain	-9.490	1.00E-08	2.47E-44
Event_time::4:ex_grain	-40.344	1.00E-08	1.78E-47
Event_time::5:ex_grain	-1.076	1.00E-08	1.32E-39
Event_time::6:ex_grain	-8.290	1.00E-08	4.85E-44
Event_time::7:ex_grain	-4.851	1.00E-08	7.06E-43
Event_time::8:ex_grain	-39.169	1.00E-08	2.06E-47
Event_time::9:ex_grain	-28.079	1.00E-08	1.09E-46
Event_time::10:ex_grain	-9.725	1.00E-08	2.18E-44
Event_time::11:ex_grain	-9.944	1.00E-08	1.95E-44
Event_time::12:ex_grain	-0.096	1.00E-08	2.28E-34
R2	0.916		
R2 Adj.	0.732		
R2 Within	0.534		
R2 Within Adj.	-0.212		

ผลการคำนวณพื้นที่ใต้กราฟของเส้นประมาณการผลกระทบ

1. กลุ่มสินค้าขั้นต้น

1.1 เหล็ก

Start Period	End Period	Area
t-12	t-11	-0.31
t-11	t-10	1.39
t-10	t-9	1.43
t-9	t-8	1.40
t-8	t-7	1.23
t-7	t-6	0.41
t-6	t-5	0.97
t-5	t-4	1.28
t-4	t-3	-0.10
t-3	t-2	-1.01
t-2	t-1	-0.85
t-1	t	-1.00
t	t+1	-0.89
t+1	t+2	-0.77
t+2	t+3	-0.71
t+3	t+4	-0.58
t+4	t+5	-0.33
t+5	t+6	-0.12
t+6	t+7	0.33
t+7	t+8	0.17
t+8	t+9	0.00
t+9	t+10	-0.02
t+10	t+11	-0.45
t+11	t+12	-0.61

1.2 สินค้าที่ผลิตจากเหล็ก

Start Period	End Period	Area
t-12	t-11	-0.32
t-11	t-10	1.53
t-10	t-9	1.56
t-9	t-8	1.49
t-8	t-7	1.36
t-7	t-6	0.06
t-6	t-5	0.63
t-5	t-4	0.98
t-4	t-3	0.06
t-3	t-2	-0.68
t-2	t-1	-0.63
t-1	t	-0.69
t	t+1	-0.66
t+1	t+2	-0.61
t+2	t+3	-0.59
t+3	t+4	-0.54
t+4	t+5	-0.43
t+5	t+6	-0.31
t+6	t+7	0.01
t+7	t+8	-0.09
t+8	t+9	-0.22
t+9	t+10	-0.24
t+10	t+11	-0.48
t+11	t+12	-0.55

1.3 อะลูมิเนียมและสินค้าที่ผลิตจากอะลูมิเนียม

Start Period	End Period	Area
t-12	t-11	-0.49
t-11	t-10	0.43
t-10	t-9	0.79
t-9	t-8	1.80
t-8	t-7	1.58
t-7	t-6	0.27
t-6	t-5	1.05
t-5	t-4	1.78
t-4	t-3	0.78
t-3	t-2	-0.57
t-2	t-1	-0.58
t-1	t	-0.58
t	t+1	-0.55
t+1	t+2	-0.53
t+2	t+3	-0.54
t+3	t+4	-0.51
t+4	t+5	-0.45
t+5	t+6	-0.43
t+6	t+7	-0.39
t+7	t+8	-0.38
t+8	t+9	-0.45
t+9	t+10	-0.50
t+10	t+11	-0.51
t+11	t+12	-0.49

2. กลุ่มสินค้าขั้นกลาง

2.1 เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ

Start Period	End Period	Area
t-12	t-11	0.29
t-11	t-10	0.63
t-10	t-9	0.52
t-9	t-8	0.19
t-8	t-7	0.72
t-7	t-6	1.09
t-6	t-5	0.00
t-5	t-4	-0.65
t-4	t-3	-0.01
t-3	t-2	-0.22
t-2	t-1	-1.39
t-1	t	-1.78
t	t+1	-1.59
t+1	t+2	-0.73
t+2	t+3	-0.30
t+3	t+4	-0.43
t+4	t+5	-0.49
t+5	t+6	-0.42
t+6	t+7	0.68
t+7	t+8	0.69
t+8	t+9	-0.09
t+9	t+10	0.03
t+10	t+11	1.37
t+11	t+12	1.56

2.2 อุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ

Start Period	End Period	Area
t-12	t-11	1.27
t-11	t-10	2.13
t-10	t-9	1.78
t-9	t-8	0.90
t-8	t-7	1.18
t-7	t-6	1.71
t-6	t-5	0.66
t-5	t-4	-0.51
t-4	t-3	-0.39
t-3	t-2	-0.43
t-2	t-1	-0.75
t-1	t	-0.85
t	t+1	-0.85
t+1	t+2	-0.61
t+2	t+3	-0.56
t+3	t+4	-0.65
t+4	t+5	-0.61
t+5	t+6	-0.63
t+6	t+7	-0.38
t+7	t+8	-0.39
t+8	t+9	-0.65
t+9	t+10	-0.68
t+10	t+11	-0.43
t+11	t+12	-0.36

2.3 ยานยนต์และส่วนประกอบ

Start Period	End Period	Area
t-12	t-11	1.55
t-11	t-10	2.25
t-10	t-9	1.89
t-9	t-8	1.15
t-8	t-7	0.76
t-7	t-6	0.92
t-6	t-5	0.69
t-5	t-4	-0.26
t-4	t-3	-0.55
t-3	t-2	-0.47
t-2	t-1	0.02
t-1	t	0.20
t	t+1	-0.15
t+1	t+2	-0.43
t+2	t+3	-0.63
t+3	t+4	-0.68
t+4	t+5	-0.57
t+5	t+6	-0.63
t+6	t+7	-0.80
t+7	t+8	-0.81
t+8	t+9	-0.80
t+9	t+10	-0.87
t+10	t+11	-0.95
t+11	t+12	-0.94

3. กลุ่มสินค้าขั้นสุดท้าย

3.1 ผัก

Start Period	End Period	Area
t-12	t-11	0.12
t-11	t-10	-0.15
t-10	t-9	-0.79
t-9	t-8	-1.25
t-8	t-7	0.13
t-7	t-6	0.44
t-6	t-5	-0.47
t-5	t-4	-0.39
t-4	t-3	-0.70
t-3	t-2	-1.05
t-2	t-1	-0.65
t-1	t	-0.35
t	t+1	-0.90
t+1	t+2	-1.04
t+2	t+3	-0.30
t+3	t+4	1.39
t+4	t+5	1.64
t+5	t+6	0.74
t+6	t+7	1.01
t+7	t+8	1.53
t+8	t+9	1.24
t+9	t+10	0.24
t+10	t+11	-0.20
t+11	t+12	-0.26

3.2 ผลไม้

Start Period	End Period	Area
t-12	t-11	0.71
t-11	t-10	0.60
t-10	t-9	-0.43
t-9	t-8	-1.30
t-8	t-7	0.20
t-7	t-6	0.51
t-6	t-5	-0.59
t-5	t-4	-0.50
t-4	t-3	-0.79
t-3	t-2	-1.12
t-2	t-1	-0.77
t-1	t	-0.45
t	t+1	-0.91
t+1	t+2	-1.03
t+2	t+3	0.29
t+3	t+4	1.23
t+4	t+5	0.93
t+5	t+6	0.25
t+6	t+7	0.47
t+7	t+8	1.72
t+8	t+9	1.35
t+9	t+10	0.04
t+10	t+11	-0.30
t+11	t+12	-0.31

3.3 ชาและกาแฟ

Start Period	End Period	Area
t-12	t-11	-0.13
t-11	t-10	-0.30
t-10	t-9	-0.61
t-9	t-8	-0.83
t-8	t-7	-0.56
t-7	t-6	-0.43
t-6	t-5	-0.42
t-5	t-4	-0.07
t-4	t-3	-0.30
t-3	t-2	-0.70
t-2	t-1	-0.10
t-1	t	0.09
t	t+1	-0.57
t+1	t+2	-0.73
t+2	t+3	-0.34
t+3	t+4	-0.05
t+4	t+5	-0.02
t+5	t+6	-0.01
t+6	t+7	0.49
t+7	t+8	2.59
t+8	t+9	2.57
t+9	t+10	0.58
t+10	t+11	0.15
t+11	t+12	-0.15

ภาคผนวก ค

ภาคผนวก ค

รายงานข้อวิพากษ์จากการประชุมสัมมนาโครงการวิจัย
เรื่อง การศึกษาผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก
ต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)
และมาตรการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับรายอุตสาหกรรม
A Study on the Impact of Major Economies' Trade Policy Uncertainty on SMEs and the Development of Industry-Specific Support Measures
เมื่อวันที่ 15 กรกฎาคม 2569 เวลา 14.00 – 16.00 น.
ณ ห้องประชุม 201 และผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Video Conference)

หน่วยงานที่เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 19 หน่วยงาน ได้แก่

1. สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า กระทรวงพาณิชย์
2. สภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
3. สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม
4. สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร
5. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
6. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
7. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
8. ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย
9. สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
10. ธนาคารออมสิน
11. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
12. ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย
13. ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย
14. ธนาคารอิสลามแห่งประเทศไทย
15. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
16. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
17. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
18. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
19. สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

รวมจำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนาทั้งสิ้น 54 ราย

ผู้วิพากษ์ให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลงานวิจัยฯ

1. ดร. มานะ นิมิตรวานิช ตำแหน่ง ผู้อำนวยการฝ่าย ผู้บริหารงานวิเคราะห์และวิจัยด้านลงทุน ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน)
2. นางสาวปฐมาภรณ์ นิธิชัย ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ หัวหน้าศูนย์วิจัยและข้อมูล ธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม แห่งประเทศไทย

เริ่มการประชุมสัมมนาฯ เวลา 14.00 น.

1. สรุปเนื้อหาจากการบรรยาย (พร้อมแนบเอกสารการนำเสนอประกอบการบรรยาย)

โครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และมาตรการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับรายอุตสาหกรรม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) วิเคราะห์ผลกระทบจากความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก โดยเจาะจงนโยบายด้านภาษีหรือ Reciprocal Tariff ของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย ทั้งในมิติของภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบ และระดับความรุนแรงของผลกระทบ 2) วิเคราะห์ผลกระทบจาก Reciprocal Tariff ของประเทศสหรัฐอเมริกา โดยใช้ข้อมูลจุลภาค ในระดับรายอุตสาหกรรม รวมทั้งอุตสาหกรรมที่อยู่ในห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของแต่ละอุตสาหกรรม โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสินค้าส่งออกที่วัตถุดิบ (Raw Material) เช่น สินค้าเกษตร เป็นต้น และสินค้าส่งออกขั้นสุดท้าย (Final Goods) เช่น รถยนต์ เป็นต้น และ 3) เสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับแนวทางในการช่วยเหลือและ/หรือลดผลกระทบจาก Reciprocal Tariff ของประเทศสหรัฐอเมริกาต่อผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละภาคอุตสาหกรรม โดยมุ่งเน้นการให้ข้อเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับมาตรการด้านการเงิน โดยมีขอบเขตการดำเนินงานวิจัย คือ การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก โดยเจาะจงนโยบายการปรับเพิ่มอัตราภาษีศุลกากรเพื่อเป็นการตอบโต้กันผ่านนโยบาย Reciprocal Tariff ที่เกิดขึ้นในระหว่างปี 2568 ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย เพื่อประเมินความรุนแรงของผลกระทบจากนโยบายการค้าดังกล่าวต่อผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ในภาคอุตสาหกรรมของไทย รวมถึงผู้ประกอบการใน Supply Chain ของแต่ละภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบด้วย เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เหมาะสมกับผู้ประกอบการในแต่ละภาคอุตสาหกรรม โดยมุ่งเน้นการให้ข้อเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับมาตรการด้านการเงินเป็นหลัก

ดังนั้น การศึกษาผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักต่อผู้ประกอบการ SMEs นี้ จะเป็นการประเมินความรุนแรงและการส่งผ่านของผลกระทบจากนโยบายการค้าดังกล่าวต่อการส่งออกสินค้าและความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ประกอบการ SMEs ของประเทศไทย เพื่อนำมาศึกษาและวิเคราะห์กำหนดแนวนโยบายในระยะต่อไป ทั้งนี้ การศึกษาวิเคราะห์ใช้ข้อมูล 2 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลการส่งออกสินค้าของ SMEs ไทย โดยใช้ข้อมูลมูลค่าการส่งออกสินค้าในสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ มีการจำแนกตามขนาดผู้ประกอบการ ข้อมูลสินค้าตามพิกัดศุลกากร (HS Code) และประเทศปลายทาง 2) ข้อมูลลูกหนี้จัดชั้นจำแนกตามประเภทธุรกิจ (DS_TCS) ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialized Financial Institutions : SFIs) โดยจะเป็นข้อมูลประเภทสัญญาทางการเงิน (Arrangement Type) ขนาดธุรกิจของลูกหนี้ (Business Size) ประเภทธุรกิจหรืออุตสาหกรรมของลูกหนี้ (Lending Business Type) การจัดชั้นสินเชื่อ (Asset Classification) การาปรับปรุงโครงสร้างหนี้ (TDR Description) สถานการณ์ดำเนินการทางกฎหมาย ยอดคงค้างสินเชื่อ และยอดคงค้างสินเชื่อสุทธิ โดยใช้แบบจำลอง Continuous Difference-in-Differences และประยุกต์ในรูปแบบการศึกษา

เหตุการณ์ (Event Study) ทั้งนี้ จากการศึกษาและประมาณการผลกระทบทางภาษีศุลกากร ได้แบ่งผลการวิเคราะห์ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มสินค้าวัตถุดิบ

1.1 การส่งออกเหล็กและสินค้าที่ผลิตจากเหล็กอยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยถึง 1-2 เท่า ช่วงก่อนเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 ที่สหรัฐอเมริกาประกาศและจัดเก็บภาษีศุลกากรสินค้าเฉพาะกลุ่ม (Sectoral Tariff) ประเภทเหล็กครั้งที่ 1 ที่อัตราร้อยละ 25 และปรับตัวลดลงอีกหลายเดือนกว่าจะมีการฟื้นตัว อย่างไรก็ดี เมื่อมีการประกาศ Reciprocal Tariff เดือนเมษายน และบังคับใช้เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 และ Sectoral Tariff ครั้งที่ 2 ในอัตราร้อยละ 50 ไม่พบการเร่งตัวหรือหดตัวในช่วงระยะเวลาดังกล่าวที่ชัดเจน ทั้งนี้ การส่งออกเหล็กและสินค้าที่ผลิตจากเหล็กมีการฟื้นตัวขึ้นอย่างชัดเจนจากต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 1 เท่าในเดือนเมษายน พ.ศ. 2568 เป็นสูงกว่าค่าเฉลี่ยในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2568

1.2 การส่งออกอะลูมิเนียมและสินค้าที่ผลิตจากอะลูมิเนียม อยู่ในระดับสูงกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 2-3 เท่า ช่วงก่อนเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2568 ที่สหรัฐอเมริกาประกาศและจัดเก็บ Sectoral Tariff ประเภทเหล็ก ครั้งที่ 1 และมีการปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง และทรงตัวอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 0.5 เท่า ตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2568 เป็นต้นไป ทั้งนี้ ในช่วงที่มีประกาศ Reciprocal Tariff เดือนเมษายน และบังคับใช้เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 ไม่พบการเร่งตัวหรือหดตัวที่ชัดเจน

ทั้งนี้ ผลการประมาณการผลกระทบสรุปได้ว่า การประกาศจัดเก็บ Sectoral Tariff ครั้งที่ 1 มีผลต่อการส่งออกสินค้ากลุ่มดังกล่าว เนื่องจากเป็นวัตถุดิบที่มีการนำไปใช้ต่อในหลายอุตสาหกรรม จึงทำให้เกิดการกักตุนสินค้าขึ้น และหลังจากนั้นจึงมีแนวโน้มปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง และค่อยๆ สะท้อนผ่านการเสื่อมลงของคุณภาพสินเชื่อในช่วงเวลา 6-12 เดือนต่อมา

2. ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มสินค้าขั้นกลาง

2.1 การส่งออกเครื่องจักรกลและส่วนประกอบมีการปรับตัวลดลงเพียงเล็กน้อยหลังจากมีการบังคับใช้ Reciprocal Tariff อย่างไรก็ดี หลังจากนั้น มีการปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นกว่าเส้นแนวโน้มอย่างต่อเนื่องและสูงกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 2.5 เท่าในเดือนมีนาคม พ.ศ. 2569 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความแข็งแกร่งของการส่งออกสินค้าในกลุ่มดังกล่าว ทั้งนี้ สหรัฐอเมริกาไม่ได้มีการจัดเก็บ Sectoral Tariff ในอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและชิ้นส่วน

2.2 การส่งออกอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบมีการเปลี่ยนแปลงเล็กน้อย ทั้งหลังจากมีการประกาศและการบังคับใช้ Reciprocal Tariff และหลังจากเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 ก็ยังคงมีแนวโน้มเดิมและไม่มีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางที่ชัดเจน

2.3 การส่งออกยานยนต์และส่วนประกอบมีการเร่งตัวขึ้นในช่วงที่มีการประกาศและจัดเก็บ Sectoral Tariff มีผลต่อการส่งออกสินค้ากลุ่มดังกล่าว โดยมีการเร่งส่งออกสินค้าและปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องในระยะถัดมาอย่างมีนัยสำคัญ

ทั้งนี้ ผลการประมาณการผลกระทบสรุปได้ว่า กรณีที่ไม่มีการจัดเก็บ Sectoral Tariff และมีการประกาศและจัดเก็บ Reciprocal Tariff ไม่ได้มีผลกระทบต่อการส่งออกสินค้ากลุ่มเครื่องจักรกลและส่วนประกอบ และอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ดีสินค้ากลุ่มยานยนต์และส่วนประกอบที่มีการจัดเก็บ Sectoral Tariff ได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ และมีการสะท้อนผ่านคุณภาพสินเชื่อที่เสื่อมลงในช่วงเวลาต่อมา

3. ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มสินค้าขั้นสุดท้าย

3.1 การส่งออกผักและผลไม้มีการฟื้นตัวหลังมีการประกาศ Reciprocal Tariff และสูงกว่าค่าเฉลี่ยในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2568 ที่มีการบังคับใช้ และมีการปรับตัวลดลงในเดือนต่อมา ซึ่งคาดว่า เป็นผลมาจากการเร่งส่งออกสินค้าในช่วงก่อนการบังคับใช้ Reciprocal Tariff

3.2 การส่งออกชาและกาแฟมีการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องและทรงตัวในระดับใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยจนถึงช่วงมีการบังคับใช้ Reciprocal Tariff อย่างไรก็ดี มีการปรับตัวเพิ่มสูงขึ้นมากกว่าค่าเฉลี่ยประมาณ 4 เท่าในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2568 ซึ่งคาดว่า มาจากปัจจัยเฉพาะภายในอุตสาหกรรม

ทั้งนี้ ผลการประมาณการผลกระทบสรุปได้ว่า การประกาศและจัดเก็บ Reciprocal Tariff ส่งผลต่อการส่งออกสินค้าประเภทกลุ่มอาหารเร่งตัวอย่างต่อเนื่องและค่อย ๆ ปรับลดลงช้ากว่ากลุ่มอื่น ส่วนหนึ่งคาดว่ามาจากพฤติกรรมการกักตุนสินค้า โดยคุณภาพสินเชื่อในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องมีแนวโน้มเสื่อมลงในช่วงเวลาต่อมา

สำหรับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการเงินได้มีการจำแนกตามประเภทกลุ่มสินค้า ลักษณะของผลกระทบ ความต้องการ และมาตรการทางการเงินที่เหมาะสม สรุปได้ ดังนี้

1. กลุ่มสินค้าขั้นต้น (สินค้าวัตถุดิบ) ได้แก่ สินค้าไม้และของที่ทำด้วยไม้ (HS 44) สินค้าประเภทซีเมนต์ (HS 68) สินค้าเหล็กกล้า (HS 72) สินค้าที่ทำด้วยเหล็ก (HS 73) สินค้าทองแดง (HS 74) และสินค้าอะลูมิเนียม (HS 76) ซึ่งได้รับผลกระทบอย่างรวดเร็วจากการจัดเก็บ Sectoral Tariff จนเกิดการเร่งการส่งออกและชะลอตัวลงในระยะยาว เนื่องจากมีการนำไปใช้ต่อในหลายอุตสาหกรรมและสามารถทดแทนได้ง่าย ทำให้คุณภาพสินเชื่อของ SMEs มีแนวโน้มจะเสื่อมคุณภาพลง ดังนั้น จึงเป็นกลุ่มที่มีความต้องการช่วยเหลือที่รวดเร็วและต้องการตลาดทดแทน รวมถึงการพักชำระหนี้และเสริมสภาพคล่องเพื่อชดเชยรายได้ที่ลดน้อยลง **ซึ่งมาตรการทางการเงินที่เหมาะสม** ได้แก่ 1) พักชำระหนี้ 2) สินเชื่อ Fast-track หรือหมุนเวียนระยะสั้น 3) สินเชื่อ Transformation หรือ สินเชื่อ Export Diversification 4) Credit Guarantee หรือ Export Guarantee 5) Export Clinic และ 6) Trade Adjustment Fund

2. กลุ่มสินค้าขั้นกลาง ได้แก่ เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ (HS 84) อุปกรณ์ไฟฟ้าและส่วนประกอบ (HS 85) และยานยนต์และส่วนประกอบ (HS 87) ซึ่งจะได้รับผลกระทบอย่างรวดเร็วในกรณีที่มีการจัดเก็บ Sectoral Tariff จากการเร่งส่งออกและชะลอตัวในระยะยาว และสินเชื่อมีแนวโน้มเสื่อมลงอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น จึงเป็นกลุ่มที่มีความต้องการเสริมสภาพคล่องในช่วงที่ต้องเร่งการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการตลาด เพื่อให้ SMEs สามารถกลับมาดำเนินการได้ตามปกติเมื่อสภาวะของเศรษฐกิจกลับสู่ภาวะปกติ **ซึ่งมาตรการทางการเงินที่เหมาะสม** แบ่งตามผลกระทบ ได้แก่ 1) กลุ่มที่ได้รับผลกระทบไม่มากนัก ควรดำเนินมาตรการสินเชื่อสภาพคล่องในช่วงเพิ่มการผลิต สินเชื่อ Transformation หรือ สินเชื่อ Export Diversification สินเชื่อห่วงโซ่อุปทานหรือ Factoring และ 2) กลุ่มที่ได้รับผลกระทบรุนแรง ควรดำเนินมาตรการพักชำระหนี้ สินเชื่อ Fast-track หรือหมุนเวียนระยะสั้น และ Credit Guarantee หรือ Export Guarantee

3. กลุ่มสินค้าขั้นสุดท้าย ได้แก่ ผัก (HS 07) ผลไม้ (HS 08) ชาและกาแฟ (HS 09) และธัญพืช (HS 10) ซึ่งได้รับผลกระทบจากการจัดเก็บ Reciprocal Tariff ส่งผลให้กลุ่มดังกล่าวเร่งส่งออกอย่างรวดเร็ว และมีการปรับตัวช้ากว่ากลุ่มอื่น โดยคาดว่า เหตุการณ์ดังกล่าวเกิดจากการกักตุนสินค้า ส่งผลให้กระแสเงินสดของในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องมีความผันผวนอย่างมีนัยสำคัญ ดังนั้น กลุ่มดังกล่าวควรมีการปรับปรุงโครงสร้างการดำเนินธุรกิจ เพื่อรองรับความผันผวนของตลาด รวมถึงการขยายตลาดใหม่ เพื่อกระจายความเสี่ยง **ซึ่งมาตรการทางการเงินที่เหมาะสม** ได้แก่ 1) สินเชื่อเสริมสภาพคล่อง 2) สินเชื่อ Transformation 3) Credit Guarantee 4) Export Clinic และ 5) Trade Adjustment Fund

สำหรับข้อจำกัดและช่องว่างในการศึกษาโครงการวิจัยนี้ คือ 1) การวิเคราะห์ของผลการศึกษาตั้งอยู่บนสมมติฐานและข้อมูล ณ ช่วงเวลาที่ทำการศึกษา ซึ่งสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศมีความไม่แน่นอนสูงและอาจเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ข้อสรุปและประมาณการผลกระทบอาจคลาดเคลื่อนจากสถานการณ์จริงในตลาด 2) ข้อมูลที่ใช้บางช่วงเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) และข้อมูลในระดับมหภาค อาจไม่สะท้อนความหลากหลายและความแตกต่างเชิงโรงสร้างของผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละประเภทธุรกิจและขนาดกิจการได้อย่างครบถ้วน และ 3) การประเมินผลกระทบอาศัยแบบจำลองและสมมติฐานเชิงเศรษฐศาสตร์ที่มีข้อจำกัด

ในการครอบคลุมปัจจัยเชิงพฤติกรรมและการปรับตัวของผู้ประกอบการ รวมถึงผลกระทบทางอ้อมผ่านห่วงโซ่อุปทานที่ซับซ้อนที่อาจไม่ครอบคลุมในงานวิจัย

2. ประเด็นข้อเสนอแนะของผู้วิพากษ์ (ดร. มานะ นิมิตรวานิช)

2.1 ประเด็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับภาพรวมของงานวิจัย

1) โครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักต่อผู้ประกอบการ SMEs และมาตรการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับรายอุตสาหกรรม เป็นงานที่ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน และหน่วยงานต่าง ๆ สามารถนำไปประกอบการพิจารณาได้จริง ซึ่งเป็นจุดแข็งของงานวิจัยฉบับนี้

2) การนำข้อมูลตัวเลขส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs นำมาเชื่อมกับข้อมูลคุณภาพสินเชื่อของ SFIs จึงเป็นจุดแข็งของงานวิจัยฉบับนี้เช่นกัน

3) มีการแยกระหว่างการจัดเก็บ Sectoral Tariff และจัดเก็บ Reciprocal Tariff อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นจุดสำคัญและสอดคล้องกับพฤติกรรมการเร่งส่งออก (Front Load) ที่เกิดขึ้นจริงในตลาด

4) บทที่ 3 มีการรวบรวมข้อมูลสถานการณ์การค้าไว้อย่างละเอียด รวมถึงข้อเสนอเชิงนโยบายมีความเป็นรูปธรรมและมีการระบุข้อจำกัดของงานวิจัยอย่างชัดเจนและตรงไปตรงมา

2.2 ประเด็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งที่ควรเพิ่มเติมในงานวิจัย

1) เห็นควรเพิ่มเติมการแสดงผลประมาณค่าต่าง ๆ เช่น ตารางรายละเอียด ค่าสัมประสิทธิ์ ค่าสถิติ เป็นต้น ซึ่งสามารถเพิ่มเติมในภาคผนวก

2) เห็นควรเพิ่มถ้อยคำในเรื่องกรอบระยะเวลา เนื่องจากข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ในการจัดเก็บ Reciprocal Tariff ที่มีการจัดเก็บประมาณ 8 เดือน (ตั้งแต่มีผลบังคับใช้ในวันที่ 7 สิงหาคม 2568 จนถึงเดือนเมษายน 2569) หากพิจารณาผลกระทบจากการจัดเก็บ Reciprocal Tariff ของไทยที่ร้อยละ 19 แล้ว อาจมีผลกระทบอื่น ๆ ที่อาจใช้ระยะเวลาเกิน 8 เดือน เช่น การทยอยย้ายคำสั่ง การเปลี่ยนผู้ผลิตใน Supply Chain เป็นต้น ในขณะเดียวกันในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ตัวเลขส่งออกอาจได้แรงหนุนจากการเร่งส่งออก ซึ่งอาจส่งผลให้ตัวเลขส่งออกดีกว่าที่คาดไว้ ดังนั้น ด้วยกรอบระยะเวลาที่เกิดขึ้นจะเป็นการด่วนสรุปไปหรือไม่

3) ผลด้านคุณภาพสินเชื่อ อาจจะยังไม่สะท้อนผลจากการจัดเก็บ Reciprocal Tariff เนื่องจากข้อจำกัดด้านกรอบระยะเวลาในการศึกษา

4) ด้านผลการวิเคราะห์ผลกระทบจากการจัดเก็บ Reciprocal Tariff ให้ปรับข้อความจาก “ไม่มีผลกระทบ” เป็น “ยังไม่พบผลกระทบภายในกรอบระยะเวลาในการศึกษา” เพื่อการสื่อสารให้ตรงกับข้อมูลและช่วยในการตีความได้ดีขึ้น

5) เห็นควรเพิ่มปัจจัยที่ส่งผลให้สินเชื่อที่กล่าวถึงเป็นพิเศษ (Special Mention Loans: SM) และสินเชื่อที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (Non-Performing Loan หรือ NPL) ของอุตสาหกรรมโลหะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เช่น การหมดระยะเวลาของมาตรการพักชำระหนี้ เป็นต้น เพื่อให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายมีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น

6) เห็นควรขยายความให้ครอบคลุมถึงผลกระทบที่อาจมาจากความแตกต่างระหว่างอัตราภาษี Sectoral Tariff ที่สูงกว่า Reciprocal Tariff

คำตอบของคณะผู้วิจัย คณะผู้วิจัยรับทราบและจะรับข้อเสนอแนะดังกล่าวไปปรับปรุงงานวิจัยต่อไป

3. ประเด็นข้อเสนอแนะของผู้วิพากษ์ (นางสาวปฐมาภรณ์ นิธิชัย)

3.1 ประเด็นข้อเสนอแนะภาพรวมของงานวิจัย

โครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักต่อผู้ประกอบการ SMEs และมาตรการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับรายอุตสาหกรรม เป็นงานวิจัยที่ให้ความสำคัญต่อผู้ประกอบการ SMEs

3.2 ประเด็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสิ่งที่ควรเพิ่มเติมในงานวิจัย

1) เห็นควรเพิ่มการศึกษาของศูนย์วิจัยและข้อมูลธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยเข้าไปในการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยจะมีในเรื่องของผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการจัดเก็บ Reciprocal Tariff ข้อมูลของผู้ประกอบการที่พึ่งพารายได้จากการส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

2) เห็นควรเพิ่มปัจจัยอื่นที่ส่งผลกระทบต่อการเพิ่มขึ้นของสินเชื่อ SM และ NPL

3) เห็นควรเพิ่มข้อเสนอในการช่วยเหลือการปรับตัวของผู้ประกอบการ SMEs เช่น การสนับสนุนเป็นเงินอุดหนุน เป็นต้น

คำตอบของคณะผู้วิจัย คณะผู้วิจัยรับทราบและจะรับข้อเสนอแนะดังกล่าวไปปรับปรุงงานวิจัยต่อไป

4. ประเด็นข้อเสนอแนะของผู้เข้าร่วมสัมมนาโครงการวิจัยฯ

-ไม่มี-

5. ข้อเสนอแนะของคณะผู้วิจัยจากประเด็นต่าง ๆ ในการสัมมนา (จากความเห็นและข้อเสนอแนะของผู้วิพากษ์ต่าง ๆ ตลอดจนผู้เข้าร่วมการสัมมนาโครงการวิจัยฯ คณะผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะอย่างไร และเห็นควรดำเนินการปรับปรุงตามข้อสังเกตในผลงานวิจัยอย่างไร)

คณะผู้วิจัยได้รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากผู้วิพากษ์ และผู้เข้าร่วมงานสัมมนา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อโครงการวิจัยนี้อย่างยิ่ง โดยคณะผู้วิจัยจะนำคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้วิพากษ์ และผู้เข้าร่วมสัมมนาดังกล่าวมาปรับปรุงเพิ่มเติม และจะนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาเพิ่มเติมหากมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และมาตรการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับรายอุตสาหกรรมต่อไป

6. รูปภาพการจัดสัมมนาโครงการวิจัยฯ เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัย

ประมวลภาพการจัดสัมมนาโครงการวิจัย

เรื่อง การศึกษาผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และมาตรการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับรายอุตสาหกรรม

A Study on the Impact of Major Economies' Trade Policy Uncertainty on SMEs and the Development of Industry-Specific Support Measures

สำนักงานเศรษฐกิจการคลังได้จัดงานสัมมนาโครงการวิจัย เรื่อง การศึกษาผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และมาตรการช่วยเหลือที่เหมาะสมกับรายอุตสาหกรรม โดยงานสัมมนาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยให้มีการนำไปใช้ประโยชน์ พร้อมทั้งรับฟังและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เข้าร่วมสัมมนาจากหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เมื่อวันพุธที่ 15 กรกฎาคม 2569 เวลา 14.00 – 16.00 น. ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Video Conference) มีหน่วยงานที่เข้าร่วมสัมมนาจำนวน 19 หน่วยงาน จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนาทั้งสิ้น 54 ราย

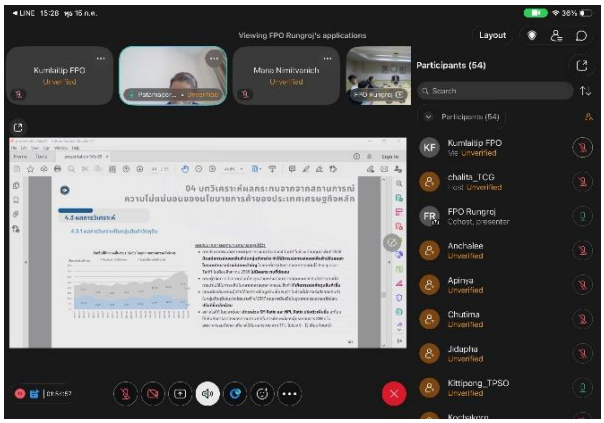
ในการนี้ นางดวงกมล ทองเจือเพชร ผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาสถาบันการเงินเฉพาะกิจ กองนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ที่ปรึกษาโครงการวิจัย เป็นประธานกล่าวเปิดงานสัมมนา พร้อมทั้งคณะผู้วิจัยซึ่งประกอบด้วย นางสาวปิยวัลย์ ศรีขำ หัวหน้าโครงการวิจัย และนางสาวศุภัชยา ปรีชม นางสาวกำไลทิพย์ กาศสกุล นางสาวดิษยารินทร์ ชินรัฐจิระโชติ นายนรวิชญ์ สุทธิวารี นายสุวพิชญ์ สุวรรณกิจบริหาร นายณัฐพงศ์ ฤทธิราช นางสาวศุภรัตน์ ธนาวุฒิกร และนายกษิดิศ เบญจกุล นักวิจัย นำเสนอรานละเอียดผลการศึกษาของโครงการวิจัยและเข้าร่วมงานสัมนนาดังกล่าว ทั้งนี้ เป็นโครงการวิจัยได้รับการสนับสนุนจากเงินฝากค่าใช้จ่ายเก็บภาษีท้องถิ่นที่รอจัดสรรร้อยละ 10 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

โดยคณะผู้วิจัยได้รับเกียรติจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ จำนวน 2 ท่าน ได้แก่ ดร. มานะ นิมิตรวานิช ตำแหน่ง ผู้อำนวยการฝ่าย ผู้บริหารงานวิเคราะห์และวิจัยด้านลงทุน ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) และนางสาวปฐมาภรณ์ นิธิชัย ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ หัวหน้าศูนย์วิจัยและข้อมูลธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย เข้าร่วมการสัมมนาและวิพากษ์ผลงานวิจัย พร้อมทั้งให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่คณะวิจัย รวมทั้งมีผู้เข้าร่วมงานสัมมนาจากสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

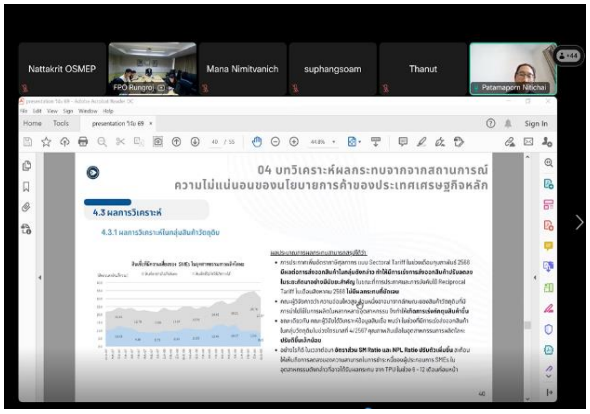

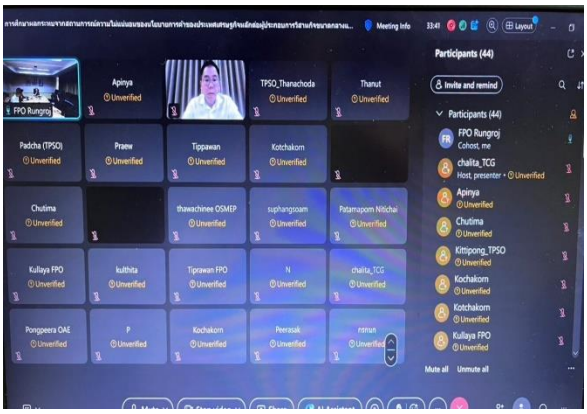

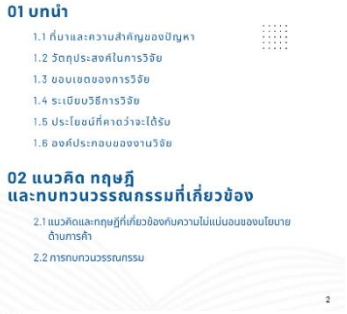

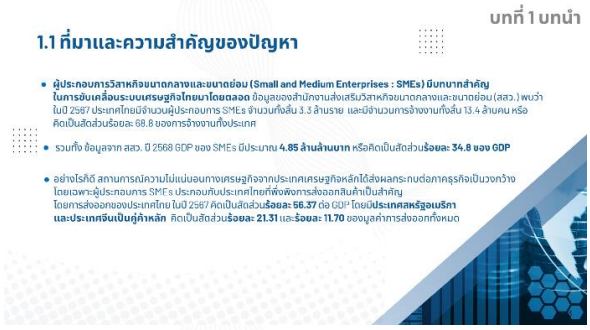

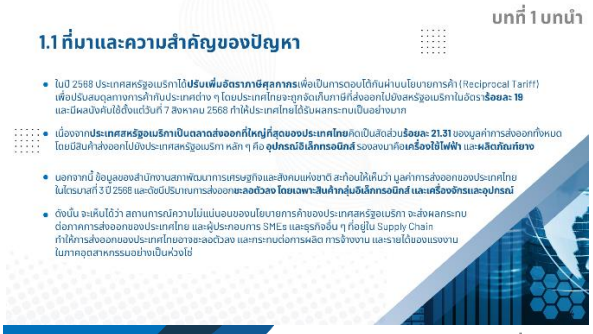
7. เอกสารการนำเสนอประกอบการบรรยายโครงการวิจัยฯ

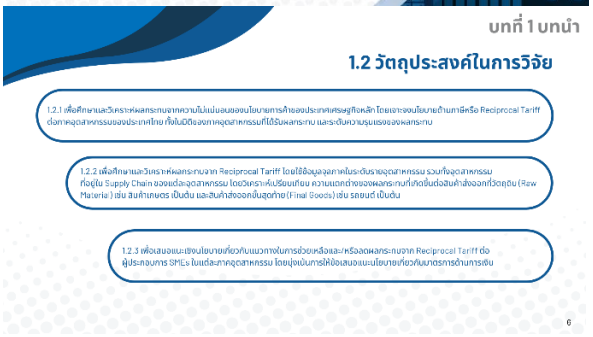

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

ศึกษา วิเคราะห์ และประเมิน

การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลด้านนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก โดยเจาะจงนโยบายการปรับเพิ่มอัตราภาษีศุลกากร เพื่อเป็นการตอบโต้กันผ่านนโยบายการค้าของประเทศสหรัฐอเมริกา (Reciprocal Tariff) ที่เกิดขึ้น ในระหว่างปี 2568 ซึ่งส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย เพื่อประเมินความรุนแรงของผลกระทบจากนโยบายการค้าดังกล่าวต่อผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ในภาคอุตสาหกรรมของไทย

วิเคราะห์ และเสนอแนะนโยบาย

ศึกษาผู้ประกอบการใน Supply Chain ของแต่ละภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบด้วย เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เหมาะสมกับผู้ประกอบการในแต่ละภาคอุตสาหกรรม โดยมุ่งเน้นการให้ข้อเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับมาตรการด้านการเงินเป็นหลัก

1.4 ระเบียบวิธีการวิจัย

- ศึกษานโยบายที่เกี่ยวข้องกับความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก รวมทั้งผลกระทบจากนโยบายการปรับเพิ่มของ Reciprocal Tariff
- • วิเคราะห์สถานการณ์ด้านการส่งออกของประเทศไทยเป็นรายอุตสาหกรรม
  • ศึกษาลักษณะของ Supply Chain ของแต่ละอุตสาหกรรม
  • วิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าส่งออก เช่น Raw Material หรือ Final Goods เป็นต้น
- ประเมินผลกระทบของนโยบาย Reciprocal Tariff ของประเทศเศรษฐกิจหลักต่อภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย โดยพัฒนาแบบจำลองเพื่อมาวิเคราะห์ในมิติทั้งระดับความรุนแรงและระยะเวลาของผลกระทบ
- เสนอแนะแนวทางและ/หรือนโยบาย เพื่อช่วยเหลือ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากนโยบาย Reciprocal Tariff โดยการให้ข้อเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับมาตรการด้านการเงินเป็นต้น

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- เกิดการพัฒนาฐานข้อมูลของผู้ประกอบการ SMEs ในระดับจุลภาคและระดับอุตสาหกรรม เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล ติดตาม และประเมินสถานการณ์ของผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศไทย โดยเฉพาะสถานการณ์ด้านการส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs
- ทราบถึงสภาพปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการของผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละภาคอุตสาหกรรมในปัจจุบัน และทราบถึงผลกระทบจากนโยบาย Reciprocal Tariff ต่อผู้ประกอบการ SMEs ของประเทศไทยในแต่ละภาคอุตสาหกรรม รวมถึงผลกระทบต่อผู้ประกอบการใน Supply Chain ของภาคอุตสาหกรรมนั้น ๆ
- สามารถออกแบบมาตรการและนโยบายในการช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศไทย โดยเฉพาะมาตรการด้านการเงิน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ข้อจำกัด และความต้องการของผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละภาคอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบจากนโยบาย Reciprocal Tariff

1.6 องค์ประกอบของงานวิจัย

รายงานการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 5 บท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ
สรุปที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ในการวิจัย ขอบเขตของโครงการวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และองค์ประกอบของงานวิจัย

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความไม่แน่นอนของนโยบายการค้า (Trade Policy Uncertainty : TPU)

บทที่ 3 สถานการณ์นโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักจากการตอบโต้กันผ่านนโยบาย Reciprocal Tariff
รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับด้านนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักจากการตอบโต้กันผ่านนโยบาย Reciprocal Tariff สภาพปัญหา ข้อจำกัด ผลกระทบ และความต้องการที่แท้จริงของผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละอุตสาหกรรม

บทที่ 4 ผลกระทบของนโยบาย Reciprocal Tariff ต่อภาคอุตสาหกรรมของประเทศไทย
วิเคราะห์ผลกระทบของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลักจากการตอบโต้กันผ่านนโยบาย Reciprocal Tariff ต่อผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละอุตสาหกรรม

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการช่วยเหลือผู้ประกอบการ โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศไทย ให้สอดคล้องกับผลกระทบของนโยบาย Reciprocal Tariff และความต้องการของผู้ประกอบการในแต่ละภาคอุตสาหกรรม

01 บทนำ
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย
1.3 ขอบเขตของการวิจัย
1.4 ระเบียบวิธีการวิจัย
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
1.6 องค์ประกอบของงานวิจัย
02 แนวคิด ทฤษฎี และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความไม่แน่นอนของนโยบายด้านการค้า
2.2 การทบทวนวรรณกรรม

2.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความไม่แน่นอนของนโยบายด้านการค้า

แนวคิดด้านความไม่แน่นอนของนโยบายด้านการค้า (Trade Policy Uncertainty : TPU)

ความไม่แน่นอนของนโยบายภาษี (Tariff Uncertainty)

มีผลต่อการตัดสินใจของภาคธุรกิจในการส่งออกและการลงทุน เพราะภาคธุรกิจมีความกังวลเกี่ยวกับต้นทุนการเข้าสู่ตลาดในต่างประเทศ เนื่องจากบริษัทต้องรับความเสี่ยงว่าจะเป็นต้นทุนจม และอาจไม่คุ้มค่าในการดำเนินงานหากอัตราภาษีปรับเพิ่มขึ้น

ความไม่แน่นอนของนโยบายไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barrier Uncertainty : NTBU)

- ความไม่แน่นอนด้านกฎระเบียบ : ผู้ประกอบการอาจชะลอการเข้าสู่ตลาด เนื่องจากไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่ากฎหรือมาตรฐานที่เกี่ยวกับการส่งออกจะเปลี่ยนแปลงอย่างไร
- ความไม่แน่นอนด้านการบังคับใช้กฎระเบียบ : ผู้ประกอบการไม่สามารถวางแผนเวลาและจัดการความเสี่ยงได้ เนื่องจากไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่ารัฐจะบังคับใช้กฎระเบียบหรือมาตรฐานสินค้าที่ถูกกำหนดไว้อย่างไร
- ความไม่แน่นอนที่เกิดจากการขาดความต่อเนื่องของนโยบายภาครัฐ : การเปลี่ยนแปลงรัฐบาลอาจทำให้มีการปรับทิศทางนโยบายที่ใช้ในปัจจุบัน ส่งผลให้นักลงทุนและภาคเอกชนชะลอการลงทุน

2.2 การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัย	แบบจำลองที่ใช้	ผลเบื้องต้นจากงานวิจัย
1. งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวกับความเชื่อมโยงของเศรษฐกิจโลก และผลกระทบของ TPU ต่อผู้ประกอบการส่งออก		
Kang et al. (2025)	Computable General Equilibrium Model (CGE Model)	แม้มาตรการภาษีจะช่วยให้ประเทศสหรัฐอเมริกาปรับปรุงดุลการค้าและเพิ่มรายได้จากภาษีนำเข้า แต่ Real GDP ของประเทศสหรัฐอเมริกาและเศรษฐกิจโลกกลับลดลงในทุกกรณี
Zhao (2025)	Quantitative General Equilibrium Model	ประเทศที่ถูกจัดเก็บภาษีและประเทศที่มีความเชื่อมโยงสูงกับ Supply Chain ของประเทศสหรัฐอเมริกาจะเผชิญการหดตัวของ GDP
Eminidou & Savvides (2021)	Global Vector Autoregression (GVAR)	แรงกระแทก (Shock) จากความไม่แน่นอนด้านนโยบายการค้าส่งผลกระทบทางลบอย่างมีนัยสำคัญต่อการส่งออก การผลิตในภาคอุตสาหกรรม และสภาวะทางการเงินของประเทศตลาดเกิดใหม่
Zhai (2025)	General Equilibrium Model (GEM)	ในระยะยาวประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศจีนจะมีการสูญเสียการเติบโตของ GDP และประเทศที่สามอาจได้รับประโยชน์จาก Trade Diversion แต่การเติบโตของเศรษฐกิจโลกในภาพรวมจะมีแนวโน้มลดลง
Grossman & Redding (2024) Ivanov & Dolgui (2025) Gnocato et al. (2025)		การเปลี่ยนแปลงทางด้านภาษีดังกล่าวส่งผลกระทบอย่างมากในมุมมองของผู้ผลิตหรือประเทศส่งออก นำไปสู่การปรับโครงสร้าง Supply Chain และทำให้ต้นทุนปัจจัยการผลิตสูงขึ้นตามไปด้วย
Correa et al. (2023)	Continuous Difference-in-Differences	TPU ที่เพิ่มสูงขึ้น ทำให้ธนาคารที่มีการเปิดรับความเสี่ยง (Exposure) ต่ออุตสาหกรรมที่จะได้รับผลกระทบสูงปรับตัวในลักษณะระมัดระวังและรอดูสถานการณ์ ซึ่งส่งผลให้เกิดการหดตัวของการปล่อยสินเชื่อผ่านการลดลงของปริมาณสินเชื่อปล่อยใหม่และการเพิ่มดอกเบี้ยเพื่อชดเชยความเสี่ยง

2.2 การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัย	แบบจำลองที่ใช้	ผลเบื้องต้นจากงานวิจัย
2. งานวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวกับการส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs และผลกระทบจาก TPU ต่อผู้ประกอบการ SMEs		
Abdukahhorov (2025)		SMEs ที่ดำเนินธุรกิจส่งออกเป็นหลักมีอัตราการเติบโตของรายได้และการจ้างงานสูงกว่า SMEs ที่ไม่มีการส่งออก และ SMEs ในภาคการผลิตจะมีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างการส่งออกกับการเพิ่มผลิตภาพ การขยายกำลังการผลิต และการจ้างงานในระยะยาว
Darus et al. (2017)	Exploratory Factor Analysis (EFA)	- การมีความเชื่อมโยงกับตลาดโลกของ SMEs ผ่านการปฏิบัติตามมาตรฐานและกฎระเบียบการค้าระหว่างประเทศช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ SMEs - นวัตกรรมด้านกระบวนการ คุณภาพการให้บริการ และทุนทางปัญญาเป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดความสามารถในการแข่งขันของ SMEs ในภาคบริการในตลาดต่างประเทศ
Lejárraga et al. (2014)	Logit Model	- การขยายตลาดต่างประเทศช่วยเพิ่มโอกาสในการกระจายต้นทุนคงที่และยกระดับประสิทธิภาพการผลิต ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความได้เปรียบจากการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) - ขนาดกิจการไม่มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัดส่วนการส่งออกในภาคบริการในลักษณะเดียวกับภาคการผลิต
Lee et al. (2013)	Ordinary Least Square (OLS)	ความสามารถในการทำกำไรจากการส่งออกของ SMEs ในภาคการผลิตยังขึ้นอยู่กับการสร้างความแตกต่างของสินค้า (Differentiation) และการปฏิบัติตามมาตรฐานสากล
Atkin et al. (2025) Sukmana (2025)		ผู้ประกอบการ SMEs มีความเปราะบางต่อการเปลี่ยนแปลงนโยบายการค้ามากกว่าธุรกิจขนาดใหญ่ เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านเงินทุน อำนาจต่อรอง และความสามารถในการวางแผนธุรกิจของผู้ประกอบการ SMEs
Abidin et al. (2025) Atkin et al. (2025) Sukmana (2025)		ผู้ประกอบการ SMEs จะได้รับผลกระทบจาก TPU ผ่าน 3 กลไกหลัก ได้แก่ (1) ต้นทุนการผลิตและต้นทุนทางการค้าที่เพิ่มสูงขึ้นจากภาษีศุลกากรและข้อกำหนดทางการค้าที่เข้มงวดมากขึ้น (2) ความไม่แน่นอนของอุปสงค์ในตลาดโลก ซึ่งส่งผลให้ผู้ประกอบการ SMEs ยากในการคาดการณ์ยอดขายและการวางแผนการผลิต (3) ความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนและต้นทุนทางการเงิน

2.2 การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัย	แบบจำลองที่ใช้	ผลเบื้องต้นจากงานวิจัย
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย		
ภากร ศิลามนท์ (2568)		ความไม่แน่นอนด้านนโยบายการค้าส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมในประเทศไทย ทั้งทางบวกและทางลบขึ้นอยู่กับช่วงเวลาและประเภทสินค้า โดยประเทศไทยจำเป็นต้องปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจ และวางกลยุทธ์เชิงรุก ทั้งการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูงและใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายและดิจิทัล และการขยายความร่วมมือผ่านข้อตกลงเขตการค้าเสรี (FTA) กับประเทศใหม่ ๆ
สสว. (2568)		- สินค้าส่งออกของไทยบางกลุ่มเผชิญกับการหดตัวอย่างรุนแรง เช่น อุปกรณ์ไฟฟ้าและสมาร์ทโฟน - เกินกว่าครึ่งหนึ่งของผู้ส่งออกในกลุ่มสินค้าดังกล่าวเป็นผู้ประกอบการ SMEs และการรับจ้างผลิตสินค้า (Original Equipment Manufacturer : OEM) เป็นหลัก ทำให้สินค้าจากประเทศไทยจึงอาจเผชิญต้นทุนการเข้าตลาด (Market Entry) ในระดับที่สูงกว่าคู่แข่งหลายประเทศ
นายธิติวุฒิ พงศ์ธน ไพศาล (2563)		มาตรการประเภท SPS จากประเทศคู่ค้าที่เป็นประเทศพัฒนาแล้วส่งผลกระทบต่อมูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของประเทศไทยมากกว่าประเทศที่กำลังพัฒนา

03 สถานการณ์นโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก

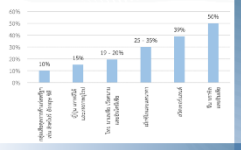
3.1 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการ Reciprocal Tariffs ของประเทศสหรัฐอเมริกา
3.2 ลำดับเหตุการณ์ Reciprocal Tariffs ของประเทศสหรัฐอเมริกา

03 สถานการณ์นโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก

3.1 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการภาษีนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

ประเทศสหรัฐอเมริกาได้ประกาศปรับอัตราภาษี Reciprocal Tariffs

- กลุ่มประเทศที่ได้รับผลกระทบหนักที่สุดในอัตราภาษีที่รัอยละ 50 ได้แก่ **ประเทศจีน ประเทศบราซิล และประเทศลิเซ็เตย**
- **ประเทศไทย ประเทศเวียดนาม ประเทศมาเลเซีย และประเทศอินโดนีเซีย** อยู่ในระดับที่รัอยละ 19 - 20
- รองลงมาจะเป็น**ประเทศญี่ปุ่น ประเทศเกาหลีใต้ และหลายประเทศในสหภาพยุโรป** เป็นต้น อยู่ที่รัอยละ 15
- **ประเทศสิงคโปร์และสหราชอาณาจักร** อยู่ที่รัอยละ 10

ที่มา : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) 17

03 สถานการณ์นโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก

3.1 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการภาษีนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

- อัตราภาษีนำเข้าที่แท้จริง (Effective Tariff Rate) โดยเฉลี่ยของสหรัฐอเมริกาสูงขึ้นจากร้อยละ 2.5 ในช่วงต้นปี 2568 เป็นร้อยละ 18.6 ใน ส.ค. 2568
- โดยการเก็บภาษี Reciprocal Tariffs ดังกล่าว ส่งผลกระทบสู่ระบบเศรษฐกิจโลกไม่ว่าจะเป็นผู้ผลิตสินค้าส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาต้องแบกรับต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น Supply Chain เกิดการชะงักงัน ความเชื่อมั่นนักลงทุนลดลง จากความไม่แน่นอนของนโยบาย **ซึ่งประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายดังกล่าวเช่นกัน**

ที่มา : TDRI และ The Budget Lab Yale University 18

03 สถานการณ์นโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก

3.1 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการภาษีนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

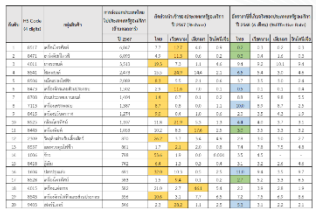
- 3.1.1 ผลกระทบโดยตรงต่อการส่งออกสินค้าของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา
- 3.1.2 ผลกระทบจากการลดลงของความต้องการสินค้าขั้นกลางและวัตถุดิบที่อยู่ในห่วงโซ่การผลิตของประเทศที่ถูกกีดกันทางการค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา
- 3.1.3 ผลกระทบจากการเร่งตัวของการนำเข้าสินค้าของประเทศไทย
- 3.1.4 นโยบายการค้าอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกสินค้าไทย

19

03 สถานการณ์นโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก

3.1 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการภาษีนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

3.1.1 ผลกระทบโดยตรงต่อการส่งออกสินค้าของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา

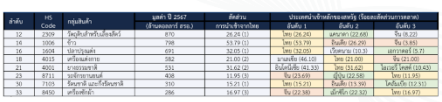
- สินค้าส่งออกไทยที่มีอัตราภาษีที่เก็บจริงต่ำกว่าผู้แข่งในลาเตียน เช่น
  1) เครื่องโทรศัพท์
  2) ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์
  3) เครื่องพิมพ์
  4) ข้าว
  5) เครื่องโทรทัศน์ เป็นต้น
- สินค้าของไทยมีอัตราภาษีที่สูงกว่าประเทศใกล้เคียง เช่น
  1) ไซสาร์เซลล์
  2) เครื่องจักรและส่วนประกอบ
  3) เครื่องเพอรพลอย
  4) กล้องโทรทัศน์
  5) ผ้าปรุงแต่ง เป็นต้น

ที่มา: รายงานการะศรษฐกิจไทยในภาพที่สองและแนวโน้มปี 2568 สศค.) 20

03 สถานการณ์นโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก

3.1 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการภาษีนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

3.1.1 ผลกระทบโดยตรงต่อการส่งออกสินค้าของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา

ที่มา: รายงานการะศรษฐกิจไทยในภาพที่สองและแนวโน้มปี 2568 สศค.

กลุ่มสินค้าที่ต้องรักษาส่วนแบ่งตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยสินค้าไทยมีส่วนแบ่งในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกามากกว่าร้อยละ 10 ได้แก่ วัตถุดิบสำหรับเลี้ยงสัตว์ (HS2309) ข้าว (HS1006) ปลาปรุงแต่ง (HS1604) และเครื่องแต่งกาย (HS4015)

21

03 สถานการณ์นโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก

3.1 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการภาษีนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

3.1.1 ผลกระทบโดยตรงต่อการส่งออกสินค้าของประเทศไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกา

ที่มา: รายงานการะศรษฐกิจไทยในภาพที่สองและแนวโน้มปี 2568 สศค.

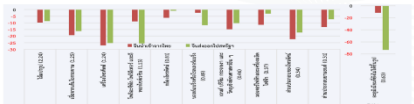
กลุ่มสินค้าที่มีแนวโน้มที่จะสูญเสียส่วนแบ่งการตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นกลุ่มสินค้าส่งออกหลักที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีการพึ่งพาการนำเข้าจากประเทศไทยในระดับต่ำ ได้แก่ เครื่องโทรศัพท์ (HS8517) ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ (HS8471) หม้อแปลงไฟฟ้า (HS8504) และเครื่องจักรและส่วนประกอบ (HS8473)

22

03 สถานการณ์นโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก

3.1 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการภาษีนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

3.1.2 ผลกระทบจากการลดลงของความต้องการสินค้าขั้นกลางและวัตถุดิบที่อยู่ในห่วงโซ่การผลิตของประเทศที่ถูกกีดกันทางการค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา

ที่มา: รายงานการะศรษฐกิจไทยในภาพที่สองและแนวโน้มปี 2568 สศค.

ในช่วงครึ่งแรกของปี 2568 พบว่า กลุ่มสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกสินค้าของ**ประเทศจีนไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาลดลง**เช่นเดียวกับ**สินค้าที่ประเทศจีนลดการนำเข้าจากประเทศไทย** เช่น 1) ไม้แปรรูป (สัดส่วนร้อยละ 2.24 ของสินค้าไทยส่งออกไปจีนรวม) 2) เชื่อจากเส้นใยกระดาษ (สัดส่วนร้อยละ 1.25) 3) เครื่องโทรศัพท์ (สัดส่วนร้อยละ 1.24) 4) โพลิอิะซิทิล โพลิอิทเทอร์ และอิพอกไซด์เรซิน (สัดส่วนร้อยละ 1.13) และ 5) กล้องโทรทัศน์ (สัดส่วนร้อยละ 0.81)

ยกเว้นสินค้าอะลูมิเนียมที่ยังไม่ขึ้นรูป (สัดส่วนร้อยละ 0.63) พบว่า ในครึ่งแรกของปี 2568 **การนำเข้าของประเทศจีนจากประเทศไทยลดลง**ร้อยละ 11.6

23

03 สถานการณ์นโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก

3.1 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการภาษีนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

3.1.3 ผลกระทบจากการเร่งตัวของการนำเข้าสินค้าของประเทศไทย

ที่มา: รายงานการะศรษฐกิจไทยในภาพที่สองและแนวโน้มปี 2568 สศค.

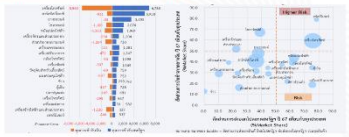
ในช่วงครึ่งแรกของปี 2568 สินค้าส่งออกที่อยู่ในระการสินค้าเฝ้าระวังไปประเทศสหรัฐอเมริกา 4 ประการ ส่วนใหญ่จะอยู่ใน**กลุ่มสินค้าความเสี่ยงสูง** กล่าวคือ มูลค่าขยายตัวที่อาจการการนำเข้าจากประเทศจีนและส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา สัดส่วนร้อยละ 80.6 ขณะที่กลุ่มสินค้าที่มีความต้องการลดลง โดยมูลค่าลดลงที่อาจการนำเข้าจากประเทศจีน และส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา สัดส่วนร้อยละ 14.8

25

03 สถานการณ์นโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก

3.1 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการภาษีนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

3.1.3 ผลกระทบจากการเร่งตัวของการนำเข้าสินค้าของประเทศไทย

ที่มา: รายงานการะศรษฐกิจไทยในภาพที่สองและแนวโน้มปี 2568 สศค.

กลุ่มสินค้าที่มีแนวโน้มที่จะสูญเสียส่วนแบ่งการตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นกลุ่มสินค้าส่งออกหลักที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีการพึ่งพาการนำเข้าจากประเทศไทยในระดับต่ำ ได้แก่ 1) เครื่องโทรศัพท์ (HS8517) 2) ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ (HS8471) 3) หม้อแปลงไฟฟ้า (HS8504) และ 4) เครื่องจักรและส่วนประกอบ (HS8473)

24

03 สถานการณ์นโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก

3.1 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการ Reciprocal Tariffs ของประเทศสหรัฐอเมริกา

3.1.4 นโยบายการค้าอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกสินค้าไทย

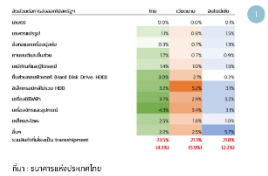
ธนาคารแห่งประเทศไทยได้นำการศึกษา และประเมินความเสี่ยงสินค้าไทยที่ส่งออกไปยังสหรัฐอเมริกาที่จะเข้าข่าย Transshipment โดยแบ่งเป็น 2 วิธี ได้แก่

1. การประเมินจากบริษัทส่งออกที่นำเข้าสินค้าจากจีนและส่งออกสินค้าชนิดเดียวกันไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งจะเป็นการประเมินจาก Rerouting ของผู้ส่งออก สะท้อนจากมูลค่าการนำเข้าสินค้าจากประเทศจีน ที่มี HS Code เดียวกันที่ส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา
2. ประเมินจากบริษัทที่นำเข้าสินค้าจากประเทศจีนและส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสินค้าชนิดเดียวกัน แต่พิจารณาวัตถุดิบจากประเทศจีนสูง โดยมีการใช้เกณฑ์ Regional Value Content (RVC) ในการพิจารณาการแปรสภาพของสินค้า

26

3.1 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการภาษีนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

3.1.4 นโยบายการค้าอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกสินค้าไทย

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

1 การประเมินจากบริษัทที่ส่งออกที่นำเข้าสินค้าจากจีนและส่งออกสินค้ายังมีความเกี่ยวข้องกันโดยตรงกับสหรัฐอเมริกา

ผลการประเมินพบว่า ในระดับ country-level ในภาพรวมมีสินค้าไทยที่เสี่ยงเข้าข่าย Transshipment อยู่ที่**ร้อยละ 23.5** ของสัดส่วนสินค้าที่ส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกาทั้งหมด อย่างไรก็ดี การประเมินระดับ country-level อาจมีข้อจำกัด เนื่องจากอาจมีบางการนำเข้าสินค้าจากจีนเพื่อจำหน่ายในประเทศ รวมทั้งการมีนิติบุคคลที่มีการนำเข้าและส่งออกสินค้าที่คล้ายกันโดยบริษัทต่างกัน ซึ่งไม่ได้ความเกี่ยวข้องกันและไม่มีเจตนาหลีกเลี่ยงภาษี แต่มีหลายนิติบุคคลในบริษัทเดียวกัน

และเมื่อประเมินความเสี่ยงสินค้าในระดับ firm-level พบว่า อาจมีอย่างน้อย **ร้อยละ 4.3** ของสัดส่วนมูลค่าส่งออกรวมไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา

3.1 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการภาษีนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

3.1.4 นโยบายการค้าอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกสินค้าไทย

2 ประเมินจากบริษัทที่นำเข้าสินค้าจากประเทศจีนและส่งออกไปประเทศสหรัฐอเมริกา โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสินค้าชนิดเดียวกัน แต่ที่พบว่ามีความเกี่ยวข้องกันในระดับสูง โดยมีการใช้เกณฑ์ Regional Value Content (RVC) ในการพิจารณาการแปรสภาพของสินค้า

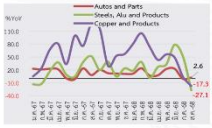
ผลการประเมินเบื้องต้น พบว่า สินค้าที่อาจเข้าข่าย Transshipment เนื่องจากมีสัดส่วนวัตถุดิบภายในประเทศน้อยกว่าภาคอุตสาหกรรมอื่นมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ **เครื่องใช้ไฟฟ้าอยู่ที่ร้อยละ 63.2 เครื่องจักรและอุปกรณ์อยู่ที่ร้อยละ 56.2 และสินค้าเหล็กและโลหะอยู่ที่ร้อยละ 40.6**

ทั้งนี้ เนื่องจากรายละเอียดของคำนิยามและหลักเกณฑ์การจัดเก็บภาษี Transshipment ยังคงไม่มีความชัดเจน จึงเกิดความเสี่ยงหนึ่งในประเทศไทยอาจต้องติดตามและเตรียมความพร้อมกับการจัดเก็บภาษี Transshipment จึงถือเป็นอีกทางด้วย

3.1 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการภาษีนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

ผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าของประเทศไทย

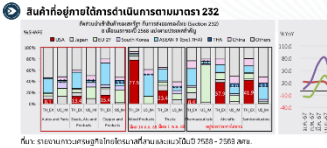

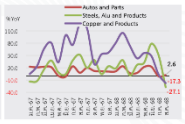
ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมศุลกากร และแผนภูมิ ปี 2568 - 2569 สศช.

นับตั้งแต่ต้นปี 2568 มูลค่าการส่งออกสินค้า**ขยายตัวเร่งขึ้น**โดยเป็นผลจากการเร่งนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกาก่อนที่มาตรการภาษีศุลกากรตอบโต้

3.1 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการภาษีนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

สินค้าที่อยู่ภายใต้การดำเนินการตามมาตรา 232

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมศุลกากร และแผนภูมิ ปี 2568 - 2569 สศช.

- ประเทศไทยมีการฟื้นพาดลาดสหรัฐอเมริกาในกลุ่มสินค้า ประกอบด้วย **1) กลุ่มยานยนต์และชิ้นส่วน 2) กลุ่มเหล็ก อะลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ และ 3) กลุ่มทองแดงและผลิตภัณฑ์จากทองแดง** คิดเป็นสัดส่วนรวมกันในเดือน กรกฎาคม ปี 2568 อยู่ที่ร้อยละ 13.3
- ข้อมูลในเดือนสิงหาคม 2568 สินค้าในกลุ่มดังกล่าวที่ประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา**ปรับตัวลดลงทุกหมวด** อาทิ กลุ่มเหล็ก อะลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ (ลดลงร้อยละ 27.1) กลุ่มทองแดงและผลิตภัณฑ์ทองแดง (ลดลงร้อยละ 17.3) และกลุ่มยานยนต์และชิ้นส่วน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 เทียบกับการลดลงร้อยละ 0.6 ในเดือนก่อนหน้า

3.1 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการภาษีนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

สินค้าที่อยู่ภายใต้มาตรการ Reciprocal Tariffs

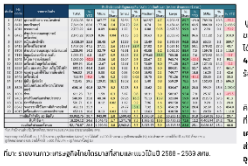

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมศุลกากร และแผนภูมิ ปี 2568 - 2569 สศช.

- เมื่อพิจารณาจากสินค้าที่อยู่ภายใต้มาตรการยกเว้นภาษีศุลกากร (Exemption) ตามภาคผนวก I ของคำสั่งฝ่ายบริหารที่ 14346 (Executive Order 14346) แม้ว่าประเทศไทยจะมีสัดส่วนการส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาที่ร้อยละ 35.0 ซึ่งสูงกว่าประเทศเวียดนาม และประเทศอินโดนีเซีย แต่ต่ำกว่าประเทศมาเลเซีย **เริ่มเห็นสัญญาณการชะลอตัวของการส่งออกสินค้าในกลุ่มดังกล่าวแล้วเช่นกัน**
- โดยการส่งออกในเดือนสิงหาคม 2568 ของประเทศมาเลเซีย และประเทศอินโดนีเซีย เริ่มปรับตัวลดลงเป็นครั้งแรกในรอบ 17 เดือน และ 3 เดือน ตามลำดับ สาเหตุส่วนหนึ่งจากความไม่ชัดเจนเกี่ยวกับอัตราภาษีที่เรียกเก็บกระทบต่อผู้ส่งออก

3.1 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการภาษีนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

ผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าไทยไปประเทศสหรัฐอเมริกาจำแนกตามขนาดธุรกิจ

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย กรมศุลกากร และแผนภูมิ ปี 2568 - 2569 สศช.

- จากข้อมูลของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า มูลค่าการส่งออกสินค้าระหว่างไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาในช่วง 9 เดือนแรก ของปี 2568 ขยายตัวร้อยละ 28.5 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน โดยสินค้าส่งออกสำคัญ 5 อันดับแรก ได้แก่ **1) อุปกรณ์สื่อสาร รวมถึงโทรศัพท์ 2) คอมพิวเตอร์ 3) ยางรถยนต์ 4) ส่วนประกอบและอุปกรณ์เครื่องจักร และ 5) หม้อแปลงไฟฟ้า** ขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 83.8 เป็นการส่งออกของธุรกิจขนาดใหญ่ (L)
- ในขณะที่ การส่งออกของกลุ่มธุรกิจ SMEs ในช่วง 9 เดือนแรกของปี 2568 คิดเป็นร้อยละ 16.4 โดยขยายตัวร้อยละ 46.8 จากช่วงเดียวกันของปีก่อน ตามการส่งออกที่เพิ่มขึ้นในกลุ่มสินค้าสำคัญ อาทิ **คอมพิวเตอร์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 2,438.9) เครื่องปรับอากาศ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 40.7) เฟอร์นิเจอร์และชิ้นส่วนประกอบ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 41.3) ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 115.0) และส่วนประกอบและอุปกรณ์เครื่องจักร (เพิ่มขึ้นร้อยละ 310.9)** และที่สำคัญของกลุ่มดังกล่าวลดลง อาทิ **อุปกรณ์สื่อสาร รวมถึงโทรศัพท์ (ลดลงร้อยละ 55.2) ยางรถยนต์ (ลดลงร้อยละ 50.9) อัญมณีและเครื่องประดับ (ลดลงร้อยละ 0.7)**

3.1 ผลกระทบของประเทศไทยจากมาตรการภาษีนำเข้าของประเทศสหรัฐอเมริกา

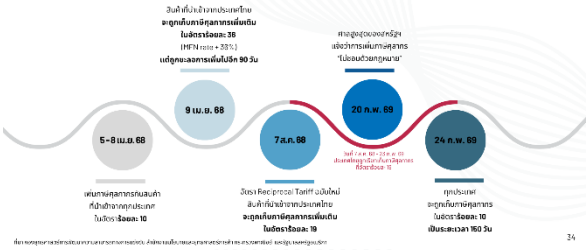
สศช. ประเมินว่า กลุ่มสินค้าส่งออกของไทย**มีทั้งโอกาสและข้อจำกัด**ที่จะเผชิญกับการสูญเสียส่วนแบ่งตลาดไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา ประกอบด้วย

1) กลุ่มสินค้าที่ต้องรักษาส่วนแบ่งตลาดในสหรัฐอเมริกา เป็นกลุ่มสินค้าที่สหรัฐอเมริกามีการพึ่งพิงการนำเข้าจากประเทศไทยในสัดส่วนสูงสุด 3 อันดับแรก โดยสินค้าไทยมีส่วนแบ่งในตลาดประเทศสหรัฐอเมริกามากกว่าร้อยละ 10 ได้แก่ วัตถุดิบสำหรับเลี้ยงสัตว์ (HS2309) ข้าว (HS1006) ปลาปรุงแต่ง (HS1604) และเครื่องแต่งกาย (HS4015)

2) กลุ่มสินค้าที่มีแนวโน้มที่จะสูญเสียส่วนแบ่งการตลาดในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นกลุ่มสินค้าส่งออกหลักที่ประเทศสหรัฐอเมริกามีการพึ่งพาการนำเข้าจากประเทศไทยในระดับต่ำ (สินค้าไทยมีส่วนแบ่งการตลาดในระดับต่ำ) ได้แก่ เครื่องโทรศัพท์ (HS8517) ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ (HS8471) หม้อแปลงไฟฟ้า (HS8504) และเครื่องจักร และส่วนประกอบ (HS8473) ซึ่งผู้นำเข้าจากสหรัฐอเมริกาจะสามารถปรับเปลี่ยนการนำเข้าจากประเทศอื่นได้ หรือจากฐานการผลิตสินค้าภายในประเทศ

3) กลุ่มสินค้าส่งออกที่มีโอกาสสูญเสียส่วนแบ่งทางการตลาดมีการเร่งการนำเข้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาในเกณฑ์สูง ได้แก่ เครื่องโทรศัพท์ (HS8517) ฮาร์ดดิสก์ไดรฟ์ (HS8471) และเครื่องปรับอากาศ (HS8415) ซึ่งทำให้สินค้าดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะชะลอตัวหรือลดลงมากในช่วงครึ่งหลังของปี 2568

3.2 ลำดับเหตุการณ์การจัดเก็บภาษีสินค้านำเข้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก

04 บทวิเคราะห์ผลกระทบจากจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก

4.1 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์
4.2 วิธีการวิเคราะห์
4.3 ผลการวิเคราะห์

05 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป
5.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
5.3 ข้อจำกัดของการศึกษา

4.1 ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

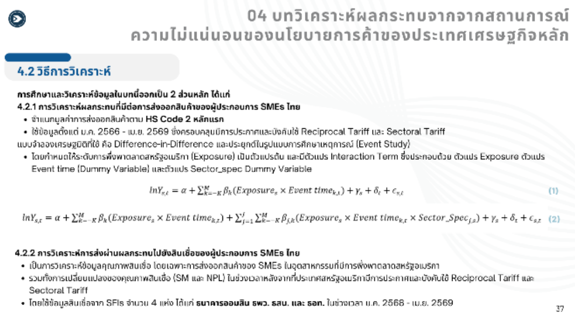
ชุดข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์จะประกอบด้วยข้อมูล 2 ส่วน ได้แก่

ชุดข้อมูลการส่งออกสินค้าของ SMEs ไทย จาก สศช.

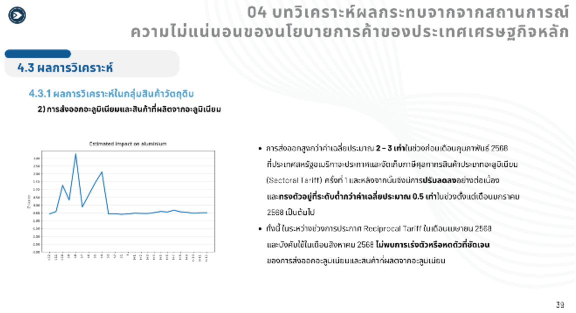
1. มูลค่าการส่งออกสินค้าในสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ
2. ขนาดธุรกิจ (Business Size)
3. พิกัดศุลกากร (HS Code)
4. ประเทศปลายทาง

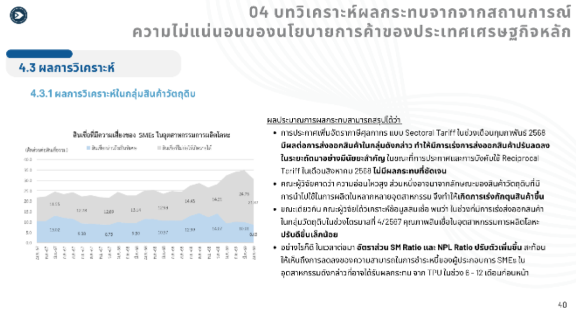
ชุดข้อมูลลูกหนี้จัดชั้นจำแนกตามประเภทธุรกิจ (DS_TCS) ของ SFIs

1. ประเภทสิ่งอำนวยการทางการเงิน (Arrangement Type) ซึ่งได้แก่ เงินเบิกเกินบัญชี เงินให้สินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องการให้สินเชื่อโดยรับโอนลูกหนี้ (Factoring) และอื่นๆ
2. ขนาดธุรกิจของลูกหนี้ (Business Size) ซึ่งได้แก่ ธุรกิจขนาดเล็ก ธุรกิจขนาดกลาง และธุรกิจขนาดใหญ่
3. ประเภทธุรกิจหรืออุตสาหกรรมของลูกหนี้ (Lending Business Type) ซึ่งเป็นการให้สินเชื่อเพื่อประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการค้าระหว่างประเทศกับ SMEs เท่านั้น
4. การจัดชั้นสินเชื่อ (Asset Classification)
5. การเป็นลูกหนี้รายใหม่ (TDR Description)
6. สถานการณ์ดำเนินการทางกฎหมาย
7. ยอดคงค้างสินเชื่อ
8. ยอดคงค้างสินเชื่อสุทธิ

04 บทวิเคราะห์ผลกระทบจากสถานการณ์
ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก
4.2 วิธีการวิเคราะห์
37

04 บทวิเคราะห์ผลกระทบจากสถานการณ์
ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก
4.3 ผลการวิเคราะห์
4.3.1 ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มสินค้าวัตถุดิบ
38

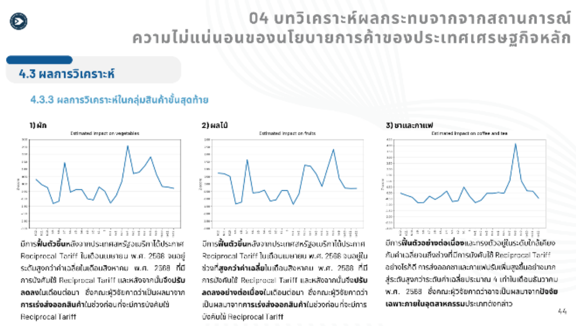

04 บทวิเคราะห์ผลกระทบจากสถานการณ์
ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก
4.3 ผลการวิเคราะห์
4.3.1 ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มสินค้าวัตถุดิบ
39

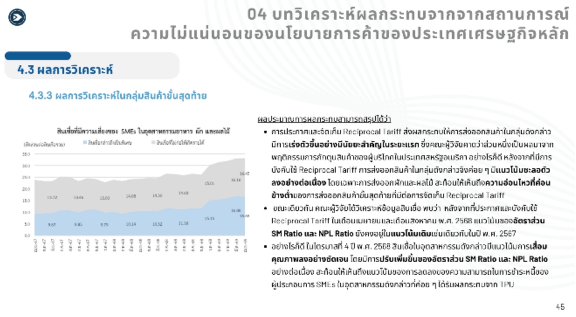

04 บทวิเคราะห์ผลกระทบจากสถานการณ์
ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก
4.3 ผลการวิเคราะห์
4.3.1 ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มสินค้าวัตถุดิบ
40

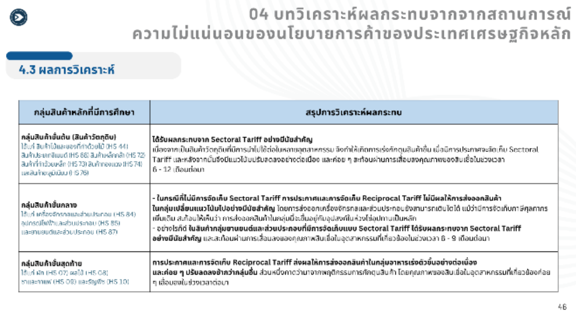

04 บทวิเคราะห์ผลกระทบจากสถานการณ์
ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก
4.3 ผลการวิเคราะห์
4.3.2 ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มสินค้าขั้นกลาง
41

04 บทวิเคราะห์ผลกระทบจากสถานการณ์
ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก
4.3 ผลการวิเคราะห์
4.3.2 ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มสินค้าขั้นกลาง
42

04 บทวิเคราะห์ผลกระทบจากสถานการณ์
ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก
4.3 ผลการวิเคราะห์
4.3.2 ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มสินค้าขั้นกลาง
43

04 บทวิเคราะห์ผลกระทบจากสถานการณ์
ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก
4.3 ผลการวิเคราะห์
4.3.3 ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มสินค้าขั้นสุดท้าย
44

04 บทวิเคราะห์ผลกระทบจากสถานการณ์
ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก
4.3 ผลการวิเคราะห์
4.3.3 ผลการวิเคราะห์ในกลุ่มสินค้าขั้นสุดท้าย
45

04 บทวิเคราะห์ผลกระทบจากสถานการณ์
ความไม่แน่นอนของนโยบายการค้าของประเทศเศรษฐกิจหลัก
4.3 ผลการวิเคราะห์
กลุ่มสินค้าหลักที่มีการศึกษา
สรุปการวิเคราะห์ผลกระทบ
46

5.1 บทสรุป

บทสรุปการวิเคราะห์ภาพรวมการค้าระหว่างประเทศของประเทศไทย

- การส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศของประเทศไทยมีแนวโน้มปรับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีประเทศคู่ค้าของไทยที่สำคัญ ประเทศไทย และส่วนแบ่งตลาดการส่งออกของประเทศไทยเป็นอันดับหนึ่งของอาเซียน
- สินค้าที่ได้ดุลการค้าสูงสุด เช่น อุตสาหกรรมเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ไฟฟ้า อุตสาหกรรมยานยนต์ และชิ้นส่วน และอุตสาหกรรมพลาสติก
- การส่งออกของ SMEs ไทย ช่วง 2562 - 2566 โดยเฉพาะ Micro SMEs มีส่วนสนับสนุนค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีการที่ SMEs ขนาดเล็ก และขนาดกลาง มีระดับลดลง

บทสรุปการวิเคราะห์ศักยภาพส่งการส่งออกสินค้าของ SMEs ไทย

- การลู่ขยายโดยมีแนวโน้มขยายตัว ในระยะยาวมีแนวโน้มที่ประเทศคู่ของมีการจะการขยายโดยมีการนำเข้าสินค้าคู่แข่งจากต่างประเทศยังได้รวมทางการลู่ขยายตลาดของประเทศของประเทศไทย
- การลดลงของความต้องการสินค้านำเข้าและโครงสร้างสินค้าของประเทศ : สมุ่นสินค้าที่มีมูลค่าการส่งออกสินค้าของประเทศนี้มีแนวโน้มลดลง สหรัฐอเมริกาเป็นแหล่งนำเข้าหลักและประเทศคู่ของการนำเข้าจากประเทศไทย
- การส่งต่อของการนำเข้าสินค้าของประเทศไทย : สินค้าของประเทศไทยที่มีประเทศคู่แข่งเป็นสามารถนำเข้าหลัก และประเทศคู่ของการเป็นการส่งออกหลักในระดับสูง (มากกว่าร้อยละ 50) ยังคงความเสี่ยงสูงในการเป็นการส่งออกระหว่างประเทศที่มีและประเทศคู่ของการค้า

5.2 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการเงิน

1 **มาตรการพักชำระหนี้หรือขยายระยะเวลาการชำระหนี้เฉพาะกลุ่มสินค้าที่ได้รับผลกระทบรุนแรง โดยมีกลุ่มเป้าหมาย เงื่อนไข และระยะเวลาที่ชัดเจน**

- เพื่อละลดการถดถ่อยของผู้ประกอบการ SMEs สำหรับกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง โดยเฉพาะกลุ่มสินค้าที่เป็นกลุ่มสินค้าวัตถุดิบหรือกลุ่มสินค้าขั้นสูงต่าง ๆ และกลุ่มที่ถูกเรียกเก็บอัตราภาษีศุลกากรแบบ Sectoral Tariff โดยเร่งดำเนินมาตรหน้าที่ระยะหน้าของขยายระยะเวลาการชำระหนี้ก่อนผู้ประกอบการ SMEs กลุ่มนั้น
- ระยะเวลาพักหนี้นั้นอยู่ผู้ประกอบการได้รับผลกระทบ และมีระยะเวลาขึ้นอุตการพักชำระหนี้ที่เหมาะสมและมีเงื่อนเพื่อการดูเป็นให้ผู้ประกอบการมีการปรับตัวและป้องกันผลกระทบหนี้ที่ยังมีอยู่ก่อนหน้าอย่าง (Moral Hazard)

ตัวอย่าง : ผู้ประกอบการ SMEs ของกลุ่มอัตราป้องกันที่ถูกเรียกเก็บ Sectoral Tariff ควรได้รับการพักชำระหนี้ก่อนที่จะมีการประกาศ Sectoral Tariff เนื่องจากกลุ่มนี้จะสามารถประสบปัญหาในการส่งต่อออกสินค้าก่อนการประกาศ Sectoral Tariff และจะลดลงเป็นระยะเวลานานหลังจากมีการบังคับใช้ Sectoral Tariff แล้ว

- ผลการวิเคราะห์พบว่า ผลกระทบจากมาตรการภาษีทางการค้า จะส่งผลกระทบต่อเนื่องมาถึงความสามารถในการชำระหนี้ ดังนั้น สถาบันการเงินเจ้าหนี้ควรมีการพัฒนา **ระบบเตือนล่วงหน้า (Early Warning System)** โดยมีปัจจัยผลกระทบจากการวิเคราะห์ภาคเป็นปัจจัยหนึ่งในระบบเตือนล่วงหน้าเพื่อใช้ในการติดตามความสามารถในการชำระหนี้ และอ้างอิงเหตุลูกหนี้โดยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ก่อนการค้างชำระจนกลายเป็นหนี้เสีย

5.2 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการเงิน

2 **มาตรการเสริมสร้างสภาพคล่องหรือสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนแบบเฉพาะกลุ่มภายใต้เงื่อนไขและระยะเวลาที่กำหนด**

2.1) สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มสินค้าที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง

มาตรการพักชำระหนี้แล้ว สถาบันการเงินต่อเฉพาะสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เช่น ธสน. ธพว. เป็นต้น ควรสนับสนุนสินเชื่อเพื่อ**เสริมสร้างสภาพคล่องหรือสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียน**ให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ได้รับผลกระทบรุนแรงดังที่ได้กล่าวมาแล้ว หรือจากโครงการ SMEs ในกลุ่มสินค้าที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง โดยอาจจัดให้มี**โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ (Soft Loan)** โดยให้ธนาคารของเงินสนับสนุนสินเชื่อออกเพื่อให้ดอกเบี้ยต่ำ หรือธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินเฉพาะกิจเพื่อช่วยต่อยอดให้กับผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง โดยดำเนินการควบคู่กับการค้ำประกันสินเชื่อโดย บสย. เพื่อสร้างแรงจูงใจให้สถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อในช่วงที่มีความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจ

2.2) สำหรับผู้ประกอบการ SMEs ในบางกลุ่มสินค้าที่ผลกระทบอาจไม่รุนแรงมากนักหรือได้รับปัจจัยบวกจากความต้องการของตลาดที่เพิ่มขึ้น

สถาบันการเงินเจ้าหนี้ยังเป็นต้องพิจารณาการ**ส่งเสริมสภาพคล่องและเงินทุนหมุนเวียน**ในช่วงที่ความต้องการของตลาดเพิ่มขึ้นก็ให้ต้องเพิ่มปริมาณการผลิต เพื่อเป็นการประคับประคองธุรกิจให้ยังพอผู้ใช้งานต่อไปได้ และส่งต่อไปในสายโซ่อุปทาน

ทั้งนี้ ควรกำหนดหลักเกณฑ์ในการเข้าร่วมโครงการให้ชัดเจนเพื่อคัดกรองเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบอย่างจริงจัง และควรกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดของโครงการสนับสนุนให้ชัดเจนเพื่อลดการจากการคงค้างหนี้ของธุรกิจกลุ่มนี้ในอนาคต ดังที่ได้กล่าวไปในหัวข้อก่อนหน้านี้แล้ว (Moral Hazard) นอกจากนี้ สถาบันการเงินควรมีการกำหนดเงื่อนไขเพื่อการปรับปรุงหรือปรับเปลี่ยนการพัฒนาธุรกิจด้วย รวมทั้งส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้และพัฒนาธุรกิจส่งออกของผู้ประกอบการ SMEs เพื่อเป็นการเสริมสร้างให้ภาคการสามารถในการแข่งขันและความยืดหยุ่นของธุรกิจในระยะยาว

5.2 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการเงิน

3 **โครงการยกระดับการปรับตัวและพัฒนาขีดความสามารถ (Transformation) หรือการกระจายตลาดส่งออก (Export Diversification)**

- ควรมีแนวทางในสนับสนุนการ**ปรับปรุงโครงสร้างธุรกิจ**ของผู้ประกอบการ SMEs เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงจากนโยบายทางการค้าและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระยะยาว
- หลักต้นให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจ เช่น ธสน. ธพว. เป็นต้น **มีสินเชื่อเพื่อการเปลี่ยนผ่าน (Transformation Loan)** ในอัตราดอกเบี้ยต่ำโดยมีเงื่อนไขที่ผ่อนปรนและต่ำกว่าของผู้ประกอบการ เพื่อช่วยผลักดันการพัฒนาและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถ**พัฒนาผลิตภัณฑ์ เปลี่ยนการผลิตสู่วิธีที่ลดวิธีระยะยาวในปัจจุบัน** เพื่อการปรับตัวและพัฒนาศักยภาพการแข่งขัน ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ SMEs สู่ตลาดโลกในระยะยาว
- นอกจากนี้ สถาบันการเงินเฉพาะกิจอาจมีสินเชื่อเพื่อการจายตลาดส่งออก (Export Diversification Loan) โดยกำหนดวัตถุประสงค์สินเชื่อเพื่อการพัฒนาและค้นหาตลาดใหม่ การขยายโอกาสทางธุรกิจผ่านการพัฒนา e Commerce Platform หรือการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าระหว่างประเทศ เพื่อช่วยให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถกระจายความเสี่ยงไปยังตลาดส่งออกใหม่ ช่วยลดการพึ่งพาตลาดหรือคู่ค้าบางรายและเพิ่มโอกาส

5.2 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการเงิน

4 **การยกระดับกลไกการค้ำประกันสินเชื่อ (Credit Guarantee) หรือการค้ำประกันการส่งออก (Export Guarantee)**

- เนื่องจากผู้ประกอบการที่ได้รับผลกระทบจากการปรับขึ้นอัตราภาษีศุลกากรนั้น อาจมีหลักประกันไม่เพียงพอในการได้รับสินเชื่อเพิ่มเติม หรือมีความเสี่ยงสูงเกินไป ดังนั้น จึงจำเป็นต้องใช้**กลไกการค้ำประกันสินเชื่อ (Credit Guarantee)** โดย บสย. เพื่อลดความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) และเร่งรัดขยายวงเงินค้ำประกันสินเชื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง**โครงการค้ำประกันสินเชื่อแบบกลุ่ม (Portfolio Guarantee Scheme : PGS)** เฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการค้า และ**เพิ่มอัตราการค้ำประกันความเสียหาย (Coverage Ratio) ให้สูงขึ้น** รวมทั้งการลดอัตราค่าธรรมเนียมค้ำประกันในช่วงแรก ๆ เพื่อเป็นแรงจูงใจให้สถาบันการเงินปล่อยสินเชื่อให้กับผู้ประกอบการกลุ่มดังกล่าว
- อย่างไรการเงินเฉพาะกิจโดยเฉพาะ ธสน. ควรจัดทำ**โครงการค้ำประกันการส่งออก (Export Guarantee)** เพื่อช่วย**ลดความเสี่ยงทางการค้า**ระหว่างประเทศและ**เสริมสร้างความเชื่อมั่น**ให้แก่ผู้ประกอบการที่ต้องมีการขายตลาดส่งออก โดยให้ความคุ้มครองความเสี่ยงทางการไม่ได้รับชำระค่าสินค้าจากผู้ซื้อในต่างประเทศ โดย**ทางรัฐอาจสนับสนุนผ่านการค้ำประกันต่อทางส่วนของบุคลากรส่งออก** หรือการ**จูงหนุนค่าเบี้ยประกันการส่งออก**
- การทำหนดเงื่อนไขของการค้ำประกันการส่งออกให้**ครอบคลุมตลาดใหม่และตลาดที่มีความเสี่ยงสูง** เพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้ประกอบการในการขยายการส่งออกไปยังประเทศที่มีศักยภาพ และลดการพึ่งพาตลาดที่มีความเสี่ยงสูง

5.2 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการเงิน

5 **เครื่องมือการการเงินเพื่อการค้าระหว่างประเทศตลอดห่วงโซ่อุปทาน**

<u>สถาบันการเงินที่ให้บริการผู้ประกอบการส่งออก</u>

- ควรออกแบบเครื่องมือทางการเงินในรูปแบบ**ห่วงโซ่อุปทานโครงการลูกค้าหัวใจโซ่อุปทาน** เพื่อช่วยเหลือผู้ผลิตสินค้าขั้นกลาง (Intermediate Goods Producers) ที่ได้รับผลกระทบจากความผันผวนของนโยบายการค้า
- ควรมีมาตรการในการผ่อนผันเงื่อนไขห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Finance) และการรับซื้อหนี้การค้า (Factoring) โดยใช้เครดิตของผู้ซื้อรายใหญ่หรือผู้ส่งออกในการค้ำประกันสินเชื่อ (ค้ำผู้ประกอบการ SMEs ในห่วงโซ่อุปทานที่เป็น Intermediate Good Producers เพื่อให้ผู้ประกอบการลุ่มนี้สามารถเข้าถึงเงินทุนหมุนเวียนในอันรุนที่เหมาะสม
- ควรมีระยะการเงินการซื้อค้าสินเชื่อเงินทุนหมุนเวียนหลังการส่งออก ควรผู้ที่มาการประกันการส่งออก และสินเชื่อเพื่อการออกของทางและแสดงสินค้าในต่างประเทศเพื่อรองรับการขยายตลาด เนื่องสภาวะของตลาดหลังสู่ตลาดการณ์ปกติอีกด้วย

นอกจากนี้ ภาครัฐสามารถพัฒนาร่องมือการการเงินที่เหมาะกับผู้เกี่ยวข้องกับห่วงโซ่อุปทาน เพื่อลดผันผวนของนโยบายการค้า

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการเงิน

6 **การจัดตั้งกองทุนปรับโครงสร้างเพื่อรองรับผลกระทบทางการค้า (Trade Adjustment Fund)**

ภาครัฐอาจจัดตั้งกองทุนรูปแบบ Trade Adjustment Fund เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการและแรงงานที่ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายการค้าระหว่างประเทศ ให้สามารถปรับตัวและวางแผนการเปลี่ยนผ่านการธุรกิจของตนเองได้อย่างเหมาะสม

ทั้งนี้ อาจจัดตั้งเป็นกองทุนเฉพาะกิจ หรือกำหนดเป็นหน่วยงานภายใต้กระทรวงพาณิชย์ โดยกำหนดวัตถุประสงค์การช่วยเหลือให้ครอบคลุม 4 ด้านหลัก ได้แก่

[1] การสนับสนุนการปรับเปลี่ยนธุรกิจ (Business Transformation Support) โดยให้เงินสนับสนุนเพื่อปรับเปลี่ยนธุรกิจ

[2] การสนับสนุนการกระจายตลาดส่งออก (Export Market Diversification) โดยสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตลาด การปรับระบบการผลิตสินค้า การทำรับรองมาตรฐานสินค้า และการเข้าร่วมงานแสดงสินค้าในต่างประเทศ

[3] การพัฒนาศักยภาพแรงงาน (Workforce Development) โดยสนับสนุนการฝึกอบรมและยกระดับทักษะแรงงานให้สอดคล้องกับแนวโน้มใหม่ของอุตสาหกรรม

[4] การบริหารความเสี่ยงทางการค้า (Trade Risk Management) โดยเพิ่มมาตรการป้องกันการส่งออก การประกันความเสี่ยงทางการค้าจากแหล่งต่าง ๆ และการให้คำปรึกษา

5.2 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการเงิน

7 **เครื่องมือการบริหารความเสี่ยงอัตราแลกเปลี่ยน (FX Risk Management)**

- สถาบันการเงิน รวมทั้ง ธสน. ควรพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการ**ใช้เครื่องมือ FX Risk Management มากขึ้น** เพิ่มเติมจากสัญญาการเข้าทำ **Hedging Instrument** เองผู้ประกอบการ SMEs และลดข้อจำกัดในการกำกับกระทรวงผู้ประกอบการ SMEs และรูปวิเคราะห์ใหญ่
- การรัฐควรสนับสนุนค่าธรรมเนียมสัญญาซื้อขายเงินตราต่างประเทศล่วงหน้า (FX Forward) และตัวธรรมเนียมการซื้อสิทธิ (Option Premium) แก่ผู้ประกอบการ SMEs ที่ส่งออก หรือนำเข้าจาก SFIs ในการ**พัฒนาเครื่องมือป้องกันความเสี่ยงขนาดเล็ก (Micro-hedging)** ที่ให้สำหรับธุรกรรมแบบเงาของ เช่น การป้องกันความเสี่ยงเป็นรายใบแจ้งหนี้ เป็นต้น
- การพิจารณาระยะเวลาในการให้ผู้ใบยืมภาคเดียวกันเพื่อ**สนับสนุนการใช้สกุลเงินต่างชั่วโดยสกุลนี้**ในการค้าระดับภูมิภาคเพื่อลดความเสี่ยงจากความผันผวนของค่าเงินได้อย่างดี

5.2.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านอื่น ๆ

- **ควรเร่งรัดระบบการบริหารความเสี่ยงด้านถิ่นกำเนิดสินค้า (Rules of Origin) และป้องกันการสวมสิทธิ์ส่งออก (Transshipment)** เพื่อปกป้องสินค้าของผู้ประกอบการ SMEs ในประเทศที่ส่งออกอย่างถูกกฎหมาย
- **การเจรจากับประเทศใหม่เพื่อขยายตลาดส่งออกเพื่อลดการพึ่งพาตลาดเดิม** รวมถึงการใช้ประโยชน์จาก FTA ที่มีอยู่ และการเจรจาเจรจาความตกลงกับประเทศคู่ค้าใหม่ ๆ
- **ควรยกระดับห่วงโซ่อุปทานและอัตราความสามารถในการแข่งขัน**ด้วยการส่งเสริมให้ SMEs เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต เพื่อให้ SMEs มีอำนาจในการต่อรองในห่วงโซ่อุปทานมากขึ้น
- **ควรเชื่อมโยงผู้ประกอบการ SMEs เข้ากับผู้ผลิตรายใหญ่และรับนำท้าบยาย์ (Business Matching) และลงทุนในผลิตภาพ ทักษะแรงงาน และการเปลี่ยนผ่านดิจิทัล (Digital Transformation)** เพื่อยกระดับแรงงานในประเทศ
- **รัฐบาลควรป้องกันผลกระทบจากการลักเข้ามาของสินค้านำเข้าราคาถูก**จากข้อตกลง FTA ที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคตด้วยการใช้มาตรการเยียวยาทางการค้าหรือผู้ประกอบการ SMEs ที่ได้รับผลกระทบจากสินค้าดังกล่าว

5.2 ข้อเสนอเชิงนโยบาย

5.2.2 ข้อเสนอแนะจำแนกตามประเภทสินค้า

กลุ่มสินค้าหลักที่มีการศึกษา	ลักษณะของผลกระทบ	ความช่วยเหลือ	มาตรการทางการเงินที่เหมาะสม
กลุ่มสินค้าขั้นต้น (สินค้าวัตถุดิบ) โดยสินค้าในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากการเรียกเก็บภาษี (HS 44) สินค้าเชื้อเพลิงแร่ (HS 68) สินค้าเหล็กและสิ่งทอ (HS 72) อัญมณีและเครื่องประดับ (HS 71) และสินค้าเครื่องใช้ไม้ (HS 94)	- ได้รับผลกระทบจากการขึ้นอัตราภาษี Sectoral Tariff เพิ่มเติมจากการขึ้นภาษีแบบตอบโต้ เนื่องจากมีการนำเข้าจากประเทศคู่ค้าหลักและมีการส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาในสัดส่วนที่สูง - ทำให้สินค้ากลุ่มนี้ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการขึ้นภาษี Sectoral Tariff	ความช่วยเหลือที่เหมาะสมควรมุ่งเน้นการลดภาระต้นทุนและการเพิ่มสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ	- ฟรีวงเงินนี้ - สินเชื่อ Fast-track /หมุนเวียนระยะสั้น - สินเชื่อTransformation/สินเชื่อ Export Diversification - Credit Guarantee/Export Guarantee - Export Clinic - Trade Adjustment Fund
กลุ่มสินค้าขั้นกลาง โดยสินค้าขั้นกลางส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากการเรียกเก็บภาษี (HS 84) อุปกรณ์ไฟฟ้าและชิ้นส่วน (HS 85) และยานยนต์และชิ้นส่วน (HS 87)	- ได้รับผลกระทบจากการขึ้นอัตราภาษี Sectoral Tariff - การขึ้นภาษี Reciprocal Tariff ไม่ส่งผลกระทบต่อสินค้าขั้นกลางโดยตรง - ได้รับผลกระทบจากการขึ้นอัตราภาษี Sectoral Tariff เนื่องจากมีการนำเข้าจากประเทศคู่ค้าหลักและมีการส่งออกไปยังประเทศสหรัฐอเมริกาในสัดส่วนที่สูง และต้องการวัตถุดิบขั้นกลางในการผลิตเพื่อส่งออกต่อไป	การขึ้นภาษี Reciprocal Tariff ไม่ส่งผลกระทบต่อสินค้าขั้นกลางโดยตรง ทำให้ความช่วยเหลือที่เหมาะสมควรมุ่งเน้นการลดภาระต้นทุนและการเพิ่มสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ	- กลุ่มที่ได้รับผลกระทบไม่มากนัก เช่น - สินเชื่อเสนอราคาต่อโครงการต่อเนื่อง - สินเชื่อTransformation/สินเชื่อ Export Diversification - สินเชื่อห่วงโซ่อุปทาน/ Factoring • กลุ่มที่ได้รับผลกระทบรุนแรง เช่น - ฟรีวงเงินนี้ - สินเชื่อ Fast-track /หมุนเวียนระยะสั้น - Credit Guarantee/Export Guarantee
กลุ่มสินค้าขั้นสูงต่าง โดยสินค้าในกลุ่มนี้ส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากการเรียกเก็บภาษี (HS 01) อาหารทะเลแช่แข็งและแปรรูป (HS 03) และสินค้าเครื่องนุ่งห่ม (HS 61)	การขึ้นภาษี Reciprocal Tariff ต่อกลุ่มสินค้าต่างกันทำให้การแข่งขันของสินค้าในกลุ่มนี้ในตลาดสหรัฐอเมริกาเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งผลที่จะเกิดขึ้นจะแตกต่างกันไปในแต่ละสินค้า	การขึ้นภาษี Reciprocal Tariff ส่งผลให้การส่งออกกลุ่มสินค้าต่างกันทำให้การขอความช่วยเหลือที่เหมาะสมควรมุ่งเน้นการลดภาระต้นทุนและการเพิ่มสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจ ขึ้นอยู่กับว่าสินค้าในกลุ่มนี้ได้รับผลกระทบจากการขึ้นภาษีมากน้อยเพียงใด	- สินเชื่อเสนอราคาต่อโครงการต่อเนื่อง - สินเชื่อTransformation - Credit Guarantee - Export Clinic - Trade Adjustment Fund

5.3 ข้อจำกัด

(1) การวิเคราะห์ของผลการศึกษาตั้งอยู่บนสมมติฐานและข้อมูล ณ ช่วงเวลาที่ทำการศึกษา
ซึ่งสถานการณ์การค้าระหว่างประเทศมีความไม่แน่นอนสูง และอาจเปลี่ยนแปลงได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ข้อสรุปและประมาณการผลกระทบอาจคลาดเคลื่อนจากสถานการณ์จริงในอนาคต

(2) ข้อมูลที่ใช้บางส่วนเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) และข้อมูลในระดับมหภาค
อาจไม่สะท้อนความหลากหลายและความแตกต่างเชิงโครงสร้างของผู้ประกอบการ SMEs ในแต่ละประเภทธุรกิจและขนาดกิจการได้อย่างครบถ้วน

(3) การประเมินผลกระทบอาศัยกรอบแบบจำลองและสมมติฐานเชิงเศรษฐศาสตร์ที่มีข้อจำกัดในการครอบคลุมปัจจัยเชิงพฤติกรรม
และการปรับตัวของผู้ประกอบการ รวมถึงผลกระทบทางอ้อมผ่านห่วงโซ่อุปทานที่ซับซ้อนที่อาจไม่ครอบคลุมในงานวิจัย

ลิขสิทธิ์ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม 6 แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
โทรศัพท์ 0 2273 9020
โทรสาร 0 2273 5602
www.fpo.go.th/eresearch